Ad Biblioth

commoditatem

an. 1711

FAX CHRONOLOGICA
AD OMNIGENAM HISTORIAM
Sacra, Politica, Bellica, Fortuita, Literas, & Artes complectens
Ab Orbe condito
Ad Annum post Christum natum 1700.
Authore
JO: DOMINICO MUSANTIO
SOC. JESU.
Quam olim in tabulas extensam; nunc secundò editam, Et ad usum libelli reformatam
SERENISSIMO
FERDINANDO
MAGNO HETRURIÆ PRINCIPI
COLLEGIUM CICOGNINUM
SOC. JESU D. D. D.

Pistorii, Typis Stephani Gatti 1707. *Sup. permissu.*

SERENISSIMO

FERDINANDO

MAGNO HETRURIÆ PRINCIPI

COLLEGIUM CICOGNINUM

FELICITATEM.

IGne olim in terris extincto, SERENISSIME MAGNE PRINCEPS, ascendisse, Minervæ auxilio ad Solis rotam Prometheum

 ferunt

ferunt, ac beneficio audaciâ excusante, ignem detulisse rursus in terras. Pari & nos audaciâ, nec spe minore tum nostra, tùm aliorum studia illustrandi; penè jam extinctâ CHRONOLOGICA FACE, novisque typis reviviscere optante; ad celsissimum tui Patrocinii lumen ascendimus; eamq. rursus accensam, & majore nominis tui luce auctam, nobis, ac posteris omnibus præferendam curamus. Et sanè, cùm ingens literis ab eruditione splendor accedat, cumq; historia magistra sit vitæ, habebunt nobis gratiam quotquot hanc Facem de manu in manu accipient; tibi verò, MAGNE PRINCEPS, etiam qui fuerunt Heroes antiquitatis, multùm debebunt, quòd eorum nomina & gesta ingruentem jam obliviolivio-

livionis caliginem, ſub tuis auſpiciis diſcutiant. Nos certè quoties in hanc Facem noſtris prælucentem ſtudiis intuebimur; toties de TE recordabimur, deque tua erga nos benignitate; cujus cùm multa jam extent argumenta, tùm hoc erit præſentiſſimum, quod audaci lucis tuæ furto, illam iterum accendi permiſeris.

Prati, Kalendis Novemb. 1707.

ERUDITO, ET AMICO LECTORI.

ABULIS Chronologicis, quas historiarum cognitionem aggressuris adolescentibus præcipuè proponimus, eum præfiximus titulum, qui mentem nostram paucis aperiret; Facem ad omnigenam historiam *apellavimus, quia per sua tempora rerum omnium veluti capita, sivè Sacrarum siuè Prophanarum ab Orbe condito ad extremos hos annos disposuimus, ea methodo, quæ his tum cognoscendis, tum memoriâ custodiendis magnorum Virorum, ac præsertim Theophili Raynaudi exemplo, visa est opportunior.*

Ut verò minori cum periculo errandi publico commodo serviremus, insignium Scriptorum Saliani, Petavii, Spondani, Labbai sententias amplexi plerumque sumus; ubi quid illis intactum attulimus, testem peculiarem adduximus.

Compendiariis quibusdā notis utimur, A.C. ante Christum, C. Cardinalis. C.P. Constantinopolit., D. Dux, E. Episcop. f. filius, ff. filii., fr. frater, ffr. fratres, M. Martyr, M. mensis, m. moritur, n. natus, vel nascitur. P. Pontifex, R. Rex. r. regnat, regnavit, v. vivit, vixit &c.

Quæ ad Orthodoxam Religionem pertinent tradituri, ea pri-

primò proponimus, quibus illa præcipuè constat, & fovetur; mox illa, quæ turbas eidem, & detrimenta solent afferre. Id semper in utrisque spectantes, ut non eruditioni tantùm, sed etiam religioni, & pietati serviamus.

In assignandis Rom. Pontificum annis, cùm certa aliquando adducere non possimus, quæ visa sunt probatiora selegimus; à minutioribus tamen abstinendo, quare non integros aliquandò menses computamus.

Concilia quotquot potuimus ex pluribus collecta recensuimus, quia id adhuc à nemine præstitum vidimus.

Ea, in quibus testem non adducimus, vel vulgò nota sunt, vel facilè apud eos reperientur, quos sequi libuit, Card. nempe Baronium, Raynaudum, Ciacconium, Gaulterium, Labbæum; quamvis aliò nos aliquando trahat amor veritatis.

Politicorum nomine Regna, Respublicas, Dynastias omnes, eorum initia, vices, & exitus complectimur. Hæc prima mortales putant, & pro illis bella gerunt; hinc illis Bellica jure conjungimus. Cum Romanis Imperatoribus Italiæ Reges, & res Italas: cum Romanorum Pontificum Ditione Principes ejusdem in Italia Beneficiarios dedimus, quia sejungi vix posse videntur.

Galliæ, & Hispaniæ Regibus Regnorum aliorum, sive Dynastiarum initia, & quandoque vices apud eas gentes addidimus; quia id Historiæ meliùs intelligendæ non inutile futurum duximus. Probatos in his omnibus cujusque gentis Scriptores consuluimus.

Caterùm, uti sperare fas est, nemo mihi diem dicet, si Romæ Italis potissimùm scribens, ea quæ ad eos pertinent accuratiùs aliquanto persequar.

In rebus tùm Politicis, tùm Bellicis, Fortuita plurimum posse nemo non videt. Hæc enim illas non rarò consequuntur, easque sæpe convertunt. Illis igitur hæc addenda.

In fortuitis afferendis ea ferè deſcripſimus, quæ Baronius in Annal. Genebrardus in Chronol., in Breviario Chronologico Theophilus Raynaudus, & in Tabulis Chronograph. Gaulterius tradunt, qui fide probatorum Scriptorum niti ſolent.

Aſſignamus deinde quæ ſiuè inter Sacra, ſiuè inter Prophana maximè memoranda cenſuimut, quæque certam ſedem habere non poterant; ut hinc etiam fortuita quodammodo videantur.

Nobilium literatorum cenſum, & literarum vices, variamque fortunam, quantùm inſtituti operis patiebantur anguſtiæ, accuratè deſcripſimus, quia id nec ingratum, nec inutile Mercurialibus viris futurum credidimus. Literatorum ſæcula diligenter inveſtigavimus, eoſque in illis eo plerumque ordine diſpoſuimus, quo vixiſſe feruntur; utinam & id in ſingulorum annis aſſignandis præſtare valuiſſemus.

Qui plurium doctrinarum gloria floruere, hi pluribus in locis memorantur, quod & eorum meritis deberi, & legentium eruditioni conferre putamus.

Et quoniam liberali, & nobili adoleſcente digna, excellentium artium cognitio quadam prudentiſſimo cuique ſemper eſt viſa; idcircò Architectura, Pictura, Statuariæ vel florentis, vel deficientis tempora, vices, & varietatem propoſuimus: Romæ præſertim, quæ præter cæteras gentes in his, omnium eruditorum judicio, primas plerumque ferre conſuevit.

In his porrò cognoſcendis non è libris tantùm fateor me profeciſſe, ſed etiam è colloquiis virorum in Romana antiquitate peritiſſimorum.

Cæterùm viventes ſeu Bellatores, ſeu Literatos, aut Artifices, quamvis maximis pares, memorare non libuit, ob eas cauſas, quæ prudenti viro facilè occurrent.

G E-

GENUS HUMANUM

Antè diluvium universale.

Periodus Julianæ Mundi annum I. præcedit 730.

Homo innocens in Terrestri Paradiso felix.

1 Ætas I. Ab Orbe condito. Ad universale Diluvium.

IN primo temporum, & rerum exordio, Deus Cœlo, Terra, animantibus, cæterisque ad eorum ornatum conditis, sexta tanti operis die format Hominem, corpus ex luto fingens, animam ex nihilo, illique nomen indit Adamum appellando. E Campo postmodum Damasceno, in quo eum creaverat, in amœnissimos voluptatis hortos, Divina manu consitos, Terrestrem Paradisum dicimus, Adamum transtulit, & è dormientis costa Evam eduxit, quam illi vitæ, & thori sociam adjunxit, ut beatè viverent, & nullo pœnarum, mortisque metu genus humanum propagarent, si Deo parentes vetitæ arboris fructibus abstinerent.

Homo post culpam reus extra Paradisum miser.

2

Verùm intrà dies omninò paucos, ut plerique opinantur, Adamus Divinam legem neglexit, non tam vetiti pomi specie, quàm illecebra inductus uxoris, à callidissimo animantium om-

nium

nium ſerpente deceptæ. Propterea pavidus, & ovina pelle conteċtus, unà cum noxæ ſocia felicibus hortis in perpetuum expulſus, morti cæteriſque miſeriis, quæ mortalem conditionem comitantur, objicitur, & ſecum in eundem caſum poſteritatem trahit omnem.

Primo infelicis exilii anno Adamus Cainum genuit, ſecundo Abelem: ſed hoc per invidiam à fratre interempto, Setho ad ſolamen eſt auċtus. Hinc impia Caini, pia Sethi progenies extitit; quare hi filii Dei, illi hominum filii ſunt appellati. Ex his in duas ſivè Gentes, ſivè Seċtas diviſum eſt Genus humanum uſque ad terrarum omnium eluvionem.

Adam V. annos 930. Eva V. annos 940.

3 *Filii Dei*.

Seth Adæ f. n. 131. v. 912. m. 1042.
Enos Sethi f. n. 236. v. 905. m. 1140.
Cainan I. Enos f. n. 326. v. 910. m. 1235.
Malaèleel Cainani I. f. n.396. v.895.m. 1290.
Jared Malaèleelis f. n. 461. v. 962.m.1422.
Henoch Jaredi f.n.623.transfertur à Deo 987.
Mathuſalem Henochi f. n. 688.v.969.m. 1656.
Lamech Mathuſalemi f.n.875.v. 777.m.1651.
Nœ Lamechi f. n. 1037. v. 950. m. 2006.
Sem Noe f. n. 1559. v. 600. m. 2158.
Cam, & Japhet Noe ff. ante Diluvium nati, ſed eorum tempora in ſacris literis non deſignantur.

4 *Religio*.

Adam filios Dei cultum in primis, & ſacrificandi ritus edocet.

Abel

Abel ob singularem religionem, & innocentiam Deo gratus.

Seth pius,& egregius Divini cultus propagator.

Enos primus solemniores,statasque cæremonias in Divino cultu adhibuit. Hinc dictus est primus invocasse nomen Domini. *SS. Interpretes*.

Enochus Sethi trinepos, ob summam cum Deo familiaritatem, divinitùs est ex hominum cœtu, atque oculis raptus.

Res supra Naturam. 5

Sacrificium Abelis certo signo Deus probat, sive ignis è Cœlo demissus, sivè fumus recta in Cœlum tendens id fuerit; quod non liquet.

Caino post fratricidium,terra innocentis imbuta sanguine visa est fruges negasse; & ipse, ultrice sceleris conscientia, post Dei minas profugus erravit.

Regna. 6

Adam Genus humanum patris potiùs more, quàm Principis potestate rexit, quandiù illi filii, nepotesque paruere.

Si quæ fuere ante Diluvium Regna, ea intrà unius oppidi, & agri limites finiebantur.

Cain primus, Henochia condita, & de filii nomine dicta, in ea visus est regnasse.

Bella. 7

Bellis prælusit Abelis cædes, à Caino, invidia impellente, patrata.

Cæterùm fuisse inter Cainitas,& reliquos Adamitas bella, non immeritò plurimi suspicantur.

Cer-

Certè tubas, & arma belli instrumenta ante terrarum eluvionem inventa novimus.

8 *Scientia.*

Scientiarum saltem principia, seu rudimenta Adamo diuinitùs indita, ab eo traduntur filiis, & nepotibus, à quibus ad posteros propagantur.

Si psalmos Adam composuit, uti Talmudici tradunt, quibus Genebrardus videtur assentiri, non hominum magis, quàm Poeseos pater, dicendus est.

Quin & ab aliis ante terrarum eluvionem sacris Hymnis, Canticis, & Psalmis Dei laudes, victorias, & res prosperè gestas fuisse celebratas docet Huetius *in Demonstrat. Evang.*

Inventas à Setho literas opinantur aliqui, quod certissimum proculdubio foret, si verum esset quod aliqui ex gravissimis Patribus tradidere; Scriptum scilicet ab Enocho librum, quem apud Æthiopes asservari tradit Genebrardus.

9 *Artes. Inventa.*

Primus inter homines Pastor Abel, Cain primus Agricola, Lamech Venator.

Ars effodiendi metalla, vel præcessit agriculturam, vel cum ea nata est, vt rectè Aristoteles *l. 1. c. 2. Oecon.*

Jabel pastoritia tabernacula, Jubal Musicam, & ejus instrumenta, Noema lanificium, ac texturam invenit.

Tubalcain Ferrariam peritiùs exercuit.

Henochia prima inter Urbes à Caino condita, cui ab Henocho filio nomen dedit.

Ar-

Artem Nauticam primus divinitùs edoctus est Noe, cùm jussus est Arcam ædificare.

Nugatur proculdubio Zozimus Panoplites affirmando Chymicorum artes hominibus ab Angelis traditas, cùm hi mulieres adamassent.

Res memorabiles. 10

Per hæc primæva Mundi tempora, Deo naturæ vires confirmante, fœminæ binos ferè semper enitebantur, vt plerique SS. Interpretes opinantur.

Quare anno Mundi, quo cæsus est Abel, magnam jam Terrarum partem frequentatam fuisse docet eruditè Bonfrer. *in c.* 4. *Genes.*

Cainus in sylva pro fera habitus, à Lamecho abnepote occisus est.

Sethi gens, connubiis cum Caini gente junctis gigantes progenuit, homines, & corporis mole, & morum improbitate perinsignes. Quæ res Deum ad terrarum omnium eluvionem impulit.

Diluvium universale. 11

Noe 1556. quingentesimum annum agens, monetur à Deo de immittenda terris omnibus eluvione, jubeturq; Arcam fabricare, in qua ipse cum filiis possit asservari. Illa centum annorum spatio perfecta est, longa (Deo ita mandante) cubitos 300. lata 50. alta 30.

Anno 1656. Deo jubente, immissis in Arcam omnis generis animantibus, ingressus est, & Noemus ipse cum uxore sua, tribusque filiis Sem, Cham, & Japhet, ac nuribus pari numero. Hinc perpetuis 40. dierum effusis imbribus, omnia merguntur aquis, & nihil usquam hominum,

cæterorumque animantium reliquum in terris fit, præter id, quod Noemus Dei monitu asservarat ad Sobolem.

Noe porro cum suis in Arca latuit 375. dies.

12 *Filii Hominum.*

Cain Adæ f. n. 1. m. 701. ut aliquibus visum; nam Sacræ literæ, tum illius, tum posterorum tempora omninò silent.

Henoch Caini f.
Irad Henochi f.
Maviael Iradi f.
Mathusael Maviaelis f.
Lamech Mathusaelis f.

Ab hoc primò Polygamia videtur inducta.

Jabel, & Jubal Lamechi ff. ex Ada.
Tubalcain Lamechi f. ex Sella.

GENUS HUMANUM
post universale Diluvium in gentes, & regna divisum.

Progenitores Abrahami. — I *Ætas II. Ad Nativitatē Abrahami.*

Arphaxad Semi f. n. 1659. v. 438.
Cainan II. n. 1694. v. 360.
Sale n. 1724. v. 423.
Heber n. 1754. v. 464.
Phaleg n. 1788. v. 239.
Reu, sive Ragau n. 1818. v. 239.
Sarug n. 1850. v. 230.
Nachor n. 1880. v. 148.
Thare n. 1909. v. 205.

Religionis incrementa, & damna. — II

An. Mundi 1657. subsidentibus aquis, & Deo jubente, Noëmus cum tribus filiis prodit ex Arca, Deoq; gratias agit.

Ninus Templum, & Simulacrum Belo patri consecrat. Id Baal existimatur 1944. Hinc in vetustissimis Idolis Beli nomen licet agnoscere, ut in Beelphegor, Belial, Beelzebub &c.

Ducentis circiter post Diluvium annis Idolorum cultus per imagines, hominum venerationi propositas, initium habet, crescitque plasticē inventa per Thareum Abrahami patrem.

Huma-

III *Humani Generis divisio in gentes.*
Hebraeorum Politica.

Noe filiis, & nepotibus terras dividit.

Japheto Scythia, & Europa: Chamo, Syria, Ægyptus, & Africa: Semo, Assiria, India, & reliqua Asiæ obveniunt.

Sublato per confusionem linguarum commercio, Babylonicæ Turris ædificatio abjecta est, gentes divisæ sunt, & terra cœpit ubique frequentari.

E filiis, nepotibusq; Noemi, alii aliarum gentium parentes, Hebræorum à S. Augustino, & aliis censetur Heber, à quo Heberæi primò, mox Hebræi sunt appellati.

IV *Res supra Naturam.*

Iris à Deo statuitur fœderis inter se, & homines pignus.

Superbis mortalium conatibus Turrim ædificantium Divinum Numen obsistit. Repente una, qua omnes utebantur, lingua in duas, & septuaginta (quot erant hominum familiæ) divinitùs dispertitur.

Hebraica, quæ communis omnibus antea fuisse creditur, in Hebero mansit, à quo nomen accepit.

V *Monarchæ.*

Nembrotus Chami nepos, idem prophanis Scriptoribus Belus, primus Babylone regnat 1879. per annos 65

Ninus, sivè Assur f. ad 1996. 52

Nomen

Nomen dedit Aſſyriorum Imperio.
Semiramis uxor Nini ad 2038. 42
Nino marito obeunte, eluſo filio, regnum præſtigiis quibuſdam intervertit, & ad ſe transfert. Sed ab eo poſtea, quem de inceſtu appellaverat, eſt interfecta.

Regna, & Reſpublicæ in Græcia. VI

Quamvis vetuſtiſſimi Græciæ Reges à Neotericis in dubium revocentur, placet eos nihilominus ex optimorum Scriptorum traditione referre.

Sicyoniorum Regnum in Peloponneſo inchoatur 1890. Ægialeus primus ibi regnat ann. 52. *Ab eo Peloponneſus quondam dicta eſt Ægialia.*

Europs f. 45. *Nomen dedit Europæ.*

Telchis 20. Apis 25. Telxion 52.

Cùm feliciſſimè regnaſſet, poſt ejus mortem publici ludi ejus honori ſunt inſtituti.

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

Antiquiſſimos cum Syncello ex Manethone, & Eratoſthene Ægypti Reges agnoſcimus, ſed poſt Babylonios, quia ſacris literis id magis conſonum.

Menes, qui Juppiter Hammon poſtea eſt appellatus in tota Ægypto.

Poſt hujus mortem ex filiis duobus, alter Thebis, Memphi alter imperavit.

Athotis, qui Mercurius Thebis.

Toſorthrus, qui Æſculapius Memphi.

Poſt hos in plures Dynaſtias diviſa eſt Ægyptus.

Bella. VIII

Ninus latius imperandi ſtudio flagrans, armis

Imperium primus propagat, pluribus domitis Asiæ populis.

Idem circa annum conditi Orbis 1990. Rege Zoroastre debellato Bactris potitur.

Semiramis Virago, Media, Perside, Ægypto, aliisque provinciis subactis, cum Indis felici principio, exitu tristi bellum gerit.

Bella inter Vexorim Ægypti, & Tanaim Scythiæ Regem antiquiora ex Trogo Justinus memorat, sed vel obscura, vel fabulosa censentur.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Noe scientias, quas à majoribus acceperat ante Diluvium in filios, & nepotes propagat.

Chaldæi Cęli, Sydерumque spectatores cęlestium motus, & effectus notare incipiunt 1900. annis antè Alexand. Magnum. *Simplicius in Arist.*

Mesraim Chami f. primus docet Ægyptios.

Babilonii, Assyrii, Chaldæi primi Philosophiam profitentur, testibus Aristot. Sotione, & Laertio.

Athotis, sive Theuth primus numeros invenit. *Plato.*

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Sæculum sinè Principibus, & Legibus, ac procul à bellis, aureum à Poetis est appellatum.

Zundavastavu pervetustum Persicarum legum Codicem, qui ab Eusebio Persicarum rerum Sacra collectio dicitur, Zoroastri à Deo datum, æmulantes Hebræorum gloriam, Persæ finxere. *Huetius.*

Medicina inventa est à Tosorthro Ægypti R., quem Æsculapium dixere. Scripsisse fertur Anatomi-

tomicos libros *Videatur Marshamus in Canon. Chronol. Sacul.* 1.

Literæ Humaniores. XI

An ante Babylonicam linguarum confusionem literarum usus repertus fuerit incertum adhuc est.

Ex duabus, & septuaginta linguis, quæ natæ sunt in Babylonica confusione, septem superesse censentur, quę ideo Matrices appellantur, Hebraica, Arabica, Græca, Slavonica; Germanica, Tartarica, Latina, de qua lis est apud Eruditos.

Hieroglyphicæ literæ à Mercurio I. apud Ægyptios inventæ, iis occasionem postea dedere Deos pingendi mōstrosis animalium formis. *Euseb.*

Artes. Nova inventa. XII

Noe primus è vitibus vinum expressit.

Necessitate magistra, quæ contra temporum injurias præsidium quærebat, inventa est inter primas ars ædificandi.

Pictura inventa 100. circiter post diluvium annis. *Salianus ex aliis.*

Thare Abrahami pater plastes primus simulacra fingit ex creta.

Zoroaster Magicarum artium inventor habetur; falsò tamen illi tribuitur liber Zind, quo Magicos ritus, & ignis colendi disciplinam ajunt contineri. *Huetius.*

Natales Urbium, Architectura opera. XIII

Hortante Nembroto Chusi f. Chami Nepote Turris, & urbs Babylon ædificatur 1854. Aliqui Urbem multa post sæcula conditam malunt.

Memphis à Mene conditur in Ægypto. Ninus ad Tigrim Niniven condit.

Nisibis in Mesopotamia, & aliæ urbes extructæ. Semiramis Babylonem magnificentiùs auget.

Pyramides non ad horrea, ut aliqui falsò putant, sed ad Regum sepulchra inter Deltam, & Memphim erectæ. Ideoque non Thinitæ, sed Memphitæ Reges earum auctores habendi sunt.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Nemo mortalium post submersionem terrarum natus, ad annos 500. vitæ tempus protraxit.

Cùm post eluvionem vis, & hominum vita imminuta esset, ad subsidium imbecillitatis carnis esus, & vini usus invectus.

Noe, vino liberaliùs hausto, fit ebrius, quare nudus ludibrio habetur à f. Chamo.

Cùm Babel conderetur, ex probato Mathematicorum calculo homines jam excreverant ad 4195000.

Ab ANNO 2039. Ad 2300.

Progenitores Abrahami. | I

PATRIARCHÆ HEBRÆORUM.

Abraham Thare fil. n. 2039. v. 175.
Isaac f. n. 2139. v. 180.
Rebecam ducit 2179.
Jacob. n. 2199. v. 147.
Ruben, Simeon, Levi, Judas, Dan, Nephtali, Gad, Aser, Isachar, Zabulon, Joseph, Beniamin ex duabus uxoribus. Lia, & Rachele Labano natis, & ex duabus ancillis Zelpha, & Bela.
Levi Jacobi f. n. 2285. v. 137.

Abrahami Nativitas 2039. Ætas III. ad exitũ Israelis.

Religionis incrementa, & damna. | II

Abraham ex Ur Chaldæorum evocatur, futurus veræ religionis parens 2108.

Melchisedech Rex Salem, & Sacerdos occurrit Abrahamo victori. Is decumas Sacerdoti solvit 2118.

Circumcisio à Deo imperatur Abrahamo 2125.

Moab Moabitarum, Amon Amonitarum parens nascuntur ex incestu ebrii Lothi cum filiabus 2139.

Isaac in monte Moria sistitur immolandus 2163.

Esau ducit alienigenas, unde corrupta religio 2238.

Humani generis divisio in gentes.

Hebræorum Politica.

Abraham in Palæstina cum Sara uxore Nachoris filia, Loth nepote 2114.

Loth ob jurgia inter pastores dividitur ab Abrahamo 2116.

Ismael, & Agar pelluntur 2144.

Esau Primogeniti jura vendit 2218.

Jacob fugit in Mesopotamiam, ibique apud Labanum avunculum oves pascit 2276,

Jacob redit, & conciliatur cum Esau. 2296.

IV *Res supra naturam.*

Deus Abrahamo felicem sobolem, Palæstinæ possessionem, Christum pollicetur.

Angeli Abrahamo prænunciant incendium Sodomorum 2139., & igne cælesti pereunt quinque urbes famosæ.

Eximitur Loth, & Uxor cum filiabus ab incendio.

Uxor Loth, quòd contra Angeli educentis præceptum respexisset, in Statuam Salis est versa, stultitiæ documentum.

Jacob Dei speciem videt in quiete, è summis scalis Christum sibi pollicentis 2276.

V *Monarcha.*

Ninias f. ad 2076. 38

Regni administratione Præfectis permissa, in cœtu mulierum consenescit, qua in re Assyriorum reges 32. habuit imitatores solis nominibus notos.

Arius f. ad 2106. 30.

Aralius ad 2146.	40.
Xerses, seu Balæus ad 2176.	30.
Armamithres ad 2214.	38.
Belochus ad 2249.	35.
Balæus ad 2301.	52.

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Thelxion 52. Ægydrus 29. Thurimacus 45. Leucippus 53. Messapus 47. Eratus 46.

Argorum Regnum incipit 2197.

Inachus I. Argis regnat 50. Phoroneus Inachi f., & Melissæ 60.

Inachidæ ab Inacho dicti Reges omnes Argivi.

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

Pharao Mencheres R. Memphiticus in Ægypto Abrahamo æqualis 2115.

Pharaonis prænomen commune fuit Ægypti Regibus, ut Cæsar, & Augustus Rom. Imperatoribus.

Elephantini Reges in eadem Ægypto, ex Africano, *cujus tamen commentitias Dynastias cordati rejiciunt.*

Cres, à quo Insula nomen accepit, in Creta regnat; post eum Jupiter hujus nominis in Creta primus.

Jovis nomen pluribus Regibus olim commune. Videantur Vossius de Orig. Idolol., & Huetius in Demonstrat. Evang.

Slanius, ut patrii Scriptores affirmant, primus regnat in Hibernia 2281.

VIII *Bella.*

Ismaël Abrahami f. Arabiam bellando subigit 2261. *Salian*. Ex eo feroces bello gentes progenitas, Ismaelitas, Agarenos, Arabes, Saracenos, omnes fermè tradunt.

Telchines, & Cariathæ cum Phoroneo bellum gerunt 2264.

Thelchines Talasio, & Caretro ducibus vincuntur à Phoroneo 2271.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Ur Chaldæorum Abrahami patria, Academia Syderum scientia nobilis 2101.

Qui docent Ægyptiis traditam ab Abrahamo Astrologiam, improbantur. Ut id persuadeat lectoribus Artapanus apud Euseb. l. 9. fingit Abrahamum annos 20. mansisse in Ægypto.

Libellus Jesitra, quem sub Abrahami nomine ostentant Hebræi, proculdubio supposititius. *Genebrard.*

Heber sæculo 23. incipiente publicus rerum Divinarum Magister. *Abulens. & Lyranus in cap. 25. Genes.*

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Prima lex Abrahamo datur à Deo, Circumcisionem illi, & posteris imperante 2125.

Phoroneus primus in Græcia leges condit, vagos, ac dispersos homines in unum cogit, mœnibus sepit 2247.

Hæc Græci, sed negat Josephus in Dissert. adversùs Apionem, docetque, Græcorum omnes Legislatores præ Mose recentes esse.

Literæ

Literæ Humaniores. XI

Assyriis literarum elementis à puero assuetus Abrahamus, ubi ad Chananæos accessit, ejus gentis literis usus est.

Nec earum usum abjecere Abrahami posteri, quoad in Chaldæa captivi priscas Assyrias resumpsere. *Huetius.*

Ægyptii Artium inventa, & historias describebant in columnis, & stelis, easque in specubus asservabant, quos dixere Syringes. *Huetius.*

Artes. Nova inventa. XII

Rudis statuarum origo è saxis informibus, quas statuas Stelarum Cedrenus appellat l. 4. Mox iisdem successere, vel Columnæ, vel Coni.

Osiris Ægypti R. cujus uxor Isis, seu Ceres Pharia Agriculturam docuit Ægyptios. *Verùm de Osiride, & Iside omnia, & incerta, & obscura, ac veriùs fabulosa.*

Phegon Phoronei Argor. R. fr. primus apud Græcos annis, & mensibus metitur tempora. Hebræi, & Ægyptii antea norant.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Suphis Memphis in Ægypto R. pyramidem omnium maximam ante natum Aram Abrahami fratrem erexit. *Ex Manethone.*

Cres Gnossum in Creta condit 2097.

Eleusis, ubi sacra Eleusinia, ab Ogyge condita 2272.

Viri, & Res memorabiles. XIV

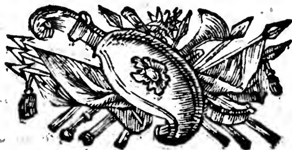
Aram Tharæi primogenitus Abrahami fr. primus

mus inter mortales repentina morte periisse fertur. *Salian.*

Ogyge regnante memorabilis Atticæ totius inundatio 2258. Usque ad hanc omnis Historia Varroni dicitur incognita.

Quo tempore stella Veneris colorem, magnitudinem, cursum mutasse visa est, ut ex Varrone refert S. Augustinus *l.* 25 *de Civ. c.* 8.

Gustaphus Persarum Rex acceptam à Zoroastre religionem in Perside propagasse fertur.

Ab ANNO 2300. Ad 2500.

Progenitores Abrahami.	I
(Caath f. Levi n. 2318. v. 133. (Amram f. n. 2381. v. 137. (Aaron f. n. 2461. v. 122. DUCES HEBRÆORUM. Moses Aaron fr. n. 2464. v. 120. Josue f. Nun n. 2491. v. 110.	*Patriarchæ Hebr.*
Religionis incrementa, & damna.	II
Joseph frustra sollicitatus ab hera nobile castitatis exemplum 2316. Phares, & Zaram Judæ filii ex Thamar, Christi Progenitores 2338. Jacob sanctè moriens filiis bene precatur 2345. Job, ex Zara f. vel nepote Esau sanctimonia clarus ærumnarum per patientiam victor in fine sæculi 24.	
Humani Generis divisio in gentes. Hebræorum Politica.	III
Dinæ vis illata, & hinc pugna cum Sichimitis 2305. Joseph per invidiam à fratribus venditur 2306. Joseph Ægypto præficitur 2319. Jacob cum filiis in Ægypto 2319. *Hebræi primò regebantur per Patriarchas, penès quos erat imperium in gentem.* Amenophis Pharao sævit in Hebræos 2451.	

	Moyses è flumine à Thermuti Pharaonis f. in Aulam inductus 2464.
IV	*Res supra naturam.*
	Joseph ob Divinam conjiciendorum somniorum solertiam è carcere vocatur ad imperium 2319. Idem imminentem septem annorum fertilitatem, ac totidem sequentium sterilitatem ex Regis Ægyptii somnio præsagit 2319. Jacobi in Ægypto soboles, quamvis per labores opprimente Rege, vegetior, & fœcundior.
V	*Monarchæ.*
	Atladas, seu Sethos ad 2333. 32 Mamythus ad 2363. 30 Ascharius ad 2391. 28 Sphærus ad 2421. 30 Mamylus ad 2451. 30 Sparthæus ad 2481. 30 Ascatades ad 2521. 40
VI	*Regna, & Respublicæ in Græcia.*
	Sicyone regnant Plemnæus 48. Ortopolis 63. Marathon 30. Echyreus 55. Argis regnant Apis 35. Argus 70. Criasus 54. Phorbas 35. *Argus ob singularem prudentiam centoculus dictus.* Athenarum Regnum inchoatur 2446. Cecrops Ægyptius Athenis regnat 51. *Ab eo Successores 16. dicti Cecropidæ.*
VII	*Regna, & Principatus extra Græciam.*
	In Ægypto Pharao Amesis, sive Ramesis, ut alii

alii malunt, quo regnante Joseph ingressus est Ægyptum 2306.

In eadem Ægypto Reges Tanitæ, dicti Pastores, quorum primus Salatis seu Saites. *V. Marshamum in Canone Chr.*

Inter alios ibidem Memphitarum Reges memorantur Amenophis II. seu Memnon, Orus [Poetis Busiris] in hospites ferus, Thermutis Ori filia, Mosis in fluvio expositi servatrix.

Bella. VIII

Telchines, qui victi, & Peloponneso pulsi primò Cretam, deinde Cyprum armis occupaverant, tandem Rhodo potiuntur. Malefici homines fuisse traduntur, solo aspectu omnia effascinantes. *Hesychius, Suid.*

Mosis in Ægypto bella, quæ Josephus memorat, cordatioribus viris fabulosa videntur.

Disciplinæ Severiores. IX

Qui Druidas in Gallia hoc ævo floruisse docent, somniari videntur.

Joseph in Ægypto Mercurialium virorum Mecænas, & veræ sapientiæ magister. *Abulensis*.

Theman urbs Idumæe, Jobo florente, literarum studiis nobilis. *SS. Interpretes*.

Prometeus, & Atlas Astrologiæ cultu celebres.

Moses Ægyptiorum literis excolitur.

Chaldæi Astronomi in Orchenos, & Borsipenos distincti. *Vossius*.

Jurisprudentia. Medicina. X

Medicinæ repertorem Apim Ægyptium plurimi agnoscunt.

Et cum

Et cum ejus imagini symbolum Solis inesset, hinc Æsculapium suum, quem Græci Medicinæ parentem prædicant, Apollinis filium dixere. *Huetius*.

In Josephi Patriarchæ familia fuisse Servos Medicos Sacræ literæ testantur. *Genes.* 50.

XI *Literæ Humaniores.*

Grammaticam à Prometheo inventam Græcorũ sequuti fabulas Suidas, & Cedrenus affirmant.

Foy gentis Rex Sinenses caracteres, ut Kircherus ex eorum monumentis tradit, Ægyptiacos Rex Memnon invenit. *Plin.*

Hieroglyphicas tamen literas antea Athotis, sive Mercurius I. invenerat.

XII *Artes. Nova inventa.*

Betylia, hoc est lapides uncti ab Vrano, sive Cœlo Deo, ut Sanchoniaton tradit, inventa sunt; Erant hi Statuæ horum temporum.

Aliquid melius in simulacris effingendis Ægyptii conati sunt, ita tamen, ut vix oculi distinguerentur, & nec brachia, nec pedes disjungerentur; ut videre est in Tabula Isiaca Bembina, ac tribus vetustissimis Ægyptii lapidis simulacris, quæ servat nobilissima Caroli Card. Barberini Pinacotheca.

Prometheus ignem è silice elijciendi, & alendi rationem invenit. Hinc fabulæ locus de igne per eum è Cœlo raptum.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Sparta à Sparto Phoronæi f. condita 2336. Alii ma-

malunt à Lacedemone, cujus uxor Sparta.

Memnonis statua ad Solis exortum vocalis 1438. à Cambyse postea diffissa. Pyramides aliquæ in Ægypto à Pharaone Oro erectæ 1480.

Atheniæ à Cecrope fundatæ 1496.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Grassante per Palæstinam, vicinasque regiones fame, filii Jacob in Ægyptum proficiscuntur 2327.

Apis post mortem in Ægypto divinis consecratur honoribus. Hunc Ægyptium cum Argivo Api plerique confundunt.

Callythia Junonis Sacerdos Argo regnante floret.

Phorbas dictus Ophiacus Rhodo à serpentibus liberata.

Ab

AB ANNO 2500 Ad 2600.

I *Progenitores Abrahami.*

JUDICES HEBRÆORUM.

Josue à 2584. ad 2600. 17

Annum agens 94. Mosi successit, & quamvis Ducis potius, quàm Judicis nomine præfuerit Hebræis, iis nihilominus annumeratur.

II *Religionis incrementa, & damna.*

Agni Paschalis esus, Deo jubente 2544.

Phase seu Pascha, solemnesque Azimorum feriæ à Mose institutæ, partæ libertatis monumentum.

Lex à Deo per Moysem data ad Sinam montem 2544.

Vitulus aureus adoratur 2544.

Aaron I. Hebræorum Pontifex, & filii consecrantur 2545.

Eleazar f. Aaroni in Pontificatu succedit 2583.

Primus annus Sabbaticus 2595.

III *Humani Generis divisio in gentes.*
Hebræorum Politica.

Exitus Israelis Ab Ægypto 2544. Ætas IV.

Moses fugit ex Aula 2503.

Exitus Israelis ab Ægypto 2544.

Exploratores ex Phara solitudine in Palestinam missi 2545.

Israelitæ in solitudine per annos 40.

Tribunal primarium Synedrium à Mose Iethri consilio institutum. Feli-

Felicia Hebræorum bella in Palæstina, Josue Duce. *ad Tēpl. Salom.*

Victoribus Israelitis Palæstina dividitur.

Res supra naturam. IV

Prodigia à Moyse patrata, vulgò Decem Ægypti Plagæ 2543.

Columna Dux populi Hebræi.

Transitus populi per mare Rubrum ad Mosaicæ Virgæ contactum divisum 2544. Item manna è Cœlo: aqua è rupe.

Chore, Datan, & Abiron Mosi, & Aroni obtrectantes, vasto terræ hiatu absorbentur.

Sol sistitur ad imperium Josue 2584.

Hjericunctis muri concinentibus Hebræorum tubis cadunt 2584.

Monarcha. V

Amyntes ad 2566.	45
Belochus ad 2590.	25

Hujus filia Atossa, sive Semiramis, quæ cum patre annos 12. regnavit, & sub Columbæ specie culta est à Syris; sed hoc aliqui ad primam Semiramidem referunt.

Balatores, sive Bellepares ad 2620.	30

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Corax 30. Epopeus 35. Laomedon 40.

Argis regnant Triopas 46. Crotopus 21. Sthenelus 9. Inachidarum ultimus.

Post hunc Danaus Ægyptius, pulso Gelanore, regnat 50. *Ab eo Danaidæ.*

Athenis regnant Cranaus 9. Amphiction 10. Erichtonius 50.

Lacedæmoniorum Regnum incipit 2570.

Lelex I. Lacedæmoniorum Rex indigena.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Reges Pastores usque ad finem XII. sæculi post diluvium.

Inter Memphitarum Reges ibidem memoratur Pharao Cenchris, qui fugientes Hebræos insequens Rubri maris fluctibus haustus, cum suis interiit.

Troja Rex I. Dardanus, Jovis, & Electræ f. Atlantis nepos ab anno 2574. 31. mox Erichtonius 65.

VIII *Bella.*

Chaldæi pugnant in Phœnices 2507.

IX *Disciplinæ severiores.*

Tota doctrinarum gloria erat adhuc apud Chaldæos, Ægyptios, & Indos.

Mercurius II. sive Hermes Ægyptius Trismegistus, quia Rex, Sacerdos, Philosophus, collegit doctrinæ monumenta, quæ Mercurius I. jusserat in stelis describi, vulgavitq. primus.

Suppositītii tamen libri Pemandræ, & Asclepii nominibus inscripti.

Endymion pastor in Cariæ monte Latmo ob Lunæ cursum diligentiùs observatum, ejus amator à Poetis dictus.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

In Sina Monte leges à Deo acceptæ, Hebræis per Mosem datæ.

Eodem

Eodem prorſus anno 2545. quo Moſes Synedrium inſtituit, Athenis Areopagus eſt conſtitutus. *Salianus*.

Moſem Medicæ artis peritum, ac proinde ob hoc etiam ex eo Æſculapium effictum à Græcis fabularum architectis contendit Huetius *in Demonſtr. Evangel.*

Literæ Humaniores. XI

Moyſes Pentateuchum, & Jobi Hiſtoriam Poeticè digeſtam Joſue in libro cognomine res à ſe geſtas deſcribit. *SS. Interpr.*

Poeſis exortum agnoſcunt plerique in Moyſis, & Mariæ Cantico poſt tranſitum maris Rubri 2544. *Zoroaſtris enim Poemata ab Ermippo illuſtrata, ſuppoſititia cenſentur*.

Cadmus Europam ſororem quærens literas è Phœnicia deportat in Græciam 2596.

Artes. Novæ inventa. XII

Cùm Dii ſub animalium formis in Hieroglyphicis notarentur, prima apud Ægyptios Deorum ſimulacra fuere animalia, & præcipuè Boves.

Hinc & Vitulus aureus Hebræorum, Ægyptios imitantium.

Trochilus currum primus jungit 2507. Alii id tribuunt Erichtonio R.

Panathenaici ludi Delphis 2565.

Hercules Phœnicius, ſeu Tyrius purpuram à cane maxillas cruentato edoctus monſtravit. Huic poſtea humanis victimis ſub Molochi nomine litatum eſt.

XIII *Natales Urbium. Architecturæ opera.*

Corinthus instaurata, quæ prius Ephira dicebatur.

Dardania, quæ postea Troja dicta est, à Dardano conditur 2574. Fabularum Seges.

Delphicum Templum Apollini Sacrum.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Thessalia per eluvionem obruta, Deucalione, & Pyrrha in Parnasso regnantibus 2540.

Eadem ferè tempestate Phaetonte Rege maximum ad Eridanum exarsit incendium. Hinc fabulæ locus.

Hellen Deucalionis filius, à quo Græci dicti Hellenistæ. Ex eo nati Æolus, Dorus, & Xutus, ex quibus Græci propagati sunt.

Oenotrus cum Arcadum colonia in Italia.

Europa rapta à Jove Tauro Cretæ Rege: sive evecta navi, cui Tauri nomen.

Pro-

Ab ANNO 2600. Ad 2700.

Progenitores Abrahami. | I *Judices Hebr.*

Othoniel à 2600. ad 2640. 40.
Aod ad 2720. 80

Qui plures eodem tempore apud Hebræos fuisse aliquando Judices docent, vel aliena, vel parum consona sacris literis docent.

Falli videntur, qui post Aedum inter Judices Samgarum numerant.

Religionis incrementa, & damna. | II

Pontifices Phinees, Abisue.

Cineorum migratio amore solitudinis. Erant hi eorum quodammodo temporum religiosi.

Michas Idoli author, quod Israelitæ nonnulli præsertim ex Tribu Dan, usque ad Samuelis tempora coluere.

Primus Annus Jubilæus 2637.

Hebræi cum propinquis Chananæis, Hethæis aliisque cõnubia jungentes, eorum Deos colunt, Othoniele, & Aodo Judicibus.

Humani Generis divisio in gentes.
Hebræorum Politica. | III

Othoniel Adonizedecum captum mutilat 2601. & populum resipiscentem vindicat in libertatem.

Historia Michæ Levitæ, & clades Tribus Beniamin 2620.

Servitus I. Hebræorum sub Cusano ab anno 2623. ad 2631. per ann. 8. liberantur ab Othoniele.

Servitus II. sub Eglone Moab. an. 18. cessat, occiso per Aodum tyranno 2669.

IV *Res supra naturam.*

Cùm tot præcedenti sæculo prodigia per Moysem, & Josue patrata fuissent; eaque adhuc à Nepotibus passim celebrarentur, Israelitæ novis ad asserendam religionis veritatem non indigebant; quare hinc fortasse factum est, ut nullum hoc ævo contigisse memoretur.

V *Monarchæ.*

Lamprides ad 2651.	30
Sosares ad 2671.	20
Lampares ad 2700.	30

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Sicyone regnant Sicyon, à quo regio dicta est Sicyonia 45. Blybus 40.

Argis Lynceus, Danai ex fr. Ægypto nepos 40. Abas 23. Prætus 17.

Athenis Pandion 40. Erechteus 50.

Lacedæmone Myles Eurotas.

Corinthiorum Regnum incipit 2645.

Sisyphus, à quo Reges dicti Sisyphidæ Rex I. Ornithion II.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto præter Tanitas Pastores, regnant apud Thebanos Maris, Siphoas, Phouron, seu Nilus.

In

In Creta Jupiter Taurus, à quo rapta eſt Europa. Poſt eum Minos, Rhadamantus, Sarpedon ffr.
Trojæ Rex Tros, à quo dicta Troja 70. *Hujus fr. Callirrhoe pater Ili, Ganimedis, & Aſſaraci, à quo genitus Anchiſes Æneæ pater.*

Bella. VIII

Eleuſinii, adſcito Eumolpo Thrace, bellum cum Athenienſibus gerunt 2669.
Tros in Tantalum Mæniæ Regem, qui Ganimedem rapuerat, arma movet 2678.
Tantali juſſu, qui Phrygius Jupiter eſt appellatus, in navi cui Aquila nomen erat, avectus eſt. Hinc fabula.

Diſciplinæ Severiores. IX

Cariath Sepher, hoc eſt Civitas literarum, Academia Paleſtinæ ante Othonielis tempora *SS. Interprat es.*
Arithmeticæ inventum Phœnicibus tribui conſuevit, quia mortalium primi mercaturam exercuiſse hoc ævo cenſentur; ſed ejus inventio, vt monuimus, longè vetuſtior.

Juriſprudentia. Medicina. X

Vetuſtiſſimum Codicem Chaster, Religionis dogmata complexum per hæc tempora à Deo traditum Bremavio Patriarchæ fabulantut Indi. *Huet.*
Minos Cretenſibus, Rhadamantus Lyciis jura ſeveriſſima tradunt.
Melampus Argivus Medicus Rege Præto. Huic templum erectum, & ſacrificia ſtatuta ſcribit Pauſan. l. 1. *Libri tamen, qui ſub ejus nomine prodiere, ſuppoſititii cenſentur.*

XI *Literæ Humaniores.*

Phœmonoe Vates Delphis reddit oracula heroicis versibus, quorum primus Latinè redditus fuisse fertur à Strabone l. 9. Geogr.

Et pennas volucres, & apes date mella, favosque.

Olen Lycius hymnos composuit, qui cantari solebant in Delo. *Herod. l. 4.*

Linus Thebanus Rythmorum, & melodiæ apud Græcos inventor, Orphei magister.

XII *Artes. Nova inventa.*

Ida monte conflagrante, incolæ Dactyli ferri fundendi rationem discunt 2613.

Eumolpus mysteria Cereris instituit 2658.

Acrisius, & Prætus Argivi Clypeum primi adhibent in bello.

Isthmiorum ludorum institutio per Pelopem Tantali filium Pisæ Regem 2693.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Thebæ in Bœotia per Cadmum conditæ 2620. *Seu potius Cadmia, cui postea adjecta Thebæ.*

Corinthus per Sisyphum iterùm instaurata 2630.

Amphion Thebas mœnibus cingit 2640. *His per conciliatos blanda oratione agrestes homines extructis, magnam Poetis mentiendi licentiam fecit.*

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Phlegias Templum Apollinis Delphis incendit 2603.

Philomela, Procne, Itys, Tereus Pandionis ff.

Ory-

Orythia Erechtei filia à Borea rapta 2660. Ex his nati Zetes, & Callais.

Phrixi cum Helle sorore fuga 2671. *Ab hac Hellesponto nomen*.

Dirce taurinæ caudæ alligata raptatur, & occiditur, Amphione, & Zethe matris Antiopes injurias ulciscentibus.

Ab ANNO 2700 Ad 2800.

I *Progenitores Abrahami.*

Debbora Prophet. ad 2760. 40.
Fœmina supra Viros fortis Lapidothi uxor sub palma Jus populo dicebat.

Gedeon ad 2800. 40
Jerobaal etiam cognominatus est, ex qua voce corrupta Hierombalus dictus est ab æquali Historico Sanchoniatone. Huetius.

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices Bocci, Oza, Zarajas.
Sub extremis Aodi Judicis annis, vel statim ab ipsius obitu Israelitæ ad Idolorum cultum declinant.
Mortuis Debbora, & Baracco, rursus Deorum simulacra colunt Hebræi.
Baal à Gedeonis patre adoratur.

III *Humani generis divisio in gentes. Hebræorum politica.*

Samgar Philistæos sexcentos vomere interficit sub Aodo.
Judæorũ Servitus sub Jabino Chananæo à 2721. ad 2740. a qua liberantur, victo per Debboram, & Baraccum Sisara, cujus lacte sopiti tempora trabali clavo Jahel trajecit.
Madianitis ann. 7. serviunt Hebræi, liberantur à Gedeone 2768. Res

Res supra naturam. IV

Debbora, accepto divinitùs per Angelum mandato, Baraccum ad bellum contra Madianitas vocat 2740.

Gedeon, Angelo hortante Baalis Idolum, & lucum evertit 2768.

Idem roris, ac velleris miraculo confirmatus per viros 300. tubis, ac lampadibus armatos, Madianitas profligat 2768. Hi enim insolita pugnæ specie turbati mutua se cæde conficiunt.

Monarcha. V

Panyas ad 2745.	45
Sosarmis ad 2764.	19
Mithræus ad 2791.	27
Theutamus ad 2823.	32

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Sicyone regnant Janiscus 42. Phæstus 8. Adrastus 4. Polyphides 3.

Argis Acrisius Danaes pater 32. quo per imprudentiam a Perseo Danaes filio interempto, regnum Mycenas transfertur 2742.

Mycenarum Rex I. Perseus 57. Taphius 27.

Athenis Pandion II. 25. Ægeus 48.

Lacedæmone, Lacedæmon, Amyclas, Argolus, Cynortas, Oebalus.

Corinthi Thoas.

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

In Ægypto Reges Thebani, & Tanitæ Pastores.

In Creta Jupiter III. Saturni f. pulso patre. *Hujus ffr. Neptunus, & Pluto.*

Tro-

Trojani Reges, Ilus, à quo Ilium 54. Laomedon. 36.

Latii, seu Aboriginum Rex I. Janus à 2722. 35. Post eum Saturnus ex Creta profugus 36. Picus f. 37.

VIII

Bella.

Bacchi Jovis, & Semeles filii Indica expeditio 2720. *Aliis nominibus Liber, Dionysius*.

Persæi Jovis, & Danaes f. expeditio, in qua Medusam obtruncat, Andromedam Cephei filiam liberat 2733.

Siculi, qui Latio pulsi per Aborigenes à Morge Itali f. sedes acceperant in Oenotria, Siculo tandem Duce Trinacriam armis occupant, quæ ab illis Sicilia est appellata 2770.

Amphitryo Alcmenæ maritus armis inclytus cum Telebois bellum gessit.

IX

Disciplinæ Severiores.

Mercurius Ægyptius hujus nominis quintus, ut Ciceroni, & Lactantio placet.

Antandri in urbe sub Ida Frygiæ monte literarum Academiam floruisse docet Athenæus.

X

Jurisprudentia. Medicina.

Mercurius Ægyptiorum Legislator, Cic. 3. de Nat. Deor. Lactant. l. 1. c. 6.

Indi à Baccho domiti, & mansuetiorum legum cultu imbuti sunt. *Arrian. de Gestis Alexandri*.

Acrisius Argivorum R. Amphyctiones, gravissimum Græciæ Consilium instituit. Alii tradunt ab Amphyctione Heleni f. constitutum. Constabat

bat primò ex septem, postea ex tredecim Græciæ Civitatibus *Strabo l.* 8. 9.

Literæ Humaniores. XI

Sanchoniaton Phœnix Historicus, post Moysem antiquissimus, à quo didicit.

Pittheus Thesei maternus avus, eloquentię primus præcepta proposuit.

Debora vates, & Poetria, ut liquet ex ejus Cantico.

Orpheus Poeta. *Carmina tamen illius nomen præferentia meritò tribuuntur Onomacrito, qui floruit sæcul.* 36.

Musæus Hymnographus Orphei discipulus.

Artes. Nova inventa. XII

Orpheus Lyristes celeberrimus, feras, sylvas, & saxa, hoc est rudes homines, traxisse scribitur.

Pluto Jovis frater funerum pompam primus adhibet, & indè inferorum Deus à Poetis dicitur.

Neptunus Jovis pariter fr. Nauticæ rei, cui præerat peritissimus, Maris Deus appellatur.

Argonautæ clarent, inter quos Jason 2793. Eorum ductor Tiphys.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Nysa urbs prope Indum fluvium à Baccho condita.

Cyzicus in Hellesponto fundata 2771.

Miletus coloniarum postea multitudine celebris in ora maris Ægæi 2779.

Tyrus in Phœnicia instauratur 2783.

Laomedon Trojæ muros erigit 2794. mox, ob nega-

negatam Herculi, & sociis pactam mercedem, ab illis obtruncatur.

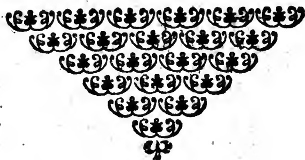
XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Midas mortalium omnium ditissimus, sed auribus asininis, regnat in Phrygia 2731.

Pelops Tantali filius Hippodamiam ducit, præest ludis Olympicis 2731.

Faunus Latinus Rex Faunorum pater habitus, quia illis aras erexit.

Minos II. Cretæ R. instructa classe maris imperium primus tenuit. *Thucid. l. 1.*

Ab ANNO 2800. Ad 2900.

Progenitores Abrahami.

Abimelech ad 2803.	3	I *Judices Hebr.*
Thola ad 2826.	23	
Jair Galaaditcs ad 2848.	22	
Jephte ad 2854.	6	
Abesan ad 2561.	7	
Ajalon ad 2871.	10	
Abdon ad 2879.	8	
Samson ad 2890.	20	

Religionis incrementa, & damna. II

Pontifices Nerajoth, & Amarias postremus è posteris Eleazari; eo enim mortuo, successit Heli, è nepotibus Ithamaris, quem Aaron secundo loco genuerat.

Baalim, & Astaroth adorantur ab Hebræis.

Ruth uxor Booz, mater Obed, avia Davidis R.

Jephte; victis Amonitis, voti reus filiam mactat 2849.

Humani generis divisio in gentes. Hebræorum politica. III

Abimelechus Gedeonis f. cæsis 70. fratribus, tyrannidem occupat 2801.

Quarta Hebræorum Servitus sub Ammonitis per annos 18. ab an. 2832.

Jephte Ammonitas prælio vincit, & populum à servitute liberat 2849. Sam-

Samson (Dalila, quam deperibat, prodente) amissis cum coma viribus, Philistæis hostibus traditur, à quibus orbatur luminibus 2898.

IV *Res supra naturam.*

Angelus uxori Manuæ Samsonis ortum prænunciat 2861.

Samson sitiens, ex asini maxilla, qua hostes trucidarat, fusis ad Deum precibus, fontem elicit.

Idem, receptis cum capillo viribus, domus ejus, unde ludentem ipsum Philistæi spectabant, concussis confractisque columnis, ædium ruina victor hostium oppressus est.

V *Monarchæ.*

Tenteus ad 2863.	40
Thineus ad 2893.	30
Dercylas ad 2934.	40

VI *Regna, & Respublicæ in Graecia.*

Sicyone regnant Pelasgus 20. Zeuxippus 33. Sacerdotes post illum 33.

His ab Agamemnone potestas omnis erepta.

Micenis Stenelus 8. Eurystheus 43.

Atreus & Thyestes 8. Agamemnon 17. Ægistus 7. Orestes 7.

Athenis Theseus 31. Mnestheus 16. Demophoon 33.

Lacedæmone Tyndarus, Castor & Pollux, Menelaus, Orestes.

Corinthi Damophon, Propodas.

Re-

Regna, & Principatus extra Graciam. VII

In Ægypto, regnante apud Thebanos Thumnosi, pulsi Pastores, qui post annos 13 redeuntes iterum pulsi ab Amenophe.

In Creta Minos II. Ariadnæ, Androgei, & Phædræ pater.

Trojani Reges, Priamus, sub quo Troja eversa 40.

Latii Reges, Faunus 44. Latinus 46.

Æneas Troja profugus ducta Lavinia Latini f. 4. Ascanius f. 38.

Lydorum R. primus Argon Herculis f. 2835. Post eum ignoti Successores ad Candaulem.

Bella. VIII

Septem Duces ad Thebas 2833.

Epigoni Thebis potiuntur 2842.

Amazones Asiam armis occupant; mox in Atticam irrumpentes ab Hercule, & Theseo superantur 2845.

Bellum Trojanum ob Helenam Menelai uxorem à Paride raptam 2861.

Troja capta, & incendio consumpta 2870.

Bellum Æneæ cum Turno 2872.

Disciplinæ Severiores. IX

Ænigmatibus proponendis, & solvendis hujus ævi sapientes exercebantur, ut apparet ex Samsonis historia, & Oedipodis fabula.

Perseveravit idem sapientiæ experimentum ad Æsopi fabulatoris tempora, ut è Sabæ Reginæ Salomonem adeuntis historia, & ejusdem Æsopi vita licet agnoscere. D *Iuris-*

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Athenienfibus à Thefeo leges datas Plutarchus docet in Vita ejufdem.

Chiron medicus Panaceæ inventor, & Achillis præceptor.

Æfculapius Chironis difcipulus, & Medicorum celeberrimus apud Græcos, qui ab Ægyptio Æfculapio hoc ei nomen fecere, Cic. l. 3. de Natur. tres Græcorum Æfculapios agnofcit.

Machaon, & Podalirius Æfculapii filii, & artis hæredes, Trojani belli tempore curandis vulneribus celebres.

XI *Literæ Humaniores.*

Eloquentiæ tria genera in Menelao, Neftore, & Ulyffe apud Homerum plerique agnofcunt.

Paris Alexander Antandri fub Ida monte literis excultus Cefton Veneris fcribit. *Athenæus*.

Daphne Tirefiæ filia Poetria nobilis, è cujus carminibus profecit Homerus.

Nicoftrata, quæ carminibus reddens oracula, dicta eft Carmenta, ex Arcadia cum Evandro literas affert in Latium.

A Palamede plures Græci characteres inventi.

XII *Artes. Nova inventa.*

Hercules Alcmenæ f. Olympicos ludos reftituit 2836.

Dædali inventa promovendis artibus opportuna, Afcia, Serra, Perpendiculum, Terebra, Glutinum, Ithyocolla.

Idem primus in ftatuis apertos oculos, & crura

ra disjuncta, & brachia à corpore disparata faciens, hominum admirationem obtinuit. *Diodor l.4.*

Idem primus navibus aptavit vela, quæ à Poetis in alas conversa sunt.

Latrunculorum ludus à Palamede inventus.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Labyrintum Cretensem à Dædalo 2800. elaboratum plurimi scribunt; sed revera Labyrintus nil aliud fuit, quàm ingentes, ac tortuosæ secturæ, quæ ad radices Idæ montis actæ sunt, cùm lapides ad Gnosson, aliasq. urbes condendas exciderentur. *Huetius in Demonst. Evang.*

Scylacium in Brutiis Atheniensium colonia.

Laurentum ab Æneа conditum 2872.

Viri, & Res memorabiles. XIV

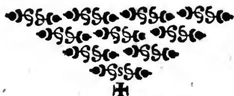
Theseus victo Minotauro, redit Athenas 2823.

Æta, Jason, Medea, Tiresias, Oedipus, Sphinx, Laius, Jocasta, Creon, Electra, Orestes, & Pylades, nomina fabulis inclyta.

Hercules labores, & vitam exitu infelicissimo claudit 2854.

Antenor, & Æneas Trojæ proditores in Italiam navigant 2870.

Ægisthus reducem Troja Agamemnonem interficit, ille ab Oreste trucidatur 2878.

Ab ANNO 2900. Ad 3000.

I *Progenitores Abrahami.*

Heli Judex, & Pontifex ad 2939. 40
Samuel ad 2962. 22
Hebræi Regem petunt, & impetrant 2962.
REGES HEBRÆORUM.
Saul f. Chusi ad 2979. 18
Primus Regum oleo Sancto unctus.
David f. Isai ad 3021. 42

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices, Heli primus è posteris Ithamaris, Achitob, Achimelech, Abiatar.
Saul divinitùs electus in Regem, contra Divinum præceptum parcit Agago, & rejicitur.
Achimelech Pontif. cum 83. Sacerdotibus jussu Saulis cæditur 2968.
David post adulterium, & Uriæ cædem monitus à Nathano Propheta resipiscit 2999.

III *Humani Generis divisio in gentes.*
Hebræorum Politica.

Ophni, & Phinees Heli ff. cæduntur in prælio à Phylistæis, capitur Arca, Heli obit ex casu 2959.
Israelitæ Philistæos vincunt in Maspha 2960.
David in monomachia Goliam interficit 2971.
Saul de Amalecitis, & aliis victor, à Philistæis victus se ipsum confodit 2979.

Da-

David feliciter præliatur ab an. 2990. ad 2996

Res supra naturam.	IV

Arca Dei apud hostes captiva, ingentes hostium Diis, corporibus, agris clades infert 2939.
Arca plaustro imposita, nullo rectore, à bobus in fines Hebræorum devehitur 2940.
Bethsamitarum supra 50. millia divinitùs pereunt, Arca curiosiùs spectata.
Arca transfertur in Sion. Oza, illam ausus contingere, illicò perit 2990.

Monarcha.	V

Eupales ad 2971.	38
Laosthenes ad 3016.	45

Regna, & Respublicæ in Græcia.	VI

Athenis regnant Oxynthus 13. Aphidas 1. Thymoetes 8. Melanthus 12. Codrus ultimus Regum 17.
Lacedæmone, Orestes, Thisamenus.
Mox Heraclidæ.
Mycenis Orestes, Thisamenus, Penthylus, Cometes Orestis ff.
Corinthi Dorydas, Hiantidas Sisyphidarum ultimi. Alethes Ixion.
Heraclidæ Ducibus Temene, Ctesiphonte, & Aristodemo Aristomachi ff. 2951. redeunt in Peloponnesum. Temenes Argorum, Aletes Corinthi, Eurysthenes, & Proclus Lacedæmonis potiuntur. Ex his duo semper Reges apud Lacedæmones.

Regna, & Principatus extra Græciam.	VII

In Ægypto apud Thebanos ex Manethone

regnat Orus, sive is, de quo dictum, sive alius, Mox tota regio in ditionem unius redigitur. Memorantur præcipuè Acencheres tres, Rhamesses duo.

Latini Reges Silvius Posthumus 29.

Ab hoc Reges Albæ dicti Silvii.

Æneas Silvius 31. Latinus II. 51.

Tyriorum Rex I. Abibalus 2984. & post eum Hiramus f. Davidis amicus 60.

Sibdagerus primus tria simul regna possidet, Sueciam, Norvegiam, Gothiam 3940.

Danus primus regnat apud solos Danos, iisque nomen facit 2983.

Nugari videntur qui Albionem Britanniæ nomen hoc ævo à Brito, sive Bruto Ascanii filio consecutam tradunt, docentes eum illic primùm Regnum auspicatum, cùm ante habitaretur à Gigantibus.

VIII *Bella.*

Heraclidæ Athenis bello infesti, sed victi se devovent.

Amazones per Asiam arma circumferunt 1906. Heraclidæ, hoc est Herculis posteri, Peloponnesum occupant, Ducibus Temeno, Cresiphonte, & Aristodemo 2951.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Najoth hoc est, ut interpretatur Chaldæus, *Domus doctrinæ*, Sedes erat Samuelis, in urbe, sive agro Ramathæ, in qua Hebræos adolescentes sacris litteris informabat. *Abulens. Serrarius.*

Abela Palæstinæ Academia. *Cornel. à Lapide, & alii in c. 20. l. 2. Reg.*

Ju-

Jurisprudentia. Medicina.	
Italus Telegoni f. leges Oenotriis tulit *Hygin. fab. 127.*	X
Prodicus Æsculapii discipulus medicinam instituit, quam Jatralepticen vocant. *Plin. l. 29. c. 1.*	
Jatraleptice medicina apud veteres erat, qua unguentis, & perfrictionibus medebatur corporis morbis. Jatraplitæ *hi quorum opera Medici in ungendo utebantur.*	
Literæ Humaniores.	XI
Samueli Judicum, & Rhutæ Historiam plerique omnes tribuunt, ac simul partem primam libri, qui Samuel inscribitur. *SS. Interpr.*	
Davidi Sacrorum Poetarum principi præcipuam Psalmorum partem, non omnes adscribimus. *SS. Interpretes.*	
Odas, Hymnos, Psalmos, & alia Cantica scripsit metro vario. *Genebrard.*	
Syagrius Poeta Græcus, teste Æliano, Bellum Trojanum ante Homerum cecinit.	
Artes. Nova inventa.	XII
Apaturias, hoc est Deceptionis festum ab Atheniensibus institutum, cùm Xantus Bœotorum Dux Melanthi astu cæsus esset. *Polian, Stratag. l. 1.*	
Regem hunc Atheniensium alii Thimœtem appellant apud Eusebium, traduntque Melanthum ejus fuisse Successorem.	
Natales Urbium. Architectura opera.	XIII
Alba in Latio ab Ascanio Æneæ f. 3903.	

D 4 Præ-

Præneste à Telegono Vlyssis f. & Tusculum nunc dirutum ab eodem conduntur. *Quod nunc Frascatum dicimus ex ejus reliquiis exstructum, ab eo distat, quod in Vallem oppositam, & nulla ratione Romam respiciebat; ut eruditè Fabrettus in Apol.*

Plura in Lesbo conduntur oppida, & insula frequentatur. *Herodot.*

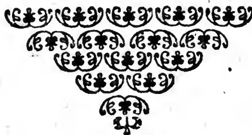
XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Penthilus Orestis f. Coloniam è Græcia Thraciam ducit 1951. Dicta est Æolica migratio.

Tisamenes Penthili fr. Græcorum colonia in Asiam ducta, Jonios vicit, & expulit. Hæc dicta est Jonica migratio 1952.

Theres Myniarum Coloniam ducit in Insulam, quæ cùm Callistus diceretur, ab eo postmodum Thera est appellata.

Codrus Athenarum R. postremus egregiæ in Patriam pietatis laudem tulit, morte prò ejusdem salute fortiter quæsita 1983.

Ab

Ab ANNO 3000. Ad 3100.

Progenitores Abrahami. | I Templum Salom. Ætas V. ad Cyri Monarch.

Salomon Davidis f. ad 3059. 40
Roboam Salomonis f. ad 3060. 1
Ab anno 3060. Tribus Judæ, & Benjamin Roboamo, reliquæ ab eo deficientes Jeroboamo *parent; & hinc Hebræorum Regnum in duo dividitur.*

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Roboam ad 3076.	16	Jeroboam ad 3081.	21
Abias ad 3079.	3	Nabad ad 3082.	1
Asa ad 3121.	41	Baasa ad 3105.	23

Religionis incrementa, & damna. | II

Pontifices iterum è posteris Eleazari, quorum primus Sadoc, mox Achimaas, Azarias.
Nathan Davidis f. à quo Christi Genealogia ducitur.
Salomon Templi fundamenta ponit 3023. absolvit 3030.
Festum primæ Dedicationis Templi.
Salomon amat alienigenas, Diis templa, & aras erigit 3054.
Jeroboam aureos vitulos adorandos proponit 3061.

Humani generis divisio in gentes. Hebræorum politica. | III

Absalon Ammonem fratrem interficit 3002.
Da-

Davidem patrem Abſalon regno pellit; ſed mox dum fugiens crinibus pendet è quercu, à Joabo confoditur 3009.

David movet in Philiſtæos, illoſque quatuor prælijs profligat à 3012. ad 3014.

Aſa Zaram Æthiopiæ Regem vincit, & ingenti præda potitur 3094.

IV

Res ſupra naturam.

Peſtis divinitùs immiſſa ob numeratum juſſu Davidis populum, Angelo gladium condente, ceſſat 3017.

Salomon poſt oblatum Gabaone Sacrificium, à Deo Sapientiam in ſomnis petit, & impetrat 3022.

V

Monarchæ.

Pyritiades ad 3046.	30
Ophracteus ad 3066.	20
Ophratanes, ſive Ephacheres ad 3116.	50

VI

Regna, & Reſpublicæ in Græcia.

Athenis, extincto Codro, Archontes perpetui, quorum I. Medon 20. Acaſton 36. Archippus 19. Therſippus 41.

Lacedæmone ex Euryſtenis poſteris, qui mox dicti ſunt Agidæ Agis I. Echeſtratus, Labotas, Doryſſus.

Ex Proclidis Sous, Euripon, Pritanis.

Corinthi Agelas, Prymius Heraclidarum poſtremus, poſt quem Bacchis, à quo Bacchiadæ.

VII

Regna, & Principatus extra Græciam.

In tota Ægypto Amenophis IV. & poſteà Seſo-

ſoſtris, ſeu Sethoſis, & Seſonchis, in SS.literis Seſac, qui victor latè per Aſiam dominatus eſt.

Latini Reges Alba Silvius 39. Capetus 26. Capys 28.

Tyriorum Reges Baleazarus Hirami f. & poſt hunc uſque ad Pygmalionem Reges 7 nullius nominis.

Hiſpanis imperant Celtæ, & Rhodii.

Bella. VIII

Seſac in Sacris literis, apud prophanos Auctores Seſoſtris, Sethos, & Seſonchis, ac Seſonchoſis Ægypti R. Hieroſolima potitus, Templi theſauros aſportat 3064.

Idem Colchos, & Getas armis domuiſſe, regioneſque omnes à ſe ſubactas trophæis inſigniviſſe ſcribitur. *Calviſius perperam duos opinatur eſſe Seſacum, & Seſoſtrim. Videatur Marshamus in Canon. Chron. ſacul.* 14.

Diſciplinæ Severiores. IX

Calcol, & Dorda ffr. Sapientiæ, & Philoſophiæ laude nobiles. *Joſeph. Antiq.l.* 8. *c.* 2.

Salomon Philoſophorum ſapientiſſimus Proverbiorum, Eccleſiaſtis, & aliorum, qui periere librorum ſcriptor, in Academia, quam Hieroſolymis munificentiſſimè fundaverat, bonas artes profitetur. *Ita Pineda de Reb. Salomon.*

Damnatus liber Clavicula falsò illi tribuitur.

Græci in Ægyptum peregrinantes doctrinarum ſtudia ad ſuos reportant, quas tamen fabulis corrumpunt.

Inter eos numeratur Homerus.

Iu-

X	*Jurisprudentia. Medicina.*
	Celeberrimum Salomonis judicium inter foeminas de filio contendentes. Salomone Rege medicos floruisse docet ejusdem documentum de honore Medicis habendo apud Ecclesiasticum *cap.* 38. Quin & ipsum Salomonem Medica scripsisse testantur Josephus, & alii; ac inter ea censendi libri de plantarum virtutibus, quas posteris naturæ scrutator egregius aperuit.
XI	*Literæ Humaniores.*
	Natan, & Gad partem primi, totum omninò secundum Samuelis librum scripsere. *Huet.* Dares Phrygius Bellum Trojanum descripsit ante Homerum. *Ptolem. Hephæstio apud Photium in Biblioth.* Proverbiorum, Ecclesiastis, & Cantici libri nobilissima sunt Salomonis Poemata. *Videatur Huetius.* Homerus, & Hesiodus ferè æquales, ut habent plures, & Marmor Arundelian., à quo tamen locantur in sequenti sæculo.
XII	*Artes. Nova inventa.*
	Navigatio Salomonicæ Classis, seu potiùs Catabli in Ophir, Nauticæ rei gloria floruisse Hebræos ea tempestate doceret, nisi Tyriorum præcipuè ope id factum ex S. S. Liter. nosceremus. Æneam Tubam Pisæus Tyrrhenus invenit. *Plinius.* Selostris itinera sua in Tabulis proponens Geographicarum Tabularum rudimenta dedit. *Eustat. in Epist. pravia ad Dionys. Perieges. Herodot. l 2.*

Na-

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Smyrna, & Cumæ 3003. Ephesus 3007. Samos 3064. conditæ.

Templum Salomonis omnium celeberrimum 3023. cæptum 3030. absolutum.

Ejusdem Regia 3031. Thronus 3042.

Labaris, ut Eusebius, seu Lachares, ut Syncellus, R. Ægyptius in Labyrintho sepulchrum sibi paravit, Plin. id opus tribuit Petesenco R. sivè Tithoè.

Templum Dianæ Ephesinæ plurimorum Regum opus Architectis Theodoro, & Chersiphrone; sed hoc magnificentiùs potiùs extructum, quàm conditum.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Neocles, & Androcles Codri ff. Græcorum coloniam in Asiam ducunt 3010.

Fames ingens in Palestina cessat, duobus Saulis filiis in crucem actis.

Sesostris Ægypti R. navigabilem alveum à Nilo in mare rubrum frustra ducere conatur.

Ab

Ab ANNO 3100. Ad 3200.

I *Progenitores Abrahami.*

REGES JUDA		REGES ISRAEL.	
Josaphat ad 3145.	25	Ela ad 3106.	1
An. 3143. fil. adsciscit		Zambri d.	7
Joram ad 3150.	6	Amri ad 3117.	11
Ochozias ad 3151.	1	Achab ad 3138.	22
Athalia ad 3157.	6	Ochozias ad 3139.	1
Jorami uxor.		Joram ad 3151.	12
Ioas ad 3296.	40	Jehu ad 3179.	28
		Joachaz ad 3195.	16

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontif. Joanan, Azarias, Amarias, Jojadas, Pedajas.

Achab ductà Jezabele templum erigit Baali 3117. Jezabel furit in sacros vates.

Josaphatus Religionem restituit 3122.

Elias, Eliseus, Jonas vaticinio, & sanctimonia clari. Postremus mittitur ad Ninivitas 3168.

Eliæ Discipuli in Monte Carmelo.

Rechabitæ, qui & Cinei Religiosorum typus à Jonadab f. Rechab instituti. *S. Hieronym.*

III *Humani generis divisio in gentes.*
Hebræorum politica.

Zambri Elæ temulento vitam eripit, mox & ipse septem post dies ab Amri obsessus, se cum universa domo comburit 3106. Isra-

Israelitæ, Achabo regnante, de Benadabo Syro is triumphant 3134. 3135.

Mesa Moabitarum Rex obsessus, filium spectantibus Hebræis, mactat 3140.

Joram fratres interficit 3145.

Iehu Achabi Stirpem funditùs delet 3151.

Hazaël Syriæ R. Israelitarum regionem ferro, ammisque vastat 3154.

Res supra naturam. IV

Elias prodigiis clarus à 3126. ad 3139. quo rapus est igneo curru.

Joram R. Juda literas accipit ab Elia translato 147.

Eliseus duplici Eliæ spiritu auctus fluvium palo scissum sicco vestigio transit. Viduæ oleũ imetrat à Deo. Sunamitidis filium ad vitam revoat, aliisque miraculis fulget.

In piscis devorantis vtero illæsus Jonas tridum agit 3168.

Monarchæ. V

Acracarnes ad 3157. 41

Sardanapalus, seu Tonos Connoleros, quem proligavit Arbaces Medus, & Belesus ad 3178. 20

Hinc divisa Assyriorum Monarchia.

Arbaces victor Regnum Medorum, & Persaum, aliaque tenuit. 28

Belesus, qui dictus est Phul-Bel-Ochus Assyrioum regnum, vicinasque regiones obtinuit per nnos 48

Re-

Regna, & Respublicæ in Græcia.

VI Athenis Archontes, Phorbas 31. Megacles 30. Diognetus 28. Phereclus 19.

Lacedæmone regnant ex Agid. Agesilaus I. Archelaus.

Ex Proclid. Eunomus, Polydectes, Charilaus Lycurgi ex fr. nepos.

Corinthi ex Bacchiadis Agelastus, Eudemus, Aristodemas.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Rhamses, mox Amenophis V. quibusdam Memnon, & Ramesses.

Latini Reges, Galpetus 13. Tyberinus 9. *Ab hoc Tyberi nomen factum.*

Aremulus Agrippa 41. Alladius, sivè Aremulus Silvius 19.

Tyriorum R. XII. Pygmalion 47. Sichæo patruele per fraudem interempto, infamis.

Carthago Vrbs, & Regnum 3166.

Regina Dido Tyria. Sed posteà in Rempublicam conversum est.

VIII *Bella.*

Bella aliquot levia Archelai, & Charilai Lacedæmoniorum Regum in Peloponneso.

Tyberinus dum victus ab hostibus fugit, Tyberi mergitur, eiq; nomen facit.

Sabaco Æthiopum R. profligatis pluribus Ægypti Regulis, ea potitur, vel in fine hujus, vel initio sequentis sæculi. Cùmque in ea regnasset annos 50. somno monitus ultrò abiit. *Herodot. l.* 2.

Di-

Disciplinæ Severiores. IX

Omnis posthac Theogonia, & Philosophia Græcorum ab Homeri, & Hesiodi fontibus fluxit, qui ab Hebræis, & Ægyptiis accepta, fabulis, & commentis Poeticis involuta posteris tradidere, eosque sequentium sæculorum Scriptores imitati, omnia plusquàm cimmeriis tenebris obduxerunt.

Videatur Huetius in Demonst. Evan. tom. 1. Propos. 2. cap. 2. & Pineda de Reb. Salomon.

Jurisprudentia. Medicina. X

Lycurgus Charilai nepotis tutor integerrimus, & Spartanorum Legislator 3170. ad temperandum solutum Regum imperium Synedrion 28. Seniorum addidit. *Plutarch.*

In Medicorum arte plusquàm in ope Divina spei posuisse Asæ Regi meritò vitiò datur. *Paralip. 2.*

Atque hinc eos hoc ævo magno in honore fuisse conjicimus.

Literæ Humaniores. XI

Jonas Propheta rerum suarum scriptor.

Asclepiades Cyprius Histor. Pygmalione regnante. *Quo tempore, quod mirum videtur, scribit ibi usum armium non fuisse. Videatur S. Hieronym. l. 2. advers. Jovinian. & Voss. de Histor. Græcis l. 4.*

Lycurgus primus ex Ionia Homeri Poemata tulit in Peloponnesum. *Plutarch. in Vita.*

Artes. Nova inventa. XII

Pictores, qui monocromata uno usi colore pinxere, videntur ex Plinio hoc sæculo statuendi. 35. c. 9.

Hygiemon, Dinias, Charmidas.

Rhodii maritima potentia florebant.

Numinorum usus Lacedæmone à Lycurgo vetitus.

Othryades Lacedæmonius, Argivis, qui ceciderant in prælio spoliatis, de eorum clypeis trophæum erexit, & suo sanguine inscripsit. *Plutarc. in Parall.*

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Bononia ab Etruscis condita duobus ante Romam sæculis. *Volater.*

Samaria Regia Regum Israel 3112.

Hiericho reparatur ab Hiele 3122.

Carthago cœpta 3147. absoluta 3166. à Didone Tyria. Alii tamen malunt Urbem longè ante à Zoro, & Carchedone conditam, solamque Arcem Byrsam à Didone ædificatam affirmant.

Lemnius Labyrinthus hoc fortasse sæculo ad imitationem Ægyptii.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Siccitas, & fames ingens tempore Eliæ Palæstinam per annos tres cum dimidio vexant, ab anno 3123.

Mesa Moabitarum R. filium coram hostibus mactat 3140.

Elisa, seu Dido, Pygmalionem fratrem, Sichæi viri sui interfectorem exosa, Tyro cum gaza solvens abit in Africam 3147.

Eadem laude pudicitiæ illustris, ne Regi Maurorum Jarbæ cogatur nubere, tribus fere post Æneæ fugam sæculis sibi mortem infert.

Ab

Ab ANNO 3200. Ad 3300.

Progenitores Abrahami. I

REGES JUDA.		REGES ISRAEL.	
Amasias ad 3225.	29	Joas ad 3211.	16
Ozias ad 3277.	52	Jeroboam II. ad 3251.	41
		Interregnum 11 annorum.	
Joatan ad 3293.	16	Zacharias 3262. m.	6
Achaz ad 3308.	14	Sellum m.	1
		Manahem ad 3274.	10
		Phaceias ad 3277.	2
		Phacee ad 3297.	20

Numeratio per Olympiades 3278.

Religionis incrementa, & damna. II

Pontif. Sedecias, Azarias, Joatham, Achitob.

Ozias R. cæteroqui pius & religiosus, excelsa, hoc est falsorum Deorum templa non aufert.

Amos, Oseas, Joel, Isajas vaticinantur, Ozia regnante.

Micheas futuram sub Assiriis captivitatem prænunciat.

Humani Generis divisio in gentes. III
Hebræorum Politica.

Joas R. Samariæ ex vaticinatione Elisæi morientis Benadabum Syriæ R. tribus atterit cladibus 3204.

Ozias contra circumpositas gentes feliciter pugnat.

Manahen R. Israelis, Phuli Syrorum Regi vectigalis.

Teglat-Phalazar victor Israelitas in servitutem abducit 3295.

Achaz captivus apud Syros 3294.

IV *Res supra naturam.*

Mortuus in sepulchrum Elisei conjectus redit ad vitam 3205.

Ozias Rex, Sacerdotibus frustra reclamantibus, thus incendit in Templo, sed nequaquam impunè; Lepra enim divinitùs affectus, à Sacerdotibus ejicitur 3214.

Visio mirabilis Isajæ Prophetæ, de qua ipse cap. 6. 3277.

V *Monarcha.*

Post Arbacem apud Medos regnasse feruntur Madances an. 50. Sosarmus 30. Articas 50. Arbianes 22 *Sed omnia usque ad Dejocem incerta.*

Post Belesum apud Assyrios duorum, vel trium Regum nomina silentur, mox memorantur Phul 43. Teglat-Phalazar 31. ad 3309.

Sed hi fortasse Præfecti, vel Duces, non Reges, ut aliquibus visum est.

Sub initium sequentis sæculi apud eosdem Assyrios novum Babylonis regnum inchoatur.

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Athenis Archont. Ariphron 20. Thespieus 27. Agamestor 20. Æschylus 23. Alcmeon 2.

Lacedæmone ex Agid. Teleclus, Alcamenes, Polydorus.

Ex

Ex Proclid. Nicander, Theopompus.

Corinthi Pritanes Magistratus annuus instituitur 3276.

Macedonum Regnum incipit 3240.

Caranus R. I. 30. Cœnus II. 28.

Regna, & Principatus extra Graciam. VII

Ægyptiorum in Asia Imperium deficit.

Ægyptus in plures Regulos dividitur. Celebrantur ex his Necepsus, Nechos, Bocchoris, qui Necho fugiente, cæsus est à Sabacone Æthiope, qui annos 50. regnavit.

Latini Reges Aventinus 37. *Nomen dedit Aventino colli, ubi sepultus.*

Procas 23. Amulius 18. Numitor 3.

Hispanis imperant Phœnices, quorum opes maritimæ ingentes.

Bella. VIII

Assyrii, Duce Theglat-Phalazar, Rhasi Rege obtruncato, Damasco potiuntur, Syriam populantur, incolas captivos abducunt 3296.

Theopompo Lacedæmoniis imperante, hi de finibus Thyreatum cum Argivis dimicarunt. *Pausan. l. 3. Euseb.*

Disciplina Severiores. IX

Abaris Philosophus an Magus? è Scythia, de cujus prodigiosa sagitta mira veteres prodidere, Athenas legatus à suis, Græciam lustrat.

Astronomos hoc ævo floruisse docet consignata literis Eclypsis Solis 24. Junii 3263.

X

Iurisprudentia. Medicina.

Ephori Spartæ instituti à Theopompo Rege 3294.

Tales erant Ephori apud Lacedæmonios, quales apud Romanos Tribuni Plebis, ut enim à Consulibus ad Tribunos, ita à Regibus ad Ephoros cuique prouocare licebat.

Medicos magnopere ab Hebræis cultos, Isaja vaticinante, conjectare licet *ex cap.3.Prophet.*

XI

Literæ Humaniores.

Amos, Oseas, Joël sua vaticinia scriptis consignant, & quia Prophetarum more vaticiniis non pauca admiscent historica, Historicis accensentur.

Omnis Græcorum historia, quæ Olympiades præcessit, Varroni visa est fabulosa.

XII

Artes. Nova inventa.

Emaurus pingendo marem, fœminamque primus discrevit, & figuras omnes ausus est imitari. Cimon Cleoneus Emauri inventa excoluit, varias vultuum formas, & Catagrapha invenit.

Iphitus Olympicos ludos instaurat, & hinc incipit numeratio per Olympiadas 3278.

Malas Chius omnium apud Græcos primus statuas format è marmore. *Plin.*

Phidon Argivus Ponderum, & mensurarum apud Græcos inventor.

Chorebus Atheniensis figlinas invenit.

Lupercalia instituta à Romulo 3298.

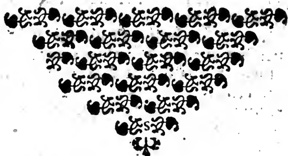
Nata-

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

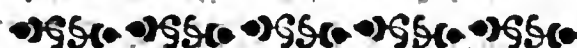
Vienna in Gallia fundata 3218.
Capua in Campania condita 3253.
Obeliscus omnium maximus, quem ante Lateranensem Ædem miramur, jussu Ramessis R. Ægyptii à 20. hominum millibus elaboratus. *Plin.*
Ozias Urbes plures ædificasse traditur 2. *Paral.*

Viri, & Res memorabiles. XIV

Coræbus Coquus primus in ludis Olympicis coronatur 3278.
Amulius fr. Numitorem natu majorem regno pellit, ejus filiam Rhæam Sylviam, ex qua deinde Romulus, & Remus, Vestalem facit.
Romulus, & Remus expositi servantur, & educantur à Regio Pastore Fausto 3284.
Iidem avum Numitorem regno restituunt 3300.

Ab

Ab ANNO 3300. Ad 3400.

I *Anni V. C.* 3301 *Æra Nabonaſſaris* 3306.

Progenitores Abrahami.

REGES JUDA.	REGES ISRAEL.
Ezechias ad 3338. 29	Oſeas ad 3314. 18
Manaſſes ad 3392. 55	*Roma condita anno 14.*
In Regno impius, captivus reſipiſcit.	*Iſraeliticũ regnum à Jeroboamo inſtitutum, per rebellionem, & impietatem poſt ann. 255. everſum eſt.*
Amon ad 3394. 2	
Manaſſis parentis furores exceſſit.	

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices Achitob, Meraioth, Sadoc, Salomon.

Achaz ab avita religione abhorrens, clauſo Templo, Baali, & Diis aliis, aras paſſim excitat, liberos luſtrat igne.

Ezechias pietate inclytus à paternis urbem ſuperſtitionibus expiat, Templum ornat.

Sanctimonia clari florent Tobiæ duo in Aſsyria captivi, Iſajas, Juditha.

Novi Samariæ coloni ethnicorum ritibus Sacra Hebræorum inficiunt.

III *Humani Generis, diuiſio in gentes. Hebræorum politica.*

Samaria per Salmanaſarem Aſsyriorum R. capta, & everſa, Tribus decem cum Oſea R. in Aſſyrios abductæ 3314.

Ma-

Manasses Assyriis armis oppressus, Babylonem catenis vinctus abstrahitur 3344. mox regno restituitur.

Holofernes Assyriorum Dux in Betuliæ obsidione à Vidua Juditha obtruncatur 3346.

Res supra naturam. IV

Ezechiam de vita producenda ex Divino Oraculo, quod Isajas pronunciaverat certum factura, umbra decem in horologio lineas retrocedit 3322.

Sennacheribo Hierosolymam obsidente, una nocte cæduntur ab Angelo 85. Assyriorum millia 3322.

Senior Tobias Raphaelis Archangeli beneficio cum filio reduce lumen recipit 3336.

Monarchæ. V

Baladan Babylonis Præfectus dictus Nabonassar deficiens se Regem appellat, & Æræ ab eo nuncupatæ dat initium 3306.

Huic succedit Merodacus in sacris literis Nabucodonosor 1. à 3345.

Benmerodacus f. ad 3407.

Apud Assyrios interim regnant Salmanasar ad 3317. 8. Sennacherib ad 3323. 6. Asaradon ad 3333. quo factus est vectigalis Babyloniis.

Dejoces qui & Arphaxad Medis imperatà 3345. ad 3398. 53

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Athenis Archontes Decennales, quorum I. Charops Æschyli f. mox post Erixiam VII. Archontes annui, quorum I. Creon 3368.

La-

Lacedæmone regnant ex Agid. Eurycrates I. Anaxander.

Ex Proclid. Zeuxidamus, Anaxidamus.

Corinthi Cypselus Tyrannus 3396.

Macedonum Reges usque ad Philippum Amyntæ 22. non numeramus, quia nullius fere nominis.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

In Ægypto Sous, ad quem missi ab Osea Israelis R. Legati, Tauracus, mox Dodecarchia, qua brevi sublata, regnat Psammitichus.

Lydorum Reges Mermnadæ, quorum I. Gyges, occiso Candaule 3340. r. 36.

Post hunc usque ad Cræsum Ardys, Sadyates Alyates.

Romanorum R. 1. Romulus 3301. r. 37.

Interregnum an. 1. Numa Pompilius 43. Tullus Hostilius 32.

VIII *Bella.*

Romuli cum Sabinis, Camerinis, & Fidenatibus bella.

Sennacherib Æthiopes, & Ægyptios bello profligat 3323.

Bellum vicennale inter Messeniacos, & Lacedæmonios finitur 3330.

Ardys Lydorum R. Cygis f. Milesiis bellum intulit 3361. *Herod. l.* 1.

Bellum Albanis à Tullo Hostil. illatum. Horatii Curiatios vincunt 3387.

Fidenates 3389. Sabini à Romanis victi 3392.

Di-

Disciplinæ Severiores.	IX
Sibylla Erythræa Sapientiæ fama nobilis. Herophila Sibylla Samia. In Numa Pompilio Romanorum R. Philosophiæ rudimenta quædam apparent. Qui Pythagoricum fuisse docent manifesti erroris arguuntur, quia duobus fermè ante Pythagoram sæculis florvit. Ejus libri anno V. C. 573. reperti, à Prætore lecti, damnatique, & in publico foro combusti.	
Jurisprudentia. Medicina.	X
Zaleucus Legislator severissimus paulò post Locros conditos, iis leges dedit. Draco sub initium sæculi sequentis Atheniensibus, non tam atramento, quam sanguine jura scribit.	
Literæ Humaniores.	XI
Tobias pater, & fil. librum cognominem scribunt, ea parte dempta, in qua agitur de filii morte. *SS. Interpr.* Liber, qui nomen Isajæ præfixum gerit, eidem jure tribuitur. *Huetius.* Eumelus, sive Thymelus Corinthius Bugoniæ, & Europæ auctor, Archilochus Jambi repertor, Tyrtæus, Alcmanius, Lacedæmonius Poetæ, Megalostrata Poetria.	
Artes. Nova inventa.	XII
Bularchi Pictoris tabulam Candaules auro rependit. Micciades Malatis f. & Anthermus ejusdem nepos Statuarii. Ho-	

Horologia Solaria apud Hebræos, ut liquet ex miraculo Solis retrocedentis.
Annus correctus à Numa, duobus mensibus additis 3342.
Numus Romæ primò sub Numa cusus, hinc illi nomen.
Glaucus Chius primus ferrum glutinavit.
Plastice in Italia primò apparuit sub Demarato Tarquinii Prisci patre.
Carnia in honorem Apollinis instituta 3318.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Roma à Romulo condita 22. April. 3301. Dies dictus Palilia.
Naucratis in Ægypto à Milesiis 3305.
Syracusæ in Sicilia ab Archia Herculis nepote 3313.
Catanam in Sicilia Caloydii 3314.
Sybarim, & Crotonem in Italia Myscellus 3345. condunt.
Cyzicus in Hellesponto, Locri in Italia 3371. Abdera, Lampsacus. Clazomenc 3398. ædificatæ.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Sabinæ à Romanis 3304.
Lacedæmoniorum puellæ à Messeniis raptæ 3311.
Aristodemus filiam mactat ex oraculo 3316.
Hippomanes filia voratur ab equo, cum quo clausa fuerat à patre 3331.
Romulus ob ingenii ferociam à suis discerpitur 3339.

Pro-

Ab ANNO 3400. Ad 3500.

Progenitores Abrahami. I

REGES JUDA.	REGES ISRAEL.
Josias ad 3425. 31	*Hebræi apud Chaldæos captivi, toto servitutis tempore, Principes, & Judices suæ gentis habuere, à quibus regebantur.*
Joachaz 3425. m. 3.	Hi videntur fuisse.
Joakim ad 3436. 11	Jechonias olim Rex I.
Jechonias m. 3	Salathiel ejus fil.
Deinde Babylone vixit ad ann. 3475.	
Sedecias ad 3446. 11	

Religionis incrementa, & damna. II

Pontif. Helcias, Azarias, Sarajas, Josedecus.

Josias R. res religionis instaurat.

Jeremias Proph. in Ægypto futuras populi calamitates prænuncians lapidibus obruitur.

Daniel, Ezechiel, Tres Pueri captivi apud Chaldæos; Mardochæus, & Esther apud Medos pariter captivi, florent.

Sinagogæ institutæ tempore captivitatis Babylonicæ.

Festum Purim institutum, Hebræis ab Amanis insidiis per Estherem liberatis.

Humani generis divisio in gentes. Hebræorum politica. III

Josias R. Juda cum Nechaone Ægypti R. confligit, peritque ex vulnere 3425. Joa-

Ioakim, & Jechonias à Chaldæis cum omni nobilitate in servitutem abducuntur 3418.

Sedecias filiis, & oculis orbatus cum populo captiuus Babylone 3446.

Incipit servitus 70. ann. quàm passi sunt Hebræi apud Chaldæos.

IV *Res supra naturam.*

Daniel puer Susannam liberat 3438.

Tres Pueri, Statuam Nabucodonosor, non adorantes, conjiciuntur in fornacem, sed flammæ intactos verentur 3456.

Daniel in Leonum fossam dejectus, à Deo conservatur, & pascitur per Habacucum.

Nabucodonosor ferarum more degit in Sylvis.

Balthassarem epulantem exarati cælesti manu characteres terrent 3498.

V *Monarchæ.*

Phraortes Medor. ad 3419. 21

Ciaxares senior, sive Astybares ad 3460. 20

Astyages Cyri avus ad 3405. 35

Darius Medus, idem Ciaxares Jun. & Assuerus Cyri avunculus, Estheris maritus ad 3515. 19.

Babylone interim regnant Nabopolassar, seu Nabucodonosor Senior à 3407. ad 3428. 21. Nabucodonosor Magnus ad 3472. 44.

Evilmerodacus ad 3497. 25. Balthassar, Labinitus dictus Herodot. l. 1. ad 3514. quo capta Babylone occisus est à Cyro auspiciis avunculi Darii militante, ejusque post annum Successore.

Quæ de Dario Medo, Esthere, & Cyro dicta sunt, in aurea Dissertatione demonstrat Petrus Possinus vir planè doctissimus. Re-

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Pisistratus, frustra obstante Solone, potitur Athenis 3494. bis pulsus redit.

Lacedæmone regnant ex Agid., Eurycrates II. Leon, Anaxandrides.

Ex Proclid. Archimus I. Agasicles.

Corinthi Periander Tyran. à 3427. ad 3467. *Post hunc de Corintho silet Historia.*

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

Ægyptiorum Reges Nechao, sive Nechos, Psamis, Apries.

Romanorum Reges Ancus Martius 24. *Feciales instituit, Patres* 100. *minorum gentium legit.* Tarquinius Priscus 38. *Capitolium fundat.* Servius Tullius 30. *Populum in* 30. *Tribus dividit.*

Chartaginensium opes, Regulis finitimis domitis, terra, mariq. crescunt.

Argantejus regnat in Hispania.

Ambigatus Biturigum in Gallia Rex, Celtis imperat.

Bella. VIII

Ancus Martius Latinos, Fidenates, Sabinos, Vejos vincit: Tarquinius Sabinos, qui tandem domiti 3452.

Scythæ armis Asiam adepti tenent à 3419. ad 3449.

Sadyates avus, Alyates Cresi pater Lydorum RR. Milesios bello vexant.

Nabucodonosor M. Syros, & Ægyptios armis domat: Hierosolyma potitur 3428.

Idem

Idem Arabes, Elamitas, Medos vincit, Ninivem occupat 3452.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Holda Prophetissa Sapientia nobilis Hierosolymis Scholas moderatur. *Geneb.*

Septem Sapientes in Græcia florent. Thales, Solon, Myson, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus, Epimenides, Cretens.

Anacharsis Scytha Athenas venit 3462.

Æsopus moralem Philosophiam per fabulas tradit.

Thales Miles. ab Ægyptiis doctus, Jonicæ Philosophiæ genus instituit.

Massilia condita, & apertis Alpibus, Philosophia ad Gallos, & Britannos accessit, Druidis illam tradentibus.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Solon abrogatis Draconis legibus commodiores Atheniensibus tulit 3460.

Herophilus Medicus, qui Phalaridem Tyrannum sanitati restituit, testibus, Cicerone, Plinio, & Plutarcho.

Mirum est, quod prodit Mart. Capella l. 3. *Herophilus ægrorum venas rhytmorū collatione pensabat.*

Herophilus, & Erasistratus nocentes homines à Regibus ex carcere acceptos vivos incidebant. *Cels. l. 1. cap. 1.*

XI *Literæ Humaniores.*

Jeremias, Baruch, Daniel, Ezechiel, sua vaticinia scribunt.

Liber

Liber Judith Scriptoris incerti Babylonicæ captivitatis tempore, ut putat Huetius.

Solon, Cicerone teste, primus eloquentis nomen meruit.

Alcmanius Messenius, Leschus auctor parvæ Iliadis, Terpander, Stesichorus, Sappho, Alcæus, Susarion Comædiæ veteris inventor. Poetæ.

Pisistratus Homeri libros antea confusos, sic dispofuisse dicitur, ut nunc habemus. Cic. 3. de Orat. Hoc est in Iliadem, & Odyssæam, vt interpretatur Ælianus.

Artes. Nova inventa. XII

Bupalus, & Athenis Malatis pronepotes, & post hos Dipænus, & Scyllis Cretenses marmore scalpendo apud Græcos inclaruere. *Plin.*

Pancratium additum ludis Olympicis 3406.

Gambrivius Tuiscorum Rex VII. cervisiam primus decoquere docuit anno 3414. Si rectè tradit, & numerat Achilles Gassarus *in Epit. Chron.*

Simulacrum Jovis Capitol. fictum à Turiano Plaste, Tarquin. Prisco Rege.

Agon Nemæus per Argivos 3478.

Sappho Poetria primò plectrum excogitavit. *Genebrard.*

Natales Urbium. Architecturæ opera. XII

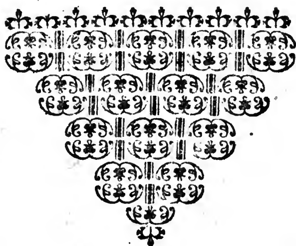
Selinus in Sicilia à Megarensibus 3406. Dyrachium 3430. Ostia ab Anco Martio extructa 3432.

Perinthus in Thracia, Camerina in Sicilia 3450. Massilia à Phocensibus 3454.

Labyrinthus Ægyptius 3457.
Hortos pensiles Babylone Nabucodonosor Magnus instruit; Urbem amplificat, munit, exornat.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

Tullus Hostilius igne cœlesti cum Domo perit 3414.
Arionis sive historia, sive fabula 3340.
Ciaxares Ninivem delet 3448.
Pestis Athenis furit, sed fugatur ara Deo ignoto erecta 3457. *Eusebius.*
Cylonium piaculum Athenis 3455.
Phalaris Agrigenti in Sicilia Tyrannorum immanissimus.
Perillus bovis ænei faber sub Phalari, illo primus exuritur 3482.

Ab

Ab ANNO 3500. Ad 3600.

I. Cyri Monarchia 3515. Ætas VI. Ad Christi Nativ.

Progenitores Abrahami.

DUCES ITERUM.

Cùm Cyrus Hierosolymam redeundi, & instaurandi Templi Iudæis potestatem fecisset 3516. sacræ expeditionis Dux fuit Zorobabel Salathielis f. ad 3567. 51

Joacimus D. & P. ad 3589. 22

Eliasib D. & P. ad 3595. 6

Postea tantùm P. veniente Esdra.

Esdras D. à 3595. ad 3600. 5

II.

Religionis incrementa, & damna.

Pontif. Josue, seu Jesus, & Joacim, Eliasib.

Cyrus Templi Sacra vasa restituit 3516.

Templum Hierosolym. primò instauratur 3517.

Resa, & Abiud Zorobabelis ff. ex quorum 1. V. Deipara, à 2. S. Joseph originem ducit.

Aggæus, Zaccharias, Malachias Prophetæ florent.

Danielis Hebdomadæ incipiunt 3600.

III.

Humani Generis divisio in gentes.
Hebræorum Politica.

Judæi quamvis, post impletos annos servitutis septuaginta, libertatis qualicumque imagine donati fuerint à Cyro anno 3516. fere nunquam tamen posthàc sui omnino juris fuere; diù enim

Persis, mox Græcis, & Romanis paruerunt.

Artaxerses Longim. Deo inspirante, Esdram Sacerdotem, & Scribam in Judæam mittit 3594.

IV

Res supra naturam.

Daniel objectus Leonibus à Dario Medo, servatur intactus 3515.

Cyro à Daniele Isajæ Vaticinium ostenditur, quo plurimos ante annos prædixerat ille, futurum ut Cyrus Babylone potitus, Judæis Hierosolymam redeundi potestatem faceret, ille voti reus Judæos dimittit, & Sacra vasa Templo restituit 3516.

V

Monarchæ.

MONARCHIA PERSARUM.

Cyrus, qui moriente Astyage materno avo Regnum Persarum administrandum susceperat, jura Uxoris, quæ Darii Medi unica erat hæres, eo abdicante, Imperio Medorum, Persarum, & Babyloniorum potitur, sedemque locat in Perside 3516. r. an. 9

Cambyses f. à 3524. ad 3532. 7

Smerdis Magus. m. 7

Darius Hystaspis f. ad 3596. 36

Xerses I. ad 3589. 20

Artaxerses Longimanus ad 3629. 40

VI

Regna, & Respublicæ in Græcia.

Pisistratus bis pulsus iterum potitur Athenis.

Hippius, & Hipparchus Pisistrato patri succedunt 3527. pelluntur 3541.

Redeunt annui Archontes.

Lace-

Lacedæmone regn. ex Agide Cleomenes I. Leonidas I. Pliſtarchus, Pliſtonax, Pauſanias.
Ex Proclid. Ariſton, Demaratus, Leotychides.

Regna, & Principatus extra Græciam. VII

In Ægypto Amaſis, Pſammenitus ex Herod.& Diodor. Mox Cambyſes regnum ad Perſas transfert 3529.
Lydorum Regñ ultimus Cræſus à Cyro captus 3510,
Romanorum R. ultimus Tarquinius Superbus 25. Pellitur ob vim à filio Lucretiæ illatam 3545.
Conſules creantur L.Jun. Brut.& Tarquinius Collatinus, eoque abdicante, Valer. Publicola.
Dictator I. T. Lartius Flavus 3556.
Carthaginenſes Hiſpaniæ Domini 3556.
Cappadociæ R.1. Pharnaces Cyri Sororius.
Sicilia ſub Tyran. Syracuſanis 3569. libera 3588.

Bella. VIII

Quæ de Cyro à Tomiri Scytharum Regina victo, & cæſo traduntur ab Herodoto, apud eruditos vix fidem inveniunt.
Porſena Romam obſidet 3547.
Poſthumius Tubertus victis Sabinis primus ovat Romæ 3551.
Marathonia pugna Duce Miltiade 3564.
Leonidas cum 300. Laconibus ad Thermopylas 3574. Themiſtocles Perſarum ad Salaminam victor 3574.
Bellum ſociale contra Athenienſes à 3596. ad 3598.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Anaximander Zodiaci repertor, Xenophanes Eleaticæ sectæ parens, Pythagoras Samius Italicæ Philosophiæ conditor, Cleostratus duodecim in Zodiaco signa notavit, Heraclitus, Democritus, Philolaus Crotoniata, qui Terram circa Solem circumvolvi primus docuit, Diagoras, Harpalus Cyclum Lunisolarem instituit.

Parmenides Eleates Dialecticæ inventor, quique primus Terram rotundam in omnium orbium centro statuit.

Anaxagoras Clazomenius ex Asia scholam transtulit Athenas, ubi Socratem, Euripidem, & Periclem docuit.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

P. Papyrius colligit Jus Roman. quod ab eo Papyrianum est appellatum. Zamolkis Pythagoræ auditor leges dat Getis, Confusius Legislator Sinarum 3562. Democedes, Acron Agrigentinus Medicinæ Empyricæ parens.

Herodicus Hippocratis Magister. Medici.

XI *Literæ Humaniores.*

Ab Esdra scripti III. & IV. Regum Libri, & qui ejus nomen præfert, si priora sex capita demantur. *Huetius. Thalmudistæ tribuunt Jeremiæ.*

Pherecydes Sirus primus apud Græcos libera numeris oratione scribere aggressus.

Hellanicus Mytilen. historiam ornat.

Jones à Persis victoribus fictarum historiarum artem, vulgò *Romanzi*, discunt, & ab his transit ad Græcos. *Huetius.* Ora-

Oratio funebris 1. habita Romæ in laudem Bruti Consulis à P. Valer. Publicola Collega.

Theognis, Hipponax, Anacreon, Thespis Tragediæ parens, Simonides, qui memorandi artem invenit, Onomacritus, Pindarus. Poetæ.

Artes. Nova inventa. XII

Anaximander Milesius horologia solaria primus apud Græcos inducit. Tabulas Geographicas perficit, quarum dederat rudimenta Sesostris.

Pythagoras liræ chordam addit, & notato fabrorum sonitu Musicam perficit.

Athenienses Tyrannicidis Hermodio, & Aristogitoni statuas ponunt. 3544.

Saturnalia instituta. 3557.

Thespis Poeta personas invenit.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Cyrus in Ecbatanis 3504. domum habuisse scribitur lapidibus pretiosis versicoloribus, atq. auro vinctis extructam. *Athen. l. 12. c.* 3.

Labyrintus Porsenæ Clusii Regis. *Plin.*

Obeliscus quem videmus in area D. Mariæ de Populo, Psemmis R. jussu è rupe Syenite excisus.

Puteoli à Samiis conditi 3535.

Capitolium è saxo quadrato, cloacæ, & stratæ silice viæ jam majestatem aliquam Romæ spirabāt.

Sena in Etruria, & Senogallia in Umbria à Gallis Senonibus, Brenno Duce, condita.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Policrates Samiorū Tyrānus, & Milo Crotonita.

Zopyri amici stratagemmate Babylonem Darius occupat. 3534.

 Hora-

Horatij Coclitis, Cleliæ virginis, Mutij Scævolæ, Coriolani virtus apud Romanos claret.

Aristides 3571. Themistocles 3583. Ostracismo pulsi.

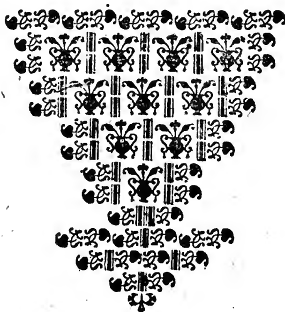
Spurius Cassius præceps datur è rupe Tarpeja 3569.

Fabij 300. ad Cremeram cæsi 3577.

Ad Ægos Potamos saxum de Cœlo cadit 3587.

L. Quintius Cincinnatus Dictator ab aratro 3596.

Cimon apud Athenienses, domi, & belli clarissimus.

Ab ANNO 3600. Ad 3700.

Progenitores Abrahami.		I Metonis Enneadecateris 3621.

DUCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Nehemias D. ad 3629.	28	
Jojadas D.& P. ad 3649.	20	
Jonathas D.& P. ad 3689.	40	
Jaddus D.& P. ad 3730.	41	

Religionis incrementa, & damna. — II

Pontif. Jojadas, Jonathas, Jeddoa, seu Jaddus.

Cùm Hierosolymam venisset Nehemias, renovata est diù intermissa Scenopegiæ solemnitas 3601.

Esdras sacros libros, qui interciderant, immutatis Hebræis literis, in lucem profert.

Nehemias redux è Perside, Divinum cultum, Templi honorem, Levitarum ministeria, legitima conjugia, ex Divina lege componit 3629.

Humani generis divisio in gentes. Hebræorum politica. — III

Nehemias ex Perside, ubi Regis Pincerna ejusdem gratia florebat, impetrata ad id facultate, in Judæam veniens, frustrà obsistentibus inimicis, Hierosolymæ muros intra dies 52. restituit 3600. vel 3601.

Idem, novis inductis tabulis, inopiæ suorum consulit 3601. Idem

Idem, qui anno 3621. Regem in Perside adierat, Hierosolymam redit ex Perside 3629.

IV *Res supra naturam.*

Sacerdotes ex Babylonica servitute reduces ignem sacrum quærentes, quem ipsorum majores, in ficci putei caverna occultaverant, pro eo aquā crassam inveniunt, quæ super victimas, & ligna Nehemiæ jussu aspersa, Sole è nubibus refulgente in ignem convertitur, quo sacrificium ritè perficitur 3609.

V *Monarcha.*

Xerses II. m.	2
Sogdianus m.	7
Darius Nothus, sivè Ochus ad 3649.	19
Artaxerses Mnemnon ad 3689.	40

Hujus fr. Cyrus Minor, post eum, sed Rege patre natus; unde lis, & bellum infeliciter gestum ope Græcorum.

Artaxerses Ochus ad 3714.	26

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Athenis jubente Alcibiade præsunt Quadringenti à 3642. ad 3650. Nam tum captæ à Lysandro Lacedæmone subjectæ fuere Triginta Tyrannis, quibus pulsis Democratia iterum inducta est 3653.

Lacedæmone regn. ex Agid. Agesipolis I. Cleombrotus I. Agesipolis II. Cleomenes II.

Ex proclidis Archidamus II. sive Archelaus. Agis II. Agesilaus II. Archidamus III.

Regna,

Regna, & Principatus extra Graciam.	VII
In Ægypto post Persas indigenæ Nephræus, & Thacon. Romæ Decemviri 3603.& post annos tres iterum Consules. Ibidem Tribuni Militum Consulari potestate, aliquoties creati, & 1. 3610. Censores primò instituti 3611. Romæ servorum conjuratio detecta 3635. Sicilia iterum sub Tyrannis 3648. Dionysio scilicèt Seniore, & Juniore. Anarchia Romæ 3678. per annos 5. Consules Romæ confirmati 3688.	
Bella.	VIII
Athenienses à Bœothis cæsi 3605. Corinthii à Corcyreis victi 3619. Atheniensium ad Potideam victoria 3622. Bellum Peloponnesiacum inchoatur 3623.per annos 27. inter Athenienses, & Lacedæmonios. Conon Atheniensis Persas vincit ad Gnidum navali prælio 3660. Vei à Camillo expugnati 3658. Galli ab eodem, post Romam incensam cæsi 3665. Bellum Sacrum Græcorum contra Phocenses sacrilegos à 3699.ad 3708.	
Disciplinæ Severiores.	IX
Socrates moralem Philosophiam devocavit è Cælo. *Cic.* Melissus Physicus, Empedocles Agrigentinus, Meton Enneadecateridem publicat 3621. Leucippus Atomorum inventor, Democritus, Abderita. Plato	

Plato veteris Academiæ institutor, Euclides Megarensis auctor sectæ Contentiosæ, Anthistenes Cynicæ, Architas Tarentinus, Aristippus, à quo secta Cyrenaica, Eudoxus Gnidius, Lysis Pythagoric. cujus aurea carmina sub Pythagoræ nomine circumferuntur.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

Charondas Thurinis, Archita Tarentinis, Parmenides Eleatibus, Eudoxus Gnidiis jura describunt.

Romani Decemviri leges à Græciæ civitatibus acceptas in duodecim Tabulis descriptas proponunt; eas exul Hermodorus Ephesius interpretatur.

Ctesias Gnidius, Philistio Siculus, Crito Cosmeticæ inventor, Menecrates Syracusanus, Eudoxius Gnidius.

Hippocrates Medicorum omnium princeps.

XI *Literæ Humaniores.*

Herodotus, Thucydides, Cratippus, Xenophon Histor.

Empedocles dicendi præcepta primus dedit, sed illa Chorax, & Tysias postea vulgarunt.

Pericles, Gorgias Leontinus, Protagoras, Lysias, Andocides, Theocritus Chius Oratores.

Comœdiæ Athenis vetitæ 3814.

Aristophanes, Sophocles, & Euripides Poetæ. Cleobulina, & Telesilla Poetriæ.

Dionysius Grammat. Platonis præceptor.

Lamprus, & Ileus grammatica scripsisse videntur ex *Aristot.*

Ar-

Artes. Nova inventa. XII

Panænus Phidiæ fr. quem in Picturæ certamine Corinthi Timagoras vicit.

Polygnotus Thalius plurimum Picturæ contulit, ſiquidem inſtituit os adaperire, dentes oſtendere, vultum ab antiquo rigore variare: ſed ſupra hos, alioſque hujus ævi Pictores, Zeuxis, Parrhaſius, ac Timantes inclaruere.

Statuis ſive ex ære, ſiue ex marmore elaborandis, gloriam ſummam adepti ſunt Phidias, Scopas, Myron, Pytaghoras.

Phidias artem Toteuticen non invenit, ut Plinius tradit, ſed perfecit.

Artemon Clazomenius obſidionales machinas invenit 3612.

Callias Athenienſis uſum minii monſtravit 3649.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Mneſicles Architectus Arcem Athenienſem delineat 3614.

Ancona à Syracuſanis, Dionyſii tyrannidem fugientibus, conditur.

Alexia in Dalmatia à Dionyſio 3670.

Fanum fortunæ conditum poſt Brennum à Camillo victum.

Viri, & Res memorabiles. XIV.

Spurius Melius à C. Servilio cæditur 3615.
Solydamus Theſſalus mirandi roboris 3646.
Socrates damnatur 3655.
Albani lacus excreſcentis prodigium 3657.

Epa-

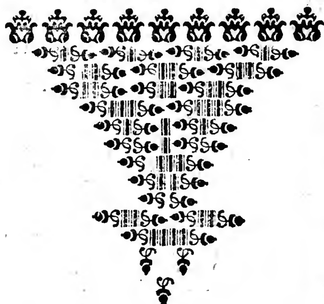
Epaminondas in Bœtia floret 3680.

Dionyſius Syracuſarum Tyrannus, cujus fil. poſt annos 38.pulſus Ludimagiſter Corinthi fuit.

Curtius armatus in voraginem ſe projicit 3692.

T. Manlii Torquati cum Gallo ad Anienem Monomachia 3693.

Templum Dianæ Epheſiæ conflagrat 3698.

Ab ANNO 3700. Ad 3800.

Progenitores Abrahami.

DVCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Onias 1. D. & P. ad 3753.	24
Simon 1. D. & P. ad 3765.	12
Eleazar D. & P. ad 3797.	32
Manaſſes D. & P. ad 3807.	9

Quamuis poſt Hieroſolymam ab Alexandro captam, Judæorum ſummum Imperium penès alienigenas fuerit; præcipuæ tamen ſub illis partes in adminiſtranda Republica fuere penès Pontifices, quos idcirco Duces jure appellamus.

Religionis incrementa, & damna.

Pontifices iidem, qui Duces.

Alexander M. in Templo Hieroſolym. Deo vero victimas immolat 3722.

Sanaballetes à Dario ad Alexandrum deficiens, hoc permittente, Templum erigit Samariæ in monte Garizim, cui præerat. Hinc inter Judæos, & Samaritanos æterna diſcordiarum ſeges.

Græcis 1. & mox Romanis imperantibus, Pontificatus factus eſt Principum arbitrio paucorum annorum, imò & annuus.

I *Periodus Calip.* 3724. *Æra Philip. Aridæi* 3730. *Æra Seleucid.* *A. V.* 442.

II

III *Humani Generis diuisio in gentes. Hebraeorum politica.*

Judæi ab anno 3722. Græcis parent.

Andromacus Judæis præpositus ab Alexandro, ab illis occiditur 3722.

Ptolemæus Lagi f. amicitiæ simulatione Judæam occupat, captivos quamplurimos abducit ex montano præcipuè tractu 3733. circiter.

Antigono Rege victo, Asiæ regna Seleuco Nicatori cedunt, ac proinde Hebræi vectigales Syriæ Regibus fiunt ab anno 3753. *Noris in Epoch. Syromaced.*

IV *Res supra naturam.*

Jaddus Alexandri M. Hierosolymã properantis iram metuens, divinitùs edocetur, illi cum Sacerdotibus solemniori cultu ornatis, & populo candidato obviam procedere. Alexander venerabundus Pontificem adiit, & Divinum in tiara nomen adoravit 3722.

Admirandus septuaginta Interpretum consensus in Græca Sacrorum librorum versione, quam Ptolemæus Philad. imperaverat, divinitùs contigisse videtur.

V *Monarchæ.*

Arses, seu Arsamus ad 3718. 4

Darius Arsami f. ad 3724. 6

MONARCHIA GRÆCORUM.

Alexander Magn. victo Dario Græcorum Monarchiam inchoat ad 3730. 6

Alexandro mortuo post varias bellorum vices Græcorum

corum Imperium in tria præcipuè regna dividitur, Macedoniæ, Ægypti, Syriæ; ab hoc cum Machabæorum libris numeramus annos regni Græcorum.

Seleucus Nicator recuperata Babylone, à 3742. ad 3773. 32
Antiochus Soter ad 3792. 19
Antiochus Deus ad 3807. 15

Regna, & Respublicæ in Græcia. VI

Athenæ Caſſandro Macedoni ſe dedunt, à quo Rector Phalereus inſtituitur 3736. Mox liberantur per Demetrium Poliorcetem 3747. ſed poſteà ingratæ ab eodem expugnantur 3753. & iterum liberæ 3764.

Lacedæmone regn. ex Agid. Arius, Acrotatus.
Ex Proclid. Eudamidas I. Archidamus IV. Eudamidas II. Agis III. Proclidarum extremus.

Macedon. R. Philippus Amintæ f. regnat à 3694. ad 3718.

Alexander Magn. f. ad 3730.

Macedoniæ, & Ægypti Reges hujus ſæculi.

Poſt Alexandrum in Macedonia regnant Arideus fr. 1. Caſſander 19. Philippus II. 1. Antipater, & Alexander II. 3. Demetrius Poliorcetes 6. Pyrrhus m. 7. Lyſimachus 6. Meleager. Antipater Soſtenes 2. Antigonus Gonatas 36.

In Ægypto regn. Ptolem. Lagi f. ad 3778. 40.
Ptolem. Philadelphus ad 3807. 39

Regna, & Principatus extrà Græciam. VII

In Ægypto, fugiente in Æthiopiam ultimo Re-

G gum

gum Nectenabo, Persæ iterum usque ad Alexandrum Magnum dominantur.

Carthaginenses, terrestribus, maritimisque opibus præpollentes, terrarum imperium affectare incipiunt:

Romani post Tarentinos, Picentes, & Salentinos domitos, totius Italiæ Domini.

Sicilia iterum libera 3708. Romanorũ beneficio.

Fergusius ex Hibernia vocatus initium dat Scotorum Regno.

VIII *Bella.*

Philippi Macedonis in Græcia bella.

Bellum Samniticum a 3711. per an. 71. ad 3782. Triumphorum 24. materies.

Alexander M. per Europam, Asiam, & Africam victor arma circumfert ab anno 3720. ad 3730.

Romanorum cum Pyrrho Epirotarum R. bellum 3774.

Gonatæ bella cum Spartanis, & Atheniensibus 3785.

Bellum Punicum I. Siculis contra Carthaginenses Romanorum opem implorantibus 3790.

Romani primò rem nauticam attingunt, & Duillio Duce, nobilem de Pænis victoriam referunt 3794.

IX *Disciplinæ Severiores.*

Phœdo Eliensis Eliacæ sectæ conditor.

Speusippus Platonis nepos, ejusque in Academia Successor.

Aristoteles Peripateticorum princeps, Xenocrates Speusippi successor, Philippus Metonensis, Calli-

lipus Cyzicenus auctor periodi, Anaxarchus Abderita, Diogenes Cynicus, Crates Thebanus.

Theophrastus Philosophiam Aristotelis exornat.

Epicurus voluptatis patronus, Zeno Cithyeus Stoicorum parens, Strato Theophrasti successor.

Aristotelis libri Attali II. metu libros undique colligentis conduntur à Neleo Sceptio, & diù latent.

Jurisprudentia. Medicina. X

Appius Claudius cœcus Jurisconsultiss.

Tib. Coruncanus primus Jus Civile Romæ professus est.

Thessalus, & Draco filii, Polybus Gener, Dexippus Cous Hippocratis discipulus, Nicias Pyrrhi R. Philippus Acarnan. Alexandri M. Medici.

Erasistratus, qui & Cleombrotus, ut rectè Harduinus in Plin. l. 29. c. 1.

Literæ Humaniores. XI

Hecateus Abderita, Abydenus Palephatus, Parius auctor marmoris Arundeliani, sive Oxoniensis.

Megasthenes non Metasthenes Indic. Histor.

Isocrates, Theodectes, Naucrates, Theopompus, Isæus, Demosthenes, Demetrius Phalereus, Rhet. Orat.

Manander novæ Comœdiæ princeps.

Quamvis, Laertio teste, Plato primus Grammaticæ vim inspexerit, certior hujus artis inventor Aristoteles agnosci solet.

Artes. Nova inventa. XII

Pamphilus Apellis magister, Apelles Pictorum

princeps; Protogenes ejus æmulus Artis apicem attigere.

Ariftides Apellis æqualis primus animum pinxit. *Plin.*

Æra Seleucidarum A.V.442. A.C.312. *Videatur Noris in Epoch. Syro Maced.*

Simulacris effingendis, vel ex ære, vel ex marmore, fuper omnes hujus ævi excelluere Lyfippus, Pyrgoteles, Praxiteles.

Coloffus Rhodius artifice Charete Lydio.

Romæ nummus argenteus primò cufus 3785. Tonfores primùm è Sicilia P. Ticinius Romam adduxit.

XIII *Natales Urbium. Architectura opera.*

Artemifia marito Maufolo Cariæ Regi fepulchrum nobiliffimum pofuit 3701.

Alexandria in Ægypto ab Alexandro M. condita 3723. mox aliæ plures per Afiam urbes.

Seleucus Nicator novem à fe conditas Vrbes de fuo nomine Seleucias appellat. *Appian. in Syriacis*

Appia via ftrata, & Aquæductus per Appium Claudium 3743.

Antiochia ad Orontem, quàm inchoaverat Antigonus, abfolvitur à Seleuco 3753.

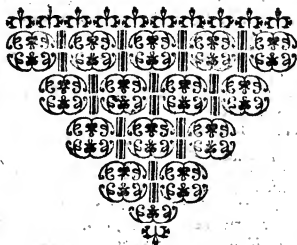
Pharus turris celeberrima in confpectu Alexandriæ à Ptolemæo Philadelpho per Softratum Architect. erecta 3770.

Aftacus à Nicomede R. Bithyniæ inftaurata nomen ab eo ducit 3792.

XIV *Viri, & Res memorabiles.*

M. Valerius ope Corvi Gallum in Monomachia vincit; inde Corvinus appellatus 3705. Man-

Manlius filium injussu pugnantem securi percutit 3715.
Decius pater 3714. Fil. 3759. se pro Republ. devovet.
Romæ veneficia Matronarum detecta 3723.
Porus Indorum R. ab Alexandro victus 3727.
Phocion de Athenis optimè meritus damnatur 3736.
Agathocles Siciliæ Tyrannus obit 3765.

Ab ANNO 3800. Ad 3900.

I *Progenitores Abrahami.*

DUCES, ET PONT. HEBRÆOR.

Onias II. D. & P. ad 3821. 14
Simon II. D. & P. ad 3846. 25
Onias III. D. & P. ad 3882. 36

Anno 3879. *Jason Oniæ fr. PseudoPontif. & post eum Menelaus, Lysimachus, Alcimus omnia subvertunt.*

Machabæi dicti Assidei hoc est sancti, mox corrupta voce, Assamonæi.

Mathatias pater Judæ D. & P. ad 3888. 1
Judas f. D. & P. ad 3894. 6
Jonathas D. & P. ad 3912. 19

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices iidem, qui Duces.

Ptolemæus Philop. minis, & pœnis Judæos ad Ægyptiacos ritus compellit 3839.

Jason, Menelaus, Lysimachus ethnicos ritus inducunt. Antiochus Epiphan. Templum prophanat. Templum ponit Jovi Hospitali in monte Garizim 3885.

Eleazarus, Salomona mater, & septem filii Machabæi pro religione fortiter obeunt 3887.

Mathatias Judæum Diis thus adolentem interficit 3888. Fit Dux, & Pontif.

Tertia dedicatio Altaris per Judam Machabæum instaurati 3889. Hu-

Humani Generis divisio in Gentes, Hebræorum politica. III

Onias II. Ptolomæo Evergeti solvit 20. argenti talenta, quæ Syrio Regi pendebat 3811.

Recepta per Antiochum Magnum Judæa, Græcis in Syria regnantibus, iterum subditur, sed brevi tempore 3836.

Ptolemæus Philopator, victo Antiocho Magno, Celesyria, Phœnicia, Judæa potitur; quare Ægyptiis Regibus Judæi iterum parent 3837.

Antiochus Magnus potitur Syria, & iterum Judæis imperat 3857.

Res supra naturam. IV

Ptolemæus Philopator dum in adyta Templi tentat irrumpere divinitùs coercetur 3837.

Judæi ab eodem Ptolemæo elephantis obterendi exponuntur in hippodromo, sed Angelorum ope servantur 3838.

Heliodorus Hierosolymitanum Templum expilaturus ab equite cælesti terretur 3870.

Monarcha. V

Seleucus II. Callinicus ad 3827,	20
Seleucus Ceraunus ad 3830.	3
Antiochus III. Magn. ad 3867.	37
Seleucus Philopator ad 3879.	12
Antiochus IV. Epiphanes ad 3890.	11
Antiochus V. Eupator ad 3892.	2
Demetrius Soter ad 3903.	14

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Lacedæmone Proclidis extinctis regnant ex Agid. Areus, Leonidas II. Cleombrotus II. Cleomenes III. Mox Agidis etiam deficientibus brevi regnant Agesipolis, & Lycurgus, atque post hos Tyranni Machanidas, & Nabis, quo cæso prius paret Achæorum Reipublicæ superiore sæculo exortæ, denique Romanis.

Quintius Roman. jus dicit in Græcia, omnesque ejus Civitates liberas esse jubet 3858.

Macedonum R. R. Demetrius II. 10.

Antigonus Tutor 12. Philippus III. 12.

Perseus 11. quo victo Macedonicum Regnum Romanis cedit 3887.

Ægyptii Reges, Ptolemæus Evergetes ad 3823. 26

Ptolemæus Philopator ad 3850. 27

Ptolemæus Epiphanes ad 3873. 23

Ptolemæus Philometor ad 3907. 35

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Ponti, Bithyniæ, Armeniæ Reges post Alexandrum Magnum exorti.

Pergami Princeps 1. Phileterus Spado, cui succedit fr. Eumenes 3789.

Romani Siciliam 1. mox Sardiniam, & Hispaniam, Carthaginensibus victis, in provinciam redigunt, eamque dividunt in citeriorem, & ulteriorem.

Pergami R. I. Attalus I. Eumenis f. 3812. Mox Eumenes II. & Attalus II. Eumenis fr.

Parthorum Rex I. Arsaces, à quo Arsacida-

rum

rum familia, & Reges posteri Arsaces, 3808. Huic succedunt Arsaces II. Priapacius, & Phraates I.

Bella. VIII

Pœni Romanos grandi clade profligant propè Drepanum 3805.

Pugna Roman. & Carthag. ad Ægates 3812.

Bellum Illyricum 3825.

Punicum II. 3836. Pugna ad Thrasimenum 3837. Cannensis 3838.

Asdrubal à C. Nerone ad Metaurum cæsus 3847. Annibal à Scipione Afric. victus in Africa 3852.

Bellum Romanorum cum Macedonibus 3854.

Bellum Rom. cum Antiocho Magno 3863.

Bellum Rom. cum Perseo 3883.

Disciplinæ Severiores. IX

Jesus Sirachi f. Ecclesiasticum ex Ethicis Salomonis libris concinnat. *Huetius ex aliis*.

Berosus Chaldæus Astron; Apollonius Pergæus, Aristarchus Samius, Archimedes Syracusanus Mathematici nobilissimi.

Cleanthes Stoici Zenonis, Lyco, seu Glyco Stratonis Peripat. auditor, Athenodorus Solensis Isterius, Hermippus Smyrnensis, Lacydes novæ Academiæ auctor, Chrysippus Cleanthis discipul. Eratosthenes, Agatharchides Gnidius Panætius.

Euclides Geometra sub Ptolomæo Lagi. Malè à quibusdam cum Megarensi confunditur.

Jurisprudentia. Medicina. X

Sextus Ælius Pætus ab Ennio laudatus, à quo Jus Ælianum.

Cato

Cato Censorius, M. Cato eiusdem f. & Scipio Nasica Juris peritissimi.

Eratosthenes Cyren. Historicus, Philosophus, Medicus; Arateus Cappadox hoc ævo Medicæ artis gloria, Vossio judice, floruit.

Archagatus primus è Græcia Romæ Medicinam profitetur 3935. *Plin.*

XI *Literæ Humaniores.*

Manethos, Philocorus, Berosus, Eratosthenes, Cassius Hemina Hist.

Cethegus Cos. M. Porcius Cato. Tiber. Sempronius Gracchus, Diophanes Mytilen. Orator.

Poetarum Plejas, in qua Theocritus, Aratus Lycophron, Callimachus, Apollonius, Homerus Junior.

Prima fabula data Romæ à Liu. Andronico.

Nævius, Ennius, Plautus, Terentius.

A bello Punico II. diligentiùs culta est lingua Latina.

Crates Mallotes primus Romæ Grammaticus.

XII *Artes. Nova inventa.*

Agesander, Polydorus, & Athenodorus Rhodii, quorum est Laocon in Vaticano servatus, opus omnibus, & Picturæ, & Statuariæ artis præponendum ex Plinio. Metrodorus Philosophus, & Pictor.

Ctesibius Tonsor Pneumatica, & hydraulica organa invenit, regnante Evergete. *Athen. l.* 4.

Floralia 3814. Ludi Apollinares 3842.

Archimedes Syracus. speculis naves incendit 3840. Romani primò usi auro signato 3847.

Lu-

Ludorum Megalensium origo 3850.
Horologium ex aqua Romæ primò factum 3895.

Natales Urbium. Architectura opera. XIII

Via Flaminia per Etruscos Aretium ducens à Flaminio Censore munita 3835.
Circus Flaminius Romæ à Flaminio Censore extructus 3835.
Murus per 600. passuum millia à Sinis ad arcendos Tartaros extructus, ducentis circiter ante natum Christum annis.
Savo, vulgo *Savona* à Magone Carthagin. ædificatur post diruta à Romanis Vada Sabatia, quorum illa ruinis crevit. *Hist. Mss.*
Genuam à Magone Pœno dirutam Lucretius Spurius exædificat 3851. *Livius*.
Cornel. Scipio Nasica Romæ inter primos splendidè cœpit ædificare.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Mater Idea Romam invecta 3849.
M. Attilius Regulus necatur a Pœnis 3803.
Q. Fabius Maxim. cunctando rem Romanam restituit.
Romæ Templum Jani clausum 3819.
M. Porcius Cato Censorius, optimus Orator, optimus Imperator, optimus Senator, & integritatis exemplar.
Scipio Afric. Senior Romæ indignè traductus Liternum secedit, ubi exul moritur 3967.
Bacchanalium pestis Romæ extincta 3968.

Ab ANNO 3900. Ad 4000.

I *Progenitores Abrahami.*

Simon D. & P. ad 3919.	8
Joannes Hyrcanus D. & P. ad 3950.	31
REGES ITERUM.	
Ariſtobulus R. & P. 3950.	1
Alexander Jannæus R. & P. ad 3975.	26
Hyrcanus R. & P. ad 3988.	13
Ariſtobulus II. R. & P. ad 3991.	3
Pulſo fr. mox dejectus à Pompeio.	
Hyrcanus iterum ad 4024.	49

Cum per annos plures una cum Antipatro Herodis I. patre, & eodem Herode Tetrarcha Regnum adminiſtraſſet, hujus tandem juſſu interemptus eſt.

II *Religionis incrementa, & damna.*

Pontifices iidem, qui Duces, & Reges.

Judæi, & Samaritæ pro Templo litigant ante Ptolem. Philomet. Victoria Judæis cedit 3906.

Phariſæorum ſecta oritur A. C. 140.

Sadducæi Hæretici apud Hebræos.

Eſſæi, ſiue Eſſeni Samaritanorum ſecta, cujus origo incerta, plura cum Pythagoreis, & Stoicis habens communia. *Joſeph l.10. Antiq. c.13.* Ex his multi poſtea Chriſtianis acceſſere.

Joannes Hyrcanus Samaritanum Templum deſtruit 3925.

Hu-

Humani Generis divisio in gentes. Hebræorum Politica:	III

Jonathas Demetrii Nicatoris ope nixus Judæam recipit, Hierofolymam inftaurat 3902.

Ejufdem cum Romanis,& Spartiatis fœdus 3911.

Simon ad Demetrii partes tranfiens plenam Judæis obtinet libertatem, cujus annos numerare incipiunt 3912.

Jannæus epulans, coram fe 800. Judæos è nobilioribus crucibus jubet affigi.

Judæi à M. Pompejo domiti Romanis inpofterùm parent 3991.

Hyrcanus ob varias fortunæ vices dictus Fortunæ pila.

Res fupra naturam.	IV

Perpetuum, & omnibus notum Probaticæ Pifcinæ miraculum, quo aqua per Angelum mota, primus è languentibus in eam defcendēs valetudinem recipiebat, ufque ad Chrifti Reparatoris tempora perdurafse conftat è Sacris Paginis.

Joannem Hyrcanum Divino inftinctu futura quandoque prævidifse narrat Jofephus.

Monarchæ.	V

Alexander Bala ad 3907.	55
Demetrius Nicator ad 3909.	3
Antiochus Balæ f. ad 3911.	2
Tryphon Tyrannus ad 3914.	3
Antiochus Sidetes ad 3925.	11
Demetrius Nicator iterum ad 3929.	4
Antiochus Grypus ad 3958.	29

An-

Antiochus Cyzicenus simul ad 3959. 18
Seleucus VI., Antiochus X., & Eusebes, Philippus, Demetrius Enceres, Tigranes, Antiochus Asiaticus Reguli potius, quàm Reges in Syria, quæ à Pompejo redacta est in Provinciam 3991.

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Athenæ, quæ ab anno 3764. libertatem qualemcumq; usurpaverant, anno 3969. à Sylla expugnatæ Romanis parent, & abolentur Archontes.

In Ægypto regn. Ptolem. Physcon ad 3937.	29
Ptolemæus Lathurus ad 3954.	17
Ptolemæus Alexander ad 3964.	10
Ptolem. Lathurus iterum ad 3973.	8
Ptolem. Alexander II. D.	19
Ptolem. Alexander III. ad 3989.	17
Ptolem. Auletes ad 4003.	13

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Romani, eversa Carthagine, Africæ Domini, victis Achæis, deleta Corintho, Græciam in prouinciam redigunt 3908.

Pergami Rex Attalus III. Populum Rom. regni, & opum suarum hæredem scribit 3921.

Gallia Narbonensis fit Romanorum provincia 3933.

Africani Junioris, & Marii in Africa: Syllæ, & Pompeji in Asia: Cæsaris in Europa victoriis Rom. propagatur Imperium. Sylla Dictator ab an. 3972. ad 3975.

Ciceronis Cos. prudentia, & vigilantia Respublica à nefariis Catilinæ consiliis liberata 3991.

Par-

Parthis imperant Mitridates I. Phraates II. Artabanus I. Mithridates Magnus, Orodes Crassi victor.

Bella. VIII

Viriathus Lusitanus fortiter, & feliciter contra Romanos bellum gerit à 3904. ad 3915.

Bellum Punic. III. 3905. In eo Carthago eversa 3908.

Bellum Jugurthinum ad 3905. Marii de Cimbris victoria, & bellum Servile in Sicilia 3953. Italicum, seu Marsicum 3963. Mithridaticum 3966. Bella Civilia Cinnæ, Marii, Syllæ, Sertorii ab anno 3967. ad 3981.

Bellum Servile Spartaco incentore 3981.

C. Julius Cesar ab an. 3995. ad 3405. in Gallia, Germania, & Illyrico rem Rom. feliciter gerit.

Disciplinæ Severiores. IX

Arcesilas auctor Academ. II. Pyrrho Scepticus, à quo Sceptici, seu Pyrrhonii, quibus omnia incerta.

Tarsus in Cilicia nobile literarum emporium. *Strabo l.* 14.

Hipparchus, & Geminus Astron. Aristobolus Philos. Hebræus, Carneades Cyren. à quo Academ. III. Cresibius Pneumaticus, Hiero Mechan. Philo, & Charmides Academ. IV. Antiochus Philonis auditor Academ. V. conditores. Diogenes Stoicus. Philo laudatus, & Dionysius Magnesius Ciceronis magistri.

Critolaus Peripatet. Zeno Epicureus, quem Cicero laudat.

Captis

Captis per Syllam Athenis Aristotelis, & Theophrasti libri ex Bibliotheca, Apellicontis Tey Romam deferuntur teste Plutarcho. Hinc Aristotelica secta, quæ per tria sæcula aruerat. Andronico primo Aristotelis Scholiaste annitente revirescit.

X *Jurisprudentia. Medicina.*

M. Manilius Q. Mut. Scævola Pub. f. Q. Mut. Scævola Q. Auguris f. M. Junius Brutus, C. Martius Figulus Gn. Aufidius, C. Antistius Labeo Senior juris Oracula.

Nicander Colophonius, Asclepiades Pruseus, qui neglecta Hippocratis medendi ratione novam condidit. Mithridates R. Ponti, cujus Medicos libros Pompejus Latinè verti mandavit.

XI *Literæ Humaniores.*

Q. Fabius Maxim. Servilianus, L. Calpurnius Piso, Polybius, Alexander Polyhistor. L. Sisenna, L. Claudius Quadrigarius. Hist.

Æmil. Lepidus, Servius Galba, L. Crassus, M. Antonius, Q. Hortensius. Orat.

L. Plotius Gallus, qui primus Romæ Latinam Rethoricam professus est, Hjerocles, Apollonius Molo, per quos Cicero profecit. Nicander, Turpilius, Pacuvius, L. Attius Senior, & Junior, Lucilius, Q. Atta Togatarum Scriptor, Lucretius, Catullus Poetæ, Aristarcus Grammatic.

XII *Artes. Nova inventa.*

Lala Virgo Cyzicena Pictrix Varronis juventa Ro-

Romæ, & penicillo pinxit, & cestro in ebore.

Posis, ex eodem Varrone, plastes nobilis, à quo facta poma, & uvæ, ut non posset quis discernere à veris.

Arcesilaus plastes Luculli familiaris.

Incensa à Mummio Corintho 3908. Æs Corinthium fluxit, cui luxuria postea pretium fecit, vel ante aurum. *Plin.*

Natales Urbium. Architecturæ opera. XIII

C. Gracchi Trib. Plebis lege Carthago restituitur 3931. Primus omnium Metellus Macedonicus ædem ex marmore Romæ molitus, vel magnificentiæ, vel luxuriæ princeps fuit. *Vell. Paterc.*

M. Æmilius Scaurus viam Flaminiam Censor stravit.

M. Aurelii Scauri Theatra è ligno amplissima, cardinum singulorū versatili libramēto suspensa.

Pompejus Theatrum dedicat 3999.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Massinissa Romanorum amicissimus quatuor superstites filios relinquit, inter quos Jugurtha 3906.

Scipio, & Lœlius mirum amicitiæ exemplum.

Numantia eversa Scipionis Africani Junioris virtute 3921.

Gracchorum Tib. & Caii, Drusi, & Saturnini Romæ seditiones post Attali hæreditatem.

C. Marius III. Cos. victus à Sylla latet in Palude 3966.

Mithridates Asia potitus omnes tota provincia Romanos una die necat 3966.

Ab ANNO 4000. Ad 4053.

I	*Progenitores Abrahami.*
Æra Hispā. A. V. 716. *Anti-och.* 723. *Laodi-cena* 724. *Alexā drina* 724. *Christi D.Na-tivitas*	*Antipater HerodisI. pater Judaa, Procurator à Cæsare constituitur* 4007. Herodes I. Ascalonita Judææ Tetrarcha 4012. mox R. dictus an. 4014. regnare incipit 4017. ad 4054. 37 Herode regnante, natum esse Christum humani generis Reparatorem, sacro id Evangelista tradente, fatentur omnes; verùm de Nativitatis anno variæ Chronologorum sententiæ; nos cum Labbeo, aliisque eam amplectimur, quæ illam Herodiani regni 37. statuit.
I I	*Religionis incrementa, & damna.*
	Pontif. iidem qui Reges. Sinagogæ paulò ante Christum natum 480. numerabantur. Joseph Deiparæ Mariæ Sponsus. Templum ab Herode instauratum, ejusque quarta Dedicatio instituta 4030. MARIA V. Deipara filia Joachim, & Annæ nasc. 4039.

JE-

JESUS CHRISTUS DEI FILIUS nascitur 4053. 25. Decembr.
Sāctimonia florent Simeon senex,& Anna Proph.

Humani generis divisio in gentes. III
Hebræorum politica.

Antigonus Aristobuli f. Judææ regnum petens rejicitur à Cæsare 4007. sed Parthorum ope Hierosolyma potitur 4014.

Hyrcanus captivus abducitur.

Herodes Hierosolymam expugnat. 4017.

Eodemque anno capite plectitur Antigonus Assamonæorum postremus.

Herodes regnum adulatione partum, per scelera, & cædes confirmat.

Bellum anceps contra Arabes gerit 4023.

Res supra naturam. IV

Pluribus prodigiis fuisse prænunciatum Deiparæ Virg. ortum docet communis Orthodoxorum consensus.

Angelus Joannis Baptistæ nativitatem Zachariæ thus in Templo offerenti prænunciat 4052.

Arch. Gabriel MARIÆ V. JESUM ex ea intacta nasciturum annunciat 25. Martii 4053.

Judæi Dæmones à corporibus obsessis pellebant. *Liquet ex 12. c. Matthæi.*

Idque per exorcismos è libris Salomonis desumptos factum opinatur Genebrardus.

Monarchæ. V

Pompejus M. Consul. sinè Collega 4002.

C. Jul. Cæsar V. Dict. & Cos. occiditur 4010.

C. Octavius, M. Antonius, M. Lepidus Triumviri 4011.

MONARCHIA ROMANORUM.

C. Octavius Cæsar Augustus post Actiacam victoriam solus imperat 4024.

Omnes posthàc Imperatores Cæsares, & Augusti appellati.

Præfectus Urbis stabilis ab Augusto instituitur, primusque dicitur C. Clinius Mecænas, & post eum Messala Corvinus.

VI *Regna, & Respublicæ in Græcia.*

Ptolemæus Dionysius cum Sorore Cleopatra ad 4007. 5

Cleopatra sola ad 4024. 17

Post Actiacam pugnam, in qua victa cum Antonio ab Augusto fuerat, cum M. Antonius sibi manus intulisset, & ipsa ultro periit, defecitque omninò Græcorum Imperium.

VII *Regna, & Principatus extra Græciam.*

Romani in Europa, in Africa, in Asia rerum latè potiti, Reges omnes finitimos, vel socios habent, vel vectigales, ac tandem Ægypti, quod unum supererat è Græcorum Imperio regnum, Domini 4024.

Parthis imperant Phraates III. Tyridates, & Phraates IV.

Scotorum Historici Metellanum decimum septimum Regum suorum numerant.

VIII *Bella.*

M. Crassus cæsus à Parthis 4001.

Bellum Civile inter Cæsarē, & Pompejum 4005.

Pugna Pharsalica 4006. Fi-

Finis belli civilis 4009.

Cassius, & Brutus ab Octavio, & M. Antonio victi 4012. Bellum Perusinum 4014.

Ventidius Bassus de Parthis triumphat 4021.

Actiaca pugna 4023.

Parthi sponte signa de Crasso rapta, & captivos restituunt 4034.

Disciplinæ Severiores. IX.

M. Tull. Cicero, & M. Terentius Varro Romanorum ante se omnium doctissimi.

C. Nigidius Figulus, Anaxilaus Laryssæus Pythagorici, & Magicæ artis suspecti.

Andronicus Rhodius, Jason Stoicus, Theodorus Tripolites, Philosophi.

Sosigenes Astronomus, cujus præcipuè opera Cæsar Kalendarium instauravit.

M. Vitruvius Pollio Architect. princeps, Dionysius Geographus.

Jurisprudentia. Medicina. X

Appius Augur, Q. Ælius Tubero, Servius Sulpitius Semonia, L. Attejus Capito, C. Antistius Labeo Junior Jurisperitorum principes.

Themison Laodicenus Asclepiadis magistri sectam mutavit, & aliam inter Medicos excitavit.

Craterus, Apollonius Crassi libertus, Philotheus Amphissenus, Dioscorides, Herophileus, Artorius Augusti Medicus, quem Vossius cum Antonio confundit.

Literæ Humaniores. XI

Sallustius, Cornelius Nepos, L. Aruntius, Cheremon,

remon, Diodorus Siculus, Cæfar Hiftor.

M. Tullius Cicero. C. Scribonius Curio, M. Antonius Triumvir, Timagenes Orat.

Elpidius Sextus, Clodius Siculus, Porcius Latro Rhetor.

M. Terentius Varro, Archias, Æmilius Macer, P. Virgilius Maro, Horatius, Domitius Marfus, Tibullus, Propertius, Albinovanus, Aulus Sabinus, & alii, Poetæ.

Turannio Varro, Attejus, L. Varius, Plotius Tucca, Grammat. & Philol.

XII *Artes. Nova inventa.*

Æra Hifpanica A. V. 716. A. C. 38.

Æra Antiochena A. V. 723. A. C. 31.

Æra Laodicena A. V. 724. A. C. 30.

Æra Alexandrina, five Ægyptiaca eodem anno.

Ludi Quinquennales 4026. Sæculares 4037.

Timomachus Byzantinus fub Cæfare, Ludio fub Augufto celebrantur inter Pictores.

Inter Statuarios memoratur à Varrone Prafiteles. Aliorum opera celebrantur, tempora filentur.

XIII *Natales Urbium, Architectura opera.*

Lugdunum in Gallia conditum per C. Munatium Plancum Procos 4011.

M. Vipfanius Agrippa bellica gloria, & ædificandi laude celebris Pantheon Romæ condit 4027.

Unico Ædilitatis anno lacus 700. fecit, Salientes

tes 105. Castella aquarum 130. & alia plura cultu magnifica. *Plin. l. 26. c. 6.*

Herodes I. Hierosolymis Theatrum, Amphiteatrum, & nobilissimam Regiam extruit 4030.

Viri, & Res memorabiles. XIV

Pompejus M. Ptolemæi R. jussu in Ægypto necatur 4006.

Cato Uticensis sibi manus infert 4008.

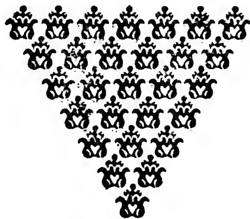
M. Tullius Cic. proscriptus occiditur à Popilio Centurione, quem defenderat 4011.

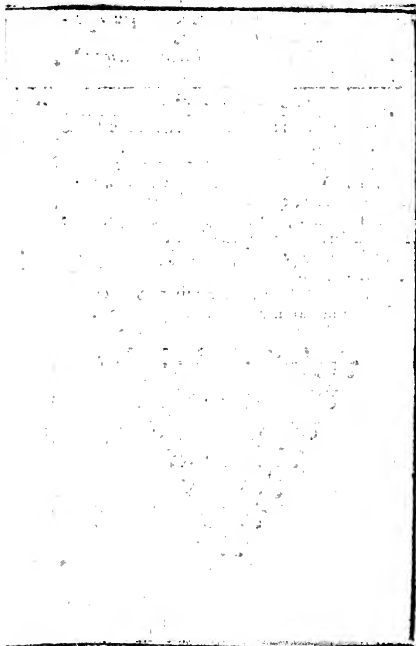
Perusia capta, multi Senatores, & Equites ad aram Cæsari Sacram mactati 4014.

Thebæ in Ægypto, Tralles in Lydia terræmotu eversæ 4026.

Mecœnas literatorum præsidium, & decus.

Julia Augusti f. adultera relegatur 4048.

JESUS CHRISTUS

Sacerdos Magnus, & cœlestis vitæ Magister.

JESUS Dei Filius octava post natiuitatem die circumciditur, mox adoratur à Magis Arabiæ Regulis, offertur die quadragesima in Templo, inde Angeli monitu transfertur in Ægyptum, unde redux post Herodis Ascalonitæ mortem, duodennis cum Legisperitis agit in Templo. Latet postmodùm in fabrili Josephi officina usque ad annum ætatis trigesimum, à quo, post Judæam miraculis, & doctrina per triennium illustratam, anno trigesimo tertio inchoato, in Crucem à Judæis actus, suo sanguine scelus humanum luit, mortisque victor, cœlum, undè venerat, repetit; Petrum ejusque Successores suæ potestatis Vicarios relinquens in terris.

SÆ-

SÆCULUM I.

1 Ætas VII. ad Mundi finem.

Christi Vicarii Romani Pontifices.

1. S. PETRUS Galilæus à Christi in Cœlum ascensu ejusdem in terris Vicarius, 36. anno Antiochiæ Sedem locat, 43. Romæ, cùmque eam ibi annos 24. mens. 5. dies 12. tenuisset, è cruce evolavit ad Superos 29. Junii. 67. An. 24 m. 5
2 S. Linus Volaterran. M. à 67. ad 78. 11 3
3 S. Cletus Roman. M. à 78. ad 91. 12 7

2

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia.

Ex Patrum, & Historicorum fide, ex vetustissimis monumentis tam certum est, fuisse Romæ locatam à D. Petro Primatus Pontificii Sedem, ut id sanæ mentis inficiari nemo possit. *Videatur Nicol. Maria Pallavic. in egregia Defens. R. Pontif. l. 3. c. 6.*

Multa de inito, ac deposito à S. Clemente Pontificatu, ejusdemque mortis tempore sunt apud Historic. controversa. *Papebroch. in Conatu Chronolog. & in appendice.*

3

R. Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.

Christus Dei filius Petro totius Ecclesiæ Principatum, & supremam in ea ligandi, & solvendi potestatem promittit. *Matth. 16.*

Idem, Petrum supremum omnium Christifidelium Pastorem instituit. *Joan. 21.* Po-

Poteſtatem hanc Petro, ejuſque Succeſſoribus datam, Concilia, Patres, Sacri Interpretes, Theologi, aliique Scriptores innumeri docuere, quorum plures videre eſt apud *Card. Bellarmin. & Gaulter. in Tabulis Chorogr.*

Agnovere Martyres, SS. Viri, Cæſares, Reges, Epiſcopi, & omnium ferè gentium populi. E plurimis pauca damus.

Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices, 4

S. Clemens, quem D. Petrus ſibi Succeſſorem deſignarat, Linum præcedere maluit, ne apud poſteros noceret exemplum.

S. Cletus primus Cleri, & Pop. Romani ſuffragiis in Pontificem electus.

S. Clemens ad tuendam Pontificiam dignitatem peculiares veſtes aſſumit.

Qui Rom. Pontifici conſilio, & opera adeſſent, quod Cardinalium eſt munus, hoc ſæculo non defuere, ſed Cardinalis nomen non eſt auditum.

Perſecutiones inſigniores, & in eis Fidei teſtes. 5

Innocentes pueri primitiæ Martyr.

S. Stephanus Martyrum Primicerius, furentibus in Chriſtianos Hebræis 33.

I. Perſecutio Neronis incipit an. 64. definit 68. In ea palmas adepti SS. Petrus, & Paulus, Andreas, & alii.

II. Domitiani ab an. 90. ad 96. In ea Martyres plurimi, ſed inſigniores Acilius Glabrio exconſul 94. & Flav. Clemens Domitiani patruelis.

III. Trajani cœpta 98. deſinit 116. In ea coronati

nati Simeon Cleophæ filius Hierosolym. E. & Ignatius Antioch. E.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

R. indicat reprobatum. R. P. partim probatum, partim reprobatum G. Generale.

Hierosolymitanum I. in quo cælesti sorte Judæ substitutus Mathias 33.

Hierosolymitanum II. in quo septem Diaconi electi 33.

Hierosolymitanum III. in quo statuta ab Apostolis Circumcisionis, & legalium abrogatio.

Antiochenum ab Apostolis celebratum, cujus Nicænum G. videtur meminisse. *Ex Turriano contra Magdeburg.* Sed dubium est, & anni incerti.

Meliaporense apud Indos à S. Thoma celebratum. *Athan. Kircher ex monum. ejus Ecclesiæ Chin. Illustr. p. 2. c. 7.*

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. MARIA Virgo Deipara annum agens 72. moritur an. partæ salutis 57.

S. Joseph MARIÆ Sponsus, moritur, ut opinantur aliqui, anno 28.

S. Joannes Baptista 31.

SS. Apostoli, & Discipuli Domini.

S. Maria Magdalena.

S. Tecla V. & M. 47.

S. Petronilla V. 69.

S. Martha V. 74.

S. Dionysius Areopagita Atheniensium, ac uti traditur, etiam Parisiensium Episcopus.

S. Flavia Domitilla V. & M. 98.

SS. Nereus, & Achillæus MM. 98. *Pro-*

Propagatio Fidei, & Bella Sacra. 8

Apostoli per Orbem terrarum dispersi docuere Fidem, Petrus, & Paulus Romam, Jacobus Zebed. Hispaniam, uti traditur, Joannes Asiam Minorem, Andreas Scithiam, & Achajam, Philippus Asiam Superiorem; Thomas Parthos, & Indiam, Bartholomæus Armeniam, Albaniam, & citeriorem Indiam, Matthæus, & Mathias Æthiopiam, Simon Mesopotamiam, & Persidem, Judas Thadæus Arabiam, & Idumæam, Paulus Ethnicos varios, Joseph ab Arimathæa Britannos, ut fertur.

SS. Lazarus, Maximinus, Martialis, Crescentius, Saturninus, Trophimus primi apud Gallos Christianæ Fidei præcones.

Sacri Ritus inducti, Antiquati. 9

Christiani nomen Antiochiæ natum.

Institutio diei Dominicæ, & festorum Nativit. Christi, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes.

Jejunium quatuor temporum, & Quadragenarium.

Usus Aquæ benedictæ, & Signi Crucis.

Cantus Ecclesiæ cum duplici Choro.

Horarum Canonicarum distinctio.

Lampades, & sacra lumina.

Stationes in arenariis ad preces.

Diaconissæ, Dypticha Sacra.

Agapæ triplices.

De Mitra Episc. nil certi, fixique traditur. *C. Bona.*

Sacer

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

D. Joannes Baptista ab Eremo ad Jordanis ripas veritatis, & pœnitentiæ Præco, vitæ Monasticæ, & Religiosæ Antesignanus. *Ex Epist. D. Hieronym. ad Eust.*

Cœnobitarum disciplina à tempore prædicationis Apostolicæ sumpsit exordium. *Cassian. collat.* 18. *c.* 5.

Esseni, sive Jessæi Alexandriæ, ut quibusdam visum est, Religiosi.

S. Dionysius Areopagita Monasticæ professionis meminit. *C.6. Eccl. Hier.*

Qui Crucigerorum Ordinem à S. Cleto Rom. Pontif. institutum affirmant, non videntur audiēdi

11 *Miracula.*

Christus Dei Filius in terris degens, edit innumera Divinæ virtutis signa, quorum partem sacri Evangelistæ referunt.

Idem à Sectatoribus suis ingentia miracula patranda prænunciat. *Joann.* 14. *Matth.* 16.

Sanctissimi Apostolorum Principes, Petrus, & Paulus, aliique per Orbem terrarum Christianam Religionem plurimis, maximisq. miraculis sanciūt.

Aliquot miracula habemus in Actis Apostolicis.

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Obmurmuratio Græcorum adversus Hebræos, cui tollendæ creati sunt septem Diaconi, quorum apex S. Stephanus. 33.

Petrus, cùm secum Paulus in Cōcilio Apostolorum disceptaverit, non despexit Paulum, quòd Eccle-

Ecclesiæ priùs persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit. *Verba sunt S. Cypriani Ep. 71. ad Quintum.*

S. Petrus cum Simone Mago, quem Roma veluti Numen adorabat, contendit, ac ex aere volantem precibus præcipitem agit.

Hæretici. 13

Judas Sacramentariorum antesignanus, teste S. Jo. Chrysost. *hom. 46. in Evangel.*

Simon Magus rerum sacrarum mercatum, & nundinationem primus proposuit: hinc ab eo Simonia nomen invenit.

Thebutes, Alexander Ærarius, Hymenæus, Philetus, Diotrephes, Cerinthus, Cleobius, Ebion, Menander, Dositheus, Nicolaitæ.

Certum non est Nicolaum unum è septem Diaconis auctorem Nicolaitarum fuisse.

Imperatores Romanorum. 14

1. OCTAVIUS Cæs. Augustus moritur Christi nati an. 15. Imperii 44

2 Tiberius adoptatus ab Augusto ad 37. 33

3 C. Caligula Germanici ex Agrippina fil. ad 41. 4

4 Claudius Nero filius Drusi, Liviæ Nepos ad 54. 13

5 Domitius Nero Agrippinæ fil. Germanici Nepos ad 68. 13

6 Sergius Sulpitius Galba primus à militibus dictus Imper. ad 69. M. 8

7 Silvius Otho à militibus pariter electus M. 3. 8 Au-

8 Aulus Vitellius à militibus extra Vrbem dictus M. 8
9 Flavius Vespasianus à militibus appellatus ad 79. 10
10 Titus Vespasianus Flavii F. ad 81. 2
11 Flavius Domitianus Titi frater ad 96. 15
12 Nerva Coccejus à Domitiani interfectoribus dictus ad 98. 2
13 Ulpius Trajanus primus exterorum adoptatus à Nerva ad 117. 19

15 *R. Imperii, & Italiæ Vices, Respublicæ, Principes.*

Armenia, & Pannonia à Tiberio adjunctæ Romano Imperio.

Idem Cappadociæ Rege per speciem amicitiæ evocato, retentoque, ejus regnum in provinciam redegit.

Claudius Britanniam, & Orcades insulas sine prælio, & sanguine subigit.

Achaja, Thracia, Lycia, Samus, Rhodus in ditionem Pop. Romani redactæ sub Vespasiano.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Romæ sub Augusto numerata sunt Civium capita quadragies centum millia, hoc est, ut vulgò loquimur, quatuor milliones, & 60. millia.

Sub Claudio censa sunt sexaginta novem centena, & quadraginta quatuor millia incolarum, hoc est septem ferè milliones.

Triplici incendio hoc sæculo deformata est Roma, primò sub Claudio, secundò sub Nerone, tertiò sub Tito.

Re-

Reges Galliæ. 17

Francorum, sive Gallorum Regum seriem daturus, pauca de tribus eorum Stirpibus præmitto, ita tamen, ut ea prorsus omittam, quæ, vel fabulosa, vel fabulis proxima habentur à peritissimis vetustatis indagatoribus. Hujusmodi porrò censentur quæcumque fermè ante Merovœum primæ Stirpis auctorem, nullo antiquo teste producto, à plerisque traduntur.

Hispaniæ Reges. 18

Christo Humani generis Reparatore nascente, penes Romanos Hispanicarū rerum potestas erat.

Hi, Cantabriæ novis motibus æstuanti, frænos injecere, præsidiis per Provinciā dispositis. *Mariana*.

Otho Cæsar Bæticæ Præfecturæ, Mauritaniam Tingitanam contribuit. *Idem*.

Sub Vespasiano, & Domitiano Hispania in Bæticam, Lusitaniam, & Tarraconensem provincias primò diuisa est. *Idem*.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Thraciæ Regum Tacitus, & alii meminere.

In Germania Maroboduus ab Arminio victus pellitur. *Tacit*.

Britanniæ, Hiberniæ, Daniæ, Norvegiæ, Sveciæ Reges hoc sæculo à neotericis memorantur.

Metellanus Scotorum Rex, Christo nascente, secundum regni annum numerabat.

Corbredus cognomento Galdus, sive Galgacus Scotorum Rex, ut est apud Tacitum *in Vita Agric*.

20 *Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Herodes Ascalonita moritur anno 1. Filii, Archelaus Judææ Rex, Herodes Antipas Galileæ, Philippus ItureæTetrarchæ dicũtur ab Augusto 1.

Archelaus an. 6. relegatur.

Judææ Procuratores constituuntur.

Herodes Agrippa I. primò per Caligulam Galileæ Rex 38. mox, & Judææ per Claudium 41.

Agrippa II. succedit 43.

Hoc mortuo Judæa iterum Procuratoribus creditur.

Parthorum, Æthiopum, Arabum, Armenorum, Cappadocum Reges à vetustis Scriptoribus, Sinarum à Neotericis memorantur.

21 *Bella Clariora.*

Augustus Imper. Ducibus Tiberio, & mox Germanico rem Romanam in Dalmatia, Sarmatia, Pannonia, & Germania prosperè gerit.

Corbulo sub Nerone Parthos, & Armenos bello domat.

Hebræi ob Flori Procuratoris latrocinia, & cædes, à Romanis deficiunt, & hinc horum in eos bellum Vespasiano, & Tito Ducibus.

Agricola Dux Romanus sub Domitiano per Britanniam, & Hiberniam arma circumfert, & plerumque feliciter. *Tacitus in Vita.*

22 *Prælia, & Bellorum Eventus celeberrimi.*

Legiones Romanæ sub Q. Varrone à Germanis cæsæ 9. *Clades hæc Augusto lacrymas expressit.*

Domitius Corbulo, fugato Tiridate Armeniæ Re-

Rege, capta Artaxata, comburit & delet sub Nerone.

Suetonius Paulinus cæsis 80. Britannorum millibus Monam occupat 61.

Subacta est à Tito Hierusalem, ubi undecies centena mortalium millia fame, aut gladio periere, centum millia publicè vendita 70.

Belli Duces Nobiliores. 23

Sentius Saturninus, & Valerius Messala Augusto imperante.

Germanicus Cæsar Drusi filius.

Arminius Cheruscorum Princeps.

Tacfarinas Numida cum Romanis varia fortuna congressus.

Mutianus, & Antonius Vespasiani asseclæ.

Agricola Historici Taciti Socer rebus in Britannia gestis nobilis.

Trajanus bello clarus, mox Imperator.

Galgacus Scotus cum Agricola sinistro plerumque marte congressus, sed semper fortis.

Casus Tragici, Calamitates publicæ. 24

Fidenis, ruente amphitheatro triginta hominum millia obtrita sunt 27.

Sejanus à Tiberio accusatus, unco in Tiberim trahitur 31.

Herodes Agrippa Rex, populi acclamatione supra humanum fastigium elatus, manifesta Divini Numinis ira, fœda vermium tabe conficitur.

Fames dira Romæ, & in Italia, imò per totum ferè Terrarum orbem 42.

Quatuor Imperatores Populi Rom. Nero, Gal-

ba, Otho, Vitellius intra biennium per ludibrium periere.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Tyberis inundatio Romæ 5. & iterum 15. anno post nostræ salutis initium.

Eclypsis, & terræmotus Christo Domino moriente 33. *Illius meminit Phlegon apud Eusebium.*

Duodecim Urbes Asiæ, in quibus Ephesus, & Sardis, nocturno terræmotu collapsæ 33.

Nova insula inter Theram, & Therasiam Ægei maris emergit 46.

Ignis è Vesuvio copiosus, & cineres, quibus inter alios obrutus Plinius; Herculanum, & Pompeji urbes sepultæ 75.

26 *Res memorabiles, sive Sacra, sive Prophana.*

Messala Corvinus orator celebris, duobus ante obitum annis sui etiam nominis obliviscitur.

Phœnicem sub Tiberio visum testantur Tacitus, & Dio; verùm de anno discrepant.

Nero magnam Urbis partem, obscuris ædibus informem, per ludum incendit, ut ardentis Trojæ imaginem exhibeat.

Joseph Anani, per septennium lamentabili voce futuras Hierosolymæ calamitates prænunciat.

Titus Fulonius 150. annum agens Bononiæ sub Claudio vivebat. *Geneb.*

27 *Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta.*

Athenæ, quamvis minori jam gloria docerent, præcipuum tamen adhuc doctrinarum emporium erant. Ro-

Rhodum plerique, alii Massiliam Græcis florentem artibus, studiorum Magistram habere consueverant.

Publica scriptorum recitatio, & mutua inter literatos eorundem emendatio plurimùm studiis proderat.

Augustus, & Vespasianus Cæsares Mercurialium virorum amantissimi.

Postremus è Fisco stipendiũ Rhetoribus tribuit.

Caligula, bonarum artium osor, de abolendis literariis summorum virorum monumentis Homeri, Livii, & aliorum consilium cœperat. *Sveton.*

Theologia positiva. 28

S. Matthæus Evangelium scribit anno post Christum natum 40. S. Marcus Evang. D. Petri jussu an. 43. S. Lucas Evang. 47. Acta Apostolor. 57. S. Joannes Apocalypsim 97. Evang. & Epistolas 99. S. Petrus Epistolas 3. & S. Paulus Epist. 14. diversis temporibus. S. Jacobus Epist. 1. S. Judas Epist. 1. incerto tempore.

Christi Domini ad Abagarum, & Abagari ad Christum Epistolæ suspectæ. *V. Theol. contentiosam.*

Theologia contentiosa. Suspecta Patrum Scripta. 29

S. Barnabæ Epistola suspecta.

Prochori Diaconi, S. Lini Papæ, S. Martialis scripta omnino supposititia.

Liber Pastoris ab Herma D. Pauli discipulo scriptus, attamen suspectus.

D. Hierothei opuscula periere.

D. Clementis Epistola ad Corinthios genuina, cæteræ supposititiæ.

Con-

Constitutionum Apostolic. opus proculdubio antiquum, sed meliorum judicio Clementem non sapit. Reliqua Clementi assignata apocrypha.

30 *Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores.*

Postquam Res Romana ad unius potestatem devenit; Romanorum ingenia sequuta Principatus rationem plus in cognoscendo jure civili, quàm in prosequendis eloquentiæ studiis opera posuerunt. Floruere itaque, Attejus Capito, Labeo Antistius, M. Coccejus, Nerva pater, & filius, Maturius Sabinus, Cassius Longinus, à quo Cassiani, qui illius placita asserebant; Cœlius Sabinus, Sextus Pedius, Pegasus.

De Canonibus Apostolorum Antiochenæ Synodo adscriptis apud eruditos lis est.

31 *Philosophia.*

Athenodorus Tarsen. Stoic. Xystus Pythagor. Sotion, & Attalus Senecæ Magistri.

Platonici Juniores, inter quos Philo Judæus.

Annæus Cornutus Persii Magister.

Potamon Alexandr. Electricis sectæ parens.

L. Annæus Seneca, Nicolaus Damascenus.

Alexander Ægeus, Euphrates, Cheremon Stoic. Serapion.

Apollonius Tyaneus Philos. & Magus.

Plinius Historiæ naturalis Scriptor semper eruditus, non semper verax, optimis nuper notis ab Harduino illustratus.

32 *Medicina.*

Euphorbus Antonii frater, & Jubæ Mauritani Re-

Regis Medicus; Cassius, & Scribonius Largus sub Tiberio.

Cornelius Celsus Latini Hippocratis nomine donatus.

Menecrates Sectæ Rationalis.

Valens, & Xenophon sub Claudio.

Pedacius Dioscorides Neronis tempore.

Thessalus sub Nerone Themisonis sectam suam fecit.

Andromachus Theriacæ inventor, Neronis Medicus. Crinas, & Charmis Massilienses.

Evax Rex Arabum. Seleucus Cyzicenus, Stratocles Sidonius.

Mathematica. 33

Strabo Amasenus Geograph. Strato item Amasenus, & Geograph. ut aliquibus placet; sed mihi verosimilius est eundem esse cum Strabone, geminosque ex uno factos librariorum mendo.

Trasyllus, Marinus Tyrius, Hyginus, Mela, Proclus Senior.

Andromachus Cretensis primus edit Theoricas Planet, sub Vespasiano.

Tiberii Cæsaris edicto Mathematici, hoc est damnatæ astrologiæ professores, Urbe pulsi.

Historia, & Chronologia. 34

Trogus Pompejus Narbonensis, cujus epitomen habemus à Justino.

Titus Livius Patavinus, cujus Historiæ Rom. libri 35. tantùm supersunt ex 142. quos ut minimùm scripsit. *Qui Byzantii deperditos reperiri tradunt, proculdubio nugantur.*

Dionysius Halicarnass. Valer. Maximus, Luc. Fenestella, Vellejus Paterculus, Q. Curtius, Cremutius Codrus.

Joseph, & Justus Hebræi sub Vespasiano.

Achajæ Presbyteri S. Andreæ Apostoli mortem scripsere.

Abdias Babylonis ad Tigrim, hoc est Bagdati Episc., nam testibus Strabone, & Plinio Babylon ad Euphratem hoc ævo jam interierat. Hujus Historia, vel supposititia, vel corrupta.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

L. Annæus Seneca pater, Cæcilius Collantianus religione Judæus, M. Antonius Liberalis, Statius Surculus, siue Ursulus, quem aliqui cum Statio Poeta confundunt, Fabius Quintilianus. Rhetores.

Messala Corvinus, Asinius Gallus, Q. Haterius, Votienus, Montanus, Domitius Afer. Oratores.

Philistion Mimographus, Ovidius, Phædrus, Persius, Juvenalis, Silius Italicus, P. Statius Papinius, Salejus Bassus, Lucanus, Petronius Arbiter, Valerius Flaccus, Martialis. Poetæ.

Hierotheus primus Poeta Christianus excelluit pangendis sacris hymnis.

36 *Philologia, & Grammatica.*

M. Verrius Flaccus, Probus Berytensis, Q. Remnius Palæmon, Demetrius Ixion. Grammatici.

Sextus Pomp. Festus, vt aliquibus placet, sed ejus ætas incerta, certè post Martialem, & fortasse sub Imperatoribus Christianis.

Asco-

Asconius Pedianus, Ciceron. Scholiastes, & L. Jun. Moderatus Columella nobiles Philologi.

Auream Latini Sermonis ætatem ad extrema Augusti tempora; Argenteam verò ab his ad Neronis mortem eruditissimi Grammatici producunt. Videantur hac de re Scioppius in Opusc. de stilo Historico, & Borrichius de variis Latinæ linguæ ætatibus.

Nova inventa. Artifices nobiles. 37

Theriacà ab Andromacho Cretensi inventa.

Vitri flexilis temperamentum, Tiberio Principe, excogitatum, sed ejusdem jussu tota cum artifice officina abolita, ne pretium æris, argenti, & auri metallis detraheretur. *Plin.*

Quinquennalia certamina Romæ celebrata Neronis principatu. In his, ut cætera mittantur, Poeta victor æneo vase, & corona donabatur, ut liquet ex Nummo apud Tristanum.

Ludi Capitolini sub Domitiano 85.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria 38

Cæsarea Philippi ad fontes Jordanis condita 12.

Colonia Agrippina Germanici Cæsaris opus 15.

Ratisbona olim Imbripolis 32.

Portus Romanus ad Ostia Tyberis à Claudio Cæsare 42.

Fossa Corbulonis inter Rhenum, & Mosam 47. *Hæc est Canalis à Rheno derivatus per Corbulonem spatio 23. m. pass. Mosa congrediens ad Crimpam pagum. Ortel.*

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Augustus moriens gloriatur, se Romam lateriti-

ritiam invenisse; marmoream relinquere.

Architecturam hoc ævo majestate, & soliditate nobilissimam floruisse docent multa antiquitatis peritis notissima, inter quæ

Aquæ Claudiæ, & Anienis novæ ductus inchoati à Caligula, à Claudio absoluti.

Theatrum Marcelli, cujus extant in Sabellorum palatio reliquiæ.

Amphitheatrum vulgò Colossæum.

Templi Pacis à Vespasiano conditi reliquiæ.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Pauci hujus ævi Pictores, Amulius, Cornelius, Avius Priscus, unus fermè Statuarius Zenodorus memorantur, quamvis plures floruisse constet.

Spectabantur nuper in reliquiis Thermarum Titi umbræ quædam veterum, & optimarum imaginum, quarum delineationes servat egregius Antiquitatis indagator Jo. Petrus Bellorius. *Videsis ejus opus de Sepulchris Nasonum.*

Quæ in Sepulchro Cestii visebantur minùs laudantur. *Vide eruditam de his Dissert. Octavii Falconerii, quem magno rei literariæ detrimento immatura mors nobis eripuit.*

Quæ supersunt in Arcu Titi anaglypha florentissimam hoc ævo Statuariam ostendunt.

SE-

SÆCULUM II.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

4	S. Clemens Roman. M. à 91. ad 100.	9	6
5	S. Anacletus Athen. M. à 101. ad 110.	9	3
6	S. Evaristus Græcus M. à 110. ad 119.	9	3
7	S. Alexander Roman. M. à 119. ad 130.	10	6
8	S. Sixtus Roman. M. à 130. ad 140.	9	10
9	S. Telesphorus Thuriensis M. à 140. ad 152.	12	9
10	S. Hyginus Athen. M. à 152. ad 156.	4	9
11	S. Pius Aquilejens. M. à 156. ad 165.	9	6
12	S. Anicetus Syrus M. à 165. ad 173.	8	9
13	S. Soter Fundanus M. à 173. ad 177.	4	0
14	S. Eleutherius Nicopol. M. à 177. ad 192.	15	1
15	S. Victor African. M. à 192. ad 201.	9	2

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

Quamvis Anacletum à Cleto distinguendum omnino persuadeant plures Romanorum Pontificum Catalogi, Missæ Canon, & cum Card. Baronio eruditissimi viri; adhuc supersunt, qui eundem cum Anacleto Cletum esse velint. *Videatur Papebroch. loc. cit.*

Quinam sit inter Pium, & Anicetum temporis ordine præferendus apud probatissimos Scriptores nondum planè liquet. *Papebroch. ibidem.*

Ro-

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

S. Irenæus *l. 3. c. 3. loquens de Rom. Ecclesia.* Ad hanc enim Ecclesiam propter potentiorem principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam.

Tertullianus *in Scorpiaco.* Si adhuc clausum putas Cœlum, memento claves hic Dominum Petro, & per eum Ecclesiæ reliquisse.

Eodem teste, quamvis tunc inimico l. de Pudic. c. 1. Pontifex Roman. Maximus, & Episcopus Episcoporum appellabatur.

4 *Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Sub Anacleto Pontifice 72. Cardinales institutos qui tradunt, vix fidem inveniunt.

S. Evaristus 7. Urbis Regionibus, quot ea tempestate numerabantur, septem Diaconos assignavit, ut in sua quisque Regione Sacra procuraret. Hi Titulum à Regionibus desumebant, scribentes *ex. c. Cyprianus Diaconus S.R.E. Regionis I.*

S. Hyginus Ecclesiæ gradibus ordinatis, Presbyteros, & Diaconos Cardinarios, siue Cardinales creditur distinxisse.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.*

Ab Hadriano mitigata, non omnino sublata.

Sub eo passi SS. Getulius, & Symphorosa cum septem filiis.

IV. Sub M. Aurelio, & Luc. Vero vexati Christiani à 161. ad 174. In ea Martyres SS. Justinus, Po-

Polycarpus, Photinus, Blandina, Felicitas septem Martyrum parens 173.

Prorogatur à Commodo, sub quo coronatur Apollonius Senator genere, & doctrina nobilis 176. circ.

V. Severi ab anno 200. circiter ad 211.

In ea Leonidas Origenis Pater, S. Irenæus E. Lugd. Martyrio claruere.

Concilia Generalia, & *Provincialia*. 6

Cojacense in Hispania 150.

Cæsariense in Palæstina, & Romanum, de celebratione Paschatis 196.

Ponticum, Gallicum, Ofrohenum, Achaicum, in eadem causa Paschatis 198.

Asianum R. 198.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Onesimus E. S. Pauli Discipul. M. 101.

S. Romulus E. 108. S. Simeon E. & M. 109. S. Titus E. M. 109.

SS. Eustachius, & Socii MM. 118.

SS. Faustinus, & Jovita MM. 121.

S. Sabina Romanar. Matronarum exemplar 132.

S. Praxedes V. 164.

SS. Gervasius, & Protasius MM. 167.

S. Benignus Divion. Apost.

S. Photius E. 177. S. Andreolus 199.

SS. Ferreolus, & Ferrutius Bisuntinorum Apostoli MM.

Propagatio Fidei, & *Bella Sacra*. 8

S. Barsimæus E. Edessæ, & in Syria plurimos Christo lucratur. Chri-

Christianam fidem amplectuntur Rheti per Lucium, & Emeritum ibidem Martyres: Nervii, & Morini per SS. Fuscianum, & alios.

Anglia cum Lucio primo Regum omnium Christiano per Aristobulum, Fugatium, & Damianum; Celtæ, Sequani, Allobroges per S. Irenæum, & alios Christianis adduntur.

Pantænus Philos. à Demetrio Alexand. ad Indos missus, eos Christo addicit.

Donaldus Scot. R. à Victore I. R. Pont. Præcones fidei Christianæ petit, & accipit. *Boet. Leslaus.*

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Alexander I. usum Aquæ lustralis amplificat.

S. Sixtus I. Sacra vasa ab aliis, quàm ab Ecclesiæ Ministris tangi vetat.

Telesphorus Quadragenarii jejunii morem ab Apostolis inductum lege sancit; Proparentes in Sacro Baptismate instituit. *Genebrard.*

S. Soter P. jubet à Sacerdote nuptias consecrari.

Epistolæ inter Catholicos Formatæ, seu Patentes, Encyclicæ, Decretales, Pastorales, Synodicæ, Dimissoriæ, Memoriales, Confessoriæ inductæ.

Tres Missæ in die Domini Natali.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

Plerique, ac pleræque sexaginta, ac septuaginta annos nati, qui à pueritia se in Christi fidem tradiderunt, incorrupti permanent. *S. Justin. in Apost.*

Invenias multos ex nostris, & viros, & fœminas, qui in cælibatu consenescunt, quòd Deo conjunctiores se futuros sperent *Athenagor. in Apol.*

Ri-

Ritus in Sacris Virginibus velandis, & consecrandis decreti à Pio I.

S. Narcissus Hierosolym. Ep. Anachoreticam vitam degit 199.

Miracula. 11

Quot annis stata die mare aperitur, ut Christianis cultoribus adire detur D. Clementis sepulchrum, sub undis divinitùs extructum.

Bello Marcomanico Rom. copiis pluviam ad sitim levandam, in hostes fulmina de Cœlo precibus evocat Christiana Legio, indè Fulminatrix dicta.

Floruere hoc sæculo miraculorum gloria SS. Clemens, Faustinus, & Jovita, aliique innumeri. *Testes habemus Hegesippum apud Eusebium, & Ethnicos, qui crebra prodigia Magicis artibus tribuebant.*

Schismata, Contentiones, Abusus. 12

Cùm Victor I, in Concil. Romano 198, ad controversias de Paschate, inter Christianos exortas tollendas, decrevisset, ut celebraretur Dominico die post Lunam decimamquartam, Asiaticos, decreto parere detrectantes, Ecclesiasticis diris devovit. Ex hac agendi ratione, quæ severior nonnullis est visa, schisma conflatum est, quod Ecclesiam usque ad Concil. Nicænum I. exagitavit.

Heretici. 13

Elxajus, & Jexeus fratres, Saturninus, Basilides, Carpocrates, Valentinus, Nazaræi, Ophitæ, Cainani, Sethiani, Gnostici, Bardesanes, Bassus, Ptolemæus,

mæus. Marcus, Heracleon, Cerdo, Marcion, Apelles, Hermogenes, Montanus, Tatianus, Severiani, Assotæ.

Prodicus Adamitarum parens, Archontici, Blastus, Fiorinus, Quartadecimani.

Lucianus, deserto Christo, factus est athens, impius Divinitatis, Potentiæ, & Sapientiæ derisor.

14 *Imperatores Romanorum.*

14 Ælius Hadrianus adoptatus à Trajano ad 138. 21

15 Antoninus Pius adoptatus ab Hadriano ad 161. 23

16 M. Aurelius Antoninus ab Antonino Pio adoptatus ad 180. 19

17 L. Verus à fratre in societatem Imperii adscitus ad 169. 9

18 Commodus M. Aurelii Antonini F. ad 192. 13

19 Ælius Pertinax à Senatu invitus accepit Imperium. M. 3

20 Didius Julianus Jurisperitus invasit Imperium. M. 2

21 Septimius Severus electus à Senatu ad 211. 18

22 * Antoninus Caracalla Septimii f. degener. ad 217. 6

23 Macrinus cum Diadumeno f. ad 218. 1

24 M. Aurelius Antoninus Heliogabalus ad 222. 4

R. Im-

R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ, Principes. 15

Trajanus Daciam subigit, Armeniam de Parthis recipit, Persidem, maximamque Asiæ partem Romano adjungit Imperio.

Idem ad Indiæ fines progressus tres novas in itinere provincias fecit, Assyriam, Mesopotamiam, Armeniam; quibus Arabiam adjecit.

Hadrianus pacis avidus, tres dimittit provincias, quas in Asia Trajanus Romano Imperio adjecerat.

Antoninus Pius iterum profert Imperium.

Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Opes Ecclesiæ Romanæ jam exterorum etiam Christianorum egestati sublevandæ sufficiebant, quemadmodum tradunt Eusebius, & alii apud Baron.

Non moventia tantùm bona, verùm & prædia, ac amplissima latifundia possidebant Rom. Pontifices. His alebantur Ecclesiæ Ministri, & qui Martyrum acta describebant. *Prædiorum possessionem ad Urbani* I. *tempora differt Genebrardus, sed aliter visum Card. Baronio ann.* 57. *&* 387.

Reges Galliæ. 17

Prima igitur Galliæ Regum familia à Meroveo originem, & nomen traxit. Dictaque proinde est Merovingiorum, & ab anno 448. ad 751. annos omnino 304. regnavit.

Secunda, quæ in Pipino Brevi cœpit [sive à Carolo Martello illius patre, sive à Carolo Magno ejusdem filio cognomen adepta sit] dicta est Caroli-

rolinorum, & ab anno 752. ad 987. annos 236. Regnum tenuit.

18

Hispaniæ Reges.

Duos hoc sæculo Imperatores Romæ dedit Hispania, Trajanum patria Italicensem in Bætica natum, ac Ælium Hadrianum Trajani conterraneum, & consanguineum.

Ælius Hadrianus Hispaniam in sex provincias dividit, Bæticam, Lusitaniam, Carthaginensem, Tarraconensem, Gallæciam, & Mauritaniam,

Ea scilicet Africæ parte Hispaniæ contributa.

19

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.

Trajanus, victo Decebalo, Dacorum regno finem imponit 106.

Scotorum Reges hoc sæculo numerántur, Luctacus, Mogaldus, Conarus, Ethodius, Satrael, & Donaldus I.

Gothi sive ex Scandia, sive ex Getarum regionibus erumpentes, multis afflictis provinciis, ad utramque Visurgis ripam sedes figunt 184.

Gothorum nomen supra quadringentos ante Christum natum annos auditum fuisse scribit Trithemius; sed sine antiquo teste.

20

Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam.

Pacoro apud Parthos regnante, bellis civilibus eorum opes atteruntur, quare facili negotio sub Cosroe II. à Trajano victi sunt.

Trajanus victum Cosroem II. in ordinem redigit, Parthisque Partamaspatem imponit 112.

circi-

circiter, sed eo à popularibus pulso, Cosroes redit, à quo cum Hadriano firmata pax.

Assyria, Mesopotamia, & Armenia, revocatis ab Hadriano, qui eas liberas esse voluit, Præsidibus, Reges eligunt 119.

Bella clariora. 21

Trajanus in Decebalum Dacorum Regem, ac postmodum in Scythas bellum gerit.

Idem Trajanus Judæos in Cypro rebelles armis persequitur. Mox contra Parthos felici, contra Arabes infelici Marte contendit.

Rebelles iterum Judæos bello plectit Hadrianus.

L. Verus contra Parthos, Marcus Aurelius contra Marcomannos, bellum feliciter gerunt. *Marcomanni Cæsari primùm memorati, si Sansoni, & Brietio credimus, fuere ubi nunc Bohemi, vel potius Moravi.*

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Trajanus gemina, sed cruenta victoria, intra IV. & V. Consulatum, bellum Dacicum conficit.

Hadrianus Hebræos rebellantes maximis obterit cladibus.

L. Verus, victo Vologese Parthorum Rege, Parthicus appellatur 162.

M. Aurelius Antoninus, Christianæ legionis beneficio, de Marcomannis triumphavit 173.

Septim. Severus triennali obsidione Byzantium circumsidet 195.

23 *Belli Duces Nobiliores.*

Artemon Judæorum in Cypro rebellantium Dux, a quo ducenta, & quadraginta hominui millia obtruncata. 114.

Andreas Hebræorum Dux in Ægypto.

Placidus, postea S. Eustachius, Dux sub Trajan insignis.

Barchochebas clarus Judæorum Dux.

Julius Severus sub Hadriano.

Septimius Severus adeò felix, ut nullo con gressu non discesserit victor.

24 *Casus Tragici, Calamitates publicæ.*

Hadrianus post summam vitæ felicitatem gra vi, diuturnoque morbo implicitus, expertus e quàm miserum esset, cupientem mori non poss 138.

Incendium Romæ, quo absumuntur insul: CCCXL. 152.

Pacis Templum cum universis Hierosolymita ni Templi spoliis, illic à Vespasiano repositis igne perduntur 193.

Severus supra quadraginta Consulares, & Præ torianos Fescennii, & Albini sectatores occidi ju bet 200.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Antiochia horribili terræmotu corruit cum ingenti civium, asseclarumque Trajani tantæ rui næ spectatoris clade. 115.

Terræmotus magni, & crebri, inundationes, lues, aliæque calamitates Antonino Philos. imper. *Jul. Capitol.* Ta-

Tactum de Cœlo Capitolium, & magna Romæ Bibliotheca conflagrat. 188.

Tres circa Solem Stellæ apparent 193.

Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ. 26

M. Antonini Pii tanta fuit Justitiæ fama, ut Bactrianos, Hyrcanos, Indos, aliasque barbaras nationes compulerit, depositis armis, eum arbitrum sumere.

M. Aurelius Antoninus ad belli sumptus exhausto ærario, ne cuiquam gravis foret, instrumentum omne Imperatorii cultus vendidit, mox parta victoria ex manubiis redemit.

Ælius Pertinax tantæ, suscepto Imperio, modestiæ fuit, ut nec uxorem Augustam, nec filium Cæsarem ab Senatu appellari passus sit.

Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Literarum studiis Alexandria, Cæsarea, Antiochia claræ habentur.

Lugduni, Augustoduni, ac Vesontione in Gallia literarum studia tradebantur. *Du Fresnè in Præfat. ad Glosarium eruditissima.*

Romæ concursus erat literatorum ad Bibliothecas, commentandi, & differendi causa, teste Gellio.

Trajanus, Hadrianus, Antoninus literarum amantissimi, literatos fovent, Bibliothecas condunt.

Prima Christianorum Schola Alexandriæ, in qua sub Commodo docuit Pantænus. *Genebrard.*

28 *Theologia positiva.*

S. Dionysius Areop. E. M. de cujus tempore lis pendet inter peritos antiquitatis.

Aquila, & Symmachus Sacrorum Bibliorum interpretes.

S. Theophilus Antioch. E.

S. Melito Sardicensis E.

S. Pinitus E. S. Polycarpus E.

S. Dionysius Corinthius E.

Theodotio interpres Sacrorum Bibliorum, sed heterodoxus.

S. Irenæus E. Lugd., & Tertullianus hoc sæculo floruere.

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum Scripta.*

S. Ignatii E. & M. scripta quædam certa, aliqua suspecta, nonnulla proculdubio apocrypha. *Videatur Casimirus Oudin. de Scriptor. Eccles.*

S. Quadratus, S. Aristides, Tatianus, S. Justinus M. Athenagoras, S. Apollinarius E. Musanus, Serapion Antiochen. E. M.

S. Evaristi, & omnium Rom. Pontificum Epistolæ usque ad Syricium, à Cardinalibus Baronio, Bellarmino, & aliis ferè omnibus, habentur supposititiæ; his exceptis, quas infra memorabimus. Non desunt tamen, qui pro his adhuc pugnent.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Juventius Celsus, cognominis Patris filius. Neratius Priscus Celsi in Consulatu Collega.

Ulpius Marcellus, Jabolenus.

Domitius Labeo, Volusius Metianus, Marcus Sal-

Salvius Julianus, cujus extat Edictum perpetuum Archetypon Pandectarum.

Sebidius Scævola, Vindius Verus.

Didius Julianus Salvii Juliani filius ingenio celebris, sed breui tyrannide infamis.

Philosophia. 31

Plutarchus, C. Masonius Rufus.

Sextus Empyricus, Phavorinus Gallus, Epictetus, Arianus.

Philosophia M. Aurel. Antonino imperante, Romæ maximè floruit.

Maximus Tyrius, Alcinous, Apulejus.

Agathobulus, Oenomaus, Taurus, Berytius Platonici.

Celsus Christianorum hostis, Aristides Christ. Apollonius, & Basilides Cæsaris Veri magistri.

Carpocratiani hæretici Platonem, & Aristotelem adorabant.

Medicina. 32

Rufus Ephesius, Soranus Ephesius.

Cœlius Aurelianus Siccensis.

Hermogenes Hadriani medicus, perperam à Mercuriali l. 1. Var. lect. Archigenes appellatur.

Sextus Empyricæ sectæ propagator, cui malè tribuitur liber de medicina animalium.

Claud. Galenus Pergamenus inter 12. subtilissima ingenia à Cardano numeratus, & 200. Voluminum Auctor, Dogmaticæ sectæ propagator.

Julianus Alexandrin. sub Antoninis.

33 *Mathematici.*

Menelaus, Dionysius Halicarnass. alius ab Historico. Phlegon Trallianus Hadriani libertus.

Diophantus Alexandrinus Algebræ inventor, ut Regiomontanus rectè monet; quamvis alii Arabi Gebro nobile inventum tribuere malint.

Claud. Ptolemæus Astronomiam, & Geographiam feliciùs excoluit, ideoque, & Astronomorum & Geographorum princeps est habitus.

34 *Historia, & Chronologia.*

Tacitus, Suetonius Tranquillus, Arianus, Solinus, Ælius Phlegon, Lucius Florus, Appianus Alexandrinus, Justinus sub Antonino, Diogenes Laertius, Ælianus, Pausanias.

Aildegastus Vates Francorum Vitam Sunonis Regis, ut aliqui nullo antiquitatis teste scribunt, literis consignavit.

Hegesippus Senior primus Ecclesiasticæ Historiæ Scriptor. *Juniorem Hegesippum quære sæcul.* 10.

Justinum Trogi Epitomatorem, Antonino imperante floruisse cum Vossio puto; quamvis aliter visum sit Scioppio, qui tamen eum probæ latinitatis auctorem agnoscit.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Dio Prusæus, Dio Chrysostomus, Aphtonius, Fronto Cornelius, sive Priscus Philosophiæ simul, & dicendi præceptor, M. Antonino Imperatori carus. Rhetores.

Plinius Junior ex Senioris Sorore natus, Panætius Cretensis. Oratores.

Teren-

Terentianus Maurus, Mesomedes, Palladius, Rutilius Senior, Lucius Valerius Pudens 13. annorum puer in Agone Capitolino victor. Poetæ.

Eloquentia, quæ in liberis populis semper maximè valuit, Cæsaribus rerum potientibus Romæ priùs à Rostris, mox, & à foro penè repulsa languet.

Philologia, & Grammatica. 36

Apollonius Alexandrinus, ejusque filius Herodianus sub M. Antonino Grammatici celebres apud Græcos. Nicanor Hermiæ fil. Gramm. Græcus.

Aulus Gellius Noctium Atticarum scriptor, quem alii Agellium dicunt, floruit Romæ sub Antonino Pio.

Ænea Latini Sermonis ætas, quæ, Vespasiano rerum potiente, cœperat, Hadriano moriente, desinit. Ferrea succedit æneæ usque ad initium V. à Christo nato sæculi. Hoc est usque ad tempus, quo Roma expugnata est à Gothis, quibuscum loquendi barbaries infusa est Urbi.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Quanti hoc ævo fierent nobiles artes, discere licet ex eo, quod de Hadriano narrat Dio in vita ejusdem.

Hadrianus celebres quosdam, & excellentes artifices, quos æquare non poterat, subvertit, alios ceu studiorum, & artium æmulos interfecit: quippe cupiens omnes in quacumque arte, & disciplina superare.

Ur-

38 *Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria*

Trajanopolis altera in Prygia, altera in Thracia sub Trajano.

Hadrianus instaurat Hierusalem, & de suo nomine Æliam appellat.

Ponte planè admirando Trajanus Danubium jungit, cujus adhuc manent nomen, & vestigia.

Murus dividens Scotiam à reliqua Britannia per 80000. passus ab Hadriano ductus.

Hadriani apud Tiburtes Villa, cujus adhuc rudera miramur. In ea provinciarum, & locorum celeberrima nomina inscripserat, veluti Lycæum, Academiam, Canopum, Pœcilen, Tempe. *Spartianus in Vitâ.*

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Appollodorus Pontis, per Trajanum Danubio impositi, Architectus, *ut rectè Fabrettus in Syntagm. ad Column. Trajani Tristanum redarguens, qui Lacero Architecto pariter nobili, hanc laudem tribuit.*

Trajanus Urbem plurimis, & pulcherrimis ædificiis ornavit, quæ artem, & magnificentiam vel è ruinis ostentant; sed cum studiosiùs his nomen suum inscriberet, dictus est *Herba parietaria.*

Sepulchro Hadriani superba moles imposita ab Antonino Pio, artis tum florentis excellentiam abundè docet.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Hadrianus Imperator venustissimè pinxit, atque etiam effigies è cera, & creta formavit. *Dio in vita.*

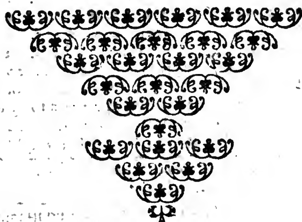
Frag-

Fragmentum Picturæ ex Villa Hadriani, nunc in Musæo Ducis Parmensis, magno judice Carolo Maratto, Raphaelis Urbin., vel Annib. Caracii manum referre videtur.

Quæ inventæ sunt in sepulchro Nasonum picturæ 1674. hoc sæculum redolent. Pars earum translata est in Alteriorum hortos. *V. Fabrettum de Aquaductibus.*

Columna Trajani florentem, Antonini deficientem Statuariam ostendit.

M. Aurelii Statua Equestris in Capitol. magni artificis opus.

SÆ-

SÆCULUM III.

1 *Æra Diocletiani* 284.

Christi Vicarii Romani Pontifices.

16	S.Zephyrinus Roman. M. à 201. ad 219.	18	1
17	S.Callistus Roman. M. à 219. ad 224.	5	1
18	S. Urbanus Roman. M. à 224. ad 231.	6	7
19	S. Pontianus Roman. M. à 231. ad 235.	4	5
20	S. Anterus Græcus M. à 235. ad 236.	D.	43
21	S. Fabianus Roman. M. à 236. ad 250.	15	0
22	S. Cornelius Roman. M. à 251. ad 253.	2	5
23	S. Lucius Roman. M. à 253. ad 255.	1	4
24	S. Stephanus Roman. M. à 255. ad 257.	2	4
25	S. Sixtus II. Græcus M. à 257. ad 258.	1	0
26	S. Dionysius Græcus M. à 258. ad 270.	12	3
27	S. Felix Roman. M. à 270. ad 275.	4	5
28	S. Eutychianus Etruschus M. à 275. ad 283.	8	6
29	S. Cajus Dalmata M. à 283. ad 296.	12	4
30	S. Marcellinus Roman. M. à 296. ad 304.	8	0

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia.*

Cyracus Pontifex Ursulanus inter Pontianum, & Anterum nullus est. *Papebroch. loc. cit.*

Stephanus I. Baptismum in Christi unius nomine collatum, validum, legitimumque esse, nec decrevit, nec decernere potuit. *Ex Theolog.*

Post rem totam solertiùs investigatam, non pauci ex peritis antiquitatis in dubium revocant, quæ de S. Marcellini lapsu, & Sinvessano Concilio tradita sunt. *Roma-*

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.	3
Origenes supremam Romanæ Sedis authoritatem agnoscens S. Fabiano R. Pon. suæ fidei rationem reddit, datis ad eum literis. A S. Cypriano Rom. Pontifex dicitur Episcopus Episcoporum. *Videatur Albaspinæus lib.* 1. *de Ritibus Ecclesiæ c.* 1. Pentapolitani S. Dionysium Patriarch. Alexand. tanquam violatæ fidei reum ad Dionysii Rom. Pontif. tribunal detulere. *S. Athanas. in Epistola.*	
Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium ritus, & vices.	4
Qui 136. Cardinales Romæ vixisse, sedente Pontiano Pontifice, tradunt, fabulari censentur. Ecclesia domos, & prædia possidente, Cardinalium Tituli, vel ab his, vel à donantium nominibus sumebantur. Hinc vetustissimi, Lucinæ, Vestinæ, Pastoris &c. Presbyterium, hoc est Consistorium, primò memoratur sub Cornelio. Ostiensis Episcopi jam tum munus erat electum R. Pontificem ritu solemni consecrare. Papæ nomen, quo Patrem significamus, commune primò fuit Clericis venerandis, & Episcopis omnibus; mox his cœpit esse peculiare. *Baron.*	
Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.	5
VI. Maximini à 235. ad 237. in Sacros Antistites præcipuè furit. VII. Decii, Galli, & Volusiani à 249. ad 254. in ea S. Agatha V. & M. VIII.	

VIII. Valeriani, & Gallieni à 257. ad 260. In ea coronam adepti SS. Sixtus, Laurentius, & Cyprianus.

IX. Claudii II. & Aureliani à 269. ad 275.

X. Diocletiani, Maximiani, & aliorum à 284. Sed præcipuè furit 303. In ea passi SS. Mauritius, & Socii, S. Sebastianus 286.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Africanum R. 215. Philadelphiense contra Berillum 242. Bostrense in Arabia 249. Romana 253. 254. 257. 263. Carthaginensia 253. 255. Cæsariense in Cappad. 256. Iconiense, & Synadense RR. 256.

Carthaginensia RR. 256. 256. Africana 257. 258.

Anthiochena contra Paulum Samosat. 264. 270.

Illiberitanum, vel sub finem hujus sæculi, vel sub initium ~~hujus~~ sequentis sub Pontif. Marcellino, antequam Diocletianus fureret in Christianos.

Cirthense R. 303. Sinvessanum plerisque suspectum 303.

Carthaginensia Donatistarum anni incerti II.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

SS. Perpetua, & Felicitas MM. 205.

S. Barbara V. M. S. Cæcilia V. M. cum SS. Tiburtio, & Valeriano 230. S. Margarita V. M. 250. S. Apollonia V. M. 252.

S. Gregorius Thaumaturg. E. 265. S. Dionysius Alexandr. E. 265. S. Georgius M. 292. S. Gabinius M. 296.

S. Pontius Diacon. S. Zeno E. S. Victorinus Pictavien. E. M. sub Diocletiano. Cal-

Calvisius in Chronol. ann. 203. SS. Perpetuam, & Felicitatem inter Virgines numerat, ex quo liquet haeretici Scriptoris oscitantia.

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

Gallia ferè universa sub Severo fit Christiana, Philippi Imperatores, ut multi tradunt, Christianis Sacris initiantur.

Origenes in Arabiam ab Alexandrino Patriarcha missus, eam cum Principe Christi adjungit Imperio.

Sæculo nondum inclinante, ad omnes ferè cogniti Orbis regiones Christianam Religionem jam pervenisse, testantur Tertullianus, & alii.

Ex barbarorum incursionibus, quæ pop. Rom. exagitarunt, factum est, (Deo bonum è malis eliciente,) ut plures ex illis, spectata Christianorum virtute, eorum Religionem amplecterētur. *Baron.*

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

S. Zephyrinus S. Eucharistiæ sumptionem circa fest. Paschatis imperat.

Callistus I. confirmat jejunium, quod quater in anno ex Apost. traditione celebratur.

Ritus sepeliendi M.M. cum colobio.

Cæmeteria, sive areæ consecratæ, ubi sepelirentur fideles.

Decio Imperante, Litaniarum usus in Orientis Ecclesia frequentatur. *Genebr.*

Templa dedicandi ritus à Felice I.

Racemorum, ac fructuum, jussu Eutychiani, benedictio usurpatur.

Eulogiæ, sivè panes benedictione sacrati in fine Missæ distribui cœpti. *Sa-*

10	*Sacer Cœlibatus; Ordines Religiosi.*
	Ante omnia Sacerdos, qui Divinis assistit Altaribus, castitate debet accingi. *Origen. Hom. 4. in Levit.*
	S. Cyprianus librum scribit de Virginum disciplina.
	Paulus Anachoretarum princeps in solitudinem secedit 253.
	S. Dionysius ex Monacho Rom. Pontifex, 261. docet jam tum Monachos Sacris honoribus donari consuevisse.
	S. Hippolytus Martyr Monachorum meminit. *In Orat. de Consummat. Mundi.*
	Florent apud Scotos Culdæi vitæ sanctimonia celebres Ascetæ, seu Monachi. *Bœth. Leslaus, Buchanan.*
11	*Miracula.*
	S. Gregorius Thaumaturgus precibus montem transfert.
	Idem Lycum exundantem baculo coercet.
	Mulier ausa indignè ad Sacram Mensam, D. Cypriano operante, accedere, temeritatem subita morte luit.
	Prodigiis patrandis claruere SS. Felix Nolanus, Gregorius Thaumat. & SS. Agatha, & Christina.
	A S. Cypriano aliqua hujus sæculi miracula traduntur, sed pleraque ab Actis Martyr.
12	*Schismata, Contentiones, Abusus.*
	In Romano Concilio, decretorio Cornelii iudicio, lapsorum causæ finis impositus est, datæque certæ

certæ leges de iis ad communionem recipiendis 253. vel 254.

Novatianus, à Novato Hæresiarcha impulsus, Cornelio P. obsistit 254.

Agrippino Carthaginensi E. per errorem Hæreticorum Baptisma damnante, gravis in Ecclesia controversia nascitur de instaurando Hæreticorum Baptismate, quæ plura deinde sæcula tenuit, quamvis non iterandum Stephanus Pontif. Romanus decrevisset 256.

Alterum schisma conflat Felicissimus contra Cyprianum eodem tempore.

Hæretici. 13

Tertullianus, à quo Tertullianistæ, teste S. Augustino, Symmachus, Arabici, Agrippiniani, sive Rebaptizantes.

Origenis lapsus Ecclesiæ luctuosus, & inde Origenistæ.

Elcesaitæ, Valesii, Novatiani, qui & Cathari, Noetiani, Homousiastæ, Beryllus, Aquarii, Sabelliani, Paulus Samosatenus, Angelici, Apostolici.

Chiliastæ, seu Millenarii, inter quos Patres aliqui, priusquam damnaretur error.

Manichæi, Hieracitæ, Abstinentes.

Imperatores Romanorum. 14

25 Alexander Severus omni genere virtutum nobilis ad 235. 13

26 Julius Maximinus sine Senatus authoritate Imper. ad 237. 2

27 M. Antoninus Gordianus Senior cum Filio Im-

L pe-

perat. ad 238. 1

28 Maximus Pupienus, & Cælius Balbinus 238. 1

29 Gordianus Junior patre, & auo Imperat ad 244. 5

30 Philippus Pater, & F. genere Arabes ad 249. 5

31 Decius ab Exercitu dictus Imperator ad 251. 3

32 Gallus, & Volusianus ejus F. ad 254. 2

33 Valerianus, & Gallienus ejus F. ad 268. 15

34 Claudius II. à Senatu appellatus Augustus ad 270. 2

35 Aurelianus è Dacia, sive Mæsia oriundus ad 275, 5

36 Tacitus insigni moderatione memorandus ad 276. M. 6

37 Florianus Taciti frater invasit Imperium, tenuitque. M. 2

38 Probus belli, pacisque artibus clarissimus ad 282. 6

39 Carus cum Carino, & Numeriano filiis ad 284. 2

40 Diocletianus, & Maximianus fortes, sed crudeles ad 304. 20

15 *Rom. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ; Principes.*

Gordianus, Persis devictis, Antiochiam, Carras, Nisibim recipit.

Gallieno per ignaviam, & luxuriam sedente Romanum Imperium concutitur. Illyricum, Ægyptum, Africam occupant Tyranni. Germani, in Hispaniam, Alemanni in Italiam erumpunt. Græ-

Græcia, Macedonia, Pontus, Asia à Gothis, Pannonia à Parthis, à Sarmatis, Quadisque populatur. Dacia, quam Trajanus Imperio adjecerat, in perpetuum amissa.

Fanum S. Marini apud Ariminum à D. cognomine conditum, sæviente in Ecclesiam Domitiano, quam in primo exortu nactum est libertatem, eam per annos plusquam 1400. servat intactam. *Ex Diplom. Pauli III. & Clementis VIII.*

16 *Romæ vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Antoninus Caracalla, Senatorum Principes fortunis exuit, & vita.

Cùm Senatus Gordianum à militibus dictum Imperatorem probasset, tanta inter Prætorianos Maximini sectatores, & populum Gordiani fautorem dissentio orta est, ut omnia cæde, & incendio fœdè complerentur. *Capitol.*

Sub Philippis ingenti ludorum apparatu celebratur annus ab Urbe condita millesimus, qui fuit à Christo nato 247.

Aucti hoc sæculo Cardinalium Tituli auctas indicant opes Ecclesiæ.

17 *Reges Galliæ.*

Tertia auctorem agnoscit Hugonem Capetum Hugonis Magni Franciæ, ac Parisiorum Ducis, & Aurelianorum Comitis filium. Ab eo posteri Capetorum cognomento appellati, qui ab anno 987. ad hæc tempora annos jam 718. feliciter imperant. De duabus postremis Regum familiis egregiè *Labbeus tom. 3. Breviarii Chronol. Introduct. p. 3. c. 7. ac proinde eum omnino mihi sequendum proposui.*

In prima Stirpe describenda libenter amplector elucubrata à Godefrido Enschenio *in Vita S.Sigiberti Kal.Febr. in Exagesi prælim.3. tom. April. & in Diatriba de Episc.Tungrensibus c.10. tom. 7. Maii.*

18 *Hispaniæ Reges.*

Tetricus sub Valeriano, & Gallieno Hispaniam tenuit, in quam Germanica Natio per Galliam infusa totis duodecim annis, urbes, agrosque igne, ferroque vastavit.

M. Aurel. Carus, Imperio suscepto, Carinum filium in Gallia, & Hispania curare mandavit, eodemque tempore M. Aurelius in citeriore Hispania rem Romanam gerebat.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Gothi Thraciam populantur, & post Decii cladem 251. plures occupant Rom. Imperii provincias, sæculis 3. 4. 5. & 6.

Quadi, & Sarmatæ, per Gallieni ignaviam; Pannonia potiuntur.

Dania sub eodem Gallieno Romanum jugum excutit, nunquam amplius subitura.

Probus Bastarnarum centum millibus ad præsidium contra barbaros in Thracia sedes assignat 281.

Carantius, sive Carausius Scotus, Romanis victis, Rex Britannorum appellatur 290. *Leslaus in Hist. Scot.*

20 *Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Abagarus Osroenorum, sive Edessæ Rex dolo captus

captus à Caracalla 216. *Calvisius perperam putat, eum fuisse, ad quem Christus literas dedisse fertur.*

Abagarus, sive Abgarus nomen commune fuit omnibus Edessæ Regibus, ut rectè monet Norius in Epoch. Syro-Macedon.

Zenobia Palmyrenorum Regina Syria potitur, & Phœnicia.

Alexander Severus Hebræos à Præfecto, qui Syrus Archisinagogus diceretur, regi patitur 224.

Artaxerses, ter victo Artabano Parthorum Rege, regnum transfert ad Persas 227.

Bella clariora. 21

Picti, & Scoti mutuis cladibus atteruntur.

Imperatores Sept. Severus, & Caracalla in Parthos, & Britannos fausto successu bellum integrat.

Artaxerses Persarum Rex post victum Artabanum, infeliciter movet in Romanos, à quibus ejusdem Successores plerumque hoc sæculo victi.

Contra Gothos, hactenus Romanis ignotos, pugnant Gordianus, Decius, & Claudius II.

Sub Diocletiano, & Collegis Cæsaribus Asia, Africa, Sarmatia, & Anglia in Europa bellis arsere.

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Alexander Severus, insigni de Artaxerse Persa victoria relata, Romæ triumphat 234.

Gordianus Gothos, Sarmatas, Germanosque Thraciam incursantes acie delet 239.

Decius Imperator, grandi clade à Gothis accepta, fugiens mergitur in palude.

Valerianus Imperator à Sapore Persa victus, captusque 260. Cæsa

Cæsa scribuntur à Claudio II. pluribus prælijs CCCXV. Gothorum millia, navium 2. millia submersa.

Aurelianus, ter devictis acie Gothis, servat Italiam 271.

23 *Belli Duces nobiliores.*

Aurelius, & Claudius Duces sub Gallieno, deinde Tyranni.

Zenobia Palmyrenorum Regina, sæpe victrix, tandem victa.

Odenatus Zenobiæ maritus.

Carantius, siue Carausius Scotus, à quo victi Romani 287.

S. Mauritius Dux Thebeæ legionis.

Fincomarchus Scotorum Rex, qui victis Romanis, Octavium Britanniæ Regem profugum restituit. *Leslaus.*

24 *Casus tragici; Calamitates publicæ.*

Antoninus Caracalla impotens iræ, Alexandrinorum dicacitatem ingenti eorum strage vindicat.

Decium altero principatus anno, clade à Gothis accepta, fugientem obvia palus haurit.

Roma magnam partem accensa nocturnis ignibus 249. itemque amphytheatrum 254. & Templum Dianæ Ephesinæ 263.

Valerianus à Sapore Persarum R. captus 259. miserabili apud hostes senectute consenescit, ac tandem excoriatus sale conditur.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cælo.*

Solis eclypsis admodum horrifica 203. Ve-

Vesuvius ingenti fragore, & horrore flammas, & ignitos cineres eructat 203.

In Africa diluvium, ignes nocturni Carthaginis mœnibus proximè imminentes 203.

Horrendi terræmotus, quibus Urbes aliquot cum populis haustæ 243.

Res memorabiles, sive sacra sive prophana. 26

Alexander Severus Christum in Deorum numero reponere frustra conatus, in larario suo privatim coluit.

Idem Magistratus nullos venales esse voluit, dictitans fieri non posse quin vendat, qui emerit, nec posse à Principe animadverti in eum, qui vendat, quod emerit.

Plotinus Philos. frustra petiit à Gallieno, apud quem gratia valeret, ut Urbs diruta instauraretur, quæ Platonis legibus viveret, atque inde Platonopolis diceretur.

Urbs Phrighiæ Christiana, imperante Diocletiano, pro Christi nomine tota comburitur.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Pantæno in schola successit Clemens Alexand. Clementi Origenes anno ætatis 18. *Genebrard.*

Eandem postea Scholam rexit Pierius Presbyter, Origenes Junior appellatus.

Schola Cæsareæ Philosophica, & Theologica per Pamphilum instituta. Pierii discipulus, & martyr Pamphilus.

Alexander E. Hierosolymit. Julius Africanus Cęsareæ primi apud Christianos bibliothecas instruxisse leguntur. *Euseb.l.6.* Mi-

Mirus in Alexandro Severo literarum, & literatorum amor.

Antoninus Caracalla, Magicis artibus addictus, bonas contemnit, magno literarum, & artium detrimento.

28 *Theologia poſitiva.*

Pantænus Philoſ. Chriſtianus, à quo Brachmanes apud Indos edocti.

Clemens Alexandr. Origenis Magiſter Ammonius, Origenes Adamantius.

S. Cyprianus E. S. Hippolytus E.

Phileas E. Tripho, S. Dionyſius Alexandr. E. S. Zeno E. M. Dorotheus Tyrius ſuſpectus. S. Victorinus Pictavienſis E. S. Gregorius Thaumaturgus E. S. Methodius E. Martyr.

Tetrapla, Exapla, & Octapla Origenis; magno Sacrarum literarum bono. 252.

29 *Theologia contentioſa; ſuſpecta Patrum ſcripta.*

S. Irenæus, Tertullianus, Clemens Alex. Minutius Felix Rom. Cauſidicus, S. Zoticus, S. Cyprianus, S. Archelaus, S. Malchion.

S. Cornelii Papæ Epiſtola ad Fabium, & alia ad Cyprianum genuinæ cenſentur.

Quæ S. Siſti Pontif. nomine editæ ſunt à Rufino ſententiæ; ad Sextum Ethnicum Pythagoricæ ſectæ Philoſophum ſpectant.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Æmilius Papinianus, ejuſque auditores, Cajus, Marcellus, Ulpianus, Pomponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Africanus, Modeſtinus, Celſus,

ſus, Julius, Paulus, Trifonius, Marcellus, Venatus, Alphenus, Florentinus, Calliſtratus, Severus, Severianus, è quorum fragmentis contextæ Juſtiniani Pandectæ.

Proculus, à quo Proculiani dicti ſectatores.

Philoſophia. 31

Alexander Aphrodiſeus, & Ammonius Ariſtotelis interpretes.

Photinus, & Longinus Amelius Apamienſis, Edeſius, Plotinus Platonis ſectator obſcurus, & Magus Porphyrii Magiſter.

Olympius Philoſ. & Magus.

Platonici plurimi, Chriſtianis, alii hoc ævo Magis acceſſere.

Aliis Patrum Ariſtoteles, aliis Plato hoc ſæculo Chriſtianæ religioni opportunior videri cœpit.

Medicina. 32

Q. Serenus Sammonicus, cujus de medicina, & morborum remediis carmen ſupereſt, ſub Severo, & Caracalla, à quo in cœna eſt interemptus.

Serenus filius, Gordianis, & Alexandro Mammeæ gratus; hunc Gyraldus in Poetarum Hiſtoria cum patre confundit.

Naumachius, Philargius Lycius Naumachii auditor, qui Probo imperante, floruit.

Sextus Africanus Chronologus, & medicus; Theodorus Priſcianus.

Mathematica. 33

Cenſorinus ſcripto de Die natali locum inter Mathematicos obtinuit. Alc.

Alexander Aphrodis. librum de Musica emisit.
Porphyrius sub Aureliano, & Probo Musicum opus, & Isagogen rerum Astronom. dedit.
Anatolius Laodicensis Episc. de numeris scripsit 283.

34 *Historia, & Chronologia.*

Marius Maximus, Dio Cassius Nicæus, Herodianus, Lollius Urbicus, Cordus; Encolpius, Ælius Sabinus, Volcatius Terentianus, Curius Fortunatianus.

Julius Africanus, D. Pontius Diaconus, & Aurelius ejusdem Socius, Historici Ecclesiastici.

Anthero Rom. Pontifici plurimùm debet Ecclesiastica Historia, cùm per Notarios res Martyrum impensiùs scribi jusserit. Successere Notarii, qui nunc Prothonotarii Apostolici appellantur.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Engamus, Porphyrius, qui & Philosophus, Eumenius. Rhetores.

Tatianus Rhetor, & Orator Christianus, S. Justini Martyr. discipulus magno cùm plausu in prima ætate Oratoriam docuit, Eusebio teste; sed postea errorum magister factus est Encratitarum parens.

Numeriano Imperat. posita est statua in Bibliotheca Palatina cùm inscript. *D. Numeriano Oratori potentissimo. Vopiscus.*

Oppianus Cilix Halieutic. scriptor, Nemesianus, Olympius, qui de Venatione scripsit: Poetæ.

Philippus Imperator ad coercendam Poetarum licen-

licentiam eorum nomina delet ex albo Professorum 248

Philologia, & Grammatica. 36

Censorinus præter librum de *Die Natali*, de *Accentu* opus edidit Sidonio Apollinari sæpe laudatum, ideoque Philologis, & Grammaticis recte adnumeratur.

Lupercus Berythius, Philæmon, Porphyrius Tyrius. Grammat. *Hujus opera ad Grammaticam spectantia numerantur a Suida.*

Malchio Presbyt. Rhetoricæ, & Grammaticæ Professor præfuit Scholæ Antiochenæ. *Euseb. l. 4. c. 23.*

Latini sermonis proprietas hoc ævo servata est a Juris peritis Papiniano, & aliis, qui in sua Sede numerantur.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Artes omnes, bellis ubique terrarum sævientibus, languent.

Instituta annorum numeratio per annos Imperii Diocletiani, usque ad annum Domini 532. duravit.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria. 38

Brandeburgum in Germania à Brenno positum 211.

Sicambria, quæ nunc Hungarorum Buda, conditur 234.

Philippopolis à Philippis Imperat. Bosra in Arabia ab iisdem instaurata 245.

Firmus Tyran. domum è quadratis vitris bitumine

mine, & aliis medicamentis insertis habuisse scribitur à Vopisco.

Aurelia in Gallia ab Aureliano 273.

Severi Vallum inter Scotiam, & reliquam Britanniam 207. A Bodotria ad Glottæ æstivaria per 132. m. pass. ubi anteà Agricola provinciam finire decreverat. *Buchanan.*

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Septimius Severus, & Alexander item Severus, ædes Romæ labentes instaurant.

Thermæ Antonini Caracallæ, & Diocletiani magnificentiam florentis adhuc Architecturæ, sed Gallieni veriùs, ut bene notat Fabrettus, quàm Caracallæ Circus extra portam Capenam, labentis infelicitatem docent.

Aurelianus Urbem muris validioribus, & amplioribus munit; sed errant proculdubio, qui eos ad ambitum 50. milliarium extendunt.

Minutol. in Antiquit. Roman.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Codices duo, Terentii alter, alter Virgilii cum pictis fabularum argumentis, hujus ævi picturam exhibent in Vaticana Bibliotheca.

Arcus Septimii Severi Statuariam declinantem, sed celebre Caracallæ caput in Farnesiano Palatio, florentem adhuc videtur ostendere.

Urna marmorea in Porticu Basilicæ Liberianæ, Christianæ Religionis mysteriis insignis, hoc sæculo inclinante creditur elaborata.

SÆ-

SÆCULUM IV.

Christi Vicarii Romani Pontifices.

31	S. Marcellus Roman. M. à 304. ad 309.	4	2		1
32	S. Eusebius Græcus à 309, ad 311.	2	8		*Numeratio per Indictiones 312. sive 313.*
33	S. Melchiades Afer à 311. ad 313.	2	12		
34	S. Silvester Roman. à 314. ad 335.	21	1		
35	S. Marcus Roman. 336.	0	9		
36	S. Julius Roman. à 337. ad 352.	15	6		
37	Liberius Roman. à 352. ad 367.	15	4		
38	S. Felix II. Roman. M. à 355. ad 358.	3	0		
39	S. Damasus Hispanus à 367. ad 384.	17	3		
40	Siricius Roman. à 385. ad 398.	13	1		
41	S. Anastasius Roman. à 398. ad 402.	4	1		

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia. 2

Mirum est, ab Eusebio ejus ævi scriptore Marcellum à Marcellino non fuisse distinctum.

Acta S. Silvestri Baronio suspecta, suppositia pluribus aliis habentur; quare cautè legenda.

Si quis fuit error Liberii in causa Athanasii, quisquis fuit non officit ei; quia ex Christi promisso pollent in rebus Fidei asserendis nunquam fallaci magisterio Rom. Pontifices. *Pallav. l. 6. c. 8.*

S. Felix I. quamvis primò Liberii exulis loco intrusus, eo labente legitimus Pontifex est effectus. *Pallavic. ibid.*

Roma-

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Ecclesia Rom. semper habuit Primatum. *Concil. Oecum. Nicæn. 1. Can. 6. Videatur Schelestratus in Antiquit. Illustr.*

Omnibus ubique terrarum Episcopis ad Romanum Pontif. provocare licere Synodus Sardicensis non docet, sed confirmat.

Præferri omnibus Apostolis meruit, & claves Regni Cœlorum communicandas cæteris solus accepit. *Optat. Milevit. loquens de S. Petro Apost. lib. 1. contra Parmen.*

4 *Pontificum Romanorum, & S. R. E. Cardinalium ritus, & vices.*

S. Marcellus Cardinalium Titulos auget. 309.

S. Silvester, cùm Constantinus nomen Christo dedisset, Thiaræ aureum addidit phrygium.

Idem septem Diaconos Regionarios, sive revocavit, sive confirmavit.

Aucto Christianorum, & Regionum Urbis numero, Diaconi Cardinales 24. instituti.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.*

SS. Agnes, Lucia, Vincentius, Dorothea, &, ut quidam opinantur, Catharina V. & M.

Cæso deinde per Constantinum Licinio pax Ecclesiæ, & otium ubique partum.

XI. Constantius Arian. vexat Ecclesiam à 340 ad 361.

Sapor Pesfarum Rex ab an. 340. ad 369. in Christianos barbarè sævit.

XII.

XII. Julianus 362. crudeliter, sed callidè furit.
XIII. Valens Arian. in SS. Præsules præcipuè sævit à 366. ad 378. quo cessat Cæsarum furor.
S. Ursula cum 11. Sociarum millibus ab Hunnis cæsa. 382.

Concilia Generalia, & Provincialia,

Romana 313. 315. 324. 325. 337. 340. 341. 368. 369. 373. 382. 386. Arelatense, Ancyranum Neocæsariense 314. Alexandrina 319. 339. 362. 363. 398. Gangrense incerti anni.

Nicænum G. 1. 325. Tyrium Arian. 335.

Hierosolymit. R. 335. Constantinopolitana Arian. 336. 339. 359. Alexandrinum Arian, 339.

Antiochenum 341. falsò creditum Arianorum, sed verè Catholicorum, & Religioni perutile, ut egregiè docet eruditissimus Schelestrat.

Antiochena Arian. 345. 361. Mediolanensia 344. 347. 354. 390. Sardicense Catholic. 347. Sardicense Arian. 347. Carthaginensia 348. 390. 397. 398. Sirmiense Catholic. 349. Sirmiensia Arianorum 351. 357. Arelatense Arian. 355. Biterense 356. Laodicenum incerti temporis, Coloniense 356.

Ancyranū Arian. 358. Ariminense 359. Seleuciense R. 359. Parisiense 362. Anthiochenum 363.

Lampsacenum falsò creditum Arian. 365. Cariense, & Singedunense Arian. 366. Illyricum 367. Tyanense 369. Valentinum I. 374.

Constantinopol. G. II. 381. Aquilejense, & Cæsaraugustanum 381. Constantinopolitana 382. 400. Sidense 383. Burdegalense 385. Trevirense 386.

Ca-

Capuanum 389. Angariense 391. Hipponense 393. vel circiter. Coplense 394. Bagajense Conciliabulum 394. Taurinense 398. Toletanum I. 400.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Januarius E. M. 305. cujus sanguis Neapoli, si capiti apponatur, liquescit.

S. Nicolaus E. Myrensis, cujus ex osse arido liquor mirabilis perpetuò fluit.

S. Helena Constantini mater 327. S. Paphnutius 325. florebat, S. Antonius Abb. 356.

S. Optatus Milev. E. 364. S. Hilarius Pictav. E. 369. S. Eusebius E. 370. S. Athanasius E. Alexandr. 372. S. Hilarion Abb. 372. S. Juvenalis E. 376.

S. Ephrem 378. S. Basilius Magnus E. 379. S. Arsenius Abb. 380. S. Liborius E. 386. S. Geminianus E. 387. S. Monica S. Augustini Mater, & S. Gregorius Nazian. E. 389.

S. Gregorius Nyssen. E. 394. S. Ambrosius E. 398. S. Martinus E. 397. 400. vel 401.

8 *Propagatio Fidei, & Bella sacra.*

Aurea Christi imago in Romano Senatu erecta 312.

Frumentius Indis Orient. Christi fidem miraculis persuadet.

Magna Rom. Imperii pars cum Constantino Imper. Christum Regum Regem adorat.

Longobardi sub Agelmundo R. Hunni per Theotimum Scytham, Bessæ Hemi montis incolæ, Iberi cum Bacurio R. per Christianam ancillam Christi sacra suscipiunt.

Sa-

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Usus Corporalium ex solo lino à S. Silvestro imperatus.

Hymnus Glorificationis.

Limites Diœcesibus constituti in Nicæna Synodo.

Rosarii rudimentum à Paulo Anachor. preces per lapillos numerante. *Sozom. l. 6. c. 29.*

Congregationes ad sepelienda corpora.

Pallium Episcopale sub Marco I.

Alleluja cantari cœptum in Ecclesia: Agapæ ferè proscriptæ.

Interstitia ad Sacr. Ordines à Syricio inducta.

Pœnitentiarii munus, ad quem pertinebat publicè pœnitentibus pœnas imponere, à Nectario C. P. sublatum 390.

Sacer Cœlibatus; Ordines Religiosi. 10

In Armenia, Scythia, Nitria, & vtraque Thebaide à S. Antonio Monasteria condita sunt. S. Pachomius in Ægypto, S. Hilarion in Palæstina SS. Basilius, & Athanasius in Græcia Cœnobia aperuere.

In Etrusci maris insulis, Mediolani, Vercellis, Turone floruisse Monasteria docent, SS. Hieronym. Ambros. Augustin. Severus Sulpitius.

Tria erant hoc ævo Monachorum genera, Anachoretæ, Cœnobitæ, Remaboth bini, vel terni sine Præside viventes.

Manuum labore vitam omnes tolerabant.

Pueri in S. Basilii Monasteriis educabantur.

11	*Miracula.*
	Crux Constantino Magno è Cœlo apparet cum inscriptione : *In hoc Signo vinces* 312. Ignis è fundamentis erumpens, & operarios adurens, vetat locari fundamenta Templi Judaici, quod Julianus Imp. instaurare parabat. Thaumaturgi hujus sæculi fuere SS. Antonius, & Hilarion Abb. Nicolaus Myrensis, & Martinus EE. *Testantur plura Miracula SS. Athanasius, Ambrosius, Gregorius Nazianzenus, & Nyssenus, Theodoretus.*
12	*Schismata, Contentiones, Abusus.*
	Felix Antipapa contra Liberium 351. Scindunt Orient. Ecclesiam Eusthatiani, & Meletiani Antiochiæ 360. Occidentalem Lucifer Calaritanus 362. Ursicinus contra Damasum insurgit 366. Donatistæ schismate scinduntur à Cæciliano 396. Intolerandi abusus in Agapis Christianorum, Patres ad eas vetandas impellunt. Qui ex Christianis edicto Diocletiani de tradendis Sacris libris paruere, dicti sunt *Traditores*,
13	*Hæretici.*
	Donatus, Meletius, Arius, cujus pestiferum dogma toto ferè Christiano Orbe propagatum est. Colluthus, Petilianus, Audæus, à quo Antropomorphitæ, Plotinus, Macedonius, Eunomius, Eustachius, Messaliani, Hypsistarii, Theophro-

phronius Agnoitarum progenitor; Paterniani, Apollinaris, Collyridiani, Seleuciani, Antidicomarianitæ, Hermiani; Priscillianus, Helvidius, Jovinianus, Agapeti, Nudipedes; qui sinistra interpretatione sibi aptabant præceptum Moysi datum, *Solve calceamentum de pedibus tuis*.

Imperatores Romanorum. 14

41 Constantius Clorus, & Galerius Maximianus à 304. ad 306. 3

42 Constantinus Magnus Constant. Clori f. ad 337. 31

43 Constantinus Junior Magni f. ad 340. 4

44 Constans Constantini Magni f. ad 350. 13

45 Constantius Constantini Magni f. ad 361. 24

46 Julianus cognomento Apostata ad 363. 2

47 Jovianus, seu Jovinianus ab Exercitu dictus Augustus ad 364. M. 1

Valentinianus I. adscito in consortium fratre Valente Imperium dividit.

IMPERATORES OCCIDENTIS.

48 Valentinianus I. ad 375. 12

49 Gratianus ad 383. 8

50 Valentinianus II. ad 392. 9

51 Honorius à 395. ad 423. 28

IMPERATORES ORIENTIS.

1 Valens ad 378. 14

2 Theodosius I. ad 395. 16

Mortuo Valentiniano II. solus imperat.

3 Arcadius ad 408. 13

R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ, Principes. 15

Constantinus Magnus Sedem Imperii Roma Byzantium transfert. M 2 Con-

Constantinus post translatam Roma Constantinopolim Imperii Sedem, quatuor instituit Prætorii Præfectos, Orientis, Illyrici, Italiæ, & Galliarũ, ac per eos administrat Imperium à se auctum.

Constantinus II. Constans, & Constantius Constantini filii, partiuntur Imperium ex præscripto Patris.

Constantino cedunt Galliæ, & quidquid terrarum ultra Alpes jacet: Constanti cum Illyrico, & Africa Italia: Constantio Græcia, Thracia, Asia, & Ægyptus.

16 *Romæ vices: Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Constantinus Basilicas Lateranensẽ, Vaticanam, & D. Pauli, quas à fundamentis erexerat, aureis, argenteisque vasis magnificè exornatas, opulentissimis latifundiis ditat.

Eodem jubente ab Ecclesiis adiri hæreditates Confessorum, & Martyrum, quibus morientibus nullus supererat sanguinis propinquitate conjunctus, non Ecclesiæ tantùm Romanæ, sed etiam aliarum opes mirum in modum augentur.

A filiis Constantini usque ad Honorium Urbem plerumque regebat Præfectus Imperatoris nomine.

17 *Reges Galliæ.*

Chlogion Francorum Rex, à quo, teste D. Gregorio Turon. Meroveus originem traxit, in Castro Dispargi sedit apud Belgas. Id oppidum nunc Disthemium in Brabantia censetur.

Alii Dispargum malunt esse Teucterorum ad Rhenum urbem.

Hispa-

Hispaniæ Reges. 18

Hispaniæ reguntur à quarto Legato Præfecti Prætorii Galliarum ab an. 331.

Sequenti V. post Christum natum sæculo, Svevi, Gothi, Alani, Silingi, Vandali Hispaniam invasere; sed Alanis, & Silingis eodem sæculo extinctis, Vandalis fugatis, Hispaniæ divisæ fuere inter Romanos, Svevos, & Gothos, de quibus agendum, quia illorum Reges in Castellanis adhuc perseverant. *Mariana.*

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Rausimundus Rex Sarmatarum à Constantino cæditur 319. Eugenius I. Scotorum Rex moritur.

Romani rerum in Scotia potiuntur; incipit interregnum 386.

Fritigildis Marcomannorum Regina maritum ad Romanorum obsequium adducit.

Alaricus Gothis imperat 381. circiter.

Hunni sub Balamiro, & Mundifico Attilæ patre 382.

Vandali ad Vistulæ ripas sub Modicisilo, seu Gondigisilo circ. 382.

Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Extincta apud Sinas Hana, quæ plura sæcula Imperium tenuerat, regnat Cyna familia 264.

Servi Sarmatarum Dominos è Sarmatia expellunt, eaque potiuntur 334.

Hannibalianus Constantini Magni ex fratre nepos, ab eodem Rex Ponti dicitur 335.

Im-

Imperii Romani finibus ab Ortu ad Indos, à Meridie ad Æthiopes, ab Aquilone ad Sarmatas, ab Occasu, ad Oceanum Britannicum propagatis, plurima Regna in Asia, Africa, & Europæ, extinguuntur.

Sapor II. Hormisdæ II. f. Persar. Rex, Romanis infestus, Persicas opes auget; potitur Armenia 368.

21 *Bella clariora.*

Romanorum Cæsarum bella Civilia sub Constantino, ejusque filiis.

Julianus in Gallia, & Germania bellum habet.

Dequo cum Persis sub Sapore II. 350. diuturnum, & atrox bellum, quo fractæ Romani Imperii vires.

Iterum bella Civilia inter Romanos, sive Cæsares, sive Tyrannos.

Romani pluries cum Hunnis, Alemannis, Gothis ferè semper victores signa contulere.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Constantius 60. Alemannorum millia cædit in Gallia 301.

Constantinus Magnus Maxentium ad Pontem Milvium, Cœlo per Crucem ostensam favente, profligat 312. Licinium primò 315. mox iterum 324. vincit, Sarmatas 319. Gothos 332. cædit.

Prælium ad Mursam inter Constantium, & Magnentium 351.

Sapor Persarum Rex, victo Constantio, Constantinopolim pervadit 363.

Theodosius I. Eugenium, & Arbogasten Tyrannos, Cœlo, ac tempestate favente, victor opprimit 394.

Bel-

Belli Duces Nobiliores. 23

Antemius, postea martyr sub Juliano.
Gallicanus Dux, & Consul, mox martyr.
Jovinus Magister Equitum sub Valentiniano II.
Sapor II. Persarum Rex jussu patris in utero matris coronatus, postea bello fortissimus, & Romanis formidandus.
Theodosius Hispanus Imperatoris cognominis pater.
Ardaburius Pater, & Asper filius, Aspebetus Persa, Christo tandem addictus.
Terentius Dux maximus sub Valent.
Arbogastes Comes, mox proditor 394.

Casus tragici; Calamitates publicæ. 24

Galerii Maximiani horrenda mors 311. Diocletiani 316.
Lues, fames, & omnis generis calamitates exundant.
Constantinus Crispum filium, falso Faustæ Novercæ crimine circumventum, supplicio afficit 326.
Ablavius dictus fortunæ pila ruit 337.
Fames post hominum memoriam atrocissima, tum alibi, tum in Cappadocia 367.
Valens in tugurio crematur à Gothis 378. Eos, quos contra Catholicos foverat, cælestis iræ ministros expertus.

Motus Elementorum, & signa de Cælo. 25

Luna sanguinei coloris 302,
Terræmotus horribilis apud Tyrum, & Sidonem,

nem, Urbes multas, populosque innumeros opprimit 306. *Eusebius*.

Nicomediæ dirus terræmotus, & incendium per dies 50. 358. *Hieronym.*

Terræmotus, quales antea nunquam extitissent, Orbem terrarum propemodum universum concutiunt; maria intumescunt, & urbes hauriunt 365.

Grando inusitatæ magnitudinis Constantinopoli 367. *Idatius*, *&* *alii*.

In Artesia pluviæ mixta cadit lana 367. *Hieronym.*

Nicæa per Terræmotum penitus eversa 368. *Idatius*, *&* *alii*.

26 *Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ.*

Ex non ita pridem vulgato Firmiani Lactantii libello de Mortibus Persecutorum, didicimus, non sponte, sed coactos Diocletianum, & Maximianum abdicasse anno 364.

Criminosos diffidentium Episcoporum libellos in ignem conjicit Constantinus dictitans: *Ego verò Episcopum delinquentem si viderim hac purpura operirem*.

Tanto honore Constantinus in Nicæno Concilio Episcopos coluit, ut postremus sederet Augustus.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Berytensis Academia per Diocletianum, & Maximianum.

Scholæ Romanæ Professoribus, & Salariis à Theodosio exornatæ. Bono-

Bononiensis Academia à Theodosio instituta. —Constantinus M. liberalium artium professoribus liberales mercedes assignat.

Licinius Cæsar propter summam inscitiam, literas pestem publicam appellabat.

Julianus Apostata studia bonarum artium Christianæ juventuti conatus est adimere. Quæ res Gregorium Nazian. impulit ad condenda carmina.

Theologia positiva. 28

Victorius Petabonensis, Lactantius Firmianus, Constantinus Imper. S. Antonius Ab. Eusebius E. missen. S. Athanasius, Lucifer Calaritanus, S. Cyrillus Hierosolym. S. Hilarius Pictav. Hilarus Sardus, Titus Bostrensis. S. Ephrem, S. Basilius Magn. S. Gregorius Nyssenus. S. Gregorius Nazianzen. Gregorius Bæticus E. Didymus Alexandrin. E. S. Pachomius Ab. Oresiensis, Marcus Eremita suspectus, Asterius Amasenus, S. Paulinus Nolanus, S. Diadocus, S. Ambrosius.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum Scripta. 29

Arnobius Senior, S. Methodius E. & M. Lactantius Firmianus, Victorinus Rhet. S. Hilarius Pictav. Eusebius Cæsariensis, S. Turibius E. S. Serapion E. Gregorius Bæticus, S. Athanasius E. Sebadius, Pacianus E. Didymus Alexandr. S. Optatus Milevit. E. S. Basilius Magn. S. Gregorius Nazian.

S. Julii P. Epist. I. Liberii I. S. Damasi opuscula quædam genuina. *Videatur Schelestrat. in Antiquit. Illustr.*

Jus

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Editi sunt Canones Petri E. Alexandrini circa lapsos recipiendos. *Vide Balsamonem*.

Hebræorum Rabbini legum, seu potiùs errorum Interpretes, qui Misnà continentur, & in Talmud concinnando operam posuere. Rab fil. Nahaman Bereschit Rab, & cæterarum Rabboht. Rab fil. Joseph, quem Hebræi jactant numerasse 12. auditorum millia.

Hoc, & sequenti Sæculo inter horrendos armorum strepitus audiri vix potuere legum, earumque Interpretum voces.

31 *Philosophia.*

Porphyrius dictus à veste, quà utebatur purpurea; sed aliis ex Suida Malchus, ex Volaterrano Basilides appellatur: Ex Judæo Christianus, & tandem apostata. *D. Hieronym. in Ep. ad Galat.*

Maximus Ephesius, & Jamblicus Platonici, & Pithagorei, Juliani Cæsaris Magistri.

Themistius Aristotelis interpres, Priscus Philosoph. & Magus.

Julianus Cæsar Nicomediæ à Maximo perversus, Christo deserto, Philosophiam, seu veriùs Magiam adamavit.

32 *Medicina.*

Zeno Cyprius, & Philostorgius alius ab Historico.

Oribasius Juliani Cæsaris Medicus, qui successorum Principum invidià exulare apud Barbaros jussus, ab iis ob egregia medicinæ experimen-

menta, pro Deo quodammodo cultus est, teste Eunapio Sardiano.

Aetius Amydenus sub Juliano, & Valentiniano.

Alypius Antiochenus. Vegetius auctor Mulomedicinæ. Julius Ausonius Poetæ Pater. Theophilus Alexandrinus. Vindicianus, Theodorus Priscianus dictus alibi Octavianus Horatianus, Marcellus Burdegalensis.

Mathematica. 33

Gervasius Tilberiensis Anglus Geograph. Rabi Adda auctor Kalend. Hebraici. Aetius Amydenus Medicus, & Mathem. Abifelda Syrus. Diodorus Monachus, & Episcopus Tarsensis. Eutocius Ascalonita. Julius Firmicus. Theon Alexandrinus Geometra Hypatiæ pater.

Ruffus Auienus. Pappus Alexandr. Panodorus Eusebii in Chronologia emendator.

Historia, & Chronologia. 34

Asclepiodotus, Claudius Eusthenius, Ælius Spartianus, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio, Jul. Capitolinus, Ælius Lampridius, Flav. Vopiscus, Sextus Aurel. Histor. Augustæ Scriptores.

Lactantius Firmianus mortes Ecclesiæ Persecutorum libro peculiari descripsit.

Ammianus Marcellinus sub Gratiano, Eusebius Cæsariens. Parmenianus Donatista mendax, Evagrius Antiochenus E. S. Dorotheus Tyrius, à quo tamen scripta non est Synopsis de vita, & mor-

morte Apostolorum mendaciis referta; Idacius Clarus, Flavius Dexter.

S. Amphilochio falsò tribuitur vita S. Basilii Magni.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Minervius Burdigal. Gennadius, Musonius, Homerius, Libanius, Marius Victorinus, Nazarius, S. Augustinus. Rhetores.

Eunomia Virgo Christiana eloquentiæ laude par patri Nazario. *Euseb.*

Prohæresius, Julianus Imper. SS. Gregorius Nazianzenus, Basilius, Gregorius Nyssenus, Hilarius Pictav. Hieronymus, Ambrosius, Oratores.

Trifillius, Juvencus Presbyt. S. Gregor. Nazianzen. S. Paulinus Nolanus, Festus Avienus, Symposius Celsus, Palladius Rutilius Jun. S. Damasus. Poetæ.

Poesis, & eloquentia, quæ priore sæculo jacuerant, visa sunt reflorescere.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Prohæresius, Flav. Vegetius, Macrobius Philol.

Evantius Cretus, Ælius Donatus, qui vetustis auctoribus explicandis collapsum Latinum Sermonem conatus est instaurare.

Gulphilas E. Gothicarum literarum inventor, ut quibusdam placet. Gramm.

Sosipater Charisius, & Diomedes hic à nonnullis locantur; sed verè de illorum ævo non liquet.

Jam sub Iuniore Theodosio Græci Sermonis candor cœperat infuscari, ut ex inscriptionibus ejus temporis Philelphus affirmat. Du Fresne. Noua

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Magnus Constantinus primus Vexilla notat signo Crucis.

Indictiones institutæ, abrogatis Olympiadibus 312. sive 313.

Aureus numerus excogitatur 325.

Aurea Corona primus inter Cæsares utitur Constantinus post Imperii sedem Constantinopolim translatam.

Venatio Accipitraria inter Romanos, vel Constantini, vel Theodosii Senioris ævo initium habuisse videtur. *Vossius*.

Flavius Dexter primus annos numerat à Christo nato in fine sæculi.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria. 38

Byzantium à Severo excisum, à Constantino Magno instauratur, ac nova Roma, & Constantinopolis dicitur.

Basilea sub Valentiniano II. ex Augustæ Rauracorum reliquiis 374.

Templum Antiochenum nobilissimum, Dominica Aurea dictum anno 328. inchoatum, 341. dedicatum.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Nova ædificia sub Constantino ex veterum partibus ædificari cœpta, ut liquet ex ejusdem Arcu, & Basilicis ab eo conditis. Hinc in Christianorum Templis nonnulla marmora Ethnicorum mysteriis sculpta spectantur.

Templa in Crucis formam ædificata, post Crucem Constantino ostensam. Auro

Auro opulenta hujus ævi ædificia, ut ex D. Hieronymo constat, sed minùs solidè ædificata ad nos non pervenere.

Agnoscuntur tamen tum in Basilica Liberiana, tum in Templo SS. Joannis, & Pauli, & in Basilica Sessoriana quædam antiquitatis vestigia.

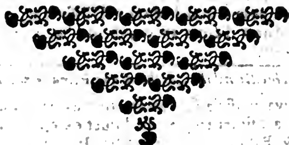
40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Constantinus Byzantium immigrans, nobiliores secum Pictores, & Statuarios trahit.

Pius Christianorum ardor multa tum Deorum, tum hominum simulacra delet.

Augustissimæ Virginis imago in æde S. Martini in Montibus, tessellis compacta dicitur S. Silvestri jussu.

Arcus Constantino victori erectus, florentem ævo Trajani Statuariam, hoc deficientem ostendit; nam partes ex arcu Trajani sumptæ omnino optimæ, post Constantini victoriam sculptæ, omnino pessimæ apparent.

SÆ-

SÆCULUM V.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

42	S. Innocentius Albanus à 402. ad 417.	15	0
43	S. Zosimus Græcus à 417. ad 418.	1	11
44	S. Bonifacius Roman. à 418. ad 423.	4	8
45	S. Cœlestinus Roman. à 423. ad 432.	8	11
46	S. Sixtus III. Roman. à 432. ad 440.	8	0
47	S. Leo Roman. à 440. ad 461.	21	1
48	S. Hilarius Sardus à 461. ad 467.	5	3
49	S. Simplicius Tiburtin. à 467. ad 483.	15	11
50	S. Felix III. Roman. a 483. ad 492.	9	0
51	S. Gelasius Afer à 492. ad 496.	4	7
52	S. Anastasius II. Roman. à 496. ad 498.	2	0
53	S. Symmachus Sardus à 498. ad 514.	15	7

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

S. Zosimus Celestium benignitate ad officium revocare voluit, ejus hæresim numquam probavit, aliquando damnavit. *Baron. & Bellarm.*

S. Cæleſtini permiſsu convocata eſt à Theodoſio Juniore Synodus Epheſina, cui præfuit per Legatos. *Baron. Bellarm. & alii.*

S. Leo I. Calcedonenſi Synodo præfuit per Legatos. *Bellarm. & alii.*

Fabuloſa ſunt, quæ de Anaſtaſii II. cum Photino, & Acacio communione ſcribit Auctor libri Pontificalis. *Baron. ann.* 498.

Ro-

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Nulla unquam Concilia rata leguntur, quæ non sint fulta Apostolica authoritate. *S. Damasus cap. 3.*

In Romana Ecclesia semper Apostolicæ Cathedræ viguit Principatus *S. Augustinus Ep. 162.*

In Concilio Chalcedonensi pluries apparet R. Pontificis Primatus, & Magisterium in universa Ecclesia: Illo major S. Leo, quædam ejus decreta irritat. *Ex Epistola ad Pulcheriam.*

B. Petrus in propria Sede, & vivit, & præsidet. *S. Petrus Chrysol. ad Eutychet.*

S. Joannes Chrysost. C. P. & Joannes Patriarcha Alexandr. ad Rom. Pontificem provocarunt.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Ubi desævit Cæsarum in Christianos furor, Templa in domibus, & prædiis Ecclesiæ ædificari cœperunt, & ab iis Tituli inducti ex C. *Speciosus Presbyter Card. S. Laurentii in Titulo Lucinæ.*

Legati à Latere nomenclatura desumpta videtur à literis D. Leonis Magni ad Julianum.

Cautum est in Synodo Romana sub Hilaro, ne quis sibi Successorem eligeret.

Sedente Symmacho Cardinalium Tituli 28. Hi per numerum septenarium divisi quatuor Patriarchalibus Basilicis adscribebantur.

S. Felix P. III. primus Imperatorem in Epist. Filii nomine compellavit.

Hoc sæculo Papæ appellatio peculiari quodam modo R. Pontifici tribui cœpit. *Saussayus.*

Per-

6

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.

Persæ ab anno 420. ad 450. sub Isdegerde, Varane IV. & V. Christianis infesti.

Gensericus Vandal. R. in Africa, & Sicilia ab anno 437. ad 476. ejusque Successores ad 499. in Catholicos sæviunt.

Attila Christianas plerasque Provincias flagellat ab an. 442. ad 454.

Anastasius Imper. Hæreticos fovens, Catholicos vexat à 493. ad 518.

Concilia Generalia, & Provincialia.

Africana 401. 402. 403. 404. 405. 407. 408. 408. 410. 410. 416. 417. 418. 425.

Milevitana 402. 416. Toletanum 406. Ptolemaidis 411. Cirthense 412. Carthaginensia 412. 416. 418. 419. Macedonicum 414. Diospolitanum 415. Hierosolymitana 415. 454. Romana 417. 430. 433. 444. 445. 449. 465. 483. 484. 487. 494. 495. 499. 500. Teleptense 418. Anabarzense 423. Orientale 427. Alexandrina 430. 432. Ephesinum G. III. 431. 431. Prædatorium R. 449. Antiochenum 432. Armenum 435. Constantinopolitana 439. 448. R. 449. 450. 459. Regense 439. Arausicanum I. 441. Vasionense 442. Hispaniense 447. Tyrium, & Berythense 448. Mediolanense 451. 451. Arelatense II. 452. III. inter 449. & 461. Chalcedonense G. IV. 451. Andegavense 453. Hierosolymit. 454.

Synodus S. Patritii 456. Turonicum I. 461. Veneticum I. 465. Cabilonense 470. Bituricense 472. Viennense in Gall. 474. Lugdunense 475.

Constantinus post translatam Roma Constantinopolim Imperii Sedem, quatuor instituit Prætorii Præfectos, Orientis, Illyrici, Italiæ, & Galliarũ, ac per eos administrat Imperium à se auctum.

Constantinus II. Constans, & Constantius Constantini filii, partiuntur Imperium ex præscripto Patris.

Constantino cedunt Galliæ, & quidquid terrarum ultra Alpes jacet: Constanti cum Illyrico, & Africa Italia: Constantio Græcia, Thracia, Asia, & Ægyptus.

16 *Roma vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Constantinus Basilicas Lateranensẽ, Vaticanam, & D. Pauli, quas à fundamentis erexerat, aureis, argenteisque vasis magnificè exornatas, opulentissimis latifundiis ditat.

Eodem jubente ab Ecclesiis adiri hæreditates Confessorum, & Martyrum, quibus morientibus nullus supererat sanguinis propinquitate conjunctus, non Ecclesiæ tantùm Romanæ, sed etiam aliarum opes mirum in modum augentur.

A filiis Constantini usque ad Honorium Urbem plerumque regebat Præfectus Imperatoris nomine.

17 *Reges Galliæ.*

Chlogion Francorum Rex, à quo, teste D. Gregorio Turon. Meroveus originem traxit, in Castro Dispargi sedit apud Belgas. Id oppidum nunc Disthemium in Brabantia censetur.

Alii Dispargum malunt esse Teucterorum ad Rhenum urbem.

Hispa-

Hispania Reges. 18

Hispaniæ reguntur à quarto Legato Præfecti Prætorii Galliarum ab an. 331.

Sequenti V. post Christum natum sæculo, Svevi, Gothi, Alani, Silingi, Vandali Hispaniam invasere; sed Alanis, & Silingis eodem sæculo extinctis, Vandalis fugatis, Hispaniæ divisæ fuere inter Romanos, Svevos, & Gothos, de quibus agendum, quia illorum Reges in Castellanis adhuc perseverant, *Mariana*.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Rausimundus Rex Sarmatarum à Constantino cæditur 319. Eugenius I. Scotorum Rex moritur.

Romani rerum in Scotia potiuntur; incipit interregnum 386.

Fritigildis Marcomannorum Regina maritum ad Romanorum obsequium adducit.

Alaricus Gothis imperat 381. circiter.

Hunni sub Balamiro, & Mundifico Attilæ patre 382.

Vandali ad Vistulæ ripas sub Modicisilo, seu Gondigisilo circ. 382.

Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Extincta apud Sinas Hana, quæ plura sæcula Imperium tenuerat, regnat Cyna familia 264.

Servi Sarmatarum Dominos è Sarmatia expellunt, eaque potiuntur 334.

Hannibalianus Constantini Magni ex fratre nepos, ab eodem Rex Ponti dicitur 335.

Imperii Romani finibus ab Ortu ad Indos, à Meridie ad Æthiopes, ab Aquilone ad Sarmatas, ab Occasu, ad Oceanum Britannicum propagatis, plurima Regna in Asia, Africa, & Europa, extinguuntur.

Sapor II. Hormisdæ II. f. Persar. Rex, Romanis infestus, Persicas opes auget; potitur Armenia 368.

21 *Bella clariora.*

Romanorum Cæsarum bella Civilia sub Constantino, ejusque filiis.

Julianus in Gallia, & Germania bellum habet.

Dequo cum Persis sub Sapore II. 350. diuturnum, & atrox bellum, quo fractæ Romani Imperii vires.

Iterum bella Civilia inter Romanos, sive Cæsares, sive Tyrannos.

Romani pluries cum Hunnis, Alemannis, Gothis ferè semper victores signa contulere.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Constantius 60. Alemannorum millia cædit in Gallia 301.

Constantinus Magnus Maxentium ad Pontem Milvium, Cœlo per Crucem ostensam favente, profligat 312. Licinium primò 315. mox iterum 324. vincit, Sarmatas 319. Gothos 332. cædit.

Prælium ad Mursam inter Constantium, & Magnentium 351.

Sapor Persarum Rex, victo Constantio, Constantinopolim pervadit 363.

Theodosius I. Eugenium, & Arbogasten Tyrannos, Cœlo, ac tempestate favente, victor opprimit 394.

Bel-

Belli Duces Nobiliores. 23

Antemius, postea martyr sub Juliano.
Gallicanus Dux, & Consul, mox martyr.
Jovinus Magister Equitum sub Valentiniano II.
Sapor II. Persarum Rex jussu patris in utero matris coronatus, postea bello fortissimus, & Romanis formidandus.
Theodosius Hispanus Imperatoris cognominis pater.
Ardaburius Pater, & Asper filius, Aspebetus Persa, Christo tandem addictus.
Terentius Dux maximus sub Valent.
Arbogastes Comes, mox proditor 394.

Casus tragici; Calamitates publicæ. 24

Galerii Maximiani horrenda mors 311. Diocletiani 316.
Lues, fames, & omnis generis calamitates exundant.
Constantinus Crispum filium, falso Faustæ Novercæ crimine circumventum, supplicio afficit 326.
Ablavius dictus fortunæ pila ruit 337.
Fames post hominum memoriam atrocissima, tum alibi, tum in Cappadocia 367.
Valens in tugurio crematur à Gothis 378. Eos, quos contra Catholicos foverat, cælestis iræ ministros expertus.

Motus Elementorum, & signa de Cælo. 25

Luna sanguinei coloris 302,
Terræmotus horribilis apud Tyrum, & Sido-

nem, Urbes multas, populosque innumeros opprimit 306. *Eusebius*.

Nicomediæ dirus terræmotus, & incendium per dies 50. 358. *Hieronym.*

Terræmotus, quales antea nunquam extitissent, Orbem terrarum propemodum universum concutiunt, maria intumescunt, & urbes hauriunt 365.

Grando inusitatæ magnitudinis Constantinopoli 367. *Idatius, & alii*.

In Artesia pluviæ mixta cadit lana 367. *Hieronym.*

Nicæa per Terræmotum penitus eversa 368. *Idatius, & alii*.

26 *Res memorabiles, sive sacra, sive prophana.*

Ex non ita pridem vulgato Firmiani Lactantii libello de Mortibus Persecutorum, didicimus, non sponte, sed coactos Diocletianum, & Maximianum abdicasse anno 364.

Criminosos diffidentium Episcoporum libellos in ignem conjicit Constantinus dictitans: *Ego verò Episcopum delinquentem si viderim hac purpura operirem*.

Tanto honore Constantinus in Nicæno Concilio Episcopos coluit, ut postremus sederet Augustus.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Berytensis Academia per Diocletianum, & Maximianum.

Scholæ Romanæ Professoribus, & Salariis à Theodosio exornatæ. Bono-

Bononiensis Academia à Theodosio instituta.
—Constantinus M. liberalium artium professoribus liberales mercedes assignat.

Licinius Cæsar propter summam inscitiam, literas pestem publicam appellabat.

Julianus Apostata studia bonarum artium Christianæ juventuti conatus est adimere. Quæ res Gregorium Nazian. impulit ad condenda carmina.

Theologia positiva. 28

Victorius Petabonensis, Lactantius Firmianus, Constantinus Imper. S. Antonius Ab. Eusebius E. missen. S. Athanasius, Lucifer Calaritanus, S. Cyrillus Hierosolym. S. Hilarius Pictav. Hilarus Sardus, Titus Bostrensis. S. Ephrem, S. Basilius Magn. S. Gregorius Nyssenus. S. Gregorius Nazianzen. Gregorius Bæticus E. Didymus Alexandrin. E. S. Pachomius Ab. Oresiensis, Marcus Eremita suspectus, Asterius Amasenus, S. Paulinus Nolanus, S. Diadocus, S. Ambrosius.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum Scripta. 29

Arnobius Senior, S. Methodius E. & M. Lactantius Firmianus, Victorinus Rhet. S. Hilarius Pictav. Eusebius Cæsariensis, S. Turibius E. S. Serapion E. Gregorius Bæticus, S. Athanasius E. Sebadius, Pacianus E. Didymus Alexandr. S. Optatus Milevit. E. S. Basilius Magn. S. Gregorius Nazian.

S. Julii P. Epist. 1. Liberii I. S. Damasi opuscula quædam genuina. *Videatur Schelestrat. in Antiquit. Illustr.*

Jus

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Editi sunt Canones Petri E. Alexandrini circa lapsos recipiendos. *Vide Balsamonem.*

Hebræorum Rabbini legum, seu potiùs errorum Interpretes, qui Misnà continentur, & in Talmud concinnando operam posuere. Rab fil. Nahaman Bereschit Rab., & cæterarum Rabboht. Rab fil. Joseph, quem Hebræi jactant numerasse 12. auditorum millia.

Hoc, & sequenti Sæculo inter horrendos armorum strepitus audiri vix potuere legum, earumque Interpretum voces.

31 *Philosophia.*

Porphyrius dictus à veste, quà utebatur purpurea; sed aliis ex Suida Malchus, ex Volaterrano Basilides appellatur: Ex Judæo Christianus, & tandem apostata. *D. Hieronym. in Ep. ad Galat.*

Maximus Ephesius, & Jamblicus Platonici, & Pithagorei, Juliani Cæsaris Magistri.

Themistius Aristotelis interpres, Priscus Philosoph. & Magus.

Julianus Cæsar Nicomediæ à Maximo perversus, Christo deserto, Philosophiam, seu veriùs Magiam adamavit.

32 *Medicina.*

Zeno Cyprius, & Philostorgius alius ab Historico.

Oribasius Juliani Cæsaris Medicus, qui successorum Principum invidià exulare apud Barbaros jussus, ab iis ob egregia medicinæ experimen-

menta, pro Deo quodammodo cultus est, teste Eunapio Sardiano.

Aetius Amydenus sub Juliano, & Valentiniano.

Alypius Antiochenus. Vegetius auctor Mulomedicinæ. Julius Ausonius Poetæ Pater. Theophilus Alexandrinus. Vindicianus, Theodorus Priscianus dictus alibi Octavianus Horatianus, Marcellus Burdegalensis.

Mathematica. 33

Gervasius Tilberiensis Anglus Geograph. Rabi Adda auctor Kalend. Hebraici. Aetius Amydenus Medicus, & Mathem. Abifelda Syrus. Diodorus Monachus, & Episcopus Tarsensis. Eutocius Ascalonita. Julius Firmicus. Theon Alexandrinus Geometra Hypatiæ pater.

Ruffus Auienus. Pappus Alexandr. Panodorus Eusebii in Chronologia emendator.

Historia, & Chronologia. 34

Asclepiodotus, Claudius Eusthenius, Ælius Spartianus, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio, Jul. Capitolinus, Ælius Lampridius, Flav. Vopiscus, Sextus Aurel. Histor. Augustæ Scriptores.

Lactantius Firmianus mortes Ecclesiæ Persecutorum libro peculiari descripsit.

Ammianus Marcellinus sub Gratiano, Eusebius Cæsariens. Parmenianus Donatista mendax, Evagrius Antiochenus E. S. Dorotheus Tyrius, à quo tamen scripta non est Synopsis de vita, & mor-

morte Apostolorum mendaciis referta; Idacius Clarus, Flavius Dexter.

S. Amphilochio falsò tribuitur vita S. Basilii Magni.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Minervius Burdigal. Gennadius, Musonius, Homerius, Libanius, Marius Victorinus, Nazarius, S. Augustinus. Rhetores.

Eunomia Virgo Christiana eloquentiæ laude par patri Nazario. *Euseb.*

Prohæresius, Julianus Imper. SS. Gregorius Nazianzenus, Basilius, Gregorius Nyssenus, Hilarius Pictav. Hieronymus, Ambrosius, Oratores.

Trifillius, Juvencus Presbyt. S. Gregor. Nazianzen. S. Paulinus Nolanus, Festus Avienus, Symposius Celsus, Palladius Rutilius Jun. S. Damasus. Poetæ.

Poesis, & eloquentia, quæ priore sæculo jacuerant, visa sunt reflorescere.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Prohæresius, Flav. Vegetius, Macrobius Philol.

Evantius Cretus, Ælius Donatus, qui vetustis auctoribus explicandis collapsum Latinum Sermonem conatus est instaurare.

Gulphilas E. Gothicarum literarum inventor, ut quibusdam placet. Gramm.

Sosipater Charisius, & Diomedes hic à nonnullis locantur; sed verè de illorum ævo non liquet.

Jam sub Iuniore Theodosio Græci Sermonis candor cœperat infuscari, ut ex inscriptionibus ejus temporis Philelphus affirmat. Du Fresne. Nova

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Magnus Constantinus primus Vexilla notat signo Crucis.

Indictiones institutæ, abrogatis Olympiadibus 312. sive 313.

Aureus numerus excogitatur 325.

Aurea Corona primus inter Cæsares utitur Constantinus post Imperii sedem Constantinopolim translatam.

Venatio Accipitraria inter Romanos, vel Constantini, vel Theodosii Senioris ævo initium habuisse videtur. *Vossius*.

Flavius Dexter primus annos numerat à Christo nato in fine sæculi.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria. 38

Byzantium à Severo excisum, à Constantino Magno instauratur, ac nova Roma, & Constantinopolis dicitur.

Basilea sub Valentiniano II. ex Augustæ Rauracorum reliquiis 374.

Templum Antiochenum nobilissimum, Dominica Aurea dictum anno 328. inchoatum, 341. dedicatum.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices. 39

Nova ædificia sub Constantino ex veterum partibus ædificari cœpta, ut liquet ex ejusdem Arcu, & Basilicis ab eo conditis. Hinc in Christianorum Templis nonnulla marmora Ethnicorum mysteriis sculpta spectantur.

Templa in Crucis formam ædificata, post Crucem Constantino ostensam. Auro

Auro opulenta hujus ævi ædificia, ut ex D. Hieronymo constat, sed minùs solidè ædificata ad nos non pervenere.

Agnoscuntur tamen tum in Basilica Liberiana, tum in Templo SS. Joannis, & Pauli, & in Basilica Sessoriana quædam antiquitatis vestigia.

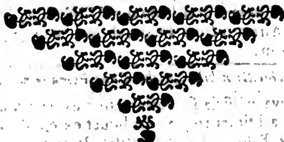
40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Constantinus Byzantium immigrans, nobiliores secum Pictores, & Statuarios trahit.

Pius Christianorum ardor multa tum Deorum, tum hominum simulacra delet.

Augustissimæ Virginis imago in æde S. Martini in Montibus, tessellis compacta dicitur S. Silvestri jussu.

Arcus Constantino victori erectus, florentem ævo Trajani Statuariam, hoc deficientem ostendit; nam partes ex arcu Trajani sumptæ omnino optimæ, post Constantini victoriam sculptæ, omnino pessimæ apparent.

SÆ-

SÆCULUM V.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

42	S. Innocentius Albanus à 402. ad 417.	15	0
43	S. Zosimus Græcus à 417. ad 418.	1	11
44	S. Bonifacius Roman. à 418. ad 423.	4	8
45	S. Cœlestinus Roman. à 423. ad 432.	8	11
46	S. Sixtus III. Roman. à 432. ad 440.	8	0
47	S. Leo Roman. à 440. ad 461.	21	2
48	S. Hilarius Sardus à 461. ad 467.	5	3
49	S. Simplicius Tiburtin. à 467. ad 483.	15	11
50	S. Felix III. Roman. a 483. ad 492.	9	0
51	S. Gelasius Afer à 492. ad 496.	4	7
52	S. Anastasius II. Roman. à 496. ad 498.	2	0
53	S. Symmachus Sardus à 498. ad 514.	15	7

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

S. Zosimus Celestium benignitate ad officium revocare voluit, ejus hæresim numquam probavit, aliquando damnavit. *Baron. & Bellarm.*

S. Cæleſtini permiſsu convocata eſt à Theodoſio Juniore Synodus Epheſina, cui præfuit per Legatos. *Baron. Bellarm. & alii.*

S. Leo I. Calcedonenſi Synodo præfuit per Legatos. *Bellarm. & alii.*

Fabuloſa ſunt, quæ de Anaſtaſii II. cum Photino, & Acacio communione ſcribit Auctor libri Pontificalis. *Baron. ann.* 498.

Ro-

6

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.

Persæ ab anno 420. ad 450. sub Isdegerde, Varane IV. & V. Christianis infesti.

Gensericus Vandal. R. in Africa, & Sicilia ab anno 437. ad 476. ejusque Successores ad 499. in Catholicos sæviunt.

Attila Christianas plerasque Provincias flagellat ab an. 441. ad 454.

Anastasius Imper. Hæreticos fovens, Catholicos vexat à 493. ad 518.

Concilia Generalia, & Provincialia.

Africana 401. 401. 403. 404. 405. 407. 408. 408. 410. 410. 416. 417. 418. 425.

Milevitana 402. 416. Toletanum 406. Ptolemaidis 411. Cirthense 412. Carthaginensia 412. 416. 418. 419. Macedonicum 414. Diospolitanum 415. Hierosolymitana 415. 454. Romana 417. 430. 433. 444. 445. 449. 465. 483. 484. 487. 494. 495. 499. 500. Teleptense 418. Anabarzense 423. Orientale 427. Alexandrina 430. 432. Ephesinum G. III. 431. 431. Prædatorium R. 449. Antiochenum 432. Armenum 435. Constantinopolitana 439. 448. R. 449. 450. 459. Regense 439. Arausicanum I. 441. Vasionense 442. Hispaniense 447. Tyrium, & Berythense 448. Mediolanense 451. 451. Arelatense II. 452. III. inter 449. & 461. Chalcedonense G. IV. 451. Andegavense 453. Hierosolymit. 454.

Synodus S. Patritii 456. Turonicum I. 461. Veneticum I. 465. Cabilonense 470. Bituricense 472. Viennense in Gall. 474. Lugdunense 475.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Epiphanius E. 404. S. Joannes Chrysostomus E. 407. S. Hieronymus 420. S. Honoratus Arelat. 426. S. Gaudentius E. 427. S. Alexius, & S. Augustinus E. Hippon. 430. S. Paulinus E. Nolanus 431. S. Germanus E. Antisiod. 448. S. Petrus Chrysol. E. 449. S. Eucherius E. 449. S. Hilarius E. Arelat. 449. S. Petronius E. 450.

S. Pulcheria Imper. V. ejusque Sorores Placilla, Marina, & Arcadia.

S. Simeon Stylita, qui primus super columnam vixit 461.

S. Maximus E. Taurin. 466. S. Genovefa V. 468. S. Daniel Stylita 489. S. Patritius E. 491. S. Epiphanius E. Ticin. 496.

8 *Propagatio Fidei, & Bella sacra.*

Burgundiones cum R. Gundisilo à S. Domitiano E. Genevensi: Galli cum Clodovæo plenius: Scoti à S. Palladio iterum: Hiberni à S. Patritio ad fidem adducuntur.

Tervanus Pictos, S. Servanus Orchades insulas Christo lucratur.

Persæ cum Isdegerde Rege: Æthiopes cum Abrahamo R. & Abba fratre: Saraceni cum Alamundo ad fidem accedunt: & Vindelici, Norici, Rugi, per S. Severinum.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Paraboli juvandis peste contactis.

Primus inter SS. Confess. colitur S. Martinus.

Nocturnæ vigiliæ ad Sepulchra MM. sublatæ, retenta jejunia. Damna-

Damnato Nestorio adduntur Angelicæ Salutationi, *S. Maria Mater Dei &c.*

Cerei Pasch.benedictio in singulis Paræciis concessa. Agni cerei consecrari cæperunt.

Additum Fidei Symbolo, *Filioque*, in Concil. Hispan. jussu S.Leonis celebrato 447.

Triduum Rogationum inductum à S. Mamerco Vienn.E. Trisagium in Missa cani cæptum. Evangelio jubet assurgere Anastasius.

Sacer Cælibatus, Ordines Religiosi. 10

S. Augustinus in Africa religiosas utriusque sexus familias instituit; sed fœminis tantùm dedisse leges videtur.

Joannes Cassianus Monachorum institutor.

Lerinus à S. Honorato, & Sociis coli cæpta.

S. Alexander parens Acemetarum, qui Constantinopoli à celebri Monasterio Studio dicti Studitæ.

Canonici Regulares à Gelasio I. quo duce in Italiam venerant, Lateranensi Monasterio donantur, & ab eo nomen trahunt.

Monachi, qui ad Sacerdotia, & honores assumebantur, Instituti sui leges, & vestes retinere consueverant.

Miracula. 11

Puer Constantinopoli, spectante populo, in sublime elatus, discit ab Angelis comprimendum esse terræmotum repetitis his vocibus: *Sanctus Deus, Sanctus fortis &c.*

Ampulla Sacri Chrismatis de Cœlo coram populo ad inungendum Clodoveum Francor. R. à Columba defertur.

Inclaruere miraculis SS. Simeon Stylita, Patritius, Maurilius:

Miracula hoc sæculo patrata scripsere S. Augustinus, & Victor Vitens.

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Eulalius, Schisma exorsus, gradu dejicitur 419.

Petrus Fullo E. Antiochenus addens Hymno *Sanctus, Sanctus &c. Qui propter nos Crucifixus est*, magnas excitat in Ecclesiâ turbas.

Semina Schismatis Constantinopolit. Presulum, Primatum affectantium, jacta ab Acacio 471.

Quamvis Henoticon Zenonis nullam disertè hæresim contineret, meritò tamen à piis quibusque rejectum est.

Cœlius Laurentius contra Symmachum P. 499.

13 *Hæretici.*

Vigilantius, seu veriùs cum Hieronym. Dormitantius, Secundianus, Felix, Fortunatus, Faustus.

Manichæi cum Augustino, sed impares tanto Achilli congressi.

Pelagiani, Acephali, Semipelagiani, Ruffinus, Cœlestius, Maximinus, Abeliotæ, TheodorusMopsvestenus, Diodorus Tarsensis, Nestorius, Eutyches, Petrus Fullo.

Xenajas Iconoclastorum parens, priùs Episcopus, quàm Christianus.

Prædestinati, Acephali, Hæsitantes, Theopaschitæ.

Im-

14

Imperatores Romanorum.

OCCIDENTIS.	ORIENTIS.
52 Valentinianus III. à 424. ad 455. 30	4 Theodosius II. ad 450. 42
53 Maximus Avitus ad 457. 2	*Adjutrice Sorore Pulcheria.*
54 Majorianus ad 461. 4	5 Marcianus maritus S. Pulcheriæ Virginis ad 457. 6
55 Severus ad 465. 4	6 Leo I. ad 474. 17
56 Anthemius à 467. ad 472. 5	7 Leo II. cum Zenone ad 475. 1
57 Olybrius. M. 7	8 Zeno solus ad 491. 18
58 Glycerius ad 474. 1	*Per an. duos vexatur à Basilisco Imperium occupante.*
59 Julius Nepos ad 475. 1	9 Anastasius I. ad 518. 27
60 Momylus, sive Augustulus. 1	
Imperium Occidentis deficit.	
ITALIÆ REGES.	
1 Odoacer Herulus ad 493. 17	
GOTHI.	
2 Theodoricus ad 526. 33	

15

R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ, Principes

Aetius Dux, quo Galliæ, & Italiæ salus nitebatur, manu Valentiniani III. cæditur.

Hinc barbari omni metu soluti Roman. Imperium diripere incipiunt.

Sicilia occupatur à Genserico 440.

Venetiæ conditæ, à Tribunis reguntur usque ad annum 697. Sya-

Syagrio per Clodovæum interempto Rom.Imperium in Gallia deficit. 486.

Theodoricus per insidias Odoacrem cædit, & Gothorum I. regnat in Italia.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Honorio Principe Romæ sedente, Urbs, quæ Principem diù non viderat, respirare videtur.

Alaricus 409. ab Urbis obsidione auro repellitur; sed 410. eandem ex improviso adortus proditione capit. In tecta sævitum est, civibus temperatum, Templis, & sacris vasis intactis.

Ataulphus corradit, quod prior clades reliquum fecerat.

Maximus inde Tyrannus Urbem occupat, eoque interfecto Gensericus Vandalorum Rex 455.

Urbem iterum capit Ricimerus Gothus Anthemio Cæsari infensus 471.

Theodoricus, tandem Odoacre per dolum cæso, Italia, & Roma potitur 493.

17 *Reges Galliæ.*

Priamum, & Faramundum Reges, quos vulgò Meroveo præmittunt, nulli veterum memoratos, fictos omnino cum Hescheno, aliisque puto.

MEROVINGII REGES.

Meroveus à 448. ad 456.	8
Childericus I. fil. ad 480.	24
Chlodoveus I. fil. ad 509.	30

Primus Parisiis sedem fixit.

Primus Christo nomen dedit 495. Ex voto, quo se Tolbiaca pugna obstrinxerat.

His-

Hispaniæ Reges. 18

Initium Gothorum Regno dedit Ataulphus Alarici Regis affinis, qui relicta Italia Hispaniam petiit 415.

Ataulphus à 415. ad 416.	1
Sigericus regnat m. 7.	0
Vallia ad 429.	13

Vallia regnante, fugati Vandali, deleta Alanorum reliquiæ.

Theodoredus ad 451.	23
Theorismondus ad 452.	1
Theodoricus ad 467.	15
Euricus ad 483.	17

Romanos ex universa pellit Hispania.

Alaricus ad 507.	23

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Fergusius II. Scotorum Regnum à Romanis eversum instaurat 410.

Burgundiones à Rheno ad Occidentem Solem progressi, regioni, quam occuparunt sub Honorio Imper. nomen fecere.

Attila Rex Hunnorum, & Buda frater Hungarorum regno dant initium. 442. *Aliis Bleda.*

Caba Attilæ filius cum Hunnis fugatur ab Arderico Gepidarum Rege 454.

Angli Saxonum gens à Britannis adversus Pictos, Scotosque acciti, post fractam horum audaciam, Britanniam subjecere, eamque in septem regna partitam, Angliam appellantes, tenuere ad annum 1017.

20 *Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Isdegerdes hujus nominis I. apud Persas, cui Arcadius moriens filii Theodosii tutelam permisit 408.

Usai familia apud Sinas regnat 419.

Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, à Castino Valentiniani Duce læsus, ab eo deficit, & Africa occupata, Vandalos, Albanosque in eam evocat ex Hispania. Sic Africa Vandalorum ditionis facta est 427.

Colchorum, sive Lazorum Reges in Asia hoc sæculo memorantur. *Genebrardus Lazos malè locat in Perside.*

21 *Bella clariora.*

Gothi sub Radagasio, Alarico, Ataulpho, & Theodorico Regibus latè per Europam arma circumferunt.

Attila Hunnorum Rex, Dei flagellum, cum 400 armatorum millibus Illyrico, & Thraciæ, Mæsiæ, Daciæ, Macedoniæ, Thessaliæ, Germaniæ, Galliæ, Italiæ bellum, seu potiùs vastitatem infert.

Odoacer Herulorum Rex Italiam armis petit.

Franci sub Meroveo contra Gallos, Vandalos, Gothos, sub Clodoveo contra Germanos, & Visigothos bella gerunt.

Saracenorum nomen incipit armis in Asia clarescere anno circiter 500.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Celebre ad Pollentiam prælium inter Stiliconem, & Alaricum 402.

Radagasius Rex cum 200 Gothorum millibus ad Fesulas victus 405. Fran-

Franci Modogisilum cum 20. Vandalorum millibus profligant 405.

Theodorico Hispano, Meroveo Franco, & Aetio cum Attila ad Arelatem confligentibus utrinque ad 180 mortalium millia una die cadunt 451.

Ricimerus Alanos in Italia 464.

Clodoveus Alemannos in Gallia 496 insigni clade atterit.

Belli Duces Nobiliores. 23

Stilico gente Vandalus, Rhadagartus Gothus Cos. & Dux egregius, postea proditor sub Arcadio, & Honorio.

Fergusius II. R. Scotorum bello inclytus,

Attila Rex Hunnorum, Dei flagellum.

Aetius Patritius, & Romani Imperii columen singulari consilio, ac virtute cum Meroveo Francorum Rege Attilæ impetum repressit, atque avertit.

Bonifacius Dux bellicis laudibus clarus, sed Africæ demum Tyrannus.

Aurelius Ambrosius Brito vir, & morum probitate, & bellicis victoriis admirandus.

Clodoveus bello, & pietate inclytus, Francorum Rex.

Casus tragici; Calamitates publicæ. 24

Aetius Romani Imperii columen Valentiniani Imperatoris manu cadit 454.

Maximus Imper. lapidibus obrutus, & discerptus 455.

Universi Orbis opes à Vandalis direptæ, furente mari absorptæ 455.

Con-

Conflagrat Constantinopoli Bibliotheca librorum millia centena vicena continens 476.

Zeno Imperator vivus sepultus, obstante Ariadna non extractus miserè perit 491.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Cometa ad terram usque pertingens Constantinopoli. *Ricciolus.*

Uticæ terra per annos septem mugiit 410. *Sigebert.*

Terræmotu in Palestina Urbes, ac Pagi non pauci subversi 419.

Terræmotus in Oriente Urbes complures, & magnam Byzantii partem solo æquat 446.

Tolosæ rivus sanguinis toto unius diei curriculo defluxit 461. *Genebr.*

Terræmotus in Oriente horrendissimus 466.

Ignis maxima eruptio à Vesuvio 472. & iterum inclinante sæculo. *Marc. & alii.*

26 *Res memorabiles, sive Sacræ, sive prophanæ.*

Memorabili Pulcheriæ Sororis prudentia, Theodosio II. puero stetit Imperium.

Eadem, obeunte fratre, Martianum in virum deligit, integra tamen virginitate, Imperii, non thori consortem.

S. Leo divina planè eloquentia Attilam ab Urbis obsidione deterret 452.

Ecclesia Catholica perstat, tametsi omnes Principes aut hæretici essent, ut Anastasius Imp. Reges Italiæ, Hispaniæ, & Africæ: aut Pagani, ut Anglorum, Francorum, & Germanorum Reges.

Scho-

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Florebat adhuc Athenis Academia, quæ Romam postea translata fuit.

Bangoriensis Academia in Vvallia antiquissima, ut Angli Scriptores tradidere.

Academia Constantinopolitana à Theodosio Juniore instituta 425.

Edessæ in Syria, & in Perside literarum Scholæ florebant.

Fergusius II. Scotorum R. Gothis sub Alarico ante regnum adeptum militans, è præda Romana vetustissimos codices, aureis, argenteisque vasis præhabitos, in Scotiam defert, eosque in Jonæ Monasterio asservandos locat. *Boeth. Leslaus.*

Theologia positiva. 28

S. Epiphanius E. S. Jo. Chrysost. E. S. Hieronymus, Severianus Gabalitan. Rufinus Aquilejen. S. Gaudentius Brixiens. E. S. Chromatius, S. Augustinus E. S. Isidorus Pelusiota, Hesychius Presbyt. Hierosol. S. Nilus Ab. S. Proclus, S. Cyrillus Alex. Cassianus, Salvianus Presbyt. S. Hilarius Arelat. E. S. Encherius E. S. Petrus Chrysol. E. S. Basilius Seleuc. E. Salonius E. S. Valerianus E. S. Prosper. Aquit. E. Arnobius Junior, Faustus Regiensis, Theodoretus E. S. Leo Magnus, S. Maximus Taurin. E.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

S. Epiphanius. S. Philastrius, S. Ambrosius, S. Theophilus Alex. S. Jo. Chrysost. S. Hieronymus, S. Inno-

S. Innocentius, S. Augustinus, Olympius Tolet. S. Cyrillus Alexandr. Theodoretus, S. Vincentius Lirinensis hæresum omnium malleus, S. Leo Magnus, S. Prosper Aquit. Theodorus Presbyter, Mochimus Phrygius, Gennadius Massiliensis E. Gelasius Cyzicenus.

Canticum *Te Deum laudamus* tribuitur SS. Ambrosio, & Augustino; sunt tamen, qui putant fuisse compositum à Sisebuto S. Benedicti Monacho. *Card. Bona, & alii.*

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Sub initio hujus sæculi prodiisse videtur Collectio vetustissima Canonum, qua usa est Ecclesia ante Dionysium Exiguum.

Lex Salica apud Demeram in Brabantia lata, cùm primùm Francis Saliis lingua latina cœpit esse familiaris. *Bollandus in Vita S. Sigeber.*

Codex Theodosianus jussu Theodosii Junioris vulgatur 435.

Attila Hungariæ Regnum legibus munit.

Gothi leges habent ab Eurico R.

Talmud Hierosolymitanum perficitur 469.

31 *Philosophia.*

Hypatia Theonis Geometræ filia, Isidori Philos. uxor, Philosophiam, Mathesim, & alias disciplinas Alexandriæ in frequenti auditorio professa est, confluentibus undique discipulis; laniata est in seditione populari 415.

Synesius Ethnicus Philos. Hypatiæ auditor, postmodum Ptolemaidis Episcopus. Claudianus Mamertus, Coluthus Thebanus.

Olym-

Olympiodorus Aristotelis, & Platonis interpres, Procli Lycii Magister.

Syrianus, quem Alexandriæ docentem Proclus Lycius audivit.

Medicina. 32

Maugantius Genethliacus Anglus Vortirgerni Regis Medicus in Britannia nobilis 470. scripsisse de naturali magia testatur Pitsæus.

Gesius Petræus sub Zenone arte medica celebris.

Almæon Medicus, & Mathematicus.

Rusticus Elpidius Theodorici Italiæ Regis Medicus, qui & carminis gloria floruit.

Mathematica. 33

Diocles, cujus supersunt Harmonica, hic à Raynaudo locatur, sed verè ejus ætas incerta est.

S. Cyrillus Alex., S. Prosper Aquit. scripsere de Cyclo.

Victor Aquit. auctor novi Cycli.

Urbicius scriptor de Machinis celebris.

Geminus Rhodius, & Philo Thyaneus Geometræ.

Ambrosius Merlinus, alius à Caledonio, Vates Anglor. & Mathem.

Almæon. Mathem. & Medic.

Thius circa ann. à Christo 500.

Historia, & Chronologia. 34

Marcus Gazensis Diac, Eunapius Sardianus, S. Hieronymus, Zosimus Christianorum hostis, Severus Sulpitius, Palladius Galata E. Helenopolit. Paulus Orosius, Ruffinus Aquilejensis, Philostorgius,

gius, Gildas Albanicus, anno 512. Possidius Calamensis E. Socrates, & Sozomenus, S. Prosper Aquitan. Theodoretus, Diadocus E. Paulinus Petricordius, Constantinus Lugdunensis, S. Victor Vitensis, Julianus Pomerius, Gennadius Massiliensis Basilius Cilix.

Heliodorus Tricæ E. Historiæ, seu verius fabulæ Æthiopicæ scriptor, sub Theodosio M. & filiis.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Symmachus, Ausonius Gallus, Synesius, Silvius Bonus Ausonii æmulus.

Cl. Marius Victor, Godelbertus, Sidon. Apollinaris, S. Hilarius Arelat. Rhet. & Orat.

Eloquentia, quæ superiore sæculo silere in foro cœperat, hoc maximè tonat in templis.

Prudentius, Proba Falconia, Synesius, Ausonius, Ruffinus Floridus, Dracontius Presbyt. Claudianus, Rutilius Gallicanus, Silvius Bonus, Cyrus Panoplita, Rusticus Elpidius Theodorici Medicus. Poetæ.

Claudianus dictus est ab Imperatoribus Theodosio, & Honorio, qui statuam illi posuere, *Prægloriosissimus Poetarum.*

36 *Philologia, & Grammatica.*

Sub initium V. à Christo nato sæculi finitur ætas Latini Sermonis Ferrea, quam Lignea consequitur ad Justiniani tempora. Scioppius.

Hiparchius Alexandrinus Grammat. Græc. Servius Virgilii intetpres, ut nonnullis videtur.

S. Augustinus Grammatica scribit.

Puncta Hebraica, quæ vocalium instar essent legen-

legenti, primùm excogitata à duobus Masorethatum principibus 478.

Hi fuere Aaron Ben-Aser, & Jacob Ben-Nephtali, verùm alicubi diffidentes. Prioris lectionem Hebræi Occidentales, posterioris Orientales plerumque sequuntur. *Genebrard.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Ratio glutinis Athenis inventa, Arcadio Principe per Philistium; cui, quòd rei literariæ plurimùm profuisset, Statua posita est.

Gothi ubi semel Italia potiti sunt, cùm omnia barbaro more in armis ponerent, nobiles ab ea artes eliminarunt: quamvis eas alere Theodoricus Rex, teste Cassiodoro, conaretur.

Amalasuntha Theodorici filia, post mortem patris, Amalarici filii tutrix, frustra Gothos suos ad literarum, & Artium nobilium Studium pellicere conata est.

Urbium natales, & alia. Architectura opera illustria. 38

Ferraria à vico Ferrajola, & fossa, quæ in Padusam ducebat, ubi Forum Arii, mœnibus cingi cæpta 433.

Venetæ regionis incolæ, Attila Galliam Cisalpinam impunè vastante, in paludes Adriatici sinus confugientes, nobilissimæ Urbis Venetiarum fundamenta locant 452.

Aetii jussu, tertius è cespite murus excitatur ad excludendos Scotos, Pictosque à reliqua Britannia. *Leslaus, Buchanan.*

Archi-

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Alarici Gothorum Regis metu Romam novis mœnibus circumdat Honorius Imper. 403.

Sepulchrum, sive Moles Hadriani, tanquam turris mœnibus adjunctum primo Gothico bello, ut liquere videtur ex Procopio.

Basilica Liberiana, magna ex parte à Sixto III. instaurata, & ornata musivis picturis. Ædes S. Sabinæ à Petro Episcopo Illyrico condita, Sixto sedente, ut Anastasius tradit, Architecturam hujus ævi adhuc spectandam nobis exhibent.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Imagines musivi operis in arcu Basilicæ Liberianæ jussu Sixti III. in Odæo Basilicæ Paulinæ, jubente Leone I. elaboratæ, aliaque Romæ, & alibi, de quibus copiosè, & eruditè Ciampinus in *Veteribus Monum.* Picturæ decrementa demonstrāt.

Argenteam D. Laurentii Statuam à Sixto III. in ejus Æde extra muros locatam refert Anastasius; quare non hoc, sed sequenti sæculo Statuariam omnino defecisse suspicantur eruditi viri.

Nobilissimæ Statuæ, quæ ex præda Romana Gensericus mittebat in Africam mari haustæ periere. *Procopius.*

SÆ-

SÆCULUM VI.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

54	S. Hormisdas Venafran. à 514. ad 523.	9	1
55	S. Joannes Etruscus à 523. ad 526.	2	9
56	S. Felix IV. Beneventan. à 526. ad 529.	3	2
57	Bonifacius II. Roman. à 529. ad 532.	2	1
58	S. Joannes II. Roman. à 532. ad 535.	2	4
59	S. Agapetus Roman. à 535. ad 536.	1	0
60	S. Silverius Roman. M. à 536. ad 537.	1	5
61	Vigilius Roman. à 537. ad 555.	17	6
62	Pelagius Roman. a 555. ad 560.	4	11
63	Joannes III. Roman. à 561. ad 574.	13	0
64	Benedictus Roman. à 575. ad 579.	4	2
65	Pelagius II. Roman. à 579. ad 590.	10	2
66.	S. Gregorius Magnus Rom. à 590. ad 604.	13	6

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

Synodus Romana Palmaris judicium in Symmachi causa ferre nullo modo potuisset, nisi se illi sponte Symmachus subjecisset. *Baron.*

Vigilius malis artibus partum Pontificatum, optimis gessit, postquam legitimus Pontifex à morte decessoris effectus est. *Baron.*

S. Gregorius Magnus Rempublicam difficillimis temporibus gerendam suscepit, idque aliis Episcopis etiam faciendum jure præcepit. *Ejus Epistola.*

O R. *Pon-*

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Archimandritæ secundæ Syriæ Pontif. Hormisdam universi Orbis terræ Patriarcham, & Caput omnium Ecclesiarum appellant 517. Formulæ Fidei ab eo missæ Orientales omnes Episcopi subscribunt.

Justinus Imper. Joannem II. in terram pronus adorat. 525.

Justinianus Imper. Joannem II. Caput omnium sanctarum Ecclesiarum dicit 533.

Agapitus R. Pontif. Constantinopoli degens, pulso Anthimo, Mennam Patriarcham instituit. 536.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Theodoricus Ital. Rex, Pontificis eligendi potestatem usurpat. 526.

Gordianus S. Gregor. M. Pater Cardinalis, ab uxore vivente secretus.

Justinianus I. Imper. indulgente Vigilio, morem inducit, quo liceret Imperatori electum Pontif. confirmare, accepta ad id certa pecunia. Quod usque ad Benedictum II. ægrè toleratum est.

Pelagius I. eligendi Pontificis modũ præscribit.

Exarchi Ravennates moniti de electione Pontificis, suo decreto ratam habere solebant. *Diar. Pontif.*

5 *Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.*

Trasamundus in Africa furit in Sacros Antistites ab anno 504. ad 522. S. Si-

S. Sigismundus Burgundiæ Rex,& Martyr. 524.
Theodoricus in Joannem I.P. Boethium,& Symmachum sævit 526.
S. Placidus Ab. cum Sociis Monachis à Manucha interemptus 541.
S. Hermenegildus Rex jussu patris Leovigildi obtruncatur 586.
S. Golauduc insignis Martyr in Perside 593.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Romana 501. 502. 503. 504. 518. 530. 532. 590. 595. Byzacena 504. 541. Agathense 506. Aurelianensia 511. 536. 538. 541. 549. Sidense R. 512. Remense 514. Epiroticum 516. Tarraconense, Gerundense, Epaunense 517. Lugdunensia 517. 519. 567. Constantinopolitanum, Hierosolymitanum, Tyrium 518. Constantinopolitana 520. 536. 547. G. V. 553. Ilerdense Valentinum in Hispan. 524. Arelatense IV. 524. V. 554. Carthaginense 525. Carpentoratense 527. Arausicanum II. 529. Valense 529. Toletana 533. 539. 597. 597. Africanum 534. Arvernense 535. Hierosolymitana 536. 553. Barcinonense 540. Mopsvestanum 550. Parisiensia 551. 557. 576. 580. Aquilejense 553. Bracarensia 563. 572. Lucensia in Hispan. 564. 569. Turonense II. 567. Cabilonense 582. Matisconensia 583. 583. Brennense 583. Antisiodorense incerti anni. Narbonense 589. Pictaviense, & Hispalense 590. Cæsaraugustanum II. & Metense 592. Oscense 598.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Galla Vid. 504. S. Avitus E. 516. S. Brigitta Scota V. 523. S. Maria Ægyptiaca 525. S. Fulgentius

O 2

tius E. Rusp. S. Remigius E. Remen. 533. S. Severinus E. Septemped. 530. S. Cæsarius Arelat. 542.
S. Benedictus Monachor. in Occid. Pater 547.
S. Victorinus E. 547. S. Barsanuphius 548. S. Clotildis Regina 548. S. Germanus E. Parisiens. 559. S. Maurus Ab. 562. S. Medardus 564. S. Radegundis Regina 590. S. Hospitius Niciensis 595. S. Guntranus R. 598.
S. Simeon Stylita Junior, qui 68 annos super columnam vixisse traditur.

8 *Propagatio Fidei, & Bella sacra.*

Alamandurus Saracenorum Princeps cum suis: Boii, sive Bavari, per Rupertum: Blemyes agente Justiniano, Christo dant manus.
S. Columbanus Pictos Christo subjicit.
SS. Leander, & Fulgentius Hispaniam cum Recaredo R. Catholicæ Religioni restituunt.
Arium detestantur Longobardi cùm Adulpho, & Theodolinda RR.
Sardi Barbaricini auspiciis Magni Gregorii: & Angli per S. Augustinum ab eodem missum Christianis aggregantur.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Beneficiorum origo sub Symmacho, cùm anteà Clerici stipem acciperent.
Eucharistia in medio Altaris servata.
Quadragesima S. Martini, unde ritus jejunii per Adventum.
Festum Purificationis B. V. 545.
Privata Canonicarum Horarum recitatio absentibus à Choro indicitur à Pelagio I.
Corepiscopi aboliti 572. S. Gre-

S.Gregorius templa, & tempora Sacris Stationibus assignat.

Idem inducit aspersionem sacrorum Cinerum in capite solennis jejunii.

Ab eodem alia plura in S.Liturgia addita, quæ Genebrardus recenset.

Sacer Cælibatus; Ordines Religiosi. 10

S. Benedictus Ordini suo dat initium 520. Pueros in Monasteriis educandos admittit, iique oblati à parentibus, Monasticæ vitæ jugum excutere non poterant.

Datas Monachis leges à SS. Cæsario, & Aureliano Arelatensibus EE. à SS. Ferreolo, & Columbano Abb. in Gallia, à SS. Isidoro, & Fructuoso in Hispania collegit Holstenius.

S. Gregorius M. Mauritio Augusto, qui lata lege vetuisset, quemquam, nisi bello inutilem, fieri Monachum, acriter restitit 592.

Miracula. 11

Piscina Ose in Lusitania naturà prorsus arida pridie Paschatis quot annis redundabat aquis, quæ mox, lustratis Sacro fonte quotquot ibi Christo nomen dabant, evanescebant.

Episcopi Orthodoxi, post resectas radicitùs à Vandalis linguas, disertè loquuntur.

Celebres miraculis fuere SS. Benedictus, Severinus, Leonardus, Medardus.

Plura scripsere SS. Gregorii Magnus, & Turonensis, ac Venantius Fortunatus.

Schis-

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Dioscorus contra Bonifacium II. electus, brevi extinguitur 530.

Felix, & Vigilius aliquandiù schismatici, tandem legitimi PP.

Theodorus Cæsareæ in Cappadocia Episc. Justiniano Trium Capitulorum damnationem persuadet; unde seges discordiarum in Ecclesia per duo ferè sæcula.

Acæmetarum, & Scytharum Monachorum contentiones; prioribus damnatis à Joanne II. Pontifice.

Salonius Ebredunensis, & Sagittarius Vapincensis in Gallia inter Episcopos primi castra, militum more, sequuti sunt. *Baron.*

13 *Hæretici.*

Deuterius, Angelitæ, Severus Monachus Severianorum, seu Acephalorum parens, Julianus Halicarnassæus, à quo Phantasiastæ, sive Aphtardocitæ.

Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, à quo Tritheitæ.

Petrus Apamcensis, Monophysitæ, Monothelitæ, Jacobitæ à Jacobo Zanzalo, Barsaniani, Tetraditæ, Cononitæ, Christolytæ, Contobabditæ.

Ferquardus I. Scotorum R. confessionem in aurem Sacerdoti factam irridens, à suis habitus est hæreticus, & è solio in carcerem deturbatus. *Bath. Leslaus.*

Im-

Imperatores Romanorum. 14

REGES ITALIÆ.	IMP. ORIENTIS
GOTHI	10 Juſtinus ad. 527. 9
3 Athalaricus ad 534. 8	*Primus Orie̍tal. Cæſarum à Rom. Pont. Imperatoriis inſignibus decoratus.*
4 Theodatus ad 536. 3	
5 Vitiges ad 540. 4	
6 Hildoaldus ad 541. 1	11 Juſtinianus ad 566. 39
7 Araricus ad 542. M. 7	
8 Totilas ad 552. 11	*Rom. Imperii dignitatem inſtaurat legibus datis, & Provinciis receptis.*
9 Tejas ad 553. 1	
GRÆCI POST GOTHOS ad 568.	12 Juſtinus Jun. ad 578. 12
LONGOBARDI.	
10 Alboinus ad 571. 3	13 Tiberius II. ad 582. 4
11 Clepho ad 573. 1	
Interregnum ann. 12	*Munificentia, ac felicitate inclytus.*
12 Flav. Antharius à 585. ad 590. 5	14 Mauritius I. Græcus ad 602. 20
Flavii omnes inde Reges dicti.	*Sub hoc primùm Turcarum nomen auditum. Genebrard.*
13 Agilulphus ad 616. 25	

R. Imperii, & Italiæ vices; Reſpublicæ, Principes. 15

Aliqua Romanorum Magiſtratuum ſpecies in Italia ſub Gothis Regibus perſeverat.

Sicilia recuperatur à Beliſario 535.

Italia cæſo Teja ſub Græco Imper. ad 568.

Alboinus Italiam ingreſſus Nepotem Giſulfum primùm perpetuum Forojulii Ducem dicit 568. *Signonius. Campellus.*

Longinus Exarchus I. à Juſtiniano inſtitutus Ravennæ ſedem ſtatuit 569. Lan-

Longobardi in Italia Regem exosi 36. Duces instituunt 573.

Præcipui ex his Ducibus Spoletinus, Beneventanus 576. *Campellus*.

Reges iterum creantur à Longobardis 585.

16 *Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Belisarius Romam Civibus dedentibus, de Gothis recipit 536.

Frustra oppugnatur à Vitige 537.

Totilas Gothorum Rex, Civibus fame propemodum enectis, Urbem vi captam incendit, sed incolis parcit, quibus tamen penè vacua facta est, aliis aliò dilabentibus.

A Narsete recipitur 553.

Amplissimum fuisse hoc ævo R. Ecclesiæ Patrimonium docent Epistolæ M. Gregorii, è quibus agnoscuntur ingentes opes, & latifundia illius in Italia, Sicilia, Sardinia, Gallia, Dalmatia, Africa, & alibi. *Videantur Genebrard. & Sigonius.*

Roma per Ducem à Græco Cæsare, cui post Narsetis victorias parebat, missum regebatur.

17 *Reges Galliæ.*

Quatuor Chlodovei filii regnum partiti regnarunt.

Theodoricus I. Metis, Chlodomirus Aureliæ, Childebertus I. Parisiis, Chlotarius I. Suessione ad 561. 52

Filii Chlotarii regnant.

Charibertus Parisiis, Gunthramnus Aureliæ, Sigebertus Metis, Chilpericus I. Suessione ad 584. 23

Chlo-

Chlotarius II. fil. ad 630.	46	
Post hos regni divisio meritò visa est importuna, ut quæ discordiarum. & bellorum Civilium semen evaderet.		
Hispaniæ Reges.		18
Geselaricus ad 511.	4	
Amalaricus à 507. ad 531.	24	
Sub tutela Theodorici ad 526. Mox solus.		
Theudus, seu Theuda ad 548.	17	
Taudegesillus ad 549.	1	
Agila ad 554.	5	
Athanagildus ad 568.	14	
Romanos auxiliares, quos Eurieus ejecerat, vocat in Hispaniam.		
Limba, seu Liuba I. ad 573.	5	
Leovigildus frat. ad 586.	13	
Gallæciam Suevorum regnum armis occupat.		
Flau. Recaredus I. ad 601.	15	
Ab hoc Flavii cognomentum tulere Castellæ Reges usque ad Mauros.		
Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.		19
Theodo Agilolphingus Dux I. Bavariæ 508.		
Avarius Hunnorum Rex, Norici partem, quam bello domuerat, Bavariam dicit 525.		
Slavi Austriam occupant 522. mox Illyricum post 587.		
Langobardi Pannoniam occupant 549.		
Garibaldus I. Rex Bojariæ, sive Bavariæ 568.		
Bulgari gens hactenus ignota, à Borealibus finibus egressa, Mysia potitur.		

Polo-

Polonici Principatus initia per Lecchum gente Slavum circa annum 600.

20 *Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Saraceni populi ex Ismaele originem, à Sara Abrahami conjuge nomen trahentes, ex Arabia erumpunt in Syriam, Palæstinam, & Phœniciam, hoc sæculo ineunte.

Turcæ, ut liquet ex Plinio, Scytharum populi, è Portis Caspiis Armeniam, & Cappadociam invadunt 516.

Belisarius, victo, & capto Gilimero, Regno Vandalorum in Africa finem imponit 533.

Africa in septem Provincias divisa, & Imperio subjecta 534.

21 *Bella clariora.*

Justinianus, Belisario Duce, Persas in Asia, Vandalos in Africa, bello, & cladibus atterit.

Eodem Belisario, & Narsete Ducibus, Gothos in Italia profligat.

Longobardicum nomen Italicis bellis inclarescit.

Scoti, & Picti cum Arturo Britannorum Regæ sæpe confligunt.

Persæ sub Cavade, Cosroe I. & Hormisda III. Regibus, cum Græcis Imperatoribus varia fortuna decertant.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Alaricus Gothus manu Clodovei cadit, exercitus strage immensa afficitur 507.

Arturus Britonum Rex anno 520. ad Badonis

nis montem Saxones ingenti prælio profligat.

Justinianus per Belisarium Vandalos cladibus atterit 535.

Narses Totilam ad Busta Gallorum profligat 552.

Justiniani copiæ ad Phasim à Persis fractæ 554.

Bucelinus prælio ad Capuam à Narsete vincitur 555.

Belli Duces nobiliores. 23

Elesbaanus Aethiopum Rex, victoriis, & Religione inclytus.

Totilas Gothorum Rex fortis, & aliquando felix, sed postea victus à Narsete.

Belisarius, & Narses Justiniani Duces celeberrimi.

Joannes, qui, opibus à Justiniano spoliatus, vitam mendicando sustentavit. *Procop. Hinc fortasse nota de Belisario fabula.*

Priscus, & Philippicus sub Mauritio.

Arthurus Anglorum Rex nobile fabularum argumentum, cujus orbicularis mensa, & ensis caliburnus celebrantur.

Mummolius Patricius, & Comes Antisiodorensis.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Anastasius Imper. fulmine perit 518.

In Italia præ fame filii vorati à matribus 339. *Genebrard.*

Pestis per malos Angelos immissa 544. per annos 50. vexat Orbem terrarum.

Chramnus à Clotario patre intra tugurium cum uxore, & filiabus incensus 564.

Beli-

Belisarius Constantinopoli obit inglorius 565.

Post Tiberis inundationem atrox lues Urbem invasit, in qua plures alioqui valentes sternuendo, aut oscitando animam efflabant.

Romilda publicè palo infixa à Cajano, cujus amore capta, post mariti mortem, Forum Julium prodiderat 600.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Italia flammeos in Cœlo videt exercitus, cum sanguinis effusione, magnaque Tiberis inundatione 510. *Palmer.* Antiochia gravi terræmotu eversa 524.

Horrendus per 40. dies terræmotus Constantinopoli, & multarum adjacentium urbium æquatio 533.

Terræmotus, ac portentosus ubique maris æstus cuncta devastat 552.

Mons Rhodano imminens à contiguo monte abjunctus, post longos mugitus, domos, ac mortales ingenti numero obtrivit 562. *Genebrard. & alii.*

Diluvium Venetiis, & alibi, mox pestis Romæ à fœtore serpentium in Tiberis ripas ejectorum 589. *Palmerius, & Ciacconius.*

26 *Res memorabiles, sive Sacra, sive prophana.*

Alexandriæ plurimi utriusque sexus à Dæmone correpti, canum instar latravere 515.

SS. Medardus, & Gildardus fratres eodem die nati, eodem Episcopi facti, eodem quoque die in Cœlum evolarunt 8. Junii 564.

Romildæ filiæ matri dissimiles, ut ab Avaribus casti-

castitatem tuerentur, crudorum pullorum carnes inter mamillas putrefaciendas locarunt 600.

Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Instaurata per Justinianum Berytensis Academia terræmotu excisa.

Mauritius Imper. Studiis, & Eloquentiæ præcipuè favet.

Siluisse Romæ Gymnasia omnia, neque Pontif. Agapeti authoritate ad docendum quemquam allici potuisse, testatur Cassiodorus.

Gothi vetantes literis liberos erudiri, ne ad arma tractanda minùs alacres fierent, literas propemodum perdunt.

Consequentibus temporibus, cùm graves bellici tumultus inciderent, studia satis excoli non potuere.

Theologia positiva. 28

Ruricius Senior, S. Fulgentius Ruspen. E. Boethius, Andreas Cæsariensis E. Ennodius Ticin. E Avitus E. Ferrandus Diacon. Eugippius Ab. Cassiodorus, Justus Orgelitanus. Joannes Jejunator. S. Remigius E. Junilius, Primasius E. Procopius Gazensis, S. Joannes Climacus, Aretas Cæsariensis.

S. Agapitus Pontif. R. ut Sacram doctrinam Romæ labentem sustineret, Theologiæ scholas aperiri jussit.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

S. Fulgentius Rusp. Eugyppius Ab. Ferrandus Dia-

Diacon. Vigilius Tapsensis E. auctor librorum SS. de Trinit. qui olim D. Athanasio perperam adscripti.

Joannes Maxentius, Victor Afric. Zacharia Mitylen. Leontius Byzant. Rusticus Rom. Diacon. Facundus Hermianensis, Anastasii Sinaitæ duo, Antiochenus Patriarcha, & alius Monachus.

S. Hormisdæ, S. Joannis I. Bonifacii, S. Sylverii, Pelagii I. & II. Epistolæ suppositititæ.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Tribonianus Justiniani jussu Digestorum Compilator, usus est opera aliorum 16, qui fuere, Patricius, Leontius, Phocas, Basilides, Thomas, Constantinus, Theophilus, Dioscorus, Præsentinus, Tribonianus, Dorotheus, Isidorus, Oratinus, Talleteus, Theodorus, Anatolius.

Talmud Babylonicum Hierosolymitano præstantius à Rab. Maar absolvitur 505. Dividitur in Mischnàm, hòc est legem secundam, seu iteratam; & Gemaràm, hoc est supplementum.

Dionys. Exiguus, Joannes Scholastic. Fulgentius, Ferrandus, Martinus Braccarensis, seu Dumensis Canones collegere.

31 *Philosophia.*

Proclus Lycius hostis Christianorum, Philos. & Mathem.

Boetius Aristotelis libros aliquos latina lingua primus donat, & commentariis illustrat. hinc apud Latinos magis inclarescit Aristoteles.

Martianus Capella Philos. & Philol. Joannes Grammaticus cognomento Philoponus, Simplicius

cius Phrygius, Aristotelis interpretes. Æneas Gazæus, Marinus Neapolitanus Procli auditor. Damascius Stoicus Platonis Commentator.

Zacharias Mytilin. E. Phil. nobilis.

Medicina. 32

Dioscorus Alexandri Tralliani pater.

Alexander Trallianus, qui, Justiniano imperante, Therapeutica singularum corporis partium scripsit.

Austregilda Gontrani Reg. Aurelianensis uxor moritura petiit à marito, ut Medicorum fauces, a quibus sanari non potuerat, juberet elidi; quod plusquam barbarè factum narrat Gregor. Turon.

Theodorus Mauritii Imper. Medicus, & S. Gregorio Magno addictissimus.

Mathematica. 33

Proclus Lycius Philosophus, & Mathem. Boetius. Hero Senior Mechanic. Martianus Capella, Marinus Neapolitanus. Dionysius Exiguus Chronol. Antemius Mechan. Priscianus Grammaticus edito de Ponderibus, & Mensuris libello Mathematicis accensetur. S. Victor Capuanus scripsit de Cyclo Paschali, Stephanus Byzant. de Urbibus. Hujus Epitomen concinnavit. Hermolaus Grammaticus. *Suidas.*

Heliodorus Larissæus Geograph.

Mauritius Imper. Tactica scripsit.

Historia, & Chronologia. 34

Laurentius Mellifluus E. Cogitosus Monach. Scotus, Jornandes Gothus E. Liberatus Diaconus, Proco-

Procopius Gazæus, Victor Tonnensis, Gildas Badonicus, Leontius Byzantinus, M. Aur. Cassiodorus, Melchicus Avellonius, Agathias, Marius Lausan. E. Eusthatius Presbyt. Joannes Biclariensis, S. Gregorius Turonensis, Evagrius Scholasticus.

Datius Mediolan. perperam Chronologus habetur, cùm Chronicon illi assignatum, suppositum omnino appareat.

Marcellinus Comes, & Achilles Tatius hìc plerumque locantur, sed ævi sunt incerti.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Boetii Poesi nihil illustrius habuit hoc ævum. Laudatur & Helpis ejus uxor Poetria nobilis.

M. Aurelius Cassiodorus Rhetor.

Marinus Neapolitan. magistri Procli vitam solutà, & vincta oratione descripsit.

Thelesinus Ælius, Arator, Alcimus Avitus, Melchicus Avellonius, Merlinus Caledonius Britannorum Vates, S. Venantius Fortunatus E. Pictav. Poetæ.

Cosroes II. Persarum R. Græcos Scriptores, & Poetas Persicè vertit. *Agathias* 540.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Luteam ab hoc sæculo Linguæ latinæ ætatem Grammatici numerant, cùm Longobardis regnantibus, novum loquendi genus ex plebeja Romana, & Germana conflatum invectum est. Scioppius.

Orion Thebanus Græc. Grammat. Fulgentius Placiades, Suidas Monachus, Priscianus. Grammat. & Philol. Græc.

S. Gregorius Magnus l. 6. ep. 9. fatetur se Græcè nesci-

nescire, nec esse Constantinopoli, qui latinè reddere Græca possit. Hinc liquet utriusque linguæ neglectus.

Nova inventa; Artifices nobiles. 27

Specula ænea ustoria Procli inventum 514.

Horologium Machinale, his, quibus utimur, haud absimile, primùm à Boetio in turri Ticinensi adinventum aliqui suspicantur.

Serici ex bombycum ovis conficiendi ratio innotescit per Monachos ex India appulsos 557.

M. Aurelius Cassiodorus horologia miræ artis, lucernas semper ardentes habuisse traditur.

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria. 28

Antiochia à Justiniano instaurata Theopolis appellatur 529.

Gnesna in Polonia à Lecho Croata condita 550.

Victoria civitas in Hispania à Leovigildo 580.

Ferraria munita à Smaragdo Exarcho 585.

Theodelapius Dux sub initium sæculi, ponte simul, & aquæductu planè mirabili, Spoleti duos montes jungit. *Campellus Hist. Spolet.*

Templum S.Sophiæ celeberrimum Constantinopoli Justinianus erigit, eique trecenta sexaginta quinque suburbia pro dote assignat, ac mille Clericos constituit, qui rem divinam in eo faciant.

Architecti nobiles, Architecturæ Romanæ vices. 29

Moles Hadriani habitatur à Theodorico, hinc aliquando *Theodorici Domus* appellata.

Theodoricus quasdam mœnium partes ex marmorum crustis, & silice instaurat.

Quamvis magnificis Theodorici operibus antiqua ædificiorum miracula superata scripserit Cassiodorus, perennare non valuerunt.

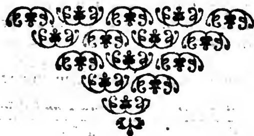
A Narsete priùs, mox à Belisario, post Urbem à Totila incendio deformatam, instaurata è tophis, cœmentis, lapidibus, & lateribus mœnia.

Architectura Gothica à Gothis inventa, veteri neque soliditate, neque elegantia comparanda.

90 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Nullam hujus ævi picturam Romæ licet assignare; nam musivæ instauratæ olim D. Gregorii jussu in D. Agathæ ad Suburram Templo, periere vetustate consumptæ anno 1592. Delineatæ tamen servantur in Vaticana Bibliotheca, teste amantissimo antiquitatis Præsule Joanne Ciampino.

Quæ Graserus in Historia exotica tradit de Statua Theodorici, affabrè elaborata, & Neapoli erecta ad prænuncianda Gothorum fata, à viris antiquitatis bene peritis fabulosa censentur.

SÆ-

SÆCULUM VII.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

67	Sabinianus Tuscus à 604. ad 606.	1	5	*Hegira*
68	Bonifacius III. Roman. 607.	0	9	*622.*
69	S. Bonifacius IV. Marsus à 608. ad 615.	6	8	*Æra*
70	S. Deusdedit Roman. à 616. ad 619.	3	1	*Isdegerdis*
71	Bonifacius V. Neapolit. à 620. ad 626.	5	10	*632.*
72	Honorius I. Campanus à 626. ad 638.	12	0	
73	Severinus Roman. 640.	0	2	
74	Joannes IV. Dalmata à 640. ad 642.	1	10	
75	Theodorus I. Græcus à 642. ad 649.	6	6	
76	S. Martinus Tudertinus M. à 649. ad 654.	6	2	
77	S. Eugenius Roman. à 654. ad 657.	2	9	
78	S. Vitalianus Signinus à 657. ad 671.	14	5	
79	Adeodatus Roman. à 672. ad 677.	5	2	
80	Donus Roman. à 677. ad 679.	1	5	
81	S. Agatho Siculus à 679. ad 682.	2	6	
82	S. Leo II. Siculus à 682. ad 684.	1	7	
83	S. Benedictus II. Roman. à 685. ad 686.	0	10	
84	Joannes V. Antiochen à 686. ad 687.	1	0	
85	Conon Thrax à 687. ad 688.	1	0	
86	S. Sergius Antiochen. à 688. ad 702.	13	9	

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia. 2

Sabinianum ob duritiem in pauperes à decesso-re Gregorio per somnum increpitum, & percus-sum obiisse, tam temerè priùs narravit Sigebertus,

 quàm

quàm alii postea inconsultò credidere, nullo enim antiquitatis teste nititur. *Papebroc. loc. cit.*

Honorius I. vel nunquam, vel injustè à Sexta Synodo Oecumenica damnatus est; quare non minùs verè, quàm piè ab omni hæresis labe purus asseritur. *V. Marchesii, & Tamagnini opuscula.*

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas. Magisterium, Veneratio.*

Phoca Græco Imper. approbante, Primatus, & Oecumenici nomen soli Rom. Pontif. adscribitur. 608.

Cypri Episcopi *in Epist.* Romanum Pontificem Patrum Patrem, Archiepiscopum, & universalem Papam appellant. 643.

Sexta Synodus Oecumenica Constantino IV. de more plaudens profitetur, in Agathone Rom. Pontifice Petrum esse locutum 681.

Constantinus IV. Imper. *in Epist.* Tanquam ipsius Divini Petri vocem, Agathonis relationem supermirati sumus.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Bonifacius III. sancit, nequis demortuo Pontifici subrogetur, nisi post tertium diem.

Sacrum Chrisma, & Evangelium in solemnibus supplicationum pompis R. Pontifici Acolythi præferebant.

Joannes IV. abjecta cera, plumbo diplomata primus obsignat.

Constantinus Pogonat. veterem Comitiorum libertatem Eccl. Romanæ restituit.

Joan-

Joannes V. & Sergius I. *Salutem, & Apostolicam benedictionem* in Bullis primi præmittunt.

Primus R. Ecclesiæ Thesaurarii sub Agathone. *Genebrard.*

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

Cosroas Pers. Rex Christianum nomen variis suppliciis affligit ab ann. 607. ad 625.

S. Anastasius cum 700. Sociis obtruncatur in Perside 628.

S. Eneumundus Lugdun. E. Ebroini fraudibus, S. Argulphus Lerinensis Ab. per falsos fratres cæsus 664.

S. Maximus in exilio moritur 663.

S. Trudo Presbyt. florebat 670.

S. Dympna ob castitatem à patre Hiberniæ Rege interempta 700.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Romana 601. 602. 606. 610. 640. 648. 649. 667. 680. Byzacena 602. 641. Numidicum 604. Toletana 610. 634. 636. 637. 647. 653. 655. 656. 675. 681. 683. 683. 684. 688. 693. 694. Tarraconense, sive Egarense, Parisiense 614. Matisconense 617. Hispalense 619. Remense 625. Aurelianense 645. Cabilonense 650. Emeritense 656. Clypiacense 662. Augustodunense 670. Erdfordiense 673. Bracarense 675. Anglicanum 679. Mediolanense 679. Romano-Britannicum, sive Hedfeldense 680.

Constantinopolitanum G. VI. 680. & 681. Rothomagense 682. Cæsaraugustanum 691. Quinisextum, seu Trullanum R. 692. Becanceldense 694. Vltrajectense 697. Aquilejense 698.

San-

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Eustasius E. 602. S. Augustinus Anglorum Apost. E. 604.

S. Joannes Eleemosyn. E. 616. S. Gallus Ab. 618. S. Rupertus I. Ep. Salisburg. 623. S. Mellitus E. Cantuar. 624.

S. Isidorus Hispal. E. 635. S. Emmeramus E. M. 661. S. Sigebertus Rex Austrasiæ 663. S. Gertrudis V. 664. S. Eligius E. 665.

S. Ildephonsus E. 666. S. Audomarus E. 695 S. Claudius E. 696.

S. Fiacrius Scotorum Regis Eugenii IV. f. qui oblatum sibi à popularibus Regnum recusavit. *Bœth. Leslaus.*

8 *Propagatio Fidei, & Bella sacra.*

Heraclius in Oriente, Sisebutus in Hispania, Dagobertus in Francia Judæos omnes baptizari jubent, aut exulare,

Persarum Regina cum viro suo Constantinopoli Baptismo lustratur.

Olopnemius è Judæa profectus Sinis Christum annunciat 663. *Kircher ex vetustis monumentis ejus gentis.*

Flandria per S. Eligium, Franci Orient. per S. Kilianum, Angli Orient. cum Sigeberto Rege per S. Mellitum, Germani, Batavi, Frisones, Saxones per SS. Suvibertum, & Vulfranum Christo nomen dare incipiunt.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Usus Campanarum in Ecclesia per Sabinianum P. Pan-

Pantheon B.V. & omnibus SS. dicatum à Bonifacio IV. 608.

Bonifacius V. in templis, arisque asyla reis aperit. Festum S.Crucis illustrius post Heraclii de Cosroe victoriam. Cerei consecrati die B.V. Purificatæ.

Organa, & alia instrumenta musica à Vitaliano P. primùm in templis adhibita. Osculum pacis in Missa ab Agathone inductum.

Rosæ Aureæ per Pontif. consecratio ex Ordine Rom. hìc statuenda videtur. *Videatur Chartarius in erudito hac de re Opusculo.*

Sacer Cælibatus, Ordines Religiosi. 10

S. Columbanus Scotus Bobiense Monasterium in Italia condit 609.

S. Enemundus E. Lugdunens. Sanctimoniales S.Petri instituit.

S.Sigebertus Austrasiæ Rex, duodecim Monasteriis extructis, Monachum induit.

S. Jossæus Regis Britonum fil. Anachoreta in agro Pontium 651.

S. Fiacrius Scot. Regis f. Anachoreta in Gallia.

Bamba Hispaniæ Rex bellicis operibus inclytus Monasticam vitam amplectitur 680.

Inclinante sæculo concedi cœpere à Rom. Pontificibus aliquæ Monasteriis immunitates.

Miracula. 11

Heraclius Imp. Christi D. Crucem ex hoste receptam, nudipes, & sacco indutus infert Hierosolymam, cùm auro, gemmisque fulgens cœlesti vi repelleretur.

S. Romanus Archiep. draconem agro Rhotomagensi infestum stola injecta in urbem trahit, populo spectante cremandum.

SS. Amandi, Theodori, Columbani, Joannis Eleemosynarii, & aliorum miracula celebrantur.

Ab Adelmanno, & Joanne Moscho plura hujus sæculi mira traduntur.

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Constans II. Imper. Paulo Patr. C.P. suadente, Typum evulgat: sed improbatur à Theodoro R.P. 648.

Auctior hinc Græcorum à Latinis abalienatio, donec in hæresim evadat, & Græciam perdat.

Ravennas Ecclesia Exarchi potentia freta, in Romanam assurgit 669. sed opera Theodori Archiep. ad ejusdem auctoritatem revocatur sub Agathone.

Schisma Romæ ex divisione asseclatorum Theodori, atque Paschalis 687.

13 *Hæretici.*

Heicetæ, Gnosimachi, Bayras Mahometis Magister, Cyrus Alexandr. Patriarcha Antioch. Sergius, & Pyrrhus P.P. Constantinop. Monothelitæ.

Mahometes patre Ethnico, matre Judæa, idemque Christianus, monstrosam ex tribus disciplinis sectam confecit, simulato Archangeli Gabrielis congressu, & adjutore Monacho Sergio 620.

Chazinzarii, Almeni, Ecnophrones, Patermeneutæ, Lampesiani, Theocatagnostæ, Aginenses, Maronitæ à Marone Eutychetis surculo.

In Sexto Toletano Concilio decretum est, ut inter

inter alia Sacramenta hoc præcipuè se Rex obstringeret, antequam solium ascenderet, non passurum se quemquam non Catholicum in Hispania degere.

Imperatores Romanorum.

REGES ITALIÆ *LONGOBARDI* 14

14 Adalvaldus ad 626. 10
15 Ariovaldus ad 638. 12
16 Rotharis ad 654. 16
17 Rodoaldus ad 659. 5
18 Aripertus I. ad 662. 3
19 Godebertus, & Bertharitus ffr. 0
Pelluntur à Grimoaldo.
20 Grimoaldus ad 673. 10
21 Garibaldus M. 3
22 Bertharitus solus ad 691. 18
23 Cunipertus ad 703. 12

IMP. ORIENTIS

15 Phocas ad 610. 8
16 Heraclius ad 641. 30
17 Constantinus IV. ad 642. m. 3
18 Constans II. ad 668. 26
19 Constantinus V. Pogonatus ad 685. 17.
Bulgaris tributum pendit.
20 Justinianus II. ad 694. 10
A truncato naso dictus Rhinothmetus.
Hoc pulso
21 Leontius Patritius ad 697. 3
In Monasterii detruditur.
22 Tiberius III. Absimarus ad 705. 7

R. *Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ, Principes* 15

Saraceni Syracusis expugnatis totam penè Siciliam populantur.

Longobardi, Rothari regnante, Liguria potiuntur 647.

Iidem novas leges, novos Magistratus inducunt, Castal-

Castaldos, Cataneos, Valvasores &c. per quos provincias, urbes, & oppida regerent.

Veneti, accepta ab Adeodato Romano Pontif. potestate, primum Ducem eligunt Paulutium Anaphæstum 697.

Romualdus Beneventi Dux tota ferè extrema Italia Græcos expellit.

16 *Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Civilem tamen aliquam potestatem exercuisse Romæ D. Gregorium liquet ex ejusdem Ep. 12. l. 5. ubi jure Civitatis exteros donat.

Antequam Saraceni trajicerent in Hispaniam, eamque subigerent armis, nobilissimum Regnum annuum Romanæ Ecclesiæ tributum solvebat.

Calvisius anno 700. scribit Baronii Annales ab Hispania fuisse proscriptos, quia hoc ausus est affirmare; sed unicum tomum undecimum aliam longè ob causam non probatum fuisse Hispanis, norunt & qui nondum are lavantur.

17 *Reges Galliæ.*

Dagobertus I. ad 638. 8

Clarus bellis in Saxones.

Reliqui Reges ad Childericum III. degeneres latent, Regia Domus Præfectis, sive Majoribus omnia permittentes.

Chlodoveus II. ad 656. 18

Chlotarius III. ad 670. 13

Dagobertus II. S. Sigeberti Austras. Reg. filius revocatur ex Hibernia in Galliam 661. occiditur anno 680.

Childericus II. ad 675. 5

Theo-

Theodoricus II. ad 693.	18
Chlodoveus III. ad 698.	4
Childebertus II. ad 711.	13

Hispaniæ Reges. 18

Limba, seu Liuba II. ad 603.	2
Vittericus ad 610.	7
Gundemarus ad 612.	12
Sisebutus ad 621.	8
Recaredus 621. m. 3.	0
Suintilla, & Ricimerus ad 631.	10
Sisenandus ad 636.	5
Chintila ad 640.	4
Tulga ad 642.	2
Chindasuindus ad 649.	6
Ricisuindus ad 672.	23
Bamba ad 680.	8
Frvigius ad 687.	7
Ægica ad 701.	14

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Garibaldus II. iterum Dux Bojariæ. 607.

Zeccus Slavus I. Bohemiæ Dux anno ferme 649.

Bulgari Pannoniam, & Thraciam occupant prope annum 680.

Extinctis Lecchi posteris in Polonia anno ferè 700. XII. Palatinis, quos populi elegerant, in tyrannidem prolabentibus, creatur Dux I. Cracus, à quo Cracovia nomen invenit.

Ragusa, quæ post dirutam à Saracenis veterem Epidaurum, à Polymiro Belo Bossinorum R. condita fuerat, liberæ urbis more, à propriis Magistratibus regi cæpit. *Tubero l. 5.* *Ini-*

20 *Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Heutay apud Sinas, diviso Regno, dominantur 628.

Mahometes, primò servus, mox vates, inde Dux Exercitus, in Arabia moritur 631.

Huic succedit Abukara, & post eum Omar, sive Haomar, qui Persidem subigit, mox Syriam, & Ægyptum.

Hic primus dictus est Calipha.

Haly Mahometis gener post Haomarum.

Muhavias I. Damasci Calipha.

Abderamus I. Miramolinus in Mauritania Tingitana fuga evaserat cum asseclis Abdallæ Caliphæ Damasceni interempti. *Miramolinus, idest Princeps, seu caput Fidelium.*

21 *Bella clariora.*

Cosroes II. Rex Pers. fœdè lacerat Rom. Imperium sub Phoca: mox ab Heraclio pluribus cladibus atteritur.

Saraceni circa 637. latè per Asiam, & Africam victores sub Heraclio, & Constantino filio.

Saraceni inter Halys, & Mahometis asseclas divisi, bellum civile gerunt.

Angliæ populorum bella, quæ narrantur à Beda.

Dagobertus I. Francorum Rex bellum habet cum Slavis 622. 623.

Orientis Cæsares à Constantino Pogonato ad Michael. Paphlagon. cum Bulgaris per 6. ferè sæcula, aut bellum, aut suspectam pacem habuere.

Præ-

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Cosroes II. Persarum Rex, cùm plures Imperii provincias fœdè lacerasset, Carthaginem expugnat 614.

Heraclius Cosroem, pluribus victoriis exultantem, divinitùs debellat 622.

Saraceni Constantinopolim obsidentes à Christianis profligantur 674.

Constantinus Pogonatus per imprudentiam, fœdam accipit à Bulgaris cladem 684.

Tiberius II. cæsis 200. Saracenorum millibus, feliciter auspicatur Imperium 698.

Belli Duces Nobiliores. 23

Trebellius Dux Bulgarorum fortissimus.

Cosroes Persarum Rex illatis Rom. Imperio cladibus clarus, sed tandem ab Heraclio victus, & à filio cæsus.

Rotharis Longobardorum Rex victoriis, & aucto regno nobilis.

Omar Arabum Rex, seu meliùs Calipha à Mahomete tertius.

Halys à Mahomete Viqui rerum successu elatus, Mahomete major dici, credique voluit. Ex eo Saraceni in duas sectas divisi.

Bamba Hispaniæ Rex, armis, & pietate insignis

Casus tragici; Calamitates publicæ. 24

Cajanus Avarum Rex captivos innumeros mactat, quòd eos Mauritius Imper. viritim quatuor siliquis redimere noluisset 601.

Mauritius Augustus à Phoca, post conjugem; & li-

& liberos ante os ejus trucidatos, jugulatur 601. Non alius Augustus, aut majorem cladem, aut fortiùs tulit.

Phocæ superbiam in miseria retinentis collum pedibus calcat Heraclius.

Brunichildis decem Regum trucidatrix equinis caudis alligata discerpitur.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Signum de Cœlo instar gladii, & terræmotus triginta dierum 632. *Sigebertus*.

Nicomedia, & Nicæa iterum gravissimo terræmotu concussæ 633.

Cometes 678. quem siccitas trium annorum consequuta est, & pestilentia, quæ funeribus Italiam exhausit.

Stella per noctem Cœlo sereno, nubilo infecta sub initium Januar. 685. apparuit; mox alia Februar. meridie, cum magno fulgore ad Orientem decurrit. *Sigon.*

Martio verò Vesuvius per dies aliquot ignes evomuit, atque omnia virentia circumquaque adussit. *Sigonius*.

Eodem anno Romæ Tiberis inundatio.

26 *Res memorabiles, sive sacra, sive prophana.*

Cosroes Persarum Rex, argentea ædicula ad id excitata, sacram Crucem, quam captis Hierosolymis asportarat, veluti collegam adscitam, ad dexteram in aureo solio statuit 615.

Pyrrhi C. P. Patriarchæ Monothel. damnationem scripturus Theodorus Rom. Pontif. Christi sanguinem è calice miscuit atramento 648.

Dum

Dum lues horrenda Italiam, & Romam præcipuè popularetur, diabolus, multis spectantibus, Urbem cum hasta obiens, ad Angeli imperium cuspide domorum januas feriebat, & postero die mortuorum numerus hastæ ictus æquabat 680.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Erphordiensis Academia sub Dagoberto I. Rege.

Scholæ Cantabrigienses in Anglia 630. Academia tamen ibi multò seriùs constituta.

Britanniæ, quæ Gothicis excursionibus non patuerant, veteris doctrinæ reliquias visæ sunt conservasse.

Coacto ab Agathone Rom. Pontif. Concilio, in ea primorum capitum frequentia inventum neminem vel mediocri doctrina instructum, qui ad Constantinum Pogonatum legari posset, ejusdem Pontificis literæ deplorant.

Gnosimachi hæretici scientiam, & doctrinam omnem rejicientes, non parvum literis detrimentum attulere.

Theologia positiva. 28

S. Gregor. Magnus, Paterius S. Gregorii discipulus, Antiochus Monachus, S. Columbanus Ab. Leontius Neapoleos in Cypro E. S. Isidorus Hispal. E. Cumeanus Scoto-Hibernus E. cognomento Sapiens, S. Eligius Noviom. E. cujus opusculum de Rectitudine Catholicæ Conversationis, S. Augustino perperam assignatum est, Thelesius Monachus, S. Martin. I. Papa, Dorotheus Archimandrita, S. Maximus Mart. S. Hildephonsus Toletan. E.

Theo-

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum Scripta.*

S. Sophronius Hierosolym. E. S. Isidorus Hispal. Joannes IV. Papa prædecessoris Honorii apologiam scripsit. D. Eustratius Presbyt. Constantinop.

S. Martini. I. Epistolæ probantur omnibus, S. Maximus Monach. & M.

Anastasius Monach. Constantinopol.

S. Hildephonsus Tolet. E. S. Julianus Toletan. E.

S. Deusdedit Epist. supposititia.

S. Benedicti Epist. ad Petrum Notar. & ad Ervigium Regem spuriæ censentur à Cardinali Baronio.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Marculphus Monachus, à quo habemus formularum libros.

Mahometes, Heraclio imperante, Alcoranum evulgat.

Longobardorum leges Rotharius R. in tabulas refert 644.

Mohavia Calipha Babylon. 200. diversos Alcorani Commentarios conciliare nititur, eosque ad 6. libros contrahit. Sed inde quatuor Mahometanorum sectæ ortum habuere. Melichi, Imemiana Halys, Omari, & Odomanni. Prima Arabes, 2. Persas, 3. Turcas, 4. Tartaros habet Sectatores.

Crescomius E. Canones colligit 696.

Cracus I. Polonis leges tulit 700.

Phi-

Philosophia. 31

Liber de Natura rerum ſcriptus ad Siburum Principem à S. Iſidoro Hiſpalenſi, vitiatus eſt ab Epiſcopo ſucceſſore Theodicio.

Adelmannus, & Cleofridus Bedæ Magiſtri, Philoſophi, & Theologi nobiles.

Hoc, & conſequenti ſæculo Philoſophia inſula Britannia viſa eſt floruiſſe.

Medicina. 32

Stephanus Alexandrinus Chymicus. Quamvis in Europa Medicina jaceret, aliquo in pretio fuiſſe apud Arabes ſuſpicari licet; cùm hi ſequenti ſæculo eam inſtaurandam ſuſceperint.

Mathematica. 33

S. Gregorius Magnus Clericos in Muſicis erudiit. Ab eo cantus, quo in Sacris præcipuè utimur, nomen invenit. Quamvis eo fortaſſe priùs uſus fuerit D. Ambroſius.

S. Iſidorus Hiſpalenſis Arithmeticam, & Aſtrologiam in libris Originum attingit.

S. Maximus Monachus, & Martyr ſcripſit de Cyclo, & alia ſub Heraclio.

Hero Junior pariter ſub Heraclio eſus opus certum, & dignius Belopæica; alia ſuſpecta.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

S. Gregor. Magn. Paulus Emeritenſis, Theophilactus Simocata, Fauſtus Monachus, Leontius in Cypro E.

Maximus Cæſarauguſt. cujus extant libri de Geſtis Gothorum in Hiſpania. Q Jo-

Joannes Moschus Auctor Prati Spirit. Auctor Anonym. Chronici Alexandrini, Paulus Diacon. Neapolitan. S. Isidorus Hispalensis.

Secundus, cognomento Servus Dei, scripsit de rebus Longobardorum.

Jonas Bobiensis Ab.

Nonnus Galfridus Card.

Audoneus E.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

S. Columbanus Ab. Oriensius E. S. Eugenius Toletan. Junior, Gregorius Pisides. Poetæ.

Hoc sæculo Eloquentia omnino defecisse in Italia visa est.

Poesis verò apud Arabes hujus artis amantissimos maximè floruit; quare aliqui inter eos Calipha carminum gloria inclaruere. Ex eruditissimo Huetio in Dissert. de fictis Histor.

Alcoranum Mahometes rhytmicis versibus condidit, ut imperitæ multitudini gratiùs accideret, si vera prodit *Genebrardus*.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Deperditam hujus initio sæculi Linguam Latinam falsò docet Rou in Tabul. Chronol. 606.

S. Isidorus E. Hispal. celebrem de Verbor. Originibus librum scribit. Non desunt qui nobile opus alii tribuant. *Du Fresne.*

Joannes Stobæus, & Nennius Bancherensis. Philol.

Maidulphus Scotus Græcæ, Latinæque linguæ Scholam in Anglia aperuit, ut apud exteros colerentur, quæ in natali solo apud suos doctorum

rum linguæ negligebantur. *Leslaus.*

Felix Longobardus Grammaticus, quem laudat Paulus Diaconus.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Ignis Græcus Callinici inventum.

Sabinianus Papa horas diei, tintinnabuli sonitu primus distinguit.

Mahomete à Mecha fugiente 622. incipit Hegira, hoc est annorum lunarium apud Arabes supputatio ab ea fuga.

Æra Isdegerdis ab ejus obitu 632.

S. Eligius antequam Noviomensi Infula donaretur, aurifaber, per Galliam celebris; Extat adhuc ejusdem opus, nobile Mausolæum S. Martini Turon. E.

Urbium natales, & alia Architectura opera illustria. 38

Urbs Sangallensis in Helvetia conditur 620.

Ferraria amplificata à Rom. Pontifice Vitaliano 657.

Ferraria in oppositam Padi ripam translata 673.

Pampilona per Regem Bambam 674.

Praga in Bohemia incipit ædificari 686. & Cracovia in Polonia.

Templum ea ætate nobilissimum, nunc vix mediocribus comparandum D. Joanni Baptistæ à Theodolinda Longobardorum Regina Modoetiæ ponitur.

Architecti nobiles; Architectura Romana vices 39

Laterum officinas post Barbarorum devastatio

 nem

nem in Urbe abolitas opinatur Ciampinus in *Vetust. Monum.*

Itaque plerumque hoc ævo ædificatum est ex tophis, silicibus, & marmorum crustis.

Bonifacius IV. sive vetustis instaurandis, sive novis excitandis ædificiis, inclaruit.

Templum S. Venantii in Regione Montium prope Lateran. Ædem à Joanne IV. inchoatum, à Theodoro perfectum est.

Templum S. Georgii in Velabro à Leone II. instauratum traditur.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Honorio I. jubente, elaborata est opere vermiculato S. Agnetis effigies, quæ in Odæo templi, eidem Virgini dicati, via Nomentana visitur.

Imagines è tessellis, quæ spectantur in Odæo templi S. Venantio Episcopo, & aliis Martyribus Sacro prope Basilicam Lateranensem, Joanne IV. & Theodoro Pontificibus, qui simili opere ibi picti cernuntur, sedentibus compactæ feruntur.

S Æ-

SÆCULUM VIII.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

87	Joannes VI. Græcus à 702. ad 704.	2	2
88	Joannes VII. Calaber à 705. ad 707.	2	8
89	Sisinnius Syrus à 707. ad 708.	D.	20
90	Constantinus Syrus à 708. ad 715.	7	1
91	S. Gregorius II. Rom. à 715. ad 731.	15	9
92	S. Gregorius III. Syrus à 731. ad 741.	10	9
93	S. Zacharias Calaber à 741. ad 752.	10	3
	Stephanus II. Rom. 5. Dier. Pontif. non numeratur.		
94	Stephanus III. dictus II. Rom. à 752. ad 757.	5	1
95	S. Paulus Rom. à 757. ad 767.	10	1
96	Stephanus III. Siculus à 768. ad 772.	3	6
97	Hadrianus Rom. à 772. ad 795.	23	10
98	Leo III. Rom. à 795. ad 816.	20	6

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia. 2

Gregorius II. non III. (ut malè Rou in Tabul. Chronol.) Leonem Isaurum anathemate perculit, popularibus ejus sacramento solutis. *Baronius ex Aliis.*

Zacharias Rom. Pontif. Francis Proceribus potestatem fecit, damnata Chilperici ignavia, Pipinum Caroli Martelli filium Regem appellandi. *Galli Scriptores veteres ferè omnes.*

Fictum à Sigiberto jure suspicatur Baronius Decretum, quo Hadrianus I. R. Pontificis electionem Carolo Magno, & futuris post eum Cæsaribus dicitur permisisse. *Bellarm. & alii.*

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Justinianus Imper. Constantini Pontif. pedes osculatur 709.

Zacharias Rom. Pontif. Chilperici Regis ignavia damnata, Pipinum, Francis Proceribus approbantibus, Regem dicit 752. *Papebroch.*

Romana Sedes in toto Orbe terrarum Primatu fungens, Caput omnium Ecclesiarum constituta est. *In Epist. Hadriani I. à Septima Synodo approbata.*

Carolo Magno de criminibus Leoni III. objectis cogituro succlamant Episcopi: *Rom. Pontificem à nullo mortalium judicari* 800.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Prostratio Imperatoris ante Pontificem, ejusque pedum exosculatio 709.

Gregorius III. 14. Diaconis Cardinal. 4. addit Palatinos, quorum munus erat Pontifici in Eccl. Lateranensi ministrare.

Sub Stephano III. 769. in Concil. Rom. decretum est, ne quis eligeretur in Pontificem, nisi ex Cardinal. Collegio.

Pipinus Galliæ Rex primus equi Pontificii frænum tenens, Stephanum III. pedes deducit in Regiam.

Sex Cardinal. Episcopi sub Stephano IV. primò memorantur.

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

S. Lambertus E. Trajectensis, sive Leodiens. ob notatum scortum cæsus 707.

Infesti Ecclesiæ Saraceni ab ann. 718.

Leo Iconomach. indignis modis Catholicos vexat 740.

S. Bonifacius E. Mogunt. in Frisia pro Christo cæditur 754.

Cōstātinus Copronymus Martyrū messem cælo infert.

Habdalla Saracenorum Princeps furit in Christianos.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Toletanum 701. Romana 705. 721. 724. 726. 731. 732. 743. 745. 761. 769. 800. Anglicanum 705. Constantinopolitana R. 712. 754. falsò appellatum VII. Oecumenica Synodus, Ratisbonensia 742. 792. *Primum quibusdā Germanicum dicitur.* Liptinense 744. Svesionense 745. Germanicum 745. Clavoshoviense 747. Vermeriense, & Metense 753. Vernense 755. Compendiense 757. Germanicum R. 759. Gentiliacense 766. Dinglovingense 771. Vormatiensia 772. 776. Genevense 773. Marcodurensia 775. 779. Paderbonensia 777. 786. Lipstatense 780. Coloniense 782. Calecutanum 787.

Nicænum II. G. VII. Ingheleimense, & Narbonense 788. Forojuliense 791. Francofordiense 794.

7	*Sanctitate clari in utroque sexu.*
	S. Irmina Dagoberti II. fil. 701. S. Bonitus E. 704. S. Vvilfridus E. 709. S. Vvinocus Ab. 717. S. Suvibertus E. 718. S. German. E. C. P. 720. S. Richardus Anglorum Regul. pater SS. Vvillibaldi, & Vvinibaldi, & S. Vvalburgæ V. consanguineus S. Bonifatii, S. Joannes Damasc. 731. Venerab. Beda 735. S. Vviro Scotus E. 750. florebat. S. Hubertus E. 754. S. Anthusa fil. Constant. Copron. 775. S. Burchardus E. 791.
8	*Propagatio Fidei, & Bella sacra.*
	S. Vviro Belgis, S. Vvillibrordus Frisiis, aliisque in utraque Germania Evangelii lumen important. S. Ludgerus Saxones, S. Corbinianus Alemannos ad Christum adducunt. Avares cum Rege Trudone ad Cristum adjuncti. Brabanti per S. Humbertum, Thuringii, Frisii, Hassi, aliique Germaniæ populi per S. Bonifatium Christi religionem suscipiunt. Religio in Oriente tollere oculos visa est, Irene sacra refovente post obitum Leonis IV. Porphyro geniti.
9	*Sacri Ritus inducti, antiquati.*
	Panis, & Vini oblatio pro Missa celebranda. Magistri Cantorum. Gregorius II. jejunium in Sabbatis Quadragesimæ antea vetitum servari jubet. Gal-

Gallia Rom. Liturgiam, Pipino, & Carolo Magno adnitentibus, amplectitur.

Licebat adhuc sub Carolo Magno cuilibet Sacerdoti plures in die Missas celebrare. *Card. Bona Liturg.*

Consuetudo indiscretè distribuendi Divinam Eucharistiam pueris Sacro adstantibus aboletur. *Card. Bona.*

Sacer Cœlibatus ; Ordines Religiosi . 10

Petronax Ab.Casinense Monasterium instaurandum suscipit 720.

Edilredus Merciorum 704. Chenredus item Merciorum,& Offa Saxonum Oriental. in Anglia Reges 715. Ina R. Saxonum Orient. 740. Cleofulus, & Egbertus Northumbriæ Reges; paulò post, Carolomannus Caroli Martelli Primogenitus ad Monachos transeunt.

Monachi ad Infulas ,& gravissima Ecclesiæ negotia frequenter assumebantur.

Fœminis non patebat aditus ad Monachorum templa.

Miracula. 11

Crucifixi imago,Berythi à Judæis perfossa,largo sanguine manavit.

S. Joanni Damasceno manus amputata, à Deipara restituitur.

Acta II. Synodi Nicænæ testantur miracula S. Platonis Martyris in subveniendis captivis.

SS. Vvinocus Ab. & Suvibertus E. præcipuam in patrandis miraculis gloriam tulere.

Venerabilis Beda, & S. Ludgerus nonnulla hujus ævi miracula memorant. *Schis-*

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Schisma ob Theophilactum contrà Paulum electum 757.

Constantinus, nec dum sacris initiatus, Paulo I. moriente eligitur, fratre Duce Nepesino Romam cum exercitu ingresso 767.

Vitiza Hispaniæ Rex sibi subjectos Episcopos à Rom. Pontificis auctoritate semovet.

Leo III. à Romanis injuriosè tractatur, sed in Carolo Magno præsidium invenit.

13 *Haeretici.*

Agonyclitæ, Christiano-categori.

Leo Isaurius Imper. sacrarũ cultum Imaginum, veluti ex Ethnicorum errore natum, omni vi adnisus est tollere, quæ res ei cognomen Iconomachi dedit 723. Iconoclastæ.

Aldebertus Gallus, Clemens Scotus, Pauliciani, sive Atingani.

Felix Vrgelitanus, & Elipandus,

Albanenses, quorum propago Bagnolenses, qui Albanensium erroribus alios addidere.

14 *Imperatores Romanorum.*

REGES ITALIÆ *LONGOBARDI.*		IMP. ORIENTIS.	
24 Luitpertus ad 704.	1	23 Justinianus II. iterũ ad 711.	7
25 Ragumpertus M.	3	24 Philippicus ad 712.	1
26 Aripertus II. ad 712.	8	25 Anastasius II. ad 715.	3
27 Ansprandus M.	3	26 Theodosius III. ad 716.	1
28 Luitprandus ad 744.	31		

29 Hil-

29 Hilprandus 736. M. 7
Unà cum Luitprando
30 Rachisius ad 756. 6
31 Aistulphus ad 756. 6
32 Desiderius cum f. Adalgiso ad 774. 18
Victo Desiderio
33 Carolus Magnus ad 800. 26

IMPER. OCCIDENTIS
Restituitur 800.
1 Carolus Magnus ad 814. 14
A Leone III. R. Pont. dictus.

27 Leo III. Isauricus ad 741. 24
28 Constantin. VI. Copronym. ad 775. 34
29 Leo IV. vulgò III. ad 780. 5
30 Constantinus VII. cum Irene ad 790. 10
Idem solus ad 797. 7
Irene sola ad 802. 5
Saracenis tributum pendit.

R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ; Principes 15

Sardinia post domitam Hispaniam à Saracenis subacta.

Etruriæ Duces, Longobardis regnantibus, mox post Carolum Magnum rerum potitum dicti plerumque Comites, aut Marchiones, Lucæ sedere consueverant. *Florentinus in Mathild.*

Aistulphus Rex Longobardorum Ravenna potitus, cæterisque Exarchatus oppidis in suam ditionem redactis, huic Magistratui finem imponit 752.

Pipinus fil. Caroli ab anno 781. ad 810. R. Italiæ

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Aripertus II. Longobardorum Rex Alpes Cottias Rom. Pontifici donat 704.

Romani, aliique Italiæ populi à Leonis Isauri Sacro

Sacro anathemate percussi, Imperio abrupti, sponte Gregorio II. Rom. Pontifici parere incipiunt 730.

Pipinus Francorum Rex Exarchatum, & Pentapolim Sedi Apost. donat 755.

Carolus Magnus Pipini patris donationem cumulat, adjectis Corsica, Sardinia, Sicilia, Benevento, Spoletino, & Tusco Ducatu 774.

Anglia primò 740. mox pluries, Gallia 782 Rom. Ecclesiæ fit vectigalis.

17 *Reges Galliæ.*

Dagobertus III. ad 715.	4
Chilpericus II. ad 720.	4
Theodoricus III. ad 737.	17
Interregnum 6. annorum.	
Childericus III. ad 751.	15

Merovingiorum ultimus in Monasterium detruditur cum filio Theodorico.

CAROLINI REGES

Auctoritate Zachariæ Papæ succedunt 752.

Pipinus Brevis ad 768.	16
Carolus Magnus ad 814.	46

Primus è Francis Imperator 800.

18 *Hispaniæ Reges.*

Vitiza ad 711.	10
Rodericus ad 712.	2

Mauri 713. Hispania subacta, rem Gothicam in plura regna distrahunt.

Pelagius à 717. ad 737.	20

E regio sanguine regnat Oveti in Asturiis.

Garzias Ayusa Rex Suprarbiensis 724.

Legio-

Legionense Regnum. 737.

Favila ad 739.	2
Alphonsus I. Catholicus ad 757.	18
Froila ad 768.	11
Aurelius ad 774.	6
Silo ad 783.	9
Maurogatus ad 789.	6
Mauris annuum puellarum tributum pendit.	
Veremundus Diaconus ad 791.	3
Alphonsus II. Castus ad 842.	52

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Post Cracum II. & Lecchum Craci I. filios, Vanda imperat in Polonia usque ad 760. Post Vandam XII. iterum Palatini, quibus tres Lecchi succedunt, ac deinde postremi filius Popielus.

Hunni reduces iterum Pannonia potiuntur 744.

Carolus Magnus victo Vitiloni Bavariæ Duci Tassilonem II. substituit, mox hunc rebellem in Monasterium detrudit, ac ipse Regem se Bavariæ dicit 788.

Flandria antea inculta fit Comitatus 792.

Biornus III. Christianorum I. in Svecia Rex 800.

Initia, vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Ulit Saracenicæ dominationis fines latiùs extendit, & Imperii sedem iterum figit Damasci.

Saracenis Haly, sectatoribus impellentibus, Maurofores Chorazami dominos occidunt, Marvanum Calipham cædunt 752.

Indè sub Muhamad Abubalas Saracenorum Impe-

Imperium in tres partes dividitur, quarum primam Abubalas tenuit in Perside, Salim Ægypto præfuit, & Abdalla Syriæ.

Hinc stirps Bilæ apud Persas celebris.

Arrakid Bila, sive Aaron Carolo Magno amicus.

21 *Bella clariora.*

Saraceni in Hispania 713. Indè bella adversus eos Pelagii, Alphonsi I. Froilæ I. Veremundi I. Alphonsi Casti Regum integro ferè sæculo, & plerumque prosperè gesta.

In Gallia bella Civilia Carolo Martello victore; mox ejusdem contra Saracenos.

Pipini contra Saxones, Aquitanos, & Longobardos bella.

Caroli Magni contra Longobardos in Italia, contra Saracenos in Hispania, & Saxones in Germania arma felicia. *Quæ de rebus contra Anglos gestis narrantur, comentitia censentur.*

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Saracenis cum Roderico Hispano confligentibus 700. hominum millia utrinque cadunt 713.

Cum Solimano Saraceno 300. hominum millia frustra Constantinopolim tentant 715.

A Carolo Martello Franciæ Principe, Saracenorum 375. millia uno prælio cæsa 732.

Carolus Magnus Saxones immensis cladibus afficit.

Saracenorum 700. millia ab Alphonso Casto mactata pluribus præliis.

Belli

Belli Duces Nobiliores. 23

Carolus Martellus, Caroli Magni Avus, cui ob es è re Christiana feliciter gestas à Gregorio III. Christianissimi titulus datus est.

Pipinus Caroli Magni pater Galliæ Rex.

Carolus verè Magnus Imperator, & Bellator.

Rolandus, quem Itali corrupta voce Orlandum ppellant, sub Carolo Magno.

Pelagius è Regio Gothorum sanguine Cantari Comitis fil. Hispaniæ restitutor.

Azer, cujus virtute Aragones Maurorum jum excussere.

Alphonsus Castus Rex Ovetensis.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Aripertus Longobardorum Rex, ingenti accea ab hostibus clade, fugiens, in trajectu amnis iro degravatus, mergitur 712.

Artemius in Siciliæ dictus Imperator, cremar 718.

Pestis sævissima in Thracia, vicinisque Provinis furit.

Copronymi classis navium 2660. fluctibus hau. 732.

Constantinus Pseudopatriarcha C. P. inter opobria trucidatur 767.

Constantinus Imper. ab Irene matre excæcar 797.

Motus Elementorum, & signa de Cælo. 25

Tanta Solis Eclypsis, ut Stellæ in die apparent 3. Jun. 718.

Scu-

Imperium in tres partes dividitur, quarum primam Abubalas tenuit in Perside, Salim Ægypto præfuit, & Abdalla Syriæ.

Hinc stirps Bilæ apud Persas celebris.

Arrakid Bila, sive Aaron Carolo Magno amicus.

21 *Bella clariora.*

Saraceni in Hispania 713. Indè bella adversus eos Pelagii, Alphonsi I. Froilæ I. Veremundi I. Alphonsi Casti Regum integro ferè sæculo, & plerumque prosperè gesta.

In Gallia bella Civilia Carolo Martello victore; mox ejusdem contra Saracenos.

Pipini contra Saxones, Aquitanos, & Longobardos bella.

Caroli Magni contra Longobardos in Italia, contra Saracenos in Hispania, & Saxones in Germania arma felicia. *Quæ de rebus contra Anglos gestis narrantur, comentitia censentur.*

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Saracenis cum Roderico Hispano confligentibus 700. hominum millia utrinque cadunt 713.

Cum Solimano Saraceno 300. hominum millia frustra Constantinopolim tentant 715.

A Carolo Martello Franciæ Principe, Saracenorum 375. millia uno prælio cæsa 732.

Carolus Magnus Saxones immensis cladibus afficit.

Saracenorum 700. millia ab Alphonso Casto mactata pluribus præliis.

Belli

Belli Duces Nobiliores. 23

Carolus Martellus, Caroli Magni Avus, cui ob res è re Christiana feliciter gestas à Gregorio III. Christianissimi titulus datus est.

Pipinus Caroli Magni pater Galliæ Rex.

Carolus verè Magnus Imperator, & Bellator.

Rolandus, quem Itali corrupta voce Orlandum appellant, sub Carolo Magno.

Pelagius è Regio Gothorum sanguine Cantabri Comitis fil. Hispaniæ restitutor.

Azer, cujus virtute Aragones Maurorum jugum excussere.

Alphonsus Castus Rex Ovetensis.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Aripertus Longobardorum Rex, ingenti accepta ab hostibus clade, fugiens, in trajectu amnis auro degravatus, mergitur 712.

Artemius in Sicilia dictus Imperator, crematur 718.

Pestis sævissima in Thracia, vicinisque Provinciis furit.

Copronymi classis navium 2660. fluctibus hausta 732.

Constantinus Pseudopatriarcha C. P. inter opprobria trucidatur 767.

Constantinus Imper. ab Irene matre excæcatur 797.

Motus Elementorum, & signa de Cœlo. 25

Tanta Solis Eclypsis, ut Stellæ in die apparerent 3. Jun. 718.

Scu-

Scutum nigerrimum in Orbe Solari 733.

Pluvia cineris in Oriente 744.

Tenebræ horrendæ per Orientem à 4. Augusti ad Kal. Octobris 746.

Prodigiosi terræmotus in Oriente, & pestis triennis 746.

Tanta fuit hyemis sævitia, vt Pontus Euxinus gelu coalesceret, & à Danubio ad Euphratem usque regiones continua glacie connecterentur 764.

Constantino à matre Irene excæcato, Sol per dies 17. visus est latere. *Theophil. & alii*.

26 *Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ.*

Gregorius III. Luitprandum Longobardorum Regem, suum petentem caput, ultrò adit: ille verecundia supplicis Rom. Pontificis se se ad ejus pedes abjicit 739.

Rachisio Longobardorum Regi Perusinos obsidenti Zacharias Pontifex cœlestis Numinis iram intentat. Ille subita religione perfusus, obsidionem solvit, sequè cum uxore, & filia consecrat Deo 750.

Cùm Leo IV. Imper. coronam auream gemmisque insignem ex Æde S. Sophiæ sacrilegè raptam capiti imposuisset suo, statim pestifera correptus febri miserè interiit.

27 *Schola, Academia, literarum incrementa, & detrimenta.*

Balbaricensis Acad. in Arabia ad Medicinam, Astrolog. & Philos. 713.

Eboraci publicum Sacrarum literarum studium instituit S. Egbertus 761. Osna-

Osnaburgensis, Papiensis, & Patavina Academiæ à Carolo Magno institutæ; Bononiensis renovata.

Academia Athenis Romam attracta, Lutetiam à Carolo Magno translata opera quatuor Monachorum, Rabani, Alcuini, Claudi, & Joannis Scoti, Bedæ discipulorum 791.

Leo Isauricus magno literarum detrimento triginta voluminum millia C. P. Bibliothecæ cum duodecim doctissimis eorum Custodibus plusquàm barbarè flammis absumit. 726.

Theologia positiva. 28

S. Anthelmus, sive Adelmus E. Adamannus Ab. Scotus. S. Gregor. II. Papa, S. Andreas Cretensis E. S. Germanus Patriarcha Constantin. Venerabilis Beda obiit 735.

S. Joannes Damascenus, Chrodegandus E. Ambrosius Autpertus, Dacrianus. *Malè hic à nonnullis locatur Antonius ab opere, quod contexvit, dictus Melissa, quærendus sæculo 12.*

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

Vvilfridus Ripanensis, S. Germanus Patriarch. C. P. Sed operis contra hæreses vix superest fragmentum.

S. Joannes Damascenus, præter alia, omnium primus Theologiam recto ordine comprehendit. *Bellarm.*

Anastasius Ab. Judæos libello exagitavit.

Beatus Abbas, & Etherius Vxamensis.

Hadrianus I. Pontif. Rom.

S. Pauli I. Epist. supposit.

Liber de Divinis Officiis, qui Alcuino tribuitur, farrago videtur ex pluribus collecta.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Theodorus Cantuariensis auctor Pœnitentialis. *Vide Oudin.*

Cùm Justinianus Civilem doctrinam instaurasset, vetuit ne cui de Jure scribere deinceps liceret.

Quare Romana Jura scriptores Interpretes per plura sæcula non habuere.

Apud Hebræos floruere primi Talmudi Interpretes.

Capitula selecta Canonum Hibernensium apud Dachery. tom. II.

Hadrianus Papa; Angliramnus E. Isidorus Mercator, Canones collignnt.

Carolus M. leges Boicas novis tabulis auget 788.

31 *Philosophia*

Artvillus nobilissimi reguli in Scotia filius, sed arcanæ Philosophiæ cognitione nobilior. *Leslaus.*

Beda Philosophiæ libros 4. scripsit. *Extant in tom. 2. oper.*

Alcuinus Flaccus, & Joannes Scotus Bedæ discipuli Philosophiam in Academia Parisiensi professi sunt, & inde in omnem ferè Europam propagata est.

Arabibus sive Mauris Hispaniam occupantibus, Alchimiæ disciplina ad reliquos Europeos transiit. *Voss.*

Medi-

Medicina. 32

Aegidius Athenienſis Medicus, & Philoſophus nobilis, D. Benedicti Sectator egregius.

Arabes in Academia Balbaricenſi utilem Medicinæ inſtaurandæ dant operam.

Joannes Serapionis filius inter medicos celebratur. *Gaulterius in Tab. Chronogr. transfert ad ſæculum* 11. *cum Genebrardo.*

Mathematica. 33

Hebdius Monachus cognomento Stephanus, Muſicus inſignis teſte Beda.

Beda Venerabilis Syderum etiam ſcientia claruit.

Hemoaldus cognomento Providus Bedæ familiaris.

Flaccus Albinus Aſtrologus Bedæ diſcipulus.

Jacebant hoc ævo apud Europæos Mathematicæ diſciplinæ, quibus interim erigendis in Aſia Arabes operam dabant.

Hiſtoria, & Chronologia. 34

Theophanes Byzantinus, Adamnanus ſeu Adamannus Scotus.

Venerabilis Beda Anglorum ſcripſit Hiſtoriam & Martyrologium; ſed ſuppoſititium eſt, quod inter ejus opera circumfertur: genuinum edidere non ita pridem PP. Bollandi continvatores in tom. 2 Martii.

Hebdius cognomento Stephanus.

S. Marcellinus Presbyter, Iſidorus Pacenſis E.

Gregorius Amartolus Tarasii Patriarchæ Syncellus.

Paulus Diaconus Varnefridi filius.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

S. Adelmus, & Iglacus Rhet. & Poet.

Tatuvimus, Cudbertus, Magefeus, Mordacus Scotus. Poetæ.

In Bedæ celebri Epitaphio (si hoc ævo scriptum est) *Hac sunt in fossa Beda Venerabilis ossa;* Rhytmici carminis initium agnoscimus.

Carolus M. Hadriani I. Pontif. sepulchrum carminibus decoravit.

Hymnos cum laude scripsere Paulus Diaconus Vvarnefridi f. & S. Cosmas Hierosolym. Majumæ E.

Rabanus Maurus, & Hilduinus ad IX. Robertus R. Galliæ, S. Odilo, & B. Petr. Damiani ad XI. sæculum ex X. revocentur.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Beda Venerabilis, ejusque discipulus Alcuinus Grammatica scribunt. *Vossius.*

Hoc, & sequenti sæculo insignis erat nomenclatura Grammaticum appellari. Angelus à Nuce in Notis ad Ostiens.

Monachi Byzantio à Copronymo pulsi, Romæ à Stephano III. locantur in Monasterio, quod ab illis, Græcam linguam instaurantibus, Grecæ Scholæ nomen invenit. *Mss.*

Carolus Magnus Roma Latinos Grammaticos in Galliam vocat. Ex *Vita.*

Vvalid Saracenorum Calipha prohibet Grecè quid

quid literis consignari, vultque omnia Arabicè scribi. *Miscell.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Qui putant hoc sæculo inductas ferreas equorum soleas, procul dubio censentur errare, ut eruditè suo more docet Fabrettus in Syntagmate ad Colum. Trajani.

Constantinus Copronymus Pipino Regi Organa in Galliis non ante visa dono mittit 757. *Sigebertus.*

Zacharias Hierosolymit. Regis legatus Carolo Magno S. Sepulchri, Calvariæ, & Oliveti claves cum vexillo defert 800. *Eginarth. in Vita.*

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria. 38

Ovetensis civitas in Hispania 760.

Viterbium à Luitprando Longobardorum Rege vel ædificatur, vel saltem mœnibus cingitur.

Casinense Monasterium à Petronace 720. cœptum instaurari, ad eam amplitudinem, & opes excrescit, quibus postea floruit.

Pons super Rhenum Caroli M. opus decennale.

Templum D. Petri in Cœlo-aureo à Luitprando Ticini conditum, & opulentissimis auctum donariis, in quo D. Augustini corpus collocavit.

Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices 39

Gregorius III. reficit Urbis muros.

Templum Ss. Petri, & Marcellini nova molitione erigit.

Carolo Magno regnante, visa est reflorescere

Architectura, & eum ædificandi modum tenere, quem, Gallieno imperante, usurparant Architecti. *Ciampinus loc. cit.*

Hadrianus I. muros Urbis magnis impensis reficit, vetera plura ædificia restaurat, nova condit.

Idem Confessionem, ut ajunt, D. Petri, totam solido auro, Altare autem illi impositum, & parietes dextra, levaque argento contexit.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Furentibus in Sacras imagines Iconomachis, Pictura, & Statuaria magnum accipiunt detrimentum.

Hoc sæculo Altarium vestes Divorum imaginibus ornari cœpere, ut liquet ex Anast. in vita Gregorii III. Zachariæ, & Hadriani I.

Quamvis Apostolorum imagines in Odæo S. Pudentianæ, Hadriano I. sedente, tessellis pictæ, rudem ejus ævi artem ostendant; Pussinus magni nominis pictor sedentis inter eos Servatoris majestatem contemplari sæpè, & laudare solebat.

SÆ-

SÆCULUM IX.

Christi Vicarii Romani Pontifices.

99	Stephanus IV. Rom. à 816. ad 817.	0	7	1
100	S. Paschalis Rom. à 817. ad 824.	7	4	
101	Eugenius II. Rom. à 824. ad 827.	3	3	
102	Valentinus Rom. 827.	D.	40	
103	Gregorius IV. à 828. ad 844.	16	0	
104	Sergius II. Rom. à 844. ad 847.	3	9	
105	S. Leo IV. Rom. à 847. ad 855.	8	3	
106	Benedictus III. Rom. à 855. ad 858.	2	6	
107	S. Nicolaus Rom. à 858. ad 867.	9	8	
108	Hadrianus II. Rom. à 867. ad 872.	5	0	
109	Joannes VIII. Rom. à 872. ad 882.	10	0	
110	Marinus, seu Martinus II. Galesinus à 882. ad 884.	1	2	
111	Hadrianus III. Rom. à 884. ad 885.	1	4	
112	Stephanus V. Rom. à 885. ad 891.	6	0	
113	Formosus Portuensis à 891. ad 896.	4	7	
114	Bonifacius VI. Rom. 896.	D.	15	
115	Stephanus VI. Rom. à 896. ad 897.	1	3	
116	Romanus Faliscus à 897. ad 898.	0	5	
117	Theodorus II. Rom. 898.	D.	20	
118	Ioannes IX. Tiburtinus à 898. ad 900.	2	0	

Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

Ludovicus II. Imper. in Epist. ab Basilium Orientis Imper. fatetur, eos tantùm dicendos Impe-

ratores, quos R. Pontifex Oleo Sancto perfuderit.

Ineptissimam de Joanna Papissa fabellam, obstetricante Mariano Scoto natam, studiosè foverunt Novatores, feliciter confutarunt Orthodoxi, quos inter videndi Allatius, & Labbeus.

Formosi cadaver effossum, & Pontificalibus exutum insignibus, cum prophano habitu projectũ in Tyberim narrant Scriptores, & plures, & probatiores.

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Carolus Magnus inter filios regna partitus Romano Pontifici testamentum subscribendum mittit.

S. Theodorus Studita *in Epist.* ad Leonem III. Summum Patrem, & Archipastorem Ecclesiæ, quæ sub Cælis est appellat 809.

Ludovicus II. Imper. Sergii II. pedibus osculum obtulit.

Petrus universam administrare Ecclesiam perpetua successione jubetur. *S. Nicol. I. Epist. ad Michael. Imper.*

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices.*

Lotarius I. amotis iis, quibus jus suffragii non erat, à Comitiis Pontificiis turbas arcet, jubetque iis, vel Regem, vel ejus Legatum interesse.

Leo IV. Reges, & Cæsares sacris Comitiis immisceri vetat.

Nicolaus I. aureo circulo Thiaram exornat.

Joannes VIII. Cardinalium jura primus evulgat. Cru-

Crucis gestatio ante Romanum Pontificem, vel inducta, vel illustrior reddita.

In fine hujus sæculi nullus ampliùs Catholicus Episcopus Papæ nomine uti solebat, propriumque censebatur Rom. Pontificis. *Baron.*

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

Saraceni ab an. 812. ad 852. Ecclesiam in Hispania, & Oriente vexant.

Bulgari Orientalem Ecclesiam valde affligunt 813. Leo Armenus furit in Orthodoxos.

Monachi 900. è Monasterio S. Vincentii ad Vulturnum à Saracenis pro Christo cæsi 880. Perperam hoc Monasterium à Bucelino locatur in Gallia.

Dani in Anglia, & Scotia plures pro Christo trucidant.

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Altinense 802. Cloveshoviense 803. Constantinopolitana RR. 809. 814. 858. 859. 879. falsò dictum G. VIII. Aquisgranensia 809. 816. 817. 836. 842. 862. Moguntiacum, Remense, Turonense, Cabilonense, Arelatense 813. Ad Theodonis villam 814. 835. 844. Noviodunense 814. Ingheleimense 817. Attiniacensia 822. 870. Parisiensia R. 824. 829. 846. 847. Romana 826. 853. 861. 863. 863. 864. 865. 868. 879. 879. 881. R. 897. Compendiense 833. Metensia 835: 838. RR. 863. 869. 893. Lugdunense 836. Cabilonensia 839. 894. Lauriacense 843. Vernense 844. Bellovacense, & Meldense 845. Moguntiaca 847. 848. 857. 888. Turonense 849. Ticinensia 850. 855. 876. Cordubense R. 852.

852. Svessionensia R. 853. 866. Valeniinum 855. Crissiacum 856. Tullensia 859. 860. Confluentinum 860. Sablonense 862. Sylvanectense. 863. Trecensia 868. 878. Constantinopolitanum IV. Gen. VIII. 869. Vermeriense 869. Coloniensia 870. 887. Duziacensia R. 871. 874. Pontigonense 876. Neustriense, & Ravennense 877. Remensia 879. 892. Ad S. Macram 881 Viennense in Gallia 892. Triburiense 895.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Ludgerus E. 809. S. Plato Ab. 812. S. Benedictus Ab. Anianensis 821. S. Nicephorus Patriarch. C. P. 828. S. Fridericus E. Trajectensis M. 838. S. Anscharius E. 865.

S. Ebba, postquàm se cum Sociis Monasterii Virginibus ad tutelam virginitatis denasasset, sanctissimè obiit.

S. Eadmundus R. Angliæ passus horrenda, & S. Ignatius Patriarch. C. P. 870. S. Rembertus E. 888.

S. Theocthiste Virgo planè mirabilis, de qua Card. Baronius 902.

8 *Propagatio Fidei, & Bella sacra.*

Harioltus Danorum R. cum pluribus è suis Baptismo lustratur 826. & Bogoris Bulgarorum Princeps 845.

Sclavi Dalmatiæ incolæ cum Sueropilo R. ad Christum adjuncti.

SS. Anscharius, & Rembertus Svecos, S. Radbodus Frisios Christo lucrantur.

Basilius Macedo per egregiæ sanctitatis Episcopum Prussos ad Christum traducit. Go-

Gothofredus Nortmannus cum tota ſua gente fit Chriſtianus ſub Carolo Craſſo.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Leone III. ſedente locus honoratior habita eſt dextera locandis ſacris imaginibus : mox iterum ſiniſtra.

Falsò adſcribitur Eugenio II. examen per frigidam. *Papebroch.*

Proſæ Eccleſiaſticæ ſub Sacrum canendæ 840.

Feſtum omnium Sanctorum à Gregorio IV.

Palmæ benedictæ à Joanne VIII. ad Carolum Calvum miſſæ, victoriæ omen 877.

Idem rogante Moravorum Apoſtolo Methodio, Slavonicæ linguæ uſum permittit in Sacris 880.

Sacer Calibatus, Ordines Religioſi. 10

Poſt viſam decuſſatam in Cælo Crucem Scoti, & Picti Anglos memorabili prælio cædunt. Indè initium cœpit ſingularis apud Scotos S. Andreæ cultus, militari per Achaium R. Ordine inſtituto. *Leslaus*, *&* *Buchanan.*

Lotharius I. Imper. Monachus in Monaſteriò Prumienſi 855.

Puerorum per parentes in Monaſteriis oblatio diſplicere cœpit, & aboleri.

Monaſteria Clericis, imò & Laicis à Ludovico Pio Imper. primò commendata.

Hoc ſæculo primùm Monachis data facultas Sacramentales criminum confeſſiones excipiendi. *Scheleſtrat. in Antioch. Concil. fusè, & eruditè.*

Mira-

11 *Miracula.*

S. Jacobus Apost. ex equo candido militans in acie pro Ramiro Legionis R. ab exercitu conspicitur.

Caradignæ in Hispania pavimentum, sub quo sepulti 200. Monachi à Saracenis cæsi 848. 6. Augusti, qua die contigit cædes, quotannis sanguineo sudore madet.

Miraculis sæculum illustrarunt SS. Anscharius, Eulogius, Rembertus EE.

Testes miraculorum habemus Rembertum, & Bavonem EE. cum Thegano.

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Synodus Paris. 829. execratur audaciam mulierum, quæ in quibusdam Galliæ provinciis ausæ fuerant Sacramenta populis ministrare.

Schisma adversùs Eugenium II. 824. contra Benedictum III. 855. contra Formosum 891.

Joannes VIII. nimis indulgens, Apostolicæ severitatis vim primus infregit; unde plurima in Ecclesiam mala fluxere, & nota de Papissa fabula. *Baron.*

Schisma inter Sergium III., & Joannem IX. 897.

Bonifatius Antip. pulsus per Stephanum VII. 897.

13 *Hæretici.*

Claudius Taurinensis Felicis Urgelitani discipulus.

Theoda Pseudoproph. quæ sibi notum extremi Judicii diem jactabat. Gode-

Godescalcus Prædestinatianorum instaurator.

Leo Armenus Sacrarum Imaginum cultui bellum atrox indicit 814.

Photius Græcorum Schismaticorum antesignanus Pseudopatr. C. P.

Joannes Scotus cum sociis Fredevardo, & Bertramo, quos aliqui Sacramentariorum præcursores appellant.

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS		ORIENTIS.	
2 Ludovicus Pius ad 840.	26	31 Nicephorus ad 811.	9
		Cùm filio Stauratio ab 804. ad 811.	
3 Lotharius I. ad 855.	15	32 Michael I. Curopal. ad 813.	2
4 Ludovicus II. ad 875.	20	33 Leo V. Armenus ad 820.	7
5 Carolus Calvus ad 877.	2	34 Michael II. Balbus ad 829.	9
6 Ludovicus III. Balbus ad 879.	2	35 Theophilus ad 842.	12
Vacat Imper. ad 881.			
7 Carolus Crassus ad 888.	7	36 Michael III. cum Theodora ad 855.	12
Vacat Imper. ad 892.		Solus matre pulsa ad 867.	12
8 Vido Spoleti Dux ad 894.	3	37 Basilius Macedo ad 886.	18
9 Lambertus cum Patre ab 893. ad 910.	17	38 Leo IV. Sapiens ad 911.	25
10 Arnulphus ab 896. ad 899.	4		
Simul cum Lamberto.			

R. Im-

15 *R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ; Principes*

Sub initium sæculi Ademarus Genuæ Comes.

Bernardo Caroli Magni Nepote mortuo, Regnũ Italiæ Imperio jungitur 818.

Salernitani, & Capuani Principatus initia, Lothario I. imperante.

Saraceni Gariliani arce donati, multis circum oppidis potiuntur.

Carolo Crasso extincto, sive Cæsares, sive Reges usque ad Othonem I. Germaniæ Regem, certasse potiùs in Italia, quàm imperasse visi sunt.

Sigifredus ex Longobardis Etruriæ Principibus pater Atonis, avus Sigeberti, quem postea 967. Otho I. Atestis Marchionem dixit.

16 *Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Ludovicus Pius Imperator avi Pipini, & Caroli patris donationes confirmat, easque Romæ, aliarumque Urbium, & Oppidorum accessione amplificat 815.

Salomon minoris Britanniæ Rex annuum denarium à singulis regni sui familiis Romanæ Ecclesiæ solvi jubet 869.

Joannes VIII. Saracenis Urbi minitantibus tributum pendere cogitur 877.

Sæculo inclinante, memorantur primò Tusculani Comites per duo deinceps sæcula Rom. Pontificibus plerumque infesti.

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus Pius Imper. ad 840. 26

Carolus Calvus Imper. ad 877. 38

Lu-

Ludovicus II. Balbus ad 879. 2
Boso Comes coronatur Rex Burgundiæ, & Provinciæ. Hinc Regnum Arelatense 879.
Andegavensium Comitum Origo 880.
Ludovicus III. ad 882. 4
Carolomannus cum fr. & solus ad 884. 6
Carolus II. Crassus Imper. ad 888. 6
Regnare capit à morte Ludovici III.
Odo, seu Eudes Tutoris nomine ad 898. 10
Carolus III. Simplex ad 923. 25
Filius Ludovici II.

Hispaniæ Reges. 18

Alphonsus abstinens ab uxore, Casti cognomen invenit.
Castellæ Comes Ovetensi Regi parebat.
Enecus I. Navarræ Rex 819.
Ramirus I. ad 850. 8
Ordonius ad 866. 16
Garcias II. ducta Uraca, Navarræ Regno Aragoniam jungit 867.
Alphonsus III. Magnus ad 910. 44
Godefridus de Arria Comes Barcinonensis à Carolo Crasso institutus.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Carolus Magnus, Saxonibus victis Vvitikindum Ducem imponit 804.

Egebertus Angliæ universæ Rex I. moritur 837. Sivardus II. Daniæ Rex à Ludovico Pio Frisiam accipit.

In Polonia post interregnum 20. annorum eligitur Piastus Dux gentis 842. Pi-

Pictorum gens univerſa cum regno deleta à Kenneto Scotor. Rege 850.

Auſtraſia à Lothario R. Lotharingia dicitur. Polæmon Dux I. Lithuaniæ 900.

Ingo Suecorum Rex Ruthenos, & Moſchos ſuæ ditionis facit 900.

Raguſei, pulſo Demejano tyranno, Venetorum ope, ab his per aliquot annos annuum Prætorem admittunt. *Tubero l. 5.*

20 *Initia, Viciſſitudines Regnorum extra Europam.*

Abuezar Matacem inter Saracenos illuſtris, ut pote qui, octo Regibus domitis, principes eorum urbes victor expugnavit.

Creta à Saracenis occupatur 822.

Jacub-Leys celebris apud Saracenos Perſas regnat. *Poſt hunc diù ſilet Perſarum hiſtoria.*

Celeberrimi erant hoc ſæculo Babylonius, ſeu Baldacenſis, & Ægyptius Calipha. *Hæc Arabica voce, quæ Succeſſorem, vel Hæredem ſignificat, nempè Mahometis, primò appellatus eſt ſupremus Saracenorum Princeps, mox & alii minores.*

21 *Bella clariora.*

Dani Anglis moleſti in Britannia.

Carolus Magnus bellum Saxonicum conficit, quod annos 33. duraverat.

Græci Cæſares contra Bulgaros bellum habent varia fortuna.

In Francia, & Germania bellum civile filiorum contra Ludovicum Pium, & poſtea inter ſe.

Nortmanni egreſsi è Dania 836. Galliam invadunt.

Saraceni in Italia, & Hispania bellis furunt.
Bella de Imperio certantium in Italia usque ad Othonem I. Imperat.

Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi. 22

Pipinus Caroli Magni filius Venetorum priùs victor, mox ab iisdem victus Ravennam migrat inglorius 811.
Celeberrima apud Scotos Kennethi Regis victoria, qua Pictorum gens cum Rege Druskeno ad Taum fluvium penè deleta 838. *Bœth. Leslæus.*
Ramirus I. Legionis Rex, cæsis ad Clavigium sexaginta Maurorum millibus, Alveldam, & Calagurrim ipsis eripit 846.
Arnulphus Germaniæ Rex Romam diù frustra oppugnatam, per occasionem leporis fortè in eam refugientis capit. *Sigebertus. & alii.*

Belli Duces nobiliores 23

Enechus cognomento Arista belli operibus ingens I. Navarræ Rex.
Bonifacius Comes è progenitoribus Mathildis Comitissæ, rebus in Cosica gestis, inclytus.
Regnerus Rex, amorum, & rerum gestarum similitudine Danorum Hercules.
Robertus Fortis sui sæculi Machabæus apud Gallos 866.
Vido III. Spoleti Dux, & Imperator.
Andreas Romani exercitus Dux, à quo cæsi Saraceni ad Padum 886.
Atto, seu Actius Mathildis Comit. proavus, bello per ea tempora clarus. *Floren.*

24 *Casus tragici, Calamitates publicæ.*

Bernardus Ital. R. jussu patrui Ludovici Pii excœcatus præ mærore obiit 818.

Horrenda per locustas Galliæ depopulatio, quâ consequuta, pestis tertiæ mortalium partis exitio 876.

Bardas Cæsar jussu Michaelis Imper. in frusta conciditur 866.

Basilius Macedo cervi cornibus transfossus, effusis intestinis efflavit animam 886.

Carolus Crassus regio nomine exutus, Arnulpho fratris filio in tutelam datus, ab eo victum emendicabat.

Arnulphus veneno stolidus effectus, aphtiasi consumptus perit. *Frisingen.*

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

In Italia horrendi terræmotus, quibus, & aliquæ Vrbes dirutæ, & montes disjecti 801.

Sunt qui tradunt maculam in Sole visam per dies octo 807.

In Saxonia terra ad trium millium spatium intumuit 823.

Grando stupendæ magnitudinis in Gallia, & gelu 15. pedes longum 6. latum cadit è Cœlo 825.

Prodigiosa Solis defectio, qua visa, Ludovicus Pius supremum morbum contraxit 840.

Terra immaniter concussa horrendùm immugit 862.

Pluvia sanguinea per triduum in agro Brixiano 869.

Res

Res memorabiles, sive sacræ sive prophanæ. 26

Crunnus Nicephori Cæsaris cæsi calvariam vertit in craterem 811.

Carolus Magnus quidquid moriens in thesauris habuit, pauperibus, & sacris Ædibus legatum voluit.

Basilius Macedo quoties judiciis vacaret, per præcones populo denunciabat, adesse Augustum ejusope, & opera uti volentibus.

Trebellius filium, cui Monachum induens Bulgariæ regnum reliquerat, effossis oculis in custodiam tradit, quia populos ad falsorum Numinum cultum revocabat 880.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

In Dania, & Suecia primus Scholas aperit S. Ansgarius 831.

Scholæ Constantinopolitanæ per Bardam restitutæ 859.

Oxoniensis Academia in Anglia 872.

Fulco E. Scholas Remis instaurat.

Carolus Calvus in Europa, Maimon Saracenorum Amiras in Asia, egregii literatorum Mecænates.

Ludovicus Pius jubet Monachos, imò, & Moniales describendis veterum libris addici. *Aventinus*.

Michael Balbus, ne pueros se doctiores cerneret, erudiri literis vetuit.

28 *Theologia positiva.*

Aponius, Albinus Flaccus, sive Alcuinus Claudius Scotus, Halitgarius E. Agobardus E. Amalarius Fortunatus, Jonas Aurelianen. E. S. Theodorus Studites Ab., Rabanus Maurus F., Strabus Fuldensis. S. Eulogius Martyr, S. Methodius Patriarcha C. P. Haymo Halberstadensis, Druthmarus, Angelomus, Michael Syncellus, Vvalafridus Strabo Ab. Hincmarus Remens. E. Verembertus Curiensis E.

Remigius Antisiodor. scholas Remis restituit à Fulcone Archiep. vocatus, S. Odonem postea Cluniacensem Abb. erudiit.

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta.*

Dungallus Diacon S. Methodius Patriarc. C. P. Amalarius. Fortunatus, Paulinus Aquilejens. Paschasius, Ratbertus Ab Jonas Aurelian. E.. Amalarius Metensis. S. Theodorus Studites, S. Eulogius E. & M. Nicephorus Patr. C. P. Agobardus E. Amolo Diac. Hincmarus Remens. Lupus Servatus, Ratramnus Corbejensis, S. Remigius Lugdun. Theodorus Abucara.

Formosi Papæ Epistola suppositiria.

Stephani VI. Epistolam ad Selvam &c. vel suppositiam, vel interpolatam consent eruditi.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legum latores.*

Calorus M. Gallis, Italis, Germanis leges tulit, quæ Capitularibus continentur. Hinc apud Italos Jus Francicum.

Ansegisus Ab. Capitularia Caroli M. & Ludovici

vici Pii collegit, quibus paulo post non pauca Benedictus Diaconus adiecit 845.

Photius C. P. edit Nomocanonem, Isaac Bonus Collectionem Canonum adornavit.

Flori Lugdunensis Collectanea Canonum circa 860. *Dachery Tom.* 2.

Kennetus Regnum Scotorum à se auctum novis legibus temperat.

Philosophia 31

Claudius Scotus Bedæ discipulus, Alcuini Socius.

Alfredus Rex Anglorum omni doctrinarum genere excultissimus, qui diei, noctisque horas ita dividebat, ut octo primas in lectione, scriptione, & meditatione, octo sequentes in regni administrane; postremas denique poneret in corporis cura. *Gaulter*.

Michael Psellus Leonis Imper. præceptor. Joannes Scotus Eringena Philos., & Math.

Hincmarus E. Remensis egregia dedit Regibus Philosophiæ præcepta.

Nanno in aula Caroli Simplicis Philos. nobilis

Medicina. 32

Mirum est post Carolum Magnum, qui facultates omnes vel exules revocavit, vel jacentes erexit, nullum inter medicos celebrari.

Visitatissimam hoc sæculo medendi rationẽ fuisse per balnea suspicamur ex his, quæ sæculi Scriptores prodidere.

33 *Mathematica.*

Carolus Magn. Abdalla Rex Persarum, Alfredus Angliæ, Maimones Calipha Baylon. cujus jussu Almagestum Ptolemæi Arabicè redditum, Leo filius Basilii Macedonis Astrorum scientiam adamarunt.

Dungallus reclusus Vvandelbertus Diacon. Nortgerus Musicus, Barlaamus Monach. Algebrà clarus, Joannes Scotus Eringena, Geber, Hugbaldus Music. Albategnius, Massala, Albumasar, Alfraganus, seu Alferganus.

34 *Historia, & Chronologia.*

Carolus Magnus de Historia optimè meritus, subjectarum sibi gentium res gestas, nondum literis consignatas, diligenter scribi mandavit. *Krantzius.*

Ahyto E. Gildas Sarchorensis, Tilpinus, vulgò Turpinus fabulator potiùs, quàm historicus, Theophanes Ab. Nicephorus Patriarcha C. P. Theganus, Eginhardus, Anastasius Bibliothec. Nithardus Caroli M. nepos, Hilduinus Ab. Ferculphus Monach. Rabanus Maurus, Lupus Servatus Ab. Vvandelbertus, Florus Magister, Valafridus Strabo, Joannes Diaconus, Usuardus, Ado Viennen. Petrus Siculus, malè à Baronio Lucas appellatus, Nicetas David Herempertus.

35 *Rhetorica, Oratoria, Poesis.*

Epitaphium Bonifacio IV. scriptum sub Gregor. IV. docet jam tum Rhytmica carmina placuisse, *Videatur Papebroch. in Propyl.*

The-

Theodulphus E. Aurelian. donatus est à Ludovico Pio libertate, & insulis,poesis præcipuè merito, si vera sunt quæ aliqui scribunt.

Vvandelbertus, cujus est metricum Martyrolog. Bedæ falsò adscriptum.

Hugbaldus Monach. scripsit in laudem Calvitii ad Carolum Calvum carmina 300, quorum omnia verba incipiebant a lit. C.

Bristanus Croylandensis, Heiricius, Milo, Salomon E. Abo Poetæ.

Philologia, & Grammatica. 36

Photius Patr. Constantinop. Philologus eruditissimus, sed vir pessimus.

Paulinus E. Forojuliensis, & Joannes Scotus Eringena. Smaragdus Ab. S. Michaelis Grammat.

Rabanus Fuldensis primus in Germaniam Græcas literas invehit.

Caroli magni Nepotibus imperantibus,Gallicæ, & Italicæ linguæ principia notant plerique Scriptores apud Carolum Du Fresne in Præfat. ad Opus egregium de Vocab. medii ævi.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Legati Persarum Regis Carolo Magno Planetarium horologium affabrè admodum constructum ferunt, quod ab Eginartho in ejus vita describitur.

Usus cognominum scribendorum apud Arabes cœptus, indè traductus ad Hispanos, eisque sæculo 10. frequentatus, ac denique ad Francos, Italosque traductus. *Henschen. tom. 7. Maii. Pag.* 793.

Viguerat, ut notum est, in Italia cognominum usus, qui à Longobardis sublatus magno Historiæ damno, quæ inde facta fuerat obscurior, undecimo tandem sæculo restitui cæpit.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria.*

Dresda ad Albim 808. Aquisgranum 809. per Carolum Magnum conditæ.

Florentia per eundem instauratur, opus præcipuè urgente Guillelmo Achai Scotorum Regis fratre. *Leoleus*.

Nobile Templum à Pipino Caroli Magni filio Veronæ D. Zenoni Episcopo erigitur, quod integrum adhuc perseverat.

Alphonsus III. Magnus Compostellanum D. Iacobi Templum ingentibus sumptibus ædificat 882. Zamora in Hispania ab eodem condita 850.

Canosia Castrum in Æmilia celebre conditum ab Attone, sive Actio Mathildis Comit. proavo sub initium sæculi *Floren*.

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Ædificandi laude hoc sæculo inclaruere SS. Pontifices Leo III. Paschalis I. Leo IV.

A Leone III, præter alia, instaurata est à fundamentis Ecclesia SS. Vincentii, & Anastasii ad Aquas Salvias. Superest eiusdem opus Arcus ingens in Æde D. Pauli magnis columnis impositus.

In Templo S. Praxedis à Paschali I. refecto spectatur adhuc sacellum D. Zenoni dicatum, ubi servatur pars columnæ, ad quam Christus flagellandus fertur alligatus,

Urbs

Urbs Leonina Romanæ appendix à Leone IV. condita eſt.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Laudatur inter Pictores S. Lazarus Græcus Monachus, Sacrarum imaginum fortiſſimus propugnator.

Spectatur Romæ in Leoniano Triclinio Muſivum opus, Leonis III. juſſu pictum, peculiari opuſculo illuſtratum ab Alemanno, mandante Franciſco I. Card. Barberino.

Ejuſdem ævi creduntur imagines in Odæo S. Praxedis ſub Paſchali I.

Angelorum argentea ſimulacra, eodem Leone jubente elaborata, ut Anaſtas. tradit, reviviſcentem Romæ Statuariam videntur indicare.

SÆ-

SÆCULUM X.

I *Christi Vicarii Romani Pontifices.*

119	Benedictus IV. Rom. à 900. ad 904.	4	7
120	Leo V. Ardeatinus 904.	D.	40
121	Christophorus Rom. à 904. ad 905.	0	6
122	Sergius III. Rom. à 905. ad 912.	7	4
123	Anastasius III. Rom. à 912. ad 914.	2	3
124	Lando Eretanus à 914. ad 915.	0	5
125	Joannes X. Rom. à 915. ad 928.	13	2
126	Leo VI. Rom à 928. ad 929.	0	7
127	Stephanus VII. Rom. à 929. ad 931.	1	2
128	Joannes XI. Rom. à 931. ad 936.	4	11
129	Leo VII. Rom. à 936. ad 939.	3	6
130	Stephanus VIII. Germanus à 939. ad 943.	3	5
131	Marinus II. seu III. Rom. à 943. ad 946.	3	6
132	Agapetus II. Rom. à 946. ad 956.	9	7
133	Joannes XII. Rom. à 956. ad 963.	7	8
134	Leo VIII. Rom. à 963. ad 964.	1	4
135	Benedictus V. Rom. à 964. ad 965.	0	11
136	Joannes XIII. Rom. à 965. ad 972.	6	11
137	Benedictus VI. Rom. à 972. ad 974.	1	6
138	Donus II. Rom. à 974. ad 975.	1	0
139	Benedictus VII. Rom. à 975. ad 984.	8	7
140	Joannes XIV. Papiensis à 984. ad 985.	0	8
141	Bonifacius VII. Rom. 985.	0	11

142

142	Joannes XV. Rom. à 986 ad 996.	10	9
143	Gregorius V. Saxo à 996. ad 999.	2	9

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ. 2

Joannes XII. à Rom. Synodo 963. Othone I. impellente, illegitimè fuit exauctoratus; ideoque illi subrogatus Leo VIII. Pseudopontifex habendus est. *Angel. à Nuce.*

Jus eligendi R. Pontificis, & Sacerdotia deferendi Othoni I. & Successoribus datum Leonis VIII. decreto falsò scripsit Sigebertus, à quo deceptus est Gratianus. *Baron, & alii.*

Septemviri, penes quos tantùm esset Imperatoris eligendi potestas, post Gregorium V. videntur instituti. Ab eo tamen suffragii jus in eligendo Cæsare datum omnibus Germaniæ Principibus cum Car. Baronio libenter agnoscimus.

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio. 3

Concilia Cabilonense 915: Troslejana 921. & 927. Remense 995. à Gallis Episcopis habita, supremam R. Pontificis potestatem agnoscunt, & maximè reverentur.

Stultitiæ quodam elogio notandi sunt, qui illam Petri Sedem aliquo pravo dogmate fallere posse arbitrati sunt, quæ nec se fefellit, nec ab aliqua hæresi falli unquam potuit. *Regino Abb. in Chron. 865.*

S. Abbo Floriac. Abb. postea Martyr in Concil. Remensi 675. fortiter pugnat pro Romanæ Sedis potestate.

Pon-

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Octavianus Pontificatum adeptus, nomen primus immutat, diciturque Joannes XII. 956.

Septem Cardinales Episcopi singulis hebdomadis in Lateranensi Basilica Pontificis vices explent. Unaquæque reliquarum Patriarchalium Basilicarum septem Presbyteros Cardinales assignatos numerat. Diaconi Card. Regionarii 12. Palatini 6.

Gregorius V. quamvis non Cardin. Pontifex renunciatur. Quod idem postea contigit in Victore II. Eugenio III. Urbano IV. Gregorio X. Cælestino V. Clemente V. Urbano VI.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.*

Habdaragman. Saracen. Rex Christiano nomini infestus 923.

S. Eugenia Virgo Cordubæ 923.

S. Pelagius Regii sanguinis adolescens, fidei, & castitatis athleta 925.

Sæviunt in Christianos Bohemi 929.

S. Vvenceslaus Bohem. Dux, impia matre impellente, cæditur à fratre Boleslao 929.

S. Eduardus Anglorum R. novercæ insidiis cadit 978.

S. Adalbertus E. Pragensis Russorum Apostolus ab iisdem cæsus 997.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Ovetense 901. Romana 904. 949. 963. R. 964. 964. RR. 971. 983. 989. 993. 996. 998. Ravennensia

nensia 904. 967. 997. Suessionensia 909. 941. Trosleiana 909. 921. 924. 927. Cabilonense 915. Confluentinum 922. Duisburgense 927. Erdfordiense 932. Remensia 935. 975. 979. 981. R. 995. Narbonense 940. Constantinopolitana 944. R. 963. 975. Virodunense 947. Asturicense 947. Mosomensia 948. 995. Ingheleimensia 948. 958. Trevirense 948. Augustanum 952. Meldense 962. Anglicanum 969. Mutinense 973. Ad Montem S. Mariæ in Gallia 973. Vvincestrense 975. Vvintoniense 975. Landavense 988. Sylvanectense 990. Ticinense 997. San Dionysianum 997.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Odo Clun. Ab. 941.

S. Æditha uxor Othonis Germaniæ Regis 947.

S. Odo Cantuar. E. 958. S. Gerardus Ab. 958. S. Bruno E. Colon. 967.

S. Vldaricus E. Augustanus 972. S. Mathildis V. 973. S. Nilus Calaber Ab. 976.

S. Dustanus E. Cantuar. 989.

S. Osuvaldus E. Eborac. 992. S. Majol. Clun. A. 993

S. Nicon cognomento Metanite. *Pœnitentiam agite* 998.

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

Haraldus Rex Danorum Baptismo expiatus totum regnum ad Fidem pellicit.

Vandali sub Joanne XIII. Christum adorant.

Liberius Moschoviæ, Mieslaus Poloniæ, Visdomirus Prussiæ, Zipitinæus Bohemiæ Duces cũ suis Christo aggregantur.

In Dania, & Norvegia Fides penè extincta reviviscit. Hun-

Hungaria per S. Stephanum Regem, & Russia per S. Bonifacium pleniùs ad Christianam Religionem adducuntur.

9 *Sacri Ritus inducti, antiquati.*

Campanæ primùm benedictæ, & certo sacro nomine donatæ à Joanne XIII.

Diaconissarum ministerium incipit aboleri.

Sodalitium pro defunctis piè Romæ coaluit 984.

Joannes XV. in Synodo Lateranensi S. Uldaricum E. Augustanum Sanctis adscribit ritu non ante usitato.

Statuitur, ut Sacer Missæ Canon submissa voce recitetur. *Bona.*

Triduanũ jejunium annuũ ante Quadragesimam apud Casinates, à quibus in cæteros derivatum.

Sacer Cælibatus, Ordines Religiosi.

10 Berno primò, mox. S. Odo Cluniacensi Ordini dat initium 903. Cœnobium fundatur 910.

Fortunius Navarræ 905. Alphonsus Legionis 931. Constantinus III. Scotiæ 941. Hugo Italiæ Rex 945. Venetorum Duces Ursus 932. Petrus Urseolus 978. Vitalis Candianus 979. Memmius eorundem Tribunus 991. Monasticam vitam amplexi sunt.

Monachi plerumque adhuc Episcopis ex communi jure parebant.

D. Benedicti Regula in omnibus ferè Occidentis Monasteriis dominabatur.

11 *Miracula*

Crucem inter media tela præferente S. Ul-

darico, Otho I. parvà manu immensas Hungarorum copias delet.

Comes Othonis I. vinculorum S. Petri contactu à Demonis molestiis liberatur.

In Synodo Vintoniensi, imago Christi pendentis è Cruce, ad S. Dunstani preces loquitur, bonis Monachis contra malos Clericos favens.

Imago Christi Domini olim ad Abagarum missa Constantinopolim translata, & applicata similem eidem imprimit effigiem.

SS. Uldaricus, & Bonifacius EE. SS. Nilus, & Majolus Abb. clarent miraculis.

Multa supra vim naturæ patrata scribunt Reghino, Flodoardus, & alii.

Schismata, Contentiones, Abusus 12

Stephanus VII. P. pessimo exemplo, Formosi, veluti vitio creati, acta rescindit.

Infelicissimum Romanæ Sedi sæculum, quo mulierum, & virorum Principum ludibrio visa est proponi. 13

Manassi Arelatensi primùm plures committuntur Episcopatus 935.

Hugo nondum quinquennis eligitur Remensis Episcop. 947.

Leo VII. contra Joannem XII. 956. & contra Benedictum V. 964. Bonifacius VII. & Benedictus VII. contra Joannem XIV. 984. Joannes XVII. contra Gregorium V. 996

Hæretici

Novi Antropomorphitæ in Italia.

Manichæorum secta Philippopoli reviviscit.

Lutar-

Lutardus in Gallia Crucis, & Decimarum hostis.

Vilgardus Grammaticus Ravennas deceptus à Dæmonibus, illi sub Horatii, Virgilii, & Juvenalis specie apparentibus, docet Poetarum dictis fidem habendam 1000.

Peculiari Divini Numinis providentia effectum videtur, ut nullo sæculo pauciores hæreses pullularint, quàm eo, quo plerumque in Rom. Pontificibus probitas, & doctrina desiderata est.

14 *Imperatores Romanorum.*

11 Ludovicus IV. à 901. ad 902. 2

Vacat Imperium à morte Lamberti ad. 915.

12 Berẽgarius ad 924. 9

Ludovicum Arnulphi f. Conradum, Henricum Aucupem Germaniæ Reges Germani inter Cæsares numerant; sed veriùs vacat Imperium ad 962.

13 Otho I. Saxo Magnus à 962. ac 973. 11

Novos Magistratus dat Italiæ: Roncaliarum Conventus instituit.

14 Otho II. f. ad 983. 10

Italici populi sub eo libertatem usurpant.

15 Otho III. f. ad 1002. 18

39 Alexander ad 912. 1

40 Constantinus VIII. ad 959. 48

41 Romanus Iuvenis ad 963. 5

42 Nicephorus Phocas ad 969. 6.

43 Ioannes I. Zemisces ad 975. 6.

Primus nummos imagine Christi signat.

44 Basilius, & Constantinus IX. fratres simul ad 1024. 50

45 *Basilius mortuo Samvele Rege, Bulgariam adjecit Imperio.*

Ro-

R. Imperii, & Italiæ vices; Respublicæ; Principes 15

Rodulphus Burgundus Italiæ regno, ad quod vocatus fuerat, spoliatur 926.

Hugo Arelatensis illi succedit; sed pellitur 949.

Berengarius II. regnat ad 962.

Otho I. Magnus victo Berengario.

Comites Albintimilii, Clavesanæ, & Saonæ Marchiones, Flisci Lavaniæ Comites, Malespinæ Marchiones, Othone I. imperante, in tota fere Liguria, & maritimis Alpibus dominabantur. *Sigon.*

Mutilianæ Comes dictus Guido, ex quo claræ per Etruriam, & Galliam Cisalpinam familiæ 967.

Aleramus Othonis I. gener I. Montisferrati Marchio.

Grimaldus Antipolis in Gallia III. Monæci in Liguria Dynasta I.

Sex Minores Alerami filii Cævæ, Salutiarum, Boschi, Ponzoni, Carrecti, & Buschæ Marchiones ab Othone III. instituti. *Sigon.*

Partem Italiæ postremam Græci Cæsares recipiunt.

Romæ vices; Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Theodota mater, & mox filia Marotia Feminæ præpollentes forma, & opibus Fœminæ, iis ad opprobrium Romanæ sedis abutuntur.

Romani, Alberico Marotiæ filio duce veterem Reipublicæ formam revocare nituntur 940.

Otho I. priorum Cæsarum donationes novo decreto sancit 962. sed, mox in Romanos tumultuantes sævit 964.

Hungaria à S. Stephano Rege Romanæ Ecclesiæ oblata 1000.

Ptolemæi Comites in Latio, & Romæ præpotentes.

17 *Reges Galliæ*

Lotharingiam recipit 912.
Robertus Odonis fr. *à Gallis contra Carolum electus 922. mox Carolo in Perona Castro clauso*
Rodulphus à 923. ad 936. 13
Ludovicus IV. Transmarinus ad 954. 18
Ab Anglia vocatur; hinc Transmar.
Lotharius ad 986. 32
Ludovicus V. ad 987. 1
Lothario Ludov. fr. rejecto, quia Germanis adhæserat, succedunt
CAPETI REGES
Hugo Capetus ad 997. 10
Robertus cum patre ad 1031. 43
Religione inclytus.

18 *Hispaniæ Reges.*

Sanctius Abarca VII. Navarræ I. Aragoniæ Rex.
Garzias ad 913. 3
Ordonius II. ad 923 9
Sedem Oveto Legionem transtulit, dictusque est Rex Legionensis.
Froila II. ad 925. 2
Alphonsus IV. ad 928. 3
Ramirus II. ad 950 22
Castellæ Comitem liberum esse jubet ob æs alienum, cui solvendo par non erat.
Ordonius III. ad 955. 5
Sanctius Crassus ad 967. 12

Rami-

Ramirus III. ad 985. 18
Veremundus II. ad 999. 15

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Marchiones custodiendis Regionum finibus, Burgravii juridicendo inducti.

Bavaria iterum Ducatus 911.

Sigefridus I. Marchio Brandeburgicus 927.

Leopoldus Austriæ Marchio I. 932.

Misniæ Marchio ab Henrico Aucupe institutus.

Hermantius I. Luneburgi Dux dicitur ab Othone I. 960.

Sigefridus Ardennensis I. comes Luxemburgi.

Imperium Moscoviticum 990.

Suetonus Daniæ Rex Sueciam acquirit 998.

Saraceni Creta insula ejecti per Basilium, & Constantinum Imperatores.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Mustaphi, sive Mustapha Babyloniorum Calipha, sive Amiras, victo Ægyptio, totum fere Saracenorum Imperium sibi subjicit 908.

Calecuti apud Indos sedem habere cæpit Saracenus Amiras 909.

Sunga familia apud Sinas regnare incipit 923.

Persarum Reges Daules, & Boytes è Stirpe Darii Hystaspis à 936.

Historia Persica iterum deficit.

Jngas Peruvianos Cuschi sedentes ab hoc sæculo numerant Americani.

21	*Bella clariora.*
	Hungari Germaniam, Italiam, Gallias populantur.
	Nicephori Phocæ de Persis victoriæ sub Romano Iuniore.
	Orientis Imperatores bellum habent cum Saracenis, Ruthenis, & Bulgaris.
	Saraceni in Italia adversa plerumque fortuna pugnant.
	Rodulphi Burgundi, Hugonis Arelatensis Regis, & trium Othonum in Italia bella inter se, nec non contra Græcos, & Saracenos.
	Turcæ, vel in fine hujus, vel sub initium sequentis sæculi Persas vexant.
22	*Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*
	Saraceni, arce Gariliani pulsi, cæduntur 915.
	Cremata per Hugonem Italiæ Regem classe, Saraceni deserunt Fraxinetum 931.
	Henricus Auceps voto nuncupato Hungaros prælio victos penè delet 933.
	Ramirus II. Rex Legionensis Mauros ad Septimancas, triginta millibus cæsis, profligat 934.
	Petrus Urseolus Dux Venetus inclytam de Saracenis victoriam refert 976.
	Egregia de Saracenis victoria Veremundi Regis Hispani 998.
23	*Belli Duces nobiliores*
	Ferdinandus Consaluus Castellæ Comes, Maurorum malleus.

Alphon-

Alphonsus Castellæ Rex verè Magnus.
Vitzereus Suecus sub Olao I.
Almansor Saracenorum Dux inclytus.
Petrus Venetorum Dux bello clarus.
Conradus Franco, mox Germaniæ Rex.
Joannes Zemisces Græcus Imper.
Ezelinus Germanus Onaræ Dynasta.
Grimaldus I. Monaci Princeps non armis minùs, quàm sanguine nobilis.
Ericus VII. Suecorum Rex cognomento Segerselius victoriis clarus.

Casus tragici; Calamitates publicæ. 24

Genua à Saracenis capta, omnes in ea præter pueros, & fæminas occiduntur 936.
Otho II. Italicis Proceribus Romæ ad convivium invitatis, inter epulas, de seditiosis pænas, cæteris inspectantibus, sumit. Hinc *Sanguinarii* cognomentum Othoni factum.
Idem, immensæ classis accepta strage, vix natando evadens, mœrore perit 983.
Pestis atrocissima in Germania post hyemem media æstate subortam 991.

Motus Elementorum, & signa de Cœlo. 25

Genuæ fons sanguinis futuram sequentis anni calamitatem prænunciat 935.
Sol per aliquot dies visus est sanguinem effundere. Prodigium plurimi morbi, & interitus consequuti sunt 940.
Gemini Soles per biduum visi, & acies in Cœlo confligentes 979.
Cruces in vestibus apparent 979.

Ignis è Rheno exortus strages ingentes edit 991.

Horrenda ignis eruptio è Vesuvio 993.

Terremotus permagnus, aliaque prodigia 1000.

26 *Res memorabiles, sive sacra, sive prophana.*

Joannes Zemisces Imper. de Bulgaris victor, B. Virginis simulachrum triumphare voluit in curru 971.

Robertus Rex Galliæ ob illicitum conjugium ab Episcopis sacris diris devotus à suismet famulis deseritur 998.

Augusta Othonis III. uxor falsi criminis architecta, quo insontem Mutinensem Comitem insimulaverat, igne, de mariti sententia, libidinis, & calumniæ pœnas exsoluit.

27 *Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Scholæ Universitatis in Brabantia constitutæ à Joanne Duce 916.

Academia Babilonica Saracenorum ad Medicinam præsertim, & Astrologiam tradendam, sæculo in finem declinante, florebat.

Infelicissimum bellis, & ignorantia sæculum ruebat in præceps, nisi pacem, & literas, quantum per illos fieri potuit, Religiosi viri sustinuissent, quod præstitere præsertim veterum ingeniorum monumentis excribendis.

Apud Græcos tamen, Hebræos, & Arabes literæ feliciter colebantur, teste eruditissimo Genebrardo.

Otho III. favere literis visus est.

The

Theologia positiva. 28

Leo VI. Imper. Marcus Eremita, cujus opera corrupta creduntur. S. Rathbodus E. Rutgerus Trevirensis, Ratherius E. Smaragdus Monach. S. Odo Cluniac. Ab. Radulphus Flaviacensis, Fridegordus Diacon., Notgerus Leodiensis E. Moses Barcephas E., cujus opera cautè legenda. *Margarinus de la Bigne in Indice Alphabet. Biblioth. Patrum perperam refert ad sæculum 16., Gualterius putat sæculo 9. floruisse.*

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

Leo VI. Imper. Græc. cujus nobilis extat Epistola de Fidei Christ. veritate.

Adrevaldus calamo S. Eucharistiam propugnavit contra Joannem Scotum, qui primus ausus est de Divino Mysterio blaterare.

Stephanus Eduensis E. Aretas Cæsariensis Presbyter.

Auxilius Formosi Pontif. Ordinationes defendit, ipse tamen eget defensore.

S. Dunstanus Cantuar. E. Sacri Cœlibatus egregius propugnator.

Ratherius Veronens. E. Herigerus Ab.

Jus Canonicum, & Civile; Legum latores. 30

Rhegino Ab. & Atto Vercell. E. Canonum peritissimi.

Henricus Auceps Saxoniam legibus, & moribus informat.

Cùm Jus civile Roman. hoc sæculo vix esset Italiæ notum, Otho I. Imper. novas leges, nova insti-

stituta in Roncaliarum Conventibus Italis dedit, quorum adhuc aliqua supersunt vestigia. Hinc Saxonicum Jus apud Italos.

Heriveus E. Remensis scripsit Opusculum de Pænitentiis injungendis. *Oud.*

R. Moyses, dilabentibus in Oriente Hebræorum Academiis, Cordubæ in Hispan. Talmud interpretari aggressus est. 999.

31 *Philosophia*

Alpharabius Philos. & Medicus Arabs.

Gerebertus Philosophus, & Mathem. egregius, postea Sylvester II. Rom. Pont.

Rasis dictus Almansor, seu Aluberte Arazi, Philosophorum, & Medicorum sui temporis facilè princeps; genere Arabs, sed educatione Africanus floret. *Dicitur & historiam Hispanicam scripsisse. Paschalis Gallus in Vitis Medic.*

32 *Medicina.*

Eutychius Ægyptius Batrici filius ex Medico Patriarcha Alexandr. 933.

Babylone ad Tigrim hoc est Bagdati, sive Baldaci, ut Petrarchæ dicitur, sæculo inclinante Medicina præsertim excoli cœpit. Babylon siquidem ad Euphratem, testibus Strabone, & Plinio, ante Augusti tempora jam interierat.

Rasis magnum Medicinæ columen eodem fere tempore floruit; eum enim docentem Avicenna adolescens audivit.

33 *Mathematici.*

Gerebertus, postea *Sylvester* II. Pontifex. Max. quem

quem apud rudes, & inimicos magicarum artium suspectum fecit Mathesis.

Alpharabius Philosophus, & Astronomus celebris 980.

Anonymus Auctor Horti Geographici circa annum 1000.

Hilpericus Monachus S. Galli scripsit tractatum de Computo Eccles. quem editioni paratum servat eruditissimus Mabillonius. *Oudin.*

Historia, & Chronologia. 34

Rhegino Ab. Constantinus Porphyrogenitus, Bertharius Presbyter, Odo Monachus S. Medardi, S. Odo Cluniac.

Bernerus Monachus, Luitprandus E. Flodoardus Remensis, Joannes Asser.

Rotgerus Monachus, Vvitichindus Corbejensis, Occo Friso, Rosuveita Virgo, Notgerus Leodiens. Dudo S. Quintini Decanus, Hegesippus Junior, vel in fine hujus, vel sub initium sequentis saeculi.

Historia hoc tempore facta est mendosior, quia fabulosae Historiae apud Gallos, & Hispanos inclaruere. *Huet.*

Rhetorica, Oratoria, Poesis. 35

Rabanus Maurus, Hilduinus Ab. Orat. & poetae.

Leo VI. cognomento Sapiens Imper. & Orat. Constantinus Porphyrog. Poeta.

S. Odo Cluniac. Ab. & Rosuvita, seu Rosuvintha Sanctimonialis Poesim adamarunt. B. Petrus Damiani a Musis non abhorruit.

Sime-

Simeon Junior scripsit hymnos.

In Italia nullus est habitus, vel Oratoris, vel Poetæ nomini par teste Sigonio.

Herigerus Ab. Laubiensis Poeta.

Robertus Gall. R. Hermannus Contractus, S. Odilo Ab. Clun. scribendis hymnis claruere.

Roberto tribuitur Sequentia, qua utitur Ecclesia. *Veni Sancte Spiritus.*

36 *Philologia, & Grammatica.*

Salomon Constantieus. E. Alphricus Ab. Abindonensis. *Du Fresne.*

Alfredus R. SS. Dunstanus, & Athelvaldus Episcopi jacentes post Danorum irruptionem latinas in Anglia literas excitant. Idem

Ratherius E. libellum suum de Arte Gram. inscripsit. *Serva dorsum*, quod puerorũ dorsum servare posset a flagris.

R. Adonim Ben-Tammim Grammaticam Hebraico Arabicam dedit.

Ex Epitaphio Gregorii V. R. Pontificis discere licet jam hoc sæculo vulgarem, hoc est Italicam linguam a latina fuisse discretam.

Usus Francisca, vulgari, & voce latina.
Instituit populos eloquio triplici.

37 *Nova inventa; Artifices nobiles.*

Primordia Feudorum, ut loquimur, sub Carolo Simplici in Francia, & in Germania sub Conrado I.

Hastiludia, sive, ut vulgus dicit, Torneamenta primùm usurpata ab Henrico Aucupe 938.

Gentilitia familiarum insignia occasione dictorũ ludo-

ludorum primò fixa, & certa. *Ita Meneſtrier, ſed Carthariu aliud ſentit.*

Typographiam hoc ſæculo à ſe inventam Sinæ gloriantur.

A Gereberto Monacho, qui poſtea Silveſter II. Horologium Magdeburgenſe conſtructum eſt, in quo conſpicua erat ſtella Polaris.

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illuſtria 38

Calecutum apud Indos initio ſæculi à Saracenis, Monachium Bavariæ Ducum Sedes ſub Othone I. Magdeburgum rogante Æditha Imperatrice 950. Hala in Saxonia 981. Cairum prope veterem Memphim à Johar Saraceno 968. ædificantur.

Nonantulæ, & Farfæ Monaſteriis nihil hoc ævo in Italia magnificentius.

Celeberrimum S. Marci Templum Venetiis inclinante ſæculo plurium à Græcia Architectorum opera inchoatur.

Architecti nobiles, Architectura Romana vices 39

Decimum hoc, & conſequens undecimum ſæculum incurioſiora operum memoria defluxere.

Adalbertus Etruriæ Marchio, qui molem Hadriani tanquam arcem tenebat, Theodoram nobilem, ſed famoſam Romæ mulierem in communionem ejuſdem recepit, ex qua primùm ipſa, mox, & filia Marotia Urbi leges dare propemodum viſa eſt. Ex his ad Pontifices, ſed brevi ad Populum tranſiit Arcis poſſeſſio, quæ à Creſcen-

tio

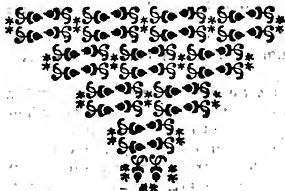
tio Nomentano capta, ab eo aliquando est appellata.
Hoc ævo solis tophis quadrilateris ædificari cœptum est.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Servatur in Vaticana Bibliotheca Semestris Græci Menologii pars, cum Sanctorum imaginibus, quas hoc ævo pictas putat Allatius apud Ughellum in Ital. Sacra. In eo aliquot Pictorum nomina.

In Sacello S. Thomæ Cantuar. olim Ædis Lateran. Sacrario visuntur adhuc imagines, Joanne XII. sedente pictæ. *C. Raspon. in Basil. Lateran.*

Historiæ Christi patientis opere anaglypho in Columella ad Basilicam Paulinam, monstra, non opera Statuariæ videntur; & quia a Casinensibus positæ, huic sæculo tribuendæ, quia hoc tantum sæculo Paulinum Cænobium tenuerant.

SÆ-

SÆCULUM XI.

Christi Vicarii Romani Pontifices. I

144	Silvester II. Aquitan. à 999. ad 1003.	4	1
145	Joannes XVII. Rom. 1003.	0	5
146	Joannes XVIII. Rom. à 1004. ad 1009.	5	4
147	Sergius IV. Rom. à 1009. ad 1012.	2	9
148	Benedictus VIII. Rom. à 1012. ad 1024.	12	0
149	Joannes XIX. seu XX. Rom. à 1024. ad 1033.	9	4
150	Benedictus IX. Rom. à 1033. ad 1045.	11	5
151	Gregorius VI. Rom. à 1045. ad 1046.	1	8
152	Clemens II. Rom. à 1046. ad 1047.	0	10
153	Damasus II. German. 1048.	D.	23
154	S. Leo IX. Gallus à 1049. ad 1054.	5	2
155	Victor II. German. à 1055. ad 1057.	2	4
156	Stephanus IX. Lotharingus à 1057. ad 1059.	0	8
157	Nicolaus II. Sabaudus à 1059. ad 1061.	2	5
158	Alexander II. Mediolan. à 1061. ad 1073.	11	7
159	S. Gregorius VII. Soanensis à 1073. ad 1085.	11	11
160	Victor III. Beneventanus à 1087. ad 1088.	1	4
161	Urbanus II. Gallus à 1088. ad 1099.	11	5
162	Paschalis II. Italus à 1099. ad 1118.	18	5

Pre-

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia.*

Palmare de horrendo Silvestri II. obitu mendacium manifestè diluit Epitaphium illi à Successore Sergio paucos post annos in Æde Lateran. positum. *Baronius*.

Gregorius VI. legitimus, & optimus Pontifex iniquè jussus est abdicare ab Henrico II. Cæsare in Synodo Sutrina 1046.

Nicolaus II. & Gregorius VII. non induxere primò, ut mentiuntur hæretici, sed prolapsam Sacerdotum castitatem severis legibus adstrinxere.

Qui Henrieum III. Cæsarem à Gregorio VII. exauctoratum docent, refragantibus Patrum doctrinà, & Dei verbo, temeritatis notam non effugient.

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Clamamus ergo ad Successorem Petri ad Vicarium Crucifixi, qui amator, & patronus est veritatis, & cujus ministerio Spiritus Sanctus totius falsitatis figmenta condemnat. *Joannes Saresberiensis ad Rom. Pontif. in Epist. qua legitur cum illis D. Thomæ Cantuar.*

Henricus IV. Imper. à Gregorio VII. anathemate ictus, Regni jure, ac nominè spoliatur.

Alexius Comnenus Græcus Imper. à Paschali II. per Legatos insignia Imperii petit, nec impetrat. *Baron. & alii*.

Pont-

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices. 4

Damasus II. primus Diplomata Incarnationis anno consignat.

Leo IX. primus suo nomine signatam pecuniam cudisse videtur.

Pallium, & ornamenta Pontificia medio fere sæculo immutantur. *Videatur Papebrochius in Propylao.*

Nicolaus II. creandi Rom. Pontificis jus ad Cardinalium suffragia revocat. 1059.

Romani Pontificis possessionem Pontificatus adeuntis ceremonias hoc sæculo usurpari solitas refert Card. Baron. in Paschali II. 1099.

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

S. Abbo Floriacensis martyrio coronatur 1004.

Innumeri Christiani variis in locis à Slavis, Hungaris, Danis, & Russis profide Catholica interfecti.

S. Bruno Russor. Apost. cæditur 1008.

S. Olaus R. Norvegiæ, & mart. 1028.

S. Gherardus Venetus in Hung. 1047.

Arialdus Mediolan. Diaconus 1066.

S. Stanislaus Cracoviensis ab impio Boleslao obtruncatur 1079.

S. Canutus R. Daniæ 1080.

Bonizo à Schismaticis interimitur 1089

Concilia Generalia, & Provincialia. 6

Dormontenum 1005. Francfordiense 1006.

Æxha-

Æxhamense 1009. Bambergense 1011. Legionense 1012. Aurelianense 1017. Aquisgranense, Salengustadense 1022. Bituricense 1031. Lemovicensia 1031. 1095. Triburiense 1035. Sutrina 1047. 1059. Romana 1047. 1049. 1050. 1051. 1053. 1057. 1063. 1065. 1066. 1074. 1075. 1076. 1078. 1078. 1079. 1080. 1081. 1084. 1084. 1089. 1099. Ticinensia RR. 1049. 1077. Remensia 1049. 1061. Moguntina 1049. 1069. 1070. 1075. 1085. Rothomagensia 1050. 1072 1074. 1096. Sipontinum, Vercellense, Coyacense 1050. Mantuana 1053. 1095. Narbonense 1054. Florentina 1055. 1063. Lugdunensia 1055. 1080. Turonense 1055. Coloniense 1056. Tolosana 1056. 1090. Compostellanum 1056. Melphitana 1059. 1089. non Amalphitana, quia in Apulia.

Parisiense 1059. Jaccense 1060. Basileense R. 1060. Osboriense 1062. Aragenense 1062. Cabilonense 1063. Barcinonense 1064. Vvincestrense 1069. Vvintoniense 1070. Anglicana 1072. 1074 R. 1075. 1095. Erdfordiense R. 1073. Vermatiense R. 1076. R. Pictaviense 1079. Britannicum 1079. Brixiense R. 1080. R. Juliobonense 1080. Avenionense 1080. Meldense 1080. Quintiliburgense 1085. Capuanum 1087. Beneventana 1087. 1091. Trojanum 1089. Constantiense 1094. Placentinum 1095. Claromontanum 1095. Nemausense 1096. Barense 1098. Hierosolymitanum 1099. Ansanum 1100.

Sanctitate clari in utroque sexu.

7 S. Heribertus E. Colon. 1021.

S. Henricus Imper. maritus S. Chunegundæ Virginis Virgo 1024. S. Ro-

S. Romualdus Ab. 1027. S. Emericus fil. S. Stephani R. Hung. 1030. S. Dominicus Ab. 1031. S. Stephanus R. Hungariæ 1038.

S. Dominicus Loricatus 1050. quem aliqui cum Abbate confundunt.

S. Eduardus Rex Angliæ maritus, & Virgo 1066. S. Petrus Damiani Card. 1072. S. Joannes Gualbertus 1073. S. Anselmus E. Lucensis 1086. S. Arnulphus E. Suessionensis 1087.

S. Margarita Regina Scot. 1097. pauperum mater.

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

S. Bruno Ruthenos ad viam salutis revocat.

Pomerania per S. Othonem Bambergensem E. in Christi fidem concedit.

Reparatur apud Hungaros Fides per Andream Regem.

Vindi, Sclavi, & Saxones pleniùs, & constantiùs Christo adhærent.

Sacra expeditio ab Urbano II. indicta 1096. in qua, Gothofredo Bullionio Duce, capta est Hierosolyma 1099.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Symbolum primò cantari cœptum Romæ post Evang. postulante S. Henrico Imp. 1014.

Usus, & nomen Disciplinæ, seu voluntariæ verberationis innotescunt.

Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum.

Addictum Deiparæ Sabbathum 1095.

Ejusdem Officium institutum.

Petrus Anachoreta Sacri belli tuba, Sacras preces per globulos numerat.

Militum, quos ad S. Bellum Urbanus II. accenderat, insigne Crux purpurea humero assuta, ex quo Cruciatæ nomen factum.

10 *Sacer Cælibatus, Ordines Religiosi.*

Ordo Canonicorum Regul. instauratur à B. Petro de Honestis 1015.

Camaldulensis Ordo per S. Romualdum instituitur 1022. Vallis Umbrosæ per S. Joannem Gualbertum 1030. Gradimontensis per S. Stephanum de Tierno 1076.

Carthusianus per S. Brunonem 1086. Antonianus per Gastonum 1096.

Cisterciensis per Robertum Ab. Molmensem 1098. Fontis Ebraldi per Robertum de Arbisello 1100.

Michael Stratioticus 1058. Isaacius Comnenus Orient. Cæsar. 1059. Monachi.

Sæculis 11. & 12. immunitates Monasteriis liberaliùs indultæ.

11 *Miracula.*

Avalonis urbis muri Roberto R. Gallorum psallente, concidunt 1005.

S. Stanislaus Cracoviensis Antistes Equitem Petrum, à tribus annis sepultum, testem multis spectantibus, ad Regis Boleslai tribunal adducit.

Ad S. Guntheri Anachor. preces, pavo assatus avolat è mensa S. Stephani Hungariæ Regis.

Clarent miraculis SS. Romualdus, Stanislaus, & Joannes Gualbertus.

Plura miracula referunt Arnulphus Comes, Glaber, B. Petrus Damiani, Adam Bremensis.

Schis-

Schismata, Contentiones, Abusus 12

Gregorius contra Benedictum VIII. 1012. Silvester, & Joannes contra Benedictum IX. 1033.

Henricus IV. Cæsar Episcoporum, & Abbatum instituẽdorũ jura usurpat. Hinc lõga malorũ series.

Michael Cerularius Patr. C.P. Azymorum usum Latinis exprobans, novum inter eos, & Græcos odiorum semen jacit 1053.

Schisma contra Alexandrum II. 1061. contra Gregoriũ VII. 1073. contra Paschalem II. 1099.

Puer jussu Regis eligitur Aurelianensis E. 1097. die SS. Innoc. sacra. Hinc illud Leoninum:
Eligimus puerum puerorum festa colentes.
Non Domini dictum, sed Regis jussa sequentes.

Hæretici. 13

Leutericus Senon. Archiep. Sacramentariorum prima semina spargit 1004.

Berengarius Sacramentariorum Princeps 1040.

Heribertus, & Lisorius novi in Gallia Manichei.

Reordinantes, Michael Cerularius, Simoniaci.

Sacerdotiorum nundinatores, & novi Nicolaitæ Mediolani, contra quos Gregorius VII. acriter, & feliciter decertavit.

Incestuosi, Vvecilo Moguntinus, Roscellinus Sabellianorum renovator.

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS	ORIENTIS.
16 S. Henricus I. ad 1024. 23	46 Constantinus solus ad 1028. 3
Dux Bavariæ, sed Saxo	47 Romanus III. cum Zoe

genere. Globus aureus cùm Cruce, insigne Imperii huic datus à Benedict. VIII. 1013. *Burgundia cedit Imperio.* 17 Conradus I. Salicus Franconiæ Dux ad 1039. 17 *Sub hoc, uti dicunt, Feudorum initia apud Germanos.* 18 Henricus II. Franco ad 1056. 17. 19 Henricus III. Franco ad 1106. 50	Zoe ad 1034. 5 48 Michael IV. Paphlago ad 1041. 7 49 Michael V. Calephates ad 1042. M. 4. Constantin. X. Monomach. ad 1054. 12 50 Theodora Porphyrogenita ad 1057. 2 51 Michael VI. Straticus ad 1058. 1 52 Isaac Comnen. ad 1059. 2 53 Constant. XI. Ducas ad 1067. 7 54 Romanus Diogen. ad 1071. 4 55 Michael VII. ad 1078. 6 56 Nicephor. Botoniates ad 1081. 3 57 Alexius I. Comnenus ad 1118. 37

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ Principes.*

Aliquot Italiæ urbes, quæ, Othone II. imperante libertatem usurpare cœperant, suas opes augent; inter quas præcipuæ Mediolanum, Genua Florentia, Pisæ, Sena.

Arduinus Eporediæ Marchio ab anno 1002. ad 1015. regnum Italiæ nititur instaurare. *Thesaur. in Regno Italiæ.*

Robertus Guiscardus Normannus à Nicolao II. Apu-

Apuliæ, & Calabriæ Dux renunciatur 1059.

Humbertus II. Sabaudiæ Comes, Aviæ Adelaidis jure multis in Italia oppidis potitur 1091.

Sicilia per Nortmannos Saracenis erepta Duce Maniaco Apuliæ Prætore.

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

S. Henricus I. donata Romanæ Sedi à Pippino & Imperatoribus rata esse jubet 1014. Idem Bambergam donat, mox ejus loco Beneventum restituit 1019.

Romanæ Ecclesiæ vectigales sponte fiunt Polonia 1041. 1045. & 1047. Dania 1062. Bohemia 1073. Sardinia, & Russia 1075. Dalmatia, & Croatia 1076.

Roma capta ab Henrico III. sub Gregorio VII. 1084. Apostolorum Petri, & Pauli Ædes direptæ.

Ptolemæus Comes, Petrus Columna, & Abbas Farfensis absente Paschali II. tumultum excitant 1109. *Baronius Petrum Columnam cum Farfensi Abbate confundit.*

Reges Galliæ. 17

Henricus I. ad 1060. 29

Rodulphus Ignavus moriens Burgundiam Conrado Germaniæ Regi donat 1032. In eo deficit Regnum Arelat.

Philippus I. 1108. 48

Initium Delphinorum Viennēsium à Guigone seniore VIII. Gratianopolis Comite 1075.

Hanc postea Provinciam Umbertus II. Delphinorum postremus Philippo Valesio, ea lege vendidit, ut Re-

gis primo loco genitus Delphini nomen semper ferret. Genebrardus. Alii donatam scribunt.

18 *Hispaniæ Reges.*

Alphonsus V. ad 1027. 28

Sanctius III Navarræ, & Aragoniæ Rex, & Comes Castellæ, ducta Nunna Sanctii filia.

Veremundus III. ad 1037. 10

Ramirus I. Aragoniæ solius Rex.

Ferdinandus Magnus ad 1065. 29

Sanctius II. Fortis ad 1072. 7

Garzias cum fratre ad 1074. 2

Alphonsus VI. ad 1109. 36

Toletum recipit 1085. eoque Sedem transfert.

Henricus Burgundus è Regio Gallorum sanguine ducta Theresia, Alphonsi Regis filia, dicitur Comes Lusitaniæ, quam Mauris ademerat 1080.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Sabaudiæ Comitatus per Beroldum Saxonem incipit 1010. Dani occupant Angliam 1016. Rege I, Canuto Magno.

Boleslaus I. cognomento Chrobri ex Duce I. Rex Polon. Henrico I. Imper.

Guillelmus Nortmanniæ Dux hæres à S. Eduardo dictus, pulso Haraldo Dano, Angliam subigit 1066.

Bavaria transit ad Atestinos in Vvelphone Actii filio 1070.

Polonia, ob cædem S. Stanislai Cracoviensis, privatur regis titulo 1079.

Vla-

Vladislaus II. per Henricum III. Rex Bohemiæ primus 1087.

Bullionis Ducatus 1096. venditus Leodiensi Episcopo à Gothofredo Lotharingiæ Duce.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Turcæ initio sæculi Persis infesti, mox ab eorum Calipha, sub quo meruerant, desciscentes, & Saracenis debellatis, Tangrolipice Duce, eorum sectam cum regno suscipiunt 1038.

Turcæ dividuntur in Orientales, & Occidentales 1060,

Hierosolyma expugnata, Cruce signati, ejus Regnum Gothofredo Bullionio, cujus potissimum virtute receptam esse constabat, omnium consensu deferunt 1099.

Antiochia Boemundo, Edessa Balduino, Gallilæa Tancredo cesserunt.

Bella clariora. 21

Germanorum Cæsarum bella in Italia pro R. Pontificis, & Imperii dignitate, in Hungaria pro defensione Regum.

Nortmannorum in Italia, mox in Græcia, & Sicilia arma felicia.

Græci Cæsares contra Bulgaros feliciter, infeliciter cum Nortmannis, & Turcis bellum habent.

Belli semina inter Genuenses, & Pisanos 1050. cùm hi partem illis Corsicæ ademissent.

Subacta per Guillelmum Nortmannum Anglia, Galliæ Regi Philippo I. natus est æmulus, bel-

lumque, quod primò Francos, & Anglos commisit. 1077. circiter.

Hispani contra Mauros arma prosperè tractant.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Quadraginta Nobiles Nortmanni Hierosolymis reduces Salernum ab obsidione Saracenorum liberant 1002.

Maniaces Michaelis Paphlagonis in Sicilia Dux, unico prælio 50. Saracenorum millia cædit 1040.

Sexcenta Scytharum millia, precibus Constantini Ducis, & populi divinitùs fusa 1065.

Itali, Victore III. R. Pontif. impellente, Africam sub Vexillo S. Petri aggressi, centum Saracenorum millia interficiunt 1087.

23 *Belli Duces nobiliores*

Gregorius Maniaces sub Michaele Paphlagone 1040.

Constantinus Monomachus ante adeptum Imperium belli gloria nobilis.

Robertus, & Rogerius in Italia Nortmannorum Ductores, & Principes, bellica virtute clarissimi.

Gothofredus Bullionius Dux, Hercules Christianus.

Raymundus comes Tolosanus, & Boemundus Notmannus, cum Tancredo, Bullionii in sacra expeditione socii.

Huna Anglorum bellicosissimus.

Rodericus Didaci, vulgò Cid, apud Hispanos celeberrimus 1099.

Rober-

Robertus Vviscardus Nortmannus Dux fortissimus.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Crescentii Nomentani olim uxor, Othonem III. chirothecis veneno infectis, pro munere amatorio ad eum missis, extinguit 1002.

Basilius Imper. 15. Bulgarorum captivorum millibus effodi oculos jubet, unico singulis centenariis lusco duce relicto.

Dani per Angliam uno impetu ex condicto cæsi 1011.

Locustis, & fame vexati Cappadoces, Armeni, & Paphlagones solum vertunt 1040.

Romanus Diogenes Imper, captus à Turcarum Sultano, ei ascensuro, & descensuro in Solium pro scabello fuit. *Tyrius.*

Motus Elementorum, & signa de Cœlo. 25

Prodigiosa Ligeris inundatio in Gallia 1003.

In Lotharingia fons aquæ saluberrimæ in sanguinem versus 1011.

Nubes ingens in Belgio soluta multos mortales mergit 1014.

Cometes trabis specie per quadrimestre 1039.

Tam copiosa nix in Occidente, ut sylvæ onus non sustinentes, frangerentur 1041. *Sigebert.*

Terræmotus per biennium in Bithynia.

Sereno Cœlo de die visa Stella 1077.

Ingens soli mugitus 1082.

Multis in locis, ac præsentim in Italia eluviones insolitæ 1086.

Res

26 *Res memorabiles, sive sacra, sive prophana.*

Conradus Salicus morti proximus Imperatoris insignia ad Henricum Saxoniæ Ducem mittit, à quo nuper ingenti prælio victus fuerat, eum præ cæteris Imperio parem æstimans 1039.

Casimirus Regia Stirpe natus ex Monacho Cluniacensi Rex Poloniæ, annuente Benedicto IX. PP. 1041.

Gothofredus Bullionius Rex Hierosolymæ renunciatus, nec insigne, nec nomen regium usurpare voluit, ubi Christum meminerat Regem per ludibrium appellatum.

27 *Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Alexandrina Academia, in qua Avicenna adolescens Rasim audivit.

Salerni ex Arabum præscripto in fine sæculi Medicina tradebatur, ut liquet ex libello, cui nomen factum. *Schola Salernitana*; scriptus est enim versibus Leoninis à Ioanne de Mediolano nomine Collegii Salernitani.

Constantinus Ducas literas, & literatos magni facit.

Saraceni pessimi scelerum Magistri in Hispania Toleti, Hispali, & Salmanticæ Magicas artes docere palam exorsi sunt. *Genebrard. Del Rio.*

28 *Theologia positiva.*

Berno Augiens. Ab. S. Fulbertus E. Carnot. S. Odilo Cluniac. Ab. S. Bruno Herbipol. E. Adamus de Persenna, Theophilactus E. Oecumenius. Samonas Gazensis. B. Pe-

B. Petrus Damiani, quem aliqui non distingunt, sed perperam, à Petro de Honestis Abb. Ravennate.

Olympiodorus, S. Anselmus Lucensis E. S. Bruno Carthusianorum parens.

Micrologus non est Scriptoris sed Operis nomen, cujus auctor incertus.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

S. Fulbertus Carnot. E. S. Leo IX. Papa, Humbertus Card.

Deoduinus seu Theoduinus Leodien. E. insignem scripsit Epistolam de Corpore, & Sanguine Domini. Hanc mutilam Card. Baronius, & Chapeaville perperam edidere sub nomine Durandi Leodiens. E. qui ante natam Berengarii hæresim 1024. obierat.

Hugo Lingonensis E. Durandus Troarnensis Ab. Lanfrancus Cantuar. E. Guitmundus Aversanus, Adelmannus Brixiensis, Algerus Monachus egregii SS. Eucharistiæ propugnatores.

Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores. 30

S. Burchardus Vormatiens. E. 1026. Deusdedit Card. 1086. colligendis Canonibus inclarescunt.

Collectio Canonum, quæ vulgò S. Anselmo Lucensi tribuitur, ab eruditis Hildeberto Cenomanensi adscribitur, ut in veteri Cod. Biblioth. Barberinæ.

R. Hai Gaon summus apud Babylonios Talmudicorum princeps, & postremus è Jechoniæ R. familia. *Genebrard.*

S. Olaus R. Norvegiam legibus datis ad meliorem frugem perduxit. Guil-

Guillelmus Nortmannus victor Anglis jura dat, quæ postea ab. Eduardo III. temperata sunt.

31 *Philosophia.*

Aboalì Abinſceni, vulgò Avicenna, Medic.& Philos. Arabs celeberrimus obiit 1050. Dicitur natus patre Medico ejus ætatis nobiliſſimo in oppido Balac, fortaſſe Baldac, hoc eſt Bagdati.

In fine hujus ſæculi dividūtur Peripatetici in Reales, & Nominales.

Michael Pſellus, alius à Leonis Sapientis præceptore, floruit ab Iſaaco Comneno imperante, uſque ad Michaelem Ducam, quem erudiit.

De Pſellis videndus Allatius in Tract. de hiſtoricis nodis explicandis perutili.

32 *Medicina.*

Iſac Benimiram, Jonas Cordubenſis, Medici apud Hebræos nobiles.

Conſtantinus Afer Caſini Monachus Mathematicus, & Medicus egregius.

Aboalì Abinſcennì. vulgò Avicenna, cui plurimùm Medicina debet. *Hinc ignari omnino temporum apparent, qui eum Averroi æqualem, & æmulum fingunt.*

Joannes de Mediolano, cui tribuitur Scholæ Salernitanæ carmen Leoninum.

33 *Mathematica.*

Conſtantinus Porphyrogenitus.

Osbernus Cantuar. Hermannus Contract. Abomaſus, Serapion, Guido Aretin. Muſicarum notarum inventor Monach. mox Cardinalis, Alhaſen Arabs, Fran-

Franco Scholasticus, Constantinus Afer Casini Monachus, Pandulphus Capuanus, Guillelmus Ab. Musicus, & Astrol.

Erardus Monach. Ben Musa Arabs.

Novæ Tabulæ Astrologicæ à Persis vulgatæ.

Musica felicissimum sæculum

Historia, & Chronologia. 34

Abbo Floriac. Ab. Aimoinus Floriac.

Harigerus Ab. Megenfridus, Osbernus Cantuar. Dithmarus, Ademarus Monach. Baldricus Dolensis E. Odorannus, Glaber, Anselmus Leodiensis, Hermannus Contract. S. Odilo Ab. Drogo E. Vvibertus Tullensis, Ado Trevirensis, Benno Card. mendax, Georgius Cedrenus, Joannes Curopalates, Lambertus Schafnaburgensis, Adam Bremensis, Bruno Ab.

Marianus Scot. Xiphilinus, Paulus Benriedensis, Gaufredus à Malaterra, Guillelm. Apulus, Bertholdus Constantien. Othlonus, Indulphus Ab. Lupus Prothospata.

Rhetorica, Oratoria, Poesis. 35

Michael VII. Imper. Græcus Musarum plus æquo amator, Guillelmus Apulus Poeta historicus.

Villeramus Ab. soluta, & vincta numeris oratione Cantic. illustravit.

Alphanus E. Salernitan. Orat. & Poeta.

In nummo Victoris II. Pontif. manus è nube clavem D. Petro porrigit, cum lemmate. *Tu pro me nauem liquisti, suscipe Clavem.*

Quare hoc saltem sæculo nati latini Rhytmi.

R. Se-

R. Selom-Bem Ghebirol. Hispan. Rhytmicorum apud Hebræos carminum auctor.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Joannes Curopalates Philol. Græcus. *Cognomen Aulæ, seu Palatii Ministrum notat. Aliis dicitur* Joannes Scylizza.

Papias Longobardus auctor magni Dictionarii latini. *Trithemius perperam transtulit in sæcul.* 13. *Du Fresne.*

Apud Italos nullus erat literarum humaniorum cultus.

Apud Hispanos litera Hebraica florere incipiebant, ut habet Genebrard.

Hinc R. Juda Davidis F. R. Jonas Cordubensis, Moses kimchi Davidis fr. Grammatici nobiles. *Gaulterius.*

37 *Nova inventa; Artifices nobiles.*

Exolescente extremi Judicii metu, quo multi deterriti, tanquam in fine decimi sæculi instantis, omnia neglexerant, artes iterum coluntur.

Notæ Musicæ, ut, re, mi, fa, sol, la à Guidone Aretino Card. excogitatæ.

Sacchari cocturam, Casiæ fistularis, Rhabarbari, Mirabolani, & Tamarindæ usum Medicina debet Avicennæ.

Desiderius Ab. Casin. vocatis ex Græcia peritissimis, ut ea ferebant tempora, artificibus, curat artes nobiles in Italia restitui. *Ostiens.*

38 *Urbium natales, & alia Architectura opera illustria.*

Troja in Apulia à Bubagno, seu Bolano Græco ædificatur 1022. Sca-

Scaphusiana urbs apud Helvetios conditur 1053.

Plura, teste Glabro, instaurantur, plura conduntur nova per Europam Templa.

Pisani Basilicam egregiam è Siciliensibus manubiis extruunt 1012.

Pisanorum exemplo excitantur Etrusci, & Florentiæ S. Miniatis in Monte 1012. Lucæ S. Martini Templum 1061. ædificatur.

Architecti nobiles; Architectura Romanæ vices. 39

Buschettus Græcus Architectus laudatus à Vasario.

Frequentes in Urbe seditiones, & turbæ, vix ullum Romanis Pontificibus ædificandi spatium reliquere.

Bis præterea Roma penè consumpta est flammis; primò sub Leone IX. 1050. fortuito incendio: secundo sub Gregorio VII. 1084. Roberto Guiscardo, Henricum III. Cæsarem persequente. Ex eo tempore Roma pluribus in locis vacua facta est ædificiis.

Plures hoc ævo in Urbe præcelsæ turres, & nobilium ædes, instar arcium munitæ, quæ non semel Pontificibus perfugium præbuere.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Stauratius Turchitus, cujus opus Valvæ Basilicæ Paulinæ.

Equites Paparoni cum gentilitiis insignibus in pavimento Basil. Liberianæ, vermiculato opere picti, & alii duo ejusdem operis in Æde S. Laurentii

rentii extra muros, jacentem Romæ Picturam hoc sæculo docent.

Idem ostendunt æneæ Valvæ Paulinæ Basil. opere diaglypho elaboratæ Constantinopoli, jussu Alexandri II. Pontif.

Jure his præferuntur musiva in Templo S. Miniatis Florentiæ, & Anagliphæ Alexandri II. Historiæ, Lucæ in Æde S. Martini.

SÆ-

SÆCULUM XII.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

163	Gelasius II. Pisanus à 1118. ad 1119.	1	0
164	Callistus II. Burgundus à 1119. ad 1124.	5	10
165	Honorius II. Bonon. à 1124. ad 1130.	5	2
166	Innocentius II. Roman. à 1130. ad 1143.	13	7
167	Cœlestinus II. Tuscus à 1143. ad 1144.	0	5
168	Lucius II. Bonon. à 1144. ad 1145.	0	11
169	Eugenius III. Pisanus à 1145. ad 1153.	8	5
170	Anastasius IV. Rom. à 1153. ad 1154.	1	4
171	Hadrianus IV. Anglus à 1154. ad 1159.	4	9
172	Alexander III. Senens. à 1159. ad 1181.	21	10
173	Lucius III. Lucensis à 1181. ad 1185.	4	3
174	Urbanus III. Mediolan. à 1185. ad 1187.	1	11
175	Gregorius VIII. Benevent. 1187.	0	2
176	Clemens III. Rom. à 1187. ad 1191.	3	4
177	Cœlestinus III. Rom. à 1191. ad 1198.	6	9
178	Innocentius III. Rom. à 1198. ad 1216.	18	6

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia. 2

Errare videntur, qui tradunt primum inter Roman. Pontifices Cœlestinum II. sinè populi suffragiis Pontificem renunciatum: ea namque à Nicolao II. jam pridem abutenti populo adempta fuerant.

Alexandri III. mansuetudo, & æqualium Scriptorum silentium, fabulosa esse docent, quæ de proculcato Friderico Ænobarbo, ad ejus pedes provoluto, sine certo teste jactantur.

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Tu es, cui claves traditæ, cui oves creditæ sunt, nec modò Ovium, sed & Pastorum tu unus omnium Pastor. *S. Bernard. ad Eugenium III. l. 2. de Consid.*

Philippus Augustus Gallorum Rex, tutissimè se regnaturum Apostolicæ Sedi obsequendo, significabat celebri insigni, in quo lilium supra rupem fluctibus everberatam pingebat cum lemmate. *In æternum non commovebitur. Maimbourg. in Concion. Quadrages.*

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

Gregorius VII. 1073. in Romana Synodo vetat ab alio, quam à R. Pontifice Papæ nomen usurpari.

Sub Paschali II. Cardinales 90. numerati.

Alexander III. sanxit, ne Pontifex electus ratus esset, nisi minimùm duas tertias suffragiorum partes tulisset.

Gregorius VIII. functus Cancellarii munere dum Cardinalem ageret, ad Pontificatum evectus nullum ex Patribus sibi substituit, sed Moysem Canonicum Lateran. Cancellarii vice fungi jubet. Hinc ille, & Successores Vicecancellarii appellati. *Ciacconius, Azor, & alii, Saussayo non probatur, sed ipse meliora non affert.* Per-

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

Quamplurimi à Slavis Aldeburgensibus, à Folaccis pro Christo interfecti. Alii etiam in Hispania à Saracenis.

Victo in Oriente Balduino, plures Monachi pro Christo tracidantur 1131.

S. Ericus Sveciæ R. Martyrii laurea clarus 1151.

S. Thomas Cantuar: pro Christi Ecclesia gladiis impiorum occumbit 1170.

S. Petrus Parentius Urbeveteri à Manichæis trucidatur 1199.

Concilia genrralia, & Provincialia. 6

Lateranensia 1101. 1112. 1116. G. IX. 1123. G. X. 1139. G. XI. 1179. Londinensia 1102. 1103. 1107. 1125. 1127. 1138. 1143. 1162. 1175. Trojana 1104. 1107. 1117. 1124. 1127. Florentinum, & Quintilliburgense 1105. Beneventana 1108. 1113. 1117. Remensia 1109. 1119. 1131. 1148. Hierosolymitana 1111. 1143. Viennensia 1112. 1119. Bellovacense 1114. Coloniensia 1116. 1119. Romana 1116. 1122. 1123. Capuanum 1118. Tolosana 1119. 1124. Samaritanum 1120. Nannetense 1127. Ravennense 1128. Stampensia 1130. 1147.

Claromontanum 1130. Leodiense, & Moguntinum 1131. Placentinum 1132. Jotrense 1133. Pisanum 1134. Northamptonensia 1138. 1164. R. Vvincestrensia 1138. 1142. Senonense 1140. Antiochenum 1141. Vezeliacense, & Carnotense 1146.

Parisiensia 1147. 1186. 1188. Trevirense 1148.

Beli-

Belicense 1151. Ticinense R. 1160. Montepessulanum 1162. Turonense 1163. Clarense R. 1164. Casselanum 1171. Abrincense 1172. Venetum 1177. Lumberense 1177. Anglicanum 1188. Eboracense 1195. Dalmaticum, Dioclense, Divionense 1199.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Bruno Carthus. 1101. S. Anselmus E. Cantuar. & Hugo Ab. Clun. 1109. S. Godefridus Comes 1126. S. Hugo E. Gratianopolit. 1132. S. Norbertus E. 1134.

S. Malachias E. 1148. S. Hildegardis V. 1148. S. Isidorus Agric. 1150.

S. Bernardus Ab. 1153. S. Guillelmus Aquitan. 1156.

S. Elisabetha à Schonaugia V. 1156. S. Homobonus 1199.

S. Hugo E. Lincolniensis 1200. cujus corpus lacte candidius, & vitro pellucidius post mortem visum. *Raynal.*

8 *Propagatio Fidei, & bella sacra.*

S. Vicelinus Vandalos, & Sclavos convertit ad Christum 1141.

Sultanus Iconii ab Alexandro III. Fidei formulam petit, & accipit.

Gothia cum suo Rege, & Pomerania pleniùs Christo adhærent.

Finlandia per S. Henricum E. & M. ad Ecclesiam aggregatur.

S. Menardus Livoniam cum Cobba Rege ad Christum adducit.

Sacri

9

Sacri ritus inducti, antiquati.

Innocentius II. in Concil. Pisano S. Hugonem E. Gratianopolitanum aris admoturus, solemniores ritus primus adhibet. *Bolland.*

Aggregationes ad Ordinum Religiosorum merita cœptæ usurpari.

Conceptio B. Mariæ Virginis primò celebratur in Ecclesia Lugdunensi 1136. sinè publica tamen Romanæ Sedis authoritate.

Ritus duplicis, semiduplicis &c. in Horis Canonicis fortasse in fine hujus sæculi, vel initio sequentis inductus.

10

Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.

Præmõstratenses instituuntur à S. Norberto 1116. Milites Templarii 1118. extincti à Clemente V. 1312. Hospitalarii S. Joannis Hierosolymit. nunc Melitenses 1119. Guillelmitæ, seu Montis Virginis 1124. Equites Calatravæ. 1158. Humiliati 1170. extincti à B. Pio V. Equites S. Jacobi 1170. Equites Alcantaræ 1175. Theutonici Mariani 1190. Florensis Ordo 1196. Ordo Trinitariorum, & Sacerdotum Hospital. 1198.

Verè hoc sæculo florere incipiunt Religiosarum Militiarum Ordines.

11

Miracula.

Ingens languentium multitudo pasta panibus, quos S. Bernardus Cruce signaverat, repentè convalescit, ut ille publicè prænunciarat.

S. Benedictus puer duodennis divino impulsu Rhodanum ad Avenionem ponte conjungit 1177.

Habuit hoc sæculum egregios mirandorum patratores SS. Bernardum, Norbertum, Malachiam, Isidorum & Bennonem.

Scripsere Petrus Ab. Clun. Sigebertus, Bertholdus Constantiensis.

12 *Schismata, Contentiones, Abusus.*

Henricus V. per vim jus deferendi Episcopatus, aliaque munera à Paschali II. extorquet, qui mox omnia per vim expressa irrita declaravit 1105.

Burdinus contra Gelasium II. 1118. Petrus Leo & Octavianus contra Innocent. II. 1130. & deinde contra Alexandrum III. 1159.

Guido Cremensis, & Joannes Struma contra Alexandrum *III.* 1164.

13 *Hæretici.*

Basilius Bongomilorum caput.

Petrus de Bruis, Durandus de Vvaldach, Petrus Abailardus, Arnaldus de Brixia, Marsilius Patavinus, Patareni.

Pseudapostolici, Henriciani, Adamitæ, Eon.

Vvaldenses, seu Pauperes de Lugduno, quorum reliquiæ in vallibus Alpium Cottiarum.

Insabbatati, Albigenses, Correrii, seu Coterelli.

Petriohannitæ, qui primi Romanum Pontificem stultè ausi sunt appellare Antichristum. *Gaulter.*

Im-

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS

20 Henricus IV. Franco ad 1125. 20

21 Lotharius II. Saxo ad 1138. 13

22 Conradus II. Sueviæ Dux ad 1152. 13

23 Fridericus I. Ænobarbus Suevus ad 1190. 37

Egregia sanè animi indole Imperator, si Othones potiùs in tuenda, quàm Henricos in impugnanda Ecclesia esset amulatus.

24 Henricus V. Suevus ad 1197. 8

Philippus Suevia, & Otho Saxonia Dux de Imperio contendunt usque ad 1208.

ORIENTIS.

58 Joannes II. Comn. ad 1143. 25.

59 Manuel Comn. ad 1180. 38

60 Alexius II. Comn. ad 1183. 3

61 Andronicus Tyran. ad 1185. 2

62 Isaacius Angelus ad 1195. 10

63 Alexius III. Angelus ad 1203. 8

64 Alexius IV. Isaaci fil *à Latinis patrio solio imponitur: sed eodem anno post sextum mensem laqueo perit in carcere.*

R. Imperii, & Italia vices, Respublica Principes. 15

Guido Vicecomes, à quo Spinularum gens, in Porciferæ valle latè Dominus 1102.

Rogerius III. Gibbosi fil. I. utriusque Siciliæ Rex 1139.

Vicecomites cum Turrianis de Mediolani Principatu contendunt ab anno 1145. ad 1294., quo

Matthæus Magnus Vicecomes, pulsis Turrianis, & Vicarius Imperialis dictus à Cæsare, rerum in patria potitus est.

Rambaldus à Collalto Comes Tarvisinus per Henricum V. 1191.

16 *Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Mathildis Comitissa Ditionem suam universam Apostolo Petro moriens legat 1115.

Romani, Arnaldo de Brixia impellente, ab Innocentio II. descifcunt, Senatum restituunt, solam Pontifici Sacrorum procurationem relicturi. Hæturbæ deinde plures exercuere Pontifices.

Lusitania sponte fit vectigalis Romano Pontifici 1141.

Innocentius III. Spoletum, Assisium, Picenum feliciter recipit.

17 *Reges Galliæ*

Ludovicus VI. Crassus ad 1137. 29

Hoc regnante obiit Joannes de Temporibus, quem aliqui fabulantur vixisse annos 361.

Ludovicus VII. Junior. ad 1180. 44

Ducta Eleonora Guiennam acquirit 1137.

Lilia, sive potius Lilium scuto Francico primò inditum. Alii deinde Reges scutum pluribus Liliis conspersere. Menestrier.

Philippus Augustus ad 1223. 44

Regnandi laude illustris, Coronæ Comitatus plures adjunxit.

18 *Hispaniæ Reges.*

Alphonsus VII. Alphonsi VI. Nepos ex Vracca ejus-

ejusdem filia ad 1126. 17
Alphonsus VIII. ad 1157. 31
Alphonsus Henrici Comitis filius, Primus Lusitaniæ Rex ab exercitu salutatur 1139. *confirmatur ab Alexandro III.* 1172.
Sanctius III. ad 1157. 1
Ferdinandus II. ad 1188. 31
Alphonso Comite Barcinonis ad Aragoniæ regnum vocato, Catalaunia jungitur Aragoniæ 1162.
Alphonsus IX. ad 1214. 26

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Sigefridus è Duce Lotharingiæ Mosellanicæ I. Comes Palatinus 1101.
Hermannus è Ducibus Zeringiæ I. Marchio Badensis sub Henrico IV. 1110.
Vvelphonibus, sive Atestinis, Austriaci in Bavaria succedunt 1138.
Albertus Ursus Princeps Anhaltin. March. Brandemburg. 1142.
Austriæ ex Marchione Dux 1154.
Regnum Hiberniæ paret Anglis 1162.
Otho I. Vvitelspachius 1162. post Atestinos Dux Bavariæ, in qua imperant ejus posteri.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Corasmii in Perside 1139.
Noradinus è Turcis Occidentalibus Syriam occupat 1143.
Saladinus è Turcis Occidentalibus Ægypto potitur 1178.
Eruptio Tartarorum, & plures per eos Provin-
ciæ

ciæ Septentrionis occupatæ 1188.

Rucradinus Turca I. Iconii Sultanus 1189.

Cypri Regnum jure permutatum in Hierosolymitanum 1191.

21 *Bella clariora.*

Genuenses, & Pisani, de dando Corsicæ Episcopo contendentes ad bellum veniunt, quod ingenti animorum, armorumque contentione multos per annos, eventu vario gestum est.

Græci Cæsares cum Turcis, Scythis, Serviis, Hungaris bellum habent.

Eleonora Guinensis, à Ludovico VII. Galliæ Rege repudiata; secundi ejusdemque atrocissimi belli inter Gallos, & Anglos initium fecit 1152.

Turcarum Noradini, & Saladini bella, quibus Syriam, & Ægiptum domuere.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Calojannes Imper. nobilem de Scythis victoriam reportat 1123.

Ægyptii apud Ascalonem tanta clade affecti à Dominico Michaele Veneto, ut mare ad duo milliaria sanguine cæsorum rubesceret 1124.

Alphonsi I. Lusitani Regis Orichiensis de Ismaro, & quatuor aliis Mauris Regibus victoria celeberrimis comparanda 1137. *Hist. Lusit.*

Idem Alphonsus, & filius Sancius I. innumerabiles Maurorum copias cum Marochiorum Imperatore, & tredecim simul Regibus ab Scalabim cædunt 1183. *Ibid.*

Bel-

Belli Duces nobiliores. 23

Henricus cognomento Leo, Dux Brunsvicensis è gente Atestina.

Guillelmus Dux Aquitaniæ strenuissimus.

Dominicus Michael Venetorum Dux.

Jacquellinus de Mayli, quem Saraceni S. Georgium, & Christianorum propugnaculum appellabant.

Rainaldus Marchio Atestinus 1177.

Sanctius I. Lusitanorum Rex, nobilibus victoriis celeberrimus, contra propinquos Maurorum Reges egregiè rem gessit.

Casus tragici, calamitates publicæ. 24

Henricus IV. Regno spoliatus, eò mendicitatis, & miseriæ redactus est, ut ab Episcopo Spirensi victum sibi, ac locum Clerici in Choro nequicquam quæreret.

Latini innumeri cujusvis ordinis à Græcis cæsi 1183.

Andronicus Alexii nepotis strangulator, altera manu, & oculo mutilatus, scabroque camelo præposterè impositus, ac circumductus, vulgi furore, harpagonibus ferreis frustulatim discerpitur 1185.

Motus elementorum: & signa de Cœlo 25

Visi gemini Soles 1105. & acies cœlestes permultæ 1109.

Ravennæ pluvia sanguinea 1113.

Terræmotus in Italia quadragenarius, villam aliò transfert 1117.

Padus

Padus ex alueo sublimis extat in fornicis modum, data transeuntibus via 1117. In Gallia tellus præ calore flammas emittit 1135.

Ingens mortalium clades ex Belgica Oceani effusione per 12. millia 1164.

Ætna solito vehementiùs deflagrante, tota Sicilia terræmotu concussa est, magna hominum strage, plura prostrata oppida, Catana in primis, in qua nulla domus superfuit 1164. *Fazell. Bonfil ex Baron.* 1169.

26 *Res memorabiles, sive sacra, sive prophana.*

Joannes Comnenus Imper. multiplici de Turcis, Scythis. Hungaris parta victoria, Deiparæ, cujus ope vicerat, imaginem pro se triumphare voluit.

Manuel Comnenus Augustus, posito genu, afflictum ex casu generi sui Balduini III. Hierosolym. Regis brachium sua manu curare voluit, amore vincente majestatem.

Fridericus Ænobarbus, cùm ab. Alexandro III. se totum avertisset Gibellinorum, & Guelphorū nominibus ex veteri Germaniæ discordia repetitis, pestiferas tota Italia factiones excitat. Qui partes Augusti sequerentur Gibellini, qui Pontificis Guelphi appellati.

27 *Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta.*

Academia Monspeliensis 1196.

Hoc primùm sæculo, quasi quadam literaria Republica instituta, Rectores Universitatibus dati, aliique veluti Magistratus inventi.

Tri-

Tribus disciplinis honorum gradus constituti, Juris Civilis, Medicinæ, ac Theologiæ.

Lothario II. & Conrado III. imperantibus literæ, quæ à Barbaris conculcatæ jacuerant, oculos aliquando tollere incipiunt. *Sub illis enim magni per Europam, doctrinaque nobiles viri extitere, & nata Scholastica Theologia, & accuratiùs coli Philosophia capit.*

Theologia positiva. 28

Radulphus Ardens, Philippus Solitarius, Berengosus, S. Anselmus Cantuar., Eadmerus, Joannes Fiscanensis, Odo Camerac. Leo Marsic. Ivo Carnot. E. S. Anselmus Laudun. E. Herveus Cenoman. Honorius Augustod. E. Antonius Melissa, Goffridus Vindocin. Hildebertus Cemoman. Rupertus Ab. Hugo de S. Victore, S. Bernardus, Drogo Card. Ostien. Guillelmus Leodiensis, Guerricus Ab. Aelredus Ab. Isaac. Ab. de Stella, Richardus à S. Victore, Joannes Saresberien. Petrus Cellensis, Petrus Cantor, Petrus Blesensis, S. Hildegardis V. Alanus Insulensis, Philippus Ab. Bonæ Spei, D. Amedeus Lausan. E. Potho Prumiensis, Zacharias Chrysopolitan. E.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

Stephanus Halberstatensis, Rodulphus Ab. S. Trudonis, Ganfredus Antisiodor. S. Anselmus Cantuar. S. Bernardus Ab. Theorianus, Petrus Cluniac. Ab. Hugo Etherianus.

Petrus Lombardus Novariensis, sed Parisiensis E. & Bandoinus Scholasticæ Theologiæ Fundatores.

Guil-

Guillelmus Antisiodorensis Scholasticus, vel Scholastico similis.

30 *Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores.*

Lotharius II. jubet Italos omnes uti jure Romano; hinc illud Bononiæ suscipit interpretandum Vvernerus, sive Irnerus dictus *Lucerna Juris*. Mox post illum Pileus Modic. Hugolinus, Placentius Bagarottus, Bosianus, Martinus, Bulgarus.

Innocentius II. Causidicis Romanis certas mercedes assignat, vetatque clientum patrocinium esse venale.

Ivo Carnot. E. Theodor. Balsamon. E.

Stephanus Aurelian E. floret.

Gratianus edit Decretum 1151.

Laborans C. Canones colligit.

S. Ericus R. & M. Svecis, & Gothis jura dedit.

Iurisperiti rebus intenti in eo saculo, quo latina lingua penè defecerat, verba neglexere: & hinc barbaries eorum scriptis affusa.

31 *Philosophia*

Averroes, sive melius Avenrhoes Arabs Cordubensis Philos. & Medicus, cujus filii in Aula Aenobardi aliquando vixere.

Baalardus Ab. Arhelardus Ab.

Michael Anchialius Patr. C. P. & Philos. nobilis 1172.

Vix nata Scholastica Theologia sui amatores ad acrius Philosophiæ studium incitavit, illius ope ad progrediendum indiga.

Medi-

Medicina. 32

Joanna fil. Mesuah., sive, ut Latinè dicimus, Joannes Mesue. *Hic à Bzovio anno* 1198. *perperam confunditur cum S. Ioanne Damasceno, qui sæcul. octavo floruit. Tanti eum Superioribus sæculis Medici fecere, ut Medicorum Evangelistam appellarint.*

Rabbi Moyses filius Maimonidis.

Averroes non minùs inter Medicos, quàm inter Philosophos nobilis; quarè ab aliquibus dictus est, *Stimulus Medicorum.*

Bartholomæus Salivarius, Alpharabius 1200.

S. Hildegardis Virgo librum de Medicina reliquit. *Richer. Monachus.*

Mathematica. 33

Rab. Abraham, Athelardus, sive Adhelardus, Daniel Morlæus, Abraham Ben-Ezra, Alpetragius; Almæon Almansorius, Robertus Lincolniensis, Humenus Aegyptius, Clemens Langtoniensis, Benchore, Omar Tiberiadis. Astrol.

Averroes, Alderius vulgò Geographus Nubiensis, Abiselda Geograph. Arabs, & Princeps Syriæ.

Campanus Novariensis, præter quem cum Vossio alium inter Mathematicos, sive hoc, sive alio sæculo Campanum non agnosco.

Historia, & Chronologia. 34

Osbertus Cantuar. qui perperam cum Osberno confunditur, Leo Ostiens. Car. Baldricus Noviodun. Alfredus Beverlacens. Sigebertus, Turgottus, Florentius Vigorniensis, Zonaras, Pandulphus

phus Pisanus Card. Cosmas Pragensis, Anna Comnena, Fulco Beneventanus, Albertus Aquensis, Fulcherius, Eadmerus, Domnizo, Hermanus Ab. Tornacensis, Guillelm. Malmesburiensis, Baldricus Dolensis, Anselmus Gemblacensis, Henricus Huntidonensis, Constantinus Manasses, Helmoldus, Michael Glycas, Joan. Cinnamus, Joannes Saresberiensis, Radevicus, Ottho Morena, Petrus Comestor, Godefridus Viterbiensis, Guillelm. Tyrius, Guillelmus Litle.

35 *Rethorica, Oratoria, Poesis.*

Galfredus Rhetor, & Poeta.

Baldricus, Guntherus, Joann. Tzetzes, Gotfridus Vinton. Guillelm. Cestrensis, Rupertus Tuitiens. Ab. Petrus Pictaviens. Joseph. Iscanus Marbodus E. Poetæ.

Hildebertus E. Poet. & Orat.

Leo ob excellentiam in pangendis carminibus rhytmicis antea inventis, nomen illis fecit. *Papebroch.*

Poetæ Provinciales hoc sæculo præcipuam Poesis laudem ferre cœpere.

Italici Rhythmi primò apud Siculos usurpati; mox ab illis sequenti sæculo transiere ad Italos. *Petrarcha in Praef. Epist. ad Fam.*

36 *Philologia, & Grammatica.*

Eustathius Homeri interpres, & Joannes Saresberiensis Philol.

Rabbi Aben-Esra, sive Abraham Ben-Esra, & R. David Kimchi Hebræi Gramm.

Romanus Populus lingua, quam nunc Italicam dici-

dicimus, hoc avo utebatur, ut liquet ex epistola Cleri Rom. ad Ænobarbum data 1160. *apud Baronium, in qua hac verba adducuntur*: Papa Vittore S. Pietro l' elegge.

Ante Philippum Augustum nullus liber Gallica lingua scriptus fuerat, Genebrardo teste. Nec, ut ego censeo, ullus Italica.

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Bombycinæ vestes captivatis Græcis opificibus Orbi occiduo innotescunt, agente Roderico Siculo.

Carrocium præcipuum (olim apud Italos in bello Vexillum, à curru, cui soleret imponi, appellatum) hoc sæculo ab Archiepiscopo Mediolan. Heriberto inventum putat du Fresne, sed ejus usus videtur antiquior.

Vino excoqui cœpere cadavera, ut ossa possent à carnibus faciliùs separari. Vetuit id postea sequenti sæculo Bonif. VIII.

Triboccus militaris machina celebris olim apud Germanos primò apparuit in expeditione Thuringica sub Othone IV. *Genebrard.*

Urbium natales, & alia Architectura opera illustria. 38

Galitium in Lusitania 1123. Rostochium 1145. Berlinum 1142. Alexandria à palea dicta 1168.

Mediolanum, Cremona, Placentia ab Ænobardo excisæ, brevi feliciùs resurgunt 1168.

Berna, & Friburgum 1180. conditæ.

Templum maximum B. Virgini Lutetiæ sacrum, quod Robertus Cenalis *lib.* 2. *Histor.* Ephesino Dianæ præferre non dubitavit, inchoatur ab

Episcopo Mauritio de Sully. Nunc multis per Europam posthabetur.

39 *Architecti nobiles; Architectura Romanæ vices.*

Turres hoc etiam ævo, munitasque Domos, sibi Romani Proceres parare solebant.

Quamvis iam melior ædificandi ratio alibi in Italia floreret, nondum Romæ assurgebat.

Vestigia tamen apparent in Turri Campanaria Sessorianæ Basilicæ, addita à Lucio II. eam instaurante.

In porticu Basilicæ Liberianæ ab Eugenio III. ædificata, quamvis postea à Gregorio XIII. refecta: & denique in Templo S. Salvatoris ad Cupellas.

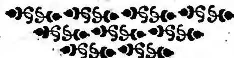
40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Ephrem musivi operis Pictor, à quo sub Manuele Comneno ornatum Templum Bethlemiticum B. V. sacrum.

Innocentio II. Ædem D. Mariæ Transtyb. instaurante, pictum est opere musivo ejusdem Ædis Odæum, & imagines è regione Sacrarii.

Imagines anaglyphæ in epistylio marmoreo januæ S. Pudentianæ, Statuariam aliquid jam feliciùs audentem ostendunt; & ideo sæculo huic assignandæ artem instauranti.

Idem præterea suadere videntur rythmica carmina, & in syllabis, rudis sæculi more peccantia.

SÆ-

SÆCULUM XIII.

Christi Vicarii Romani Pontifices. 1

179	Honorius III. Rom. à 1216. ad 1227.	10	8
180	Gregorius IX. Capuanus à 1227. ad 1241.	14	5
181	Cœlestinus IV. Mediolan. 1241.	D.	17
182	Innocentius IV. Genuensis à 1243. ad 1254.	11	5
183	Alexander IV. Anagninus à 1254. ad 1261.	6	5
184	Urbanus IV. Trecensis à 1261. ad 1264.	4	3
185	Clemens IV. Gallus à 1265 ad 1268.	3	10
186	B. Gregorius X. Placentinus à 1271. ad 1276.	4	3
187	Innocentius V. Gallus 1276.	0	5
188	Hadrianus V. Genuensis 1276.	0	7
189	Joannes XXI. Lusitanus à 1276. ad 1277.	0	8
190	Nicolaus III. Rom. à 1277. ad 1280.	2	9
191	Martinus IV. Gallus à 1281. ad 1285.	4	1
192	Honorius IV. Rom. à 1285. ad 1287.	2	0
193	Nicolaus IV. Asculanus à 1288. ad 1292.	4	1
194	S. Cœlestinus V. Campanus 1294.	0	5
195	Bonifacius VIII. Anagninus à 1294. ad 1303.	8	10

Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia. 2

Septemviros Imperatoris Electores ab Innocen-

tio IV. in Concil. Lugdun. institutos cum Card. Baronio censeo.

Vicedominum unius diei Pontificem inter Hadrianum V. & Joannem XXI. non agnoscimus; nullum enim hujus rei satis locupletem testem habemus. *Papebroch.*

Qui Siculis Vesperis causam à Nicolao III. datam opinantur, egregii Pontif. nomini notam proculdubio calumniosam inurunt.

Bonifacii VIII. R. Pontif. post annos 300. expers corruptionis cadaver inventum, calumnias illi ab adversariis intentatas apertè redarguit. *Raynald.*

3 *Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio.*

Romana Ecclesia super omnes alias ordinariæ potestatis obtinet principatum, utpote mater universorum Christifidelium, & magistra. *Concil. Lateran. IV.* 1215.

SS. Patres in Conciliis congregati nihil statuere possunt, nisi auctoritate Summi Pontif. interveniente. S. *Thom. Aquin. contra Impugnantes Relig. c.* 4.

Sola Roma universaliter, sicut Sol super planetas habet plenitudinem potestatis super omnes Ecclesias. *S. Bonavent. Serm.* 24. *in Hexam.*

Siciliæ, & Hungariæ Reges frena tenuere aselli, cui Cœlestinus V. insidebat 1294.

4 *Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices.*

A Gregorio IX. ad Cœlestinum V. Cardinalium

lium numerus adeò imminutus est, ut nunquam plures, quàm 22. aliquando vix 10. aut 8. recenserentur.

Purpureus galerus Cardinalibus datus ab Innocentio IV. in 2. Concil. Lugd.

Conclavis ad Pontificem eligendum initium Viterbii, S. Bonaventura persuadente 1270.

Gregorius X. severiores de eligendo Pontifice leges tulit.

Nicolaus IV. dimidiam Pontificiorum vectigalium partem Cardinalibus assignat.

Bonifacius VIII. primus duplici corona thiaram circumdat.

Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes. 5

E D. Francisci familia septem 1219. totidem 1221. à Mahometanis cæsi.

S. Angelus Carmel. ab Hæreticis in Sicilia 1222.
S. Engelbertus Colon. E. 1225. interficitur.

Innumeri Christiani obtruncati à Mindano Lithuanorum Duce, & Christi desertore.

S. Petrus ex Ord. S. Dominici Sacrorum Quæsitorum patronus 1252. Vvernerus puer furtim à Judæis occisus in oppido Vvesaliensi 1288.

Monaldus Ord. Minor. non tamen Beneventan. Archiep. Arzenghæ in Asia à Saracenis cæsus anno 1288. seu 1289.

Concilia generalia, & Provincialia. 6

Duicense, & Senonense 1201. Londinense 1202. Scoticum 1203. Monslimeriense 1208. Avenionensia 1210. 1270. 1279. 1282. Romana 1210. 1228. 1234. Parisiensia 1212. 1223. 1228. Vaurense, &

Murellense 1213. Monspelliensia 1214. 1258. Londinensia 1214. 1237. 1268. 1291. 1297.

Lateranense IV. G. XII. 1215. sub Innoc. III. Oxoniense 1222. Germanicum 1225. Narbonensia 1225. 1235. Leodiense, & Vvestmonasteriense 1226. Tolosanum 1229. Tarraconensia 1229. 1242. 1279. Castro Gonteriana 1231. 1268. Biterrensia 1233. 1246. Arelatensia 1234. 1251. 1260. 1275. Turonensia 1236. 1239. 1282. Campinacense 1233. Vvorcestrēse 1240. Valle Guidonense 1242.

Lugdunense I. G. XIII. 1245. Valentinum 1248. Salmuriensia 1253. 1276. Albiense 1254. Burdegalense 1255. Danicum 1257. Rossiacense 1258. Coloniensia 1260. 1280. Copriniacense 1260. Lābethensia 1260. 1261. 1281. Nannetense 1264. Viennense in Austria 1267. Ravennensia 1269. 1286. Andegavensia 1269. 1279. Senonense 1269. Compendiensia 1270. Redonense 1273. Lugdunense II. G. XIV. 1274. Salisburgensia 1274. 1281. Bituricensia 1276. 1286. Langesiense 1278. Pontocomacense, Budense 1279. Insulanum 1286. Herbipolense 1287. Mediolanensia 1287. 1291. Aschaffenburgense 1292. Rothomagense 1299. Bajocense 1300.

7 *Sanctitate clari in utroque sexu.*

S. Dominicus 1221.

S. Franciscus Assisias 1226. S. Elisabetha Hungar. 1230. S. Antonius Patav. 1231. S. Hedvigis Polon. 1243. S. Lutgardis V. 1246. S. Clara V. & B. Rosa Viterbien. 1252. S. Petrus de Nolasco 1256. S. Hyacinthus 1257. S. Ludovicus R. Galliæ 1270.

SS. Tho-

SS. Thomas Aquin. & Bonaventura Car. 1274. S. Raymundus de Peniaforte 1275. S. Philippus Benitius 1285. S. Albertus Carmel. 1292. B. Margarita Cortonensis 1297. S. Ludovicus E. Tolosanus 1298. quem sequenti sæculo inter Sanctos relatum mater Maria Siciliæ Regina 1317. adoravit. *Raynald.*

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

Dominicani, & Franciscani barbaras Tartarorum mentes Evangelio mitigare satagunt.

Bella Sacra varia per S. Ludovicum Galliæ R. & alios.

Judæorum ex Gallia expulsio primùm 1253. tum 1295.

Prussi, & Jazyges Christo subiiciuntur.

Dominicani in Armenia uberes ex divini verbi semente fructus efferunt.

Nicolaus Sabellus E. Albanensis, postea Honorius IV. Norvegiæ Apostolus.

B. Odericus, & Socii è familia S. Francisci, Cataii, & Thibeti regnis primi Christum annunciant.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Pulsatio Campanæ in Hostiæ Sacræ elevatione, & salutatione Angelica.

Rosarium Deiparæ, nobilissimum D. Dominici inventum, ab eo, & asseclis propagatur.

Scapulare Marianum datur ab ipsamet Augustissima V. Maria B. Simoni de Stoch Carmelitæ 1261. Festum SS. Sacramenti, & Officium, egregium D. Thomæ Aquinatis opus 1264.

Magi-

Magisterium S. Palatii ab Honor. III. institutum. Initium Confraternitatum Pœnitentium 1270.

Nicolao IV. sedente denuo Sacrarum Imaginum locus nobilior dextera.

Jubilæi celebratio ritu solemniori singulis 100. annis renovata 1300.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

Equites Cruciferi in Livonia 1205.

Dominicani 1206. Franciscani 1209.

Eremitæ S. Pauli in Hungaria 1215.

Ordo S. Mariæ de Mercede Redempt. Captivorũ 1218.

Moniales S. Claræ 1223. Ordo Vallis Scholarium 1215. Servitæ 1216. sive 1233. Militia Montesiæ 1233. Equites gloriosæ Virg. Mariæ 1233.

Eremitæ S. Augustini in unum coacti 1241. Silvestrini 1269.

Cœlestini per S. Petrum Moronum instituti 1274. Carmelitæ nova veste donantur ab Honorio IV. 1286.

Hoc primùm sæculo Rom. Pontifices jubent, Religiosa Instituta Apostolica auctoritate sanciri, atque approbari.

11 *Miracula.*

Innocentius IV. S. Stanislaum Cracov. Sanctis adscripturus, coram populo, illius ope implorata, mortuum vitæ restituit 1253.

Duo è Cœlo pueri Friderico R. Messanensi Antistiti, Clero, & populo in Templo supplicibus enunciant, in funere S. Alberti Carmel. canendum: *Os Justi &c.* Mira-

Miraculis fulgent SS. Dominicus, Franciscus, Antonius Patavinus, Hyacinthus, Albertus.

Scribunt S. Bonaventura, Jacobus à Vitriaco, Thomas Cantiprat.

Schismata, Contentiones, Abusus 12

Fridericus II. Ænobarbi nepos, dolis, edictis, Saracenis in Italiam vocatis, bellis iniquissimis, Sacros Antistites, Romanos Pontifices, Ecclesiam per annos 30. turbat, & vexat, Imperatoris nomine bis per Rom. Pontificem exutus.

Inter Dominicanos, & Franciscanos Theologos, magnis utrinque conatibus celeberrima de Conceptu Deiparæ controversia incipit agitari.

Hæretici. 13

Almaricus Carnotensis, David Dinantius, Guillelmus de S. Amore, & Desiderius Longobardus religiosæ paupertatis hostes.

Flagellantes, Gerardus Sagarellus.

Hermannus auctor Fraticellorum, qui & Bisochi, Viduarum, Matronarum, & Virginum, quas pelliciebant ad nocturna Sacra, corruptores. *Perperam à nonnullis cum Beguardis, & Beghinis confunduntur. Quietistis nostri ævi cum his multa communia.*

Imperatores Romanorum. 14

OCCIDENTIS	ORIENTIS
25 Otho IV. Saxo ad 1219. 10	*Constantinopoli expugnata 1204. occupant Imperium*
Vacat Imper. ad 1220.	26 Fri-

26 Fridericus II. Suevus ad 1250. 31

Vacat Imperium, dùm pro illo contendunt, Guillelmus Hollandus, Richardus Anglus, & Alphonsus Castellanus ad 1273.

Imperio vacante initium habuit Societas Civitatum, quæ à Germanica voce Hansa dictæ sunt Hanseaticæ.

27 Rodulphus Austrius ad 1292. 19

Armis, & pietate clarissimus, Austria Alberto filio data, inclyta familia nomen fecit.

28 Adolphus Nassau. ad 1298. 6

29 Albertus Austr. ad 1308. 10

LATINI.

65 Balduinus Flander ad 1205. 1

66 Henricus ad 1216. 12

67 Petrus Antisiodorensis 5

Vacat Imper. ad 1220.

68 Robertus ad 1228. 8

69 Joannes III. Brienn. ad 1239. 11

70 Balduinus II. ad 1261. 23

Dum Constantinopoli Latini sedent, imperant Nicea in Bithynia Graci, Theodorus Lascaris I. Joannes Ducas Vatacius, Theodorus Lascaris II.

Pulsis Latinis 1261. *redeūt GRÆCI.*

71 Michael Paleologus VIII. ad 1283. 23

72 Andronicus II. Paleologus. ad 1332. 49

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes.*

Gherardeschæ Comites in Etruria opibus præpollentes.

Paf-

Passani Domini, postea Comites memorantur.

Fridericus II. Suevus jure matris Constantiæ Rex utriusque Siciliæ 1209.

Marchiones à Monte S.Mariæ beneficio Friderici II.Cæsaris pluribus oppidis potiuntur.

Ubertus Marchio Pallavicinus Brixiæ, & Cremonæ Dynasta, Parmæ, Placentiæ, Ticini, & Mediolani rerum arbiter. 1259.

Malespinæ Luca pelluntur ab Obiziis, quibus Cives ultrò se dedunt 1260.

Carolus Andegavensis R.utriusque Siciliæ 1263.

Mantua sibi Consulem creat 1274.

Pisanorum opes, accepta ad Lamellam à Genuensibus clade, concidunt 1284.

Florentini, Lucenses, aliique per Italiam populi, empta à Rodulpho Cæsare libertate, Magistratus eligunt 1286.

Sub Carolo II. Andegavensi Regna Neapolis, & Siciliæ dividuntur; hæc Aragoniis cedit 1288.

Obizo II. Atestinus Mutinæ, & Regii Dominus 1288.

Theodorus Paleologus, jure Jolandæ matris Mōtisferrati Marchio 1293.

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Joannes R. Angliæ, & Hiberniæ suprema jura in Rom. Pontificem transfert 1213.

Hoc, & sequenti sæculo Senator Urbis, vel Rex, vel è regio plerumque sanguine deligebatur.

Insula Mona vectigalis Ecclesiæ Rom. 1219. Feretranus Comitat. Ecclesiæ Rom. relictus 1236.

Urbinum Friderico Feltrio à Cœlestino V. 1240.

Camerinum Gentili à Varano donatur ab Alexandro IV. 1261. Fride-

Fridericus II.Cæs. Flaminiam, & Æmiliam occupat 1241.

Picenum, cæso Manfredo notho, recuperatur à Clemente IV. 1266.

Rodulphus I. restituit quæ Fridericus rapuerat 1275.

Guido Feltrius I. Comes Urbini 1295.

Traversariis aut pulsis, aut extinctis Polentani Ravennæ dominatum usurpant 1300.

17 *Reges Galliæ*

Ludovicus VIII. ad 1226. 3

S. Ludovicus IX. ad 1270. 44

Carolus Andegavens. S. Ludovici fr. Uxoris jure Provinciæ Comes, Raymundo Berengario Socero sinè prole mascula obeunte 1245.

Robertus S. Ludovici f. tertio loco genitus, ducta Borbonii Ducis hærede cognomen in Regiam familiam cum hæreditate transfert.

Philippus III. Audax ad 1285. 15

Philippus IV. Pulcher ad 1314. 29

Tres hujus filii. Regnum adepti, magnis afflicti cladibus, sinè stirpe periere.

18 *Hispaniæ Reges.*

Henricus I. ad 1217. 3

Alvarus Lara Comes turbas excitat.

Ferdinandus Sanctus filius Alphonsi Legionensis ad 1252. 35

Alphonso patre extincto, Legionense Regnum Castellano addit, 1230.

Cordubam, Hispalim aliaque oppida Mauris eripit. Regium Castellæ Senatum instituit, Regnum Granatense recuperat 1237. Alphon-

Alphonsus X. Sapiens ad 1284. 32

Carthaginem, Silvam, Pacium de Mauris recipit.

Sanctius IV. Strenuus ad 1295. 11

Fratris primogeniti filiis Alphonso, & Ferdinando dejectis.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vires. 19

Valdemarus II. primus Danorum, & Vandalorum simul Rex 1203.

Nerius, sive Rainerus Acciajolus Achajæ Princeps, Athenarum Dux.

Otho Parvus è gente Atestina I. Dux Brunsvicensis, & Luneburgensis 1230.

Ducatus Brabātiæ ex Lovaniēsi Comitatu 1247.

Eduardus I. ab Henrico III. patre primus è Primogenitis Regum Anglorum dictus Vvalliæ Princeps cæso Leolino 1254.

Chios à Michaele Paleologo donatur Genuensibus 1260.

Islandi Naquino Norvegiæ Regi se spontè tradunt 1265.

Austria, Stiria, Tirolis, & Carinthia, Rodulphi Imper. familiæ cedunt 1282. moxque etiam Burgundia, & Bohemia.

Primislaus Polonus Regiū nomen repetit 1295.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Alexius Comnenus Trapezuntini Imperii fundamenta jacit 1203.

Capta Constantinopoli Balduinus Imp. Venetis Cretam, Ionii, & Ægei maris insulas, Bonifacio Montisferratensi Thessaliæ Regnum, aliis alia præmia virtutis attribuit 1204. Chin-

Chingiscamus Tartarus, Chorasmiis domitis, regnat in Perside 1227.& post eum Zagathay, sive Hallon.

Mamelucchi in Ægypto regnant 1245.

Tartari Sinas occupant 1278.

Aladino Sultanorum Iconii ultimo extincto 1290. Turcarum Regnum in septem Dynastias dividitur.

Cassanus Tartarus 40.Saracenorum millibus in Syria cum Sultano Ægyptio profligatis, redit in Persidem 1292.

21 *Bella clariora.*

In Anglia bella civilia inter Eboracenses, & Lancastrenses Duces, sub Albæ, Rubræque Rosæ nomine; quibus post 30. prælia, trium Regum, & plurimorum Principum cædes, Henricus VII. Angliæ Rex anno 1485. finem imponit.

Tartarorum contra Persas, & Saracenos toto ferè sæculo bella prosperè gesta.

Fridericus II. Cæs. bello plerumque inglorio, Guelforum, & Gibellinorum factionibus revocatis, ab anno 1234. ad 1250. fœdum in modum Italiam lacerat.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Theodorus Lascarus parva manu ingentes Turcarum copias delet, obtruncato Sultano 1209.

Miramolinus cognomento Viridis cum 600. Saracenorum millibus profligatur à Regibus Alphonso Castellæ, Petro Aragoniæ, Sancio Navarræ 1212.

Octingenti Cruce signati, Duce Simone Monfortio

fortio Tolosanorum, & Aragonum 100. millia fundunt 1213.

Pugna Boviensis, in qua à Philippo Augusto Galliæ R. victi Otho Cæsar, Joannes Anglus, Ferdinandus Flander, qui certi propemodum victoriæ, catenas captivis vinciendis attulerant 1214.

Belli Duces nobiliores 23

Simon Comes Monfortius bellica laude, & pietate clarissimus.

Nicolaus Spinula, Ansaldus, & Andreolus Marii sub Friderico II. Cæsare.

Actius IX. Atestinus Italiæ, & Ecclesiæ propugnaculum.

Matthæus Montmorantius Mars Gallicanus.

Guillelmus Vallasæus Scotiæ Columen.

Alphonsus Perez Gusmanus Tariffæ Præfectus.

Farinata de Ubertis Florentinus.

Ezelinus à Romano Patavii Tyrannus.

Ubertus Auria, Lambas Auria Genuensium Classium Præfecti celebres.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Otho IV. Imperio dejectus, multis tum in Italia, tum in Germania attritus cladibus, in Saxoniæ latebram se recepit, ubi haud ita multò post obiit ex mærore 1218.

Lue absumpta pecorum vis immensa, in Gallia, & Germania 1223.

Conradinus Suevus, & Ferdinandus Austriæ Dux securi percussi Neapoli 1268.

Ve spe-

Vesperæ Siculæ, in quibus ad condictum Vesperarum signum Galli omnes in Sicilia cæsi 1282.

25 *Motus elementorum. & signa de Cœlo*

Cometa insignis 1211.

In Frisia mare effusum centum hominum millia mergit 1218.

Ob horrendam Solis Eclypsim 6. Octobris Stellæ in die visæ 1241.

Mons in Burgundia à reliquis dehiscens, multa rusticorum millia opprimit 1241.

Saturni Stella in die apparvit 1283.

Piscis marinus Leoni similis captus in mari Thyrreno 1281.

Horrendus in Italia terræmotus 1298.

Cometes planè prodigiosus, qui tres ante menses ardere cæperat, Urbano IV. moriente evanescit. 1264.

26 *Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ.*

S. Ludovicus Galliæ Rex oblatam sibi à Rom. Pontif. Sacerdotia conferendi potestatem non admittit, satis sibi curarum, & periculi dictitans in prophanis administrandis 1268.

Natalis Deiparæ domus, deficiente cultu, ex Asia in Europam Cœlestium ministerio transit, ac primò in Dalmatia, mox in Italia considet; à loci domina Laureta, Lauretana dicta 1294.

Factiones Alborum, Nigrorumque Pistorii exortæ tota penè Italia propagantur. Prò Gibellinis Albi, prò Guelphis Nigri appellati.

Scho-

Schola, Academia, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Parisiensis Academia à S. Ludovico instaurata 1232.

Viennensis in Austria 1239. Salmanticensis 1240. Aberdonensis in Scotia 1240. Cantabrigensis 1277. Neapolitana, & Perusina por Fridericum II. 1290.

Robertus Sorbona celeberrimo Parisiis Theologorum Collegio initium, & nomen dedit 1265.

Alphonsus X. Castellæ Rex literis favet, nimium tamen Astrologiæ addictus.

Theologia positiva. 28

Innocentius III. S. Franciscus Assis. S. Antonius Patav. B. Jordanus de Saxonia Or. Prædic. Stephanus Langton. Jacobus de Vitriaco Card. S. Edmundus Cantuar. E. Hugo de S. Caro Card. Humbertus Vienn. Vincentius Bellovac. E. Robertus Sorbona, B. Albertus Magnus, S. Thomas de Aquino, Thomas Cantiprat. S. Bonaventura Card. Durandus Mimatensis E. Guillelmus Peraldus E. Richardus à S. Laurentio, S. Mechtildis V. Petrus de Tarantasia, postea Innocentius V. David de Augusta, Petrus Peckam, S. Gertrudis V. Alanus de Insulis.

Concordantiæ Bibliorum editæ, Biblia Sacra Capitibus distincta. 1240.

Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta. 29

Nicetas Choniates, Lucas Tudensis, Guillelmus Diaconus, cujus opus Ms. contrà Judæos Possevinus

vinus perperam tribuit Petro de Palude.

B. Albertus Magnus, S. Thom. Aquinas. S. Bonaventura Card. Raynerus Sacconus Ord. Prædicat. quem falsò nonnulli *Pantheologiæ* Scriptorem agnoscunt.

Raymundus Martini, cujus *Pugio Fidei* meritò laudatur.

Pantaleo Diaconus Græcus contra præcipuos Græcorum errores scripsit.

Jus Canonicum, & Civile; Legumlatores

30 Petrus Pictaviensis, Guillelmus Parisiensis, Robertus Pullanus, Præpositus, quem S. Thomas aliquoties laudat.

Alexander Hallensis falsò creditus D. Thomæ præceptor.

Petrus Alvernus, Petrus de Tarantasia, postea Innocentius V. Aegidius Columna, Uldaricus de Argentina, Henricus Gandavensis, Richardus de Media-Villa.

Azzo *fons legum*, Sinibaldus postea Innocentius IV. Jacobus de Bellovisu, S. Raymundus de Peniaforte, Henric. Card. Ostiensis, Guillelmus Durantes Speculator Castri Cognominis in Umbria conditor, nunc ab Urbano VIII. cum Episcopi honore nobilius Urbaniæ nomen nacti. Accursius Odofredus, Guido de Bayso, Joannes de Blanasco, Franc. Accoltus, Alexius Aristinus Græc. Canones colligit.

Gregorius IX. vetat in Academia Parisiensi tradi Jus Civile. *Genebrard.*

Alphonsus X. leges, quas *Partitas* vocant, Hispanis dedit.

Boni-

Bonifacius VIII. Decretal. VI. evulgat 1297.

Philosophia 31

Alfredus, Theodorus Metochita, Kilvarbius, Petrus Hispanus, seu potiùs Lusitanus, qui postea Joannes XXI. Pontif. Rom.

Alexander Hallensis, B. Albertus Magn. Vincentius Bellovacensis, Robertus Capito.

Hallensis, Albertus, & S. Thomas præcipuè Aristotelem, quo Arabes contra nos abuti consueverant, Christianæ veritati servire docuerunt.

Michael Scotus, Alexander de Villa Dei, Raymundus Lullus mirabilis artis inventor, sed plerumque fallacis.

Parisiis 1210. non Aristotelis opera, sed falsò Aristoteli adscripta, damnata, & combusta sunt, ut Labbeus rectè monet.

Medicina. 32

Hugo de Arato, Demetrius Pepagomenus, Nicolaus Myrepsus aliquod inter Medicos nomen tulere.

Rigordus Philippi Augusti Regis Galliarum Medicus.

Joannes de S. Ægidio Theologus familia S. Francisci, & arte medendi nobilis. Joannes XXI. P. R. cujus opus est liber Medicis notus; *Thesaurus pauperum.*

Cæterùm quæ superiore sæculo visa erat assurgere, hoc iterum sæculo cecidit ars medendi.

Addam hic, quoniam locus patitur, nobiles ævi incerti Medicos.

Paulus Ægineta, Agapius Alexandr. Stephanus Atheniensis. Z 2 Ma-

33 *Mathematica.*

Jordanus Nemorarius, Hali filius Alben regalis, Joannes de Sacrobosco, Alexander de Villa Dei, Jacobus Alkindus, Alphonsus X. R. Castellæ, Vitellio, Rogerius Bacconus, Guido Donatus.

Albuassin, sive Alboazen, Henricus Baten. Rab. Isaacus Hazan, qui in Tabulis Alphonsinis conficiendis desudavit. Astrol.

Joannes Mursia musicum Aretini Guidonis inventum 300. circiter post annis perfecit.

Ptolemæi Magna constructio Latinè vertitur 1230.

Tabulæ ab Alphonso Rege Alphonsinæ dictæ 200000.numm.sumptu à pluribus elaboratæ 1270.

34 *Historia, & Chronologia.*

Saxo Grammat. Nicetas Choniates, Helinandus, Guntherius, Rogerius de Hoveden.

Rigordus, Colmannus Sapiens, Rodulphus Coggestal, Arnoldus Lubecensis, Cæsarius Heisterbacensis, Abbas Urspergensis, Rodericus Ximenius, Lucas Tudensis, Jacob. de Vitriaco Card. Matthæus Paris, Albertus Germanus, Joannes de Columna auctor Matris Historiar. Cantipratanus, Brocardus, Georg. Logotheta, Martinus Polonus, Guillelm. de Nangis.

Provinciales in Gallia fictas hoc ævo historias scribendo delectant, & nocent; quia verè Historiæ peccare docentes.

Rhe-

Rhetorica, Oratoria, Poesis. 35

Cyrus Prodromus, Silvester Gyraldus, Matthæus Vindocinensis. Poeæ.

Poetis Provincialibus hoc ævo plaudit Europa. Inter eos præcipuè laudatur Arnaldus Daniel, ex quo Dantes, & Petrarcha plurimùm profecere.

Joannes de Meung Gallicæ Eloquentiæ parens, & Poeta.

Stephanardus de Vico Mercato Chronicon Metricum edidit, Engelbertus Ab. Poeta.

Guito Aretinus, & Entius Rex Sardiniæ Poetæ Itali.

Dantes Aligerius Poetarum Italorum doctissimus.

Philologia, & Grammatica. 36

Vgutio Ferrariensis E. auctor Diction.

Alexander de Villa Dei Grammat.

Arnaldus Daniel Poeta Provincialis patriam linguam perfecit, ex qua deinde Etrusca, sive Italica ditata est. *Vellutel. in Dantem.*

Græca vulgi lingua, imperantium Francorum vocibus pluribus admissis, à literata omnino descivit.

Dantes Poeta Etruscæ linguæ nitori plurimum contulit, usque ad 1321. quo Ravennæ decessit

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Insigne tentorii inventum ad Fridericum Imper. à Sultano missum, in quo Solis, & Lunæ imagines artifici motu cursum suum certis spatiis peragebant, & diei, noctisque horas designabant.

Conradus Schirensis Chronologus, ex Mabillonio in Germanico Itiner. aliorumque suspicione, aliquem Optici tubi usum videtur habuisse.

Conspicilla ad oculorum laborantium subsidium, vel inventa, vel ostensa ab Alexandro Spina Dominicano. *Ex Epistola elegantissimi Redi. Qui veterum inventum ex Plauto putant, proculdubio falluntur.*

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria.*

Strausbinga in Bavaria, Stokolmium in Svecia 1259. Bilbaum in Hispania conditur 1300.

Templum Ambiani maximum, Galliæ totius nitidissimum 1220. circiter inchoatur 1270. absolvitur. *Gallia Christian.*

Pons Londinensis mirabilis sub Joanne Angliæ Rege.

Turris Cremonensis Italicarum maxima perficitur à Guelphis 1290.

Urbevetanum Templum opere semigothico, sed planè nobilissimum, & illo ævo admirabile 1290.

39 *Architecti nobiles, Architecturæ Romæ vices.*

Tuccius, Nicolaus Pisanus, Marchion, Arnulphus, Lupus. Architecti illustres.

Rudis adhuc, sed solidior hujus ævi Architectura, ex his, quæ Romæ supersunt jure censetur

Turris, quæ Comitum nuncupatur in Suburra, ab Innocentio III. Turris Militiarum in Quirinali jugo à Gregorio IX. extructæ.

S. Urbani Templum in regione Montium, sub Urbano IV. ædificatum.

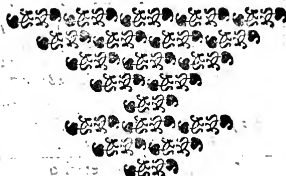
Super-

Supersunt ad S.Sabinam vestigia ædium ab Honorio IV. conditarum.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Cimabovis, Taphius, Gaddus, musivi operis artem, & Picturam, supra Græcos artifices assurgentes restituunt, sivè potiùs ad vitam revocant penè extinctam.

Abellenatus, Aliprandus, & Nicol. Pisanus Statuarii laudantur à Vasario; sed Romæ rudem adhuc; & jacentem utramque artem ostenduut imagines, tessellis expressæ in Odæo Basilicæ Liberianæ, & sepulchrum Guillelmi Card. Fliscí in Æde S. Laurentii extra muros, & historiæ anaglyphi operis in urna, & imagines in pariete omnino infelices.

SÆCULUM XIV.

1 *Christi Vicarii Romani Pontifices.*

196	Benedictus XI. Tarvisinus à 1303. ad 1304.	0	9
197	Clemens V. Vasco à 1305. ad 1314.	8	11
198	Joannes XXII. Caturcensis à 1316. ad 1334.	18	4
199	Benedictus XII. Tolosanus à 1334. ad 1342.	7	4
200	Clemens VI. Lemovicens. à 1342. ad 1352.	10	7
201	Innocentius VI. Lemovicens. à 1352. ad 1362.	9	3
202	Urbanus V. Lemovicens. à 1362. ad 1370.	8	2
203	Gregorius XI. Lemovicens. à 1370. ad 1378.	7	3
204	Urbanus VI. Neapolitan. à 1378. ad 1389.	11	6
205	Bonifacius IX. Neapolitan. à 1389. ad 1404.	14	11

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia.*

Joannes XXII. quamvis ex veteri quorundam errore senserit, Beatorum animas usque ad extremum Judicii diem felici Divinitatis aspectu carere, nunquam tamen id Ecclesiæ credendum proposuit. *Raynald.*

Qui

Qui in ea, qua fruimur, temporum luce, de legitimo Urbani VI. Pontificatu dubitat, cœcutire videtur. *Videatur Papebroch.*

Annatæ à Bonifacio IX. impositæ, non piè tantùm, sed jurè solvuntur.

Indictas tamen priùs ab aliis Pontificibus Genebrardus docet ex Ostiensi.

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio. 3

Orientalium Patriarcha Benedicti X. 1304. Chaldæorum Patriarcha 1316. Joannis XXI. potestatem supremam agnoscunt.

Clemente VI. jubente à Septemviris renunciatur Imperator Carolus IV. Ludovico Bavaro exauctorato 1346.

Durandus de S. Portiano, & Paludanus doctissimi inter Gallos Episcopi, potestatem jurisdictionis, quæ est ad regendum populum, totam & in suo fonte datam fuisse soli Petro, & Successoribus ejus affirmant. *V. Gaulterium hoc sæculo.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

Clemens IV. in Vienn. Concil. decernit R. Pontificem posse abdicare.

Clemens VI. severas Pontific. Comitiorum leges, à Gregorio X. latas temperat.

Idem primus Diplomata gentilitiis insignibus munit. Qua in re vix habuit imitatores.

Annulus Piscatorius per hæc tempora cœptus adhiberi.

Urbanus V. primus triplicem coronam inducit.

Sub

Sub Gregorio XI. Euchariſtiæ R. Pontifici iter habenti præferendæ certus uſus apparet. *Angelus Roccha.*

5 *Perſecutiones inſigniores, & in eis fidei teſtes.*

Saraceni Chriſtianos plurimos variis in locis pro Chriſti fide necant.

Jacobus è Minorum familia, qui ad Orthodoxæ fidei veritatem aſſerendam illæſus in igne perſtiterat, cum ſociis tribus clam necatur à Saracenis 1319.

Cathalanus, & Paſchalis Minoritæ ab impiis, in quos de fide ſuſpectos inquirebant, Cabioli in agro Lugdunenſi trucidantur 1321. *Raynald.*

In Scythia Aſiatica 6. è Franciſcana familia pro Chriſto interempti 1341.

Alii plures è familia pariter S. Franciſci, quos enumerat Bozius *de Signis Eccleſiæ l. 7. c. 3.*

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Compendienſia 1301. 1304. 1329. Romanum 1302. Toletana 1302. 1324. 1339. 1347. 1355. Nugarolenſia 1303. 1315. Auſcitanum 1308. Saliſburgenſia 1310. 1386. Colonienſe 1310. Ravennenſia 1310. 1311. 1314. 1317. Moguntinum 1310.

Viennenſe G. XV. 1311. Salmurienſe 1315. Senonenſe 1320. Pariſienſia 1323. 1346 Valliſoletanum 1324. Avenionenſia 1326. 1327. Marcianenſe 1326. Rothomagenſe 1335. Caſtro Conterienſe 1336. Anglicanum 1341. Londinenſia 1342. 1382. 1391. 1396. Noviomenſe 1344. Biterrenſe 1351. Lambethenſe 1362. Andegavenſe 1365.

1365. Vaurense 1368. Palentinum 1388. Cantuariense 1399.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Ivo Causid. 1303.

S. Nicolaus de Tolent. 1306. B. Angela Fulgin. 1309. B. Agnes Politiana 1317.

S. Eleazarius Comes maritus, & Virgo 1323. S. Rochus 1327. S. Elisabetha Lusit. Reg. 1336. B. Petrus Thomas E. falsò diu creditus Martyr. 1366.

B. Joannes Columbinus 1367.

S. Andreas Corsinus E. & S. Brigitta Sveca Vidua 1373.

S. Catharina Senensis V. 1380. S. Margarita Vidua 1390.

Propagatio Fidei, & bella sacra. 8

Bosnia cum Principe Stephano ad Fidem adducitur.

Benedictus XII. missis divini verbi præconibus, rem Christianam inter Tartaros promovet.

Cumani, Betzenenses, Lipnenses, Patrini, & vicini adnitente Ludovico Hungaro ad Christum perducuntur.

Jagello Lithuaniæ Princeps Christianis Sacris initiatus, dictusque Vladislaus, Lithuaniam, & Samogitiam subjicit Christo.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Christianis Regi data facultas Eucharistiæ sub utraque specie sumendæ.

Deipara jubente, Scapulare Marianum Joannes

XXII.

XXII. sua auctoritate munit 1316.

Solẽnes supplicationes ĩ Festo Corporis Christi.

Jubilæi contracta celebratio in singulos 50. annos per Clementem VI. & in singulos 30. per Urbanum VI.

Festum Sanctissimæ Trinitatis 1334.

Angelicæ Salutationis recitandæ initio concionis morem S. Vincent. Ferrerius primus inducit. Id tamen aliqui D. Dominico tribuunt.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

Joannes Rex Armeniæ Minoribus 1310. Humbertus II. Delphinus Viennæ Dominicanis nomen dat 1349.

Olivetani per B. Bernardum Ptolemæum instituti 1320.

Milites Jesu Christi in Lusitania 1325. Ordo Eremitarum S. Pauli in Hungaria 1328. confirmatur.

Ordo Periscelidis, vulgò *la Gartiera* in Anglia 1344. Ordo Fratrum Charitatis B. V. vulgò *Billette* 1347.

Jesuati à B. Joanne Columbino Senensi 1356. extincti 1669.

Eremitæ S. Hieronymi per B. Petrum Gambacurtam Pisanum 1380.

11 *Miracula.*

S. Rochus salutari Crucis signo grassantem per Italiæ urbes luem illico fugat.

Cœlestis lux diù, noctuque superfulgens Sacram Eucharistiam, in paludem à furibus projectam indicat. Rei tantæ monumentum à Casimiro

R. no-

R. nobile templum erigitur 1347. prope Cracoviam.

SS. Nicolaus Tolent. Ivo, & alii, operibus supra vim naturæ patratis insignes fuere.

B. Raymundus Capuan. Joannes Villanus, Ayto Armenus plura memorant miracula.

Schismata, Contentiones, Abusus. 12

Dissidium gravissimum inter Bonifacium VIII. & Philippum Pulchrum Franciæ Regem, in quo Pontifex post carceris deformationem ex mœrore obiit.

Nicolaus V. Antipapa contra Joannem XXI. seu XXII. 1316. Robertus contra Urbanum VI. 1378.

Petrus de Luna contra Bonifacium IX. ejusque Successores ab anno 1394. usque ad 1424.

Inter Rom. Pontifices post D. Petrum nullus Pontificatus annum 25. attigit; hic unus trigesimum Pseudopontifex excessit.

Hæretici. 13

Beguardi, & Beguinæ, auctore Bogonato, Dulcinus à quo Dulcinistæ, Templarii, Barlaamus, & Acyndinus, Michael de Cesena, Lolhardus Vvalterus, Joannes de Poliaco, Raymundus Theophitus.

Petrus de Cugneriis hostis jurisdictionis, & libertatis Ecclesiasticæ, Richardus Armacanus, Bertoldus de Borbach, Bartholomæus Janovezius, Turelupini, sive Cynici secta planè ferina, & agrestis.

Joannes Vvicleffus, qui, Vvigorniensi Episcopatu non impetrato à Rom. Pontifice, ingenium & sti-

& stilum in Sedem Apostolicam convertit 200. voluminibus scriptis. *Æneas Sylvius*.

14 *Imperatores Romanorum*.

OCCIDENTIS	ORIENTIS
30 Henricus VI. Luxeburgicus ad 1313. 5 *Clemens V. illi Augustalia insignia ultrò detulit, qui honos antè id tempus esset habitus nemini*.	73 Andronicus III. Jũ. Paleol. ad 1341. 9
31 Ludovicus V. Bavar. ad 1346. 33 *Romana Ecclesia hunc inter Cæsares non agnoscit*.	74 Joannes IV. Paleol. ad 1383. 43
32 Carolus IV. Luxemburg. ad 1378 33 *Auream Bullam condidit 1356*.	75 Joannes V. Catacuzenus unà cum IV. ab an. 1347. ad 1355. 8
33 Venceslaus Luxemburg. ad 1400. 22 *Huic ob inertiam abrogatur Imperium*.	76 Manuel II. Paleolog. ad 1423. 40 *Crescunt hoc sæculo Turcarum opes, regnantibus Orchane ab anno 1326. ad 1359. & post illum deinceps, Amurathe I. Bajazethe I. usque ad 1402.*

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes*.

Carrarienses Patavii Domini 1308.

Manfredus Pius Carporum Dynasta 1319. Brancas Auria in Sardinia latè Dominus, & rerum arbiter, brevi à Cæsare Rex appellandus, fato fungitur. *Folietta*.

Guido Gonzaga, cæso Passerino tyranno, Mantuæ

uæ I. Vicarius 1327. Posteri Marchiones.

Simon Bucca Nigra Genuæ Dux I. 1339. Florē-iæ pulsa nobilitate Plebs dominatur. Mastinus caliger I. à Veronensibus Populi Dux eligitur 368.

Joannes Galeatius Vicecomes Mediolani Dux Venceslao Imper. dicitur 1386.

Lucæ hoc sæculo Domini Huguccio Faggiuola, Castruccius Castracanus, Gherardus Spinula, qui am unà cum Dertona à Ludovico Bavaro dato retio acceperat. Inde à Cardinali Gallo, quem Carolus IV. illi præfecerat, libertate donata, tur-atur iterum brevi Pauli Guinisii tyrannide.

Nicienses Sabaudiæ Comiti se, suaque sponte radunt 1386.

Jacobus Appianus, cæso Petro Gambacurta, Pi-irum Tyrannus 1392. Filius Gherardus Plumbi-i Dominus 1399.

Genuensis Respublica domesticis discordiis a-itata ab anno 1396. ad 1528. aliquando Ducibus iis, ter Galliæ Regi, ter Mediolani Duci, semel tiam Montisferrati Marchioni paret.

Bosius Sforzia S. Floræ in Etruria Comes 1400. osteri Duces.

Roma Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Romanis Pontificibus Avenione sedentibus, Jo-anes de Vico, Galeottus Malatesta, Franciscus Or-elaffus, Gentilis de Moliano, & alii Sedis Apo-olicæ Patrimonium lacerant: sed mox ab Ægi-io Car. Albernotio Legato pelluntur ab oppidis, uæ occupaverant.

Roma deformatur, ac penè deseritur.

Sciar-

Sciarra Columna Romæ rerum arbiter 1329.
Romæ turbatum per Nicolaum Laurentium 1347.
Ferraria cedit Atestinis 1320. Avenio emitur à Clemente VI. 1350.
Bononia Joanni Archiep. Mediolan. vend.tur à Pepulis 1350.
Malatestæ Ariminum, & alia circum oppida tenent.
Urbanus V. abrogatis Populi Rom. Septem viris, Urbis regimen Banderesiis tradit 1367.
Gregorius XI. Romam suo reditu recreat 1377.
Perusia occupatur à Briordo 1393. recuperatur 1394.
Alexander Sfortia Pisauri Dominus 1400.

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus X. Hucinus ad 1316. 2
Lugdunum, ex permutatione cum Episcopo cui parebat, Regi cadit 1322.
Joannes fil. vixit dies 8. 0
Philippus V. Longus ad 1322. 5
Carolus IV. Pulcher ad 1328. 7
Philippus VI. Valesius ad 1350. 22
Valesius à Comitatus titulo ante Regnum adeptum dictus, cognomen posteris dedit.
Joannes II. ad 1364. 14
Tolosæ Comitatus redit ad Regem 1361.
Carolus V. Sapiens ad 1380. 16
Carolus VI. ad 1422. 42
Rem Gallicam propemodum perdidit.

Hispa-

Hispaniæ Reges. 18

Ferdinandus IV. ad 1312. 17
Alphonsus XI. Justitiarius ad 1350. 38
Bello clarus Mauros cladibus attrivit,
Dissidiis Civilibus lacerata Respublica.
Petrus Crudelis ad 1369. 19
A fratre notho victus, & interfectus, crudelitatis pœnas dedit.
Henricus II. Petri fr. ad 1379. 10
Post Henricum II. Gusmanæ filium ex Ordine S. Dominici conscientiæ Moderatores eligunt Castellæ Reges.
Joannes I. ad 1390. 11
Henricus III. ad 1407. 16

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Nicolaus Acciajolus Magn. Regni Neapolit. Senescallus, Corinthi Dynasta.

Dux Geldriæ ex Comite 1306.

Libertatis Helveticæ Tabulæ 1315.

Albertus sub Carolo IV. Dux I. Megalopolitanus.

Francisc. Catalusius Patrit. Genuens. Lesbi Princeps 1350.

Casimiro Magno Piastorum postremo extincto, eligitur à Polonis Ludovicus Rex Hungariæ 1370.

Robertus II. primus è Stuartorum Sanguine regnat in Scotia 1370. Justiniani Genuenses patritii Insula Chio donantur à Joanne IV. Paleologo 1374.

Jagello, postea è Sacro fonte Uladislaus V. ducta Hedvige Rex Polon. 1386.

20 *Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam.*

Othomanus Ortoguli filius, dominis aliis Turcarum Dynastis, Prusam, magnamque Asiæ partem subigit 1301.

Mansit deinde omnibus Turcarum Regibus Othomani cognomen.

Gempsa I. Parthorum Sultanus, victo Carbandare Tartaro, potitur Perside ab anno 1350. ad 1390.

Ta Iminga familia, pulsis Tartaris, regnat apud Sinas 1368. *Martinius.*

Tamerlanes Tartarus 1391. fugatis Parthis, suos reducit in Persidem.

21 *Bella clariora.*

Bellum Anglogallicum tertium, quo Gallia tantùm non periit per annos fermè ducentos, oritur 1336.

Bellum inter Venetos, & Genuenses per plura lustra vario eventu gestum, cœpit anno 1350.

Rodulphus bellum cum Ottocaro Bohemo, Helvetiis, Burgundisque feliciter gerit.

Sicilia post crudeles Vesperas à Petro Aragonio occupata, illorum jacta sunt inter Gallos, & Hispanos bellorum semina; quæ sopita sæpiùs, nunquam extincta, per tria sæcula adhuc dolemus.

22 *Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*

Philippus Pulcher Galliæ Rex gravem passus est jacturam in pugna ad Curtracum edita 1302. ubi temeritate Roberti Atrebatum Comitis, flos Gallicæ nobilitatis à Flandris excisus.

Alphonsus XI. Castellæ Rex, 450. Saracenorum mil-

millia cædit, 20.duntaxat è suis desideratis 1340.

Clades Gallorum per Anglos ad Cressiacum 1346.

Veneti à Genuensibus, quos pacem flagitantes rejecerant, ad Sapientiam insulam gravi clade funduntur 1354.

Pugna Pictaviensis inter Anglos, & Gallos, horum clade funestissima 1356.

Petrus Auria Genuensis classis Præfectus, Venetos pacem orantes, propositis durissimis conditionibus, ad desperationem adigit; mox ipse fame ad deditionem compellitur 1379.

Belli Duces nobiliores. 23

Robetus Brusæus Scot. Rex inclytus.

Amedeus V. Sabaud. Comes, Rhodo à Turcis liberata clarissimus.

Amedeus VI. Sabaud. Italiæ Achilles.

Matthæus Gripho Florentinorũ Ductor.

Hilarion Græcus Monachus, Luchinus Vermius à Petrarcha laudatus.

Paganus Auria victoriis illustris.

Canis Scaliger pater, Mastinus filius, Petrus Rubeus Parmensis Venetor. Ductor.

Huguccio Faggiuola, Castruccius Castracanus.

Ægidius Card. Albernotius, Petrus Farnesius.

Joannes Acutus Anglus, rebus in Italia gestis celebris.

Casus tragici, Calamitates publicæ. 24

Hugolinus Gherardeschæ Comes, duo ejus filii, totidemque Nepotes Pisana turri clausi, dira fame necantur 1289.

Andreas Rex Neapolit. Joannæ conjugis malignitate ſtrangulatur 1344.

Carolus Dyrrachinus Joannam Neapolitanam regno exutam, pulvillo ſuffocat, & mortuæ ſpolium thronum inſcendit 1382.

Peſtis triennis Oecumenica, mediam hominum partem perdit 1345.

Amurathes trigeſies & ſepties victor, à ſervo confoditur 1390.

Carolus II. Navarræ Rex, cùm ad excitandam libidinem, aqua, quam ardentem dicimus, corpus perfudiſſet, ambuſtus eſt.

Morbus, qui à Gallis nomen invenit, ex America in Europam advectus.

25 *Motus elementorum. & ſigna de Cœlo*

Eruptio pumicum, & cinerum horrenda ex Ænaria inſula, vulgò *Iſchia* 1303.

Viſæ ſimul in Cœlo tres Lunæ 1314.

Ætna vomit plurimum ignem 1323.

Terræmotus quadragenarius Urbes viginti ſex proſternit in Pannonia 1348.

Mare Flandricum ruptis aggeribus multa oppida mergit 1377.

26 *Res memorabiles, ſive ſacra, ſive prophana.*

Genuenſes Matronæ, inſigni pietatis, & religionis exemplo, ad comparandam in Saracenos claſſem muliebrem mundum ſponte diſtrahunt 1301.

Veneti Ducem electum, ſed majeſtatis reum ſecuri percutiunt 1354.

Tamerlanus ex paſtore latro, ex latrone militum ductor, ex ductore ſummus Imperator, ac terror Orbis terrarum. Mar-

Margarita Hollandiæ Com. unico partu 363. liberos parit; qui omnes Sacro Fonte lustrati periere. *Genebrard. ex Annal. Holland.*

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Aurelianensis Acad. 1302. Firmana per Bonifacium VIII. 1304. Ferrariensis 1306. Pisana 1339. Heidelbergensis 1346. Pragensis, Cracoviensis, Andegavensis 1361. Senensis 1380. Coloniensis, Erfordiensis 1392.

Magnus Actus Sorbonicus inventus à Francisco de Mayronis 1315.

Buyrus in Britannia nullis parcens sumptibus libros diligenter congregat.

Carolus IV. Imper. Carolus V. R. Gall. Robertus R. Neapol. Joannes Card. Columna, fausta literis nomina.

Theologia positiva. 28

Joannes à S. Geminiano, Nicolaus Trivetus, Ægidius de Columna E. Petrus Aureolus E. Jacobus de Lausanna E. Augustinus Triumphus, Joannes Vitalis à Furno, Astesanus alius ab auctore Summæ, Ludolphus Carthus. Nicol. de Lyra, Alu. Pelagius, Joannes de Bacone, Simeon à Cassia, Robertus Holkot, Nicolaus Cabasilas, Nicolaus Gorram, Adamus Goddam, Joan. Taulerus, Joannes Cyparissiota, B. Henricus Suso.

S. Birgitta Sveca, Joannes Rusbrochius, S. Catharina Senensis, Petrus Berchorius, Nicolaus Eymericus, Raymundus Jordanus vulgò Idiota.

Theo-

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta.*

Jacobus de Terınis Ab. Nicol. Trivettus, Victor Porchettus de Salvaticis, Andronicus Comennus, Guido Carmelita, seu de Perpiniano.

Alvarus Pelagius, Theophanes Nicææ Archiep. Nilus Cabasilas, & Nicol. Cabasilas Nili nepos, Latinorum hostes.

Thomas de Bravardina, cujus Opus de Causa Dei contra Pelagium celebratur. Manuel Calecas, Nicolaus Oresmius, Petrus Paludanus, Joannes Cyparissiota, Nicolaus Eymericus.

Theologi Scholastici.

Joannes Parisiensis, Joannes Duns Scotus, Petrns Aureolus, Joannes de Neapoli, Antonius Andreas, Durandus de S. Portiano, Guillelmus Okam, Herbæus Natalis, Franciscus de Mayrone, Henricus de Urimaria, Augustinus Triumphus, Adamus Goudam, Robertus Holkot, Gregorius Ariminensis, Petrus Paludanus, Joannes Bacconus, Thomas Argentinas, Alphonsus Vargas.

Theologi Morales.

S. Raymundus de Peniaforte, quem Jure Theologiæ Moralis parentem possumus appellare; nulla enim agnoscitur Summa, ut ajunt, Raymundina vetustior.

Joannes de Friburgo S. Raymundi Commentator, quem perperam aliqui in sæcul. 15. rejiciunt Angelus de Clivasco Baptista Trovamara.

Monaldus Patria Picens, sed vulgò Justinopolitanus auctor Summæ, quæ per errorem tributa est

ta est Monaldo Martyri ab his, qui ex tribus Monaldis unum efficiunt. *Videatur Martyrol. Francifcan. 16. Martii 9. Novembr. & 11. Decembr.*

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Richardus de Malis Umbris, Bertrandus Gothus, postea Clemens V. à quo Clementinæ, Dinus Mugellanus, Petr. Bertrand. Card, Jacobus de Arena, Oldradus de Ponte, Jacob. de Butrigariis, Bartolus de Saxo ferrato, Joannes Andreas, Lapus de Castellione, Bellamera, Alberic Rosciatus. I. Radulphus de Rivo, Nicol. Eymericus, Arsenius Monach. Græcus Canonum Collector.

Carolus IV. ordinata re judiciaria, Bohemis iura descripsit.

Philosophia. 31

Joannes Duns Scotus Sectæ celeberrimæ princeps moritur 1308.

Galterus Burlæus, Robertus Crucius, Ægidius de Columna, Godefridus Cornubiensis, Antonius Andreas, Joannes Bassolis.

Franciscus Petrarcha moritur. 1350. Marsilius de Inghen primus Academiæ Heidelbergensis Rector obiit anno 1394.

Nicolaus Eymericus Philos.

Jacobus Gualterius scriptor alioqui eruditissimus, perperam sæculo 13. Ægidium Columnium alium putat à Romano.

Medicina. 32

Simon Bredonus, Marcus Beneventanus, Thomas de Galbo, Bonominus Permunensis, Joannes

Gatis-

Gatisdenus, Thadæus Florentinus, Joannes Bassolis Theologus, & Medicus.

Petrus de Apono cognomento Conciliator. Hic ab ægrotante Honorio IV. Rom. Pontif. vocatus, centum in dies florenos exegit; post recuperatam valetudinem mille donatus est.

Ab hoc sæculo ad nostra tempora, Medicina magnis aucta est incrementis.

33 *Mathematica.*

Thebit Arabs primus in Astronomia motum trepidationis notavit.

Profatius Iudæus, Petrus de Apono, Ismael Abifelde, Rab Levi, Gerardus Cremonensis, Joannes Cantuar. Barlaam Monachus Calaber, Joannes Eligerus, Marcus Beneventanus, Joannes de Saxonia, Joannes de Lineriis, Henricus de Hassia, Isaacius Argyrus Monach. scriptis inclytus.

Barbaris numerorum notis 1. 2. 3. &c. per Arabes, vel Indos inventis, hoc sœculo uti cœpit Italia.

Maximus Planudes Diophanti Arithmeticam commentariis illustravit.

34 *Historia, & Chronologia.*

Matthæus Vvestmonasteriensis, Nicolaus Trivettus Simeon Metaphrastes. *Vid. Allat. in Opusc. de Simeonibus.*

Bernardus Guido, Henricus Stero, Siffridus, Ederardus Altahensis, Ludolphus Carthus, Nicephorus Callisti mendax, Theodorus Anagnostes, Nicephorus Gregoras, Pachymeres, Radulphus Baldaccus Volumnus Ab. Pto-

Ptolæmus Lucensis, Joannes, Matthæus, Philippus Villani, Ranulphus Hygden, Radulphus Marhan, Albertus Argentinas, B. Raymundus Capuanus, Henricus Knygton, Aito Armenus.

Rethorica, Oratoria, Poesis. 35

Maximus Planudes Poeta.

Franciscus Petrarcha Rhetor, Orator Poeta Latinus, & Italus, laurea donatur in Capitolio 1341.

Fatius de Ubertis, & Franciscus Barberinus Poetæ Etrusci.

Franciscus Petrarcha, excussis Italiæ bibliothecis, neglectos veterum Scriptorum Codices in medium legendos protulit. Hinc. Poesis, & Eloquentia apud Italos caput aliquando extulere.

Philologia, & Grammatica. 36

Petrarcha Provincialium vocibus ad Italicam formam inflexis, linguam patriam amplificavit.

Nicolaus Oresimus Philol. Emanuel Chrysoloras Philol.& Grammat.

Leonardus Aretinus Philol.

Latina lingua apud Hispanos hoc ævo propemodum extincta est, cùm nullus in foro illius esset usus; jusserat enim seculo superiore Alphonsus Sapiens, ut Hispanica lingua res forenses agerentur.

Emanuel Chrysoloras 1395. in Italiam quasi postliminio reducit Græcas literas, quæ per annos ferè septingentos exulaverant. *Palmerius.*

Nova inventa; Artifices nobiles. 37

Utilissimum Acus Nauticæ inventum per Flavium Giojam Amalphitanum 1303. *Perperam Joannes*

annes Gojas, vel Giros Melphensis appellatur ab his, qui Melphim ab Amalphi non distinguunt, ut Vossius, Labbeus, & alii.

Æera in Aragonia abrogata, inducta à Christo numeratione 1358., ut mox in Castella 1383. in Lusitania 1415.

Bombardæ à Bertholdo Nigro Germano adinventæ. 1380.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria.*

Navale Venetum toti Europæ mirabile 1304. inchoatur.

Mexicum urbs Americæ Septentrion. maxima 1322.

Lymia, & Pons Oblivionis Hispaniensium celeberrimus à Petro Lusitano conditur.

Ulmæ Templum totius Germaniæ maximum cœpit ædificari 1377. perficiendum post ann. 100.

Anno 1386. Templum Cathedrale Mediolanensium, quo nihil habet Gothica Architectura nobilius: sed post immensos planè sumptus nondum absolutum.

39 *Architecti nobiles; Architectura Romana vices.*

Andreas Organa, Calendarius, Bonus Prothus S. Marci Architecti.

Pontificibus Rom. Avenione sedentibus, vetusta Romæ ædificia passim ruunt, ut in epist. testatur Petrarcha.

Moles marmorea in Æde Lateranensi Urbani V. jussu imponitur Altari, in quo servantur SS. Petri, & Pauli capita.

Post Pontificum in Urbem reditum, ædes plerum-

rumque informes quales adhuc nonnullæ ſpectantur ex veterum ædificiorum fragmentis excitantur.

Turris in facie Baſilicæ Liberianæ, jubente Gregorio XI. erigitur.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Gaddus, Margaritonus, Buffalmacus, Duccius Pictores nobiles; ſed his longè nobilior Joctus, Picturæ renaſcentis parens.

Muſivum ejus opus, ubi Petrum incipientẽ mergi liberat Servatoris manus, in Vaticano ſpectatur.

Margaritonus, Andreas Piſanus, Petrus Cavallinus Statuarij.

Hujus opus lignea Crucifixi imago in Æde D. Pauli celeberrima.

Pontificibus Avenione ſedentibus, tantus erat Romæ artium elegantiorum neglectus, ut urnam Agrippinæ marmoream, quæ adhuc ſervatur in Capitolio, metiendo tritico adhiberent.

SÆ-

SÆCULUM XV.

1 *Christi Vicarii Romani Pontifices.*

206	Innocentius VII. Sulmonens. à 1404. ad 1406.	2	1
207	Gregorius XII. Venetus à 1406. ad 1415.	8	7
208	Alexander V. Candiensis, sive Cretensis à 1409. ad 1410.	0	10
209	Joannes XXIII. Neapolitan. à 1410. ad 1415.	5	1
210	Martinus V Roman. à 1417. ad 1431.	13	3
211	Eugenius IV. Venetus à 1431. ad 1447.	15	11
212	Nicolaus V. Sarzanens. à 1447. ad 1455.	8	1
213	Callistus III. Hispanus à 1455. ad 1458.	3	4
214	Pius II. Senensis à 1458. ad 1464.	6	0
215	Paulus II. Venetus à 1464. ad 1471.	6	11
216	Sixtus IV. Savonensis à 1471. ad 1484.	13	0
217	Innocentius VIII. Genuens. à 1484. ad 1492.	7	11
218	Alexander VI. Hispanus à 1492. ad 503.	11	0

2 *Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ.*

Decreta Sessionis IV. & V. in Constantiensi Cōcilio Gen. contra supremam R. Pontificis potestatem, nec ab Ecclesia recepta unquam fuere, nec à Sede Apostolica approbata; quare ab omnibus ferè Orthodoxis nationibus rejiciuntur *Videatur Man-*

Mantissa Academ. Lovaniensis edita 1683.

Basileense Concilium, sui Capitis depositionem iniquè moliens, Eugenius IV. jure dissolvere potuit, & prudentissimè dissolvit. *Bzovius, Raynal. & alii.*

Alexander VI. non repentina morte per venenum extinctus, sed naturali morbo, Sacramentis ritè munitus diem extremum obiit *V. Raynald.* 1503.

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio. 3

Concil. Oecumenicum Florentinum Sess. ultima fatetur, Rom. Pontificem totius Ecclesiæ Caput, & omnium Christianorum Patrem, ac doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam plenā potestatem traditam esse.

Sigismundus Imper. 1419. Martino V. Fridericus Imper. 1452. & iterum 1453. Nicolao V. Stratoris munus exhibet.

Te Principem totius Ecclesiæ, Antistitem Sacrorum, Te Dominici Gregis Pastorem profitemur, & scimus. *Ludovic. XI. Rex Gall. ad Pium II. scribens.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices. 4

A Martino V. leges Cardinalibus datæ. Idem 1. in arcano pectoris servat nomina lectorum in Patrum Senatum; ita tamen, ut Senatui nota esse velit.

Eugenius IV. usum tacendi lectorum Cardinalium nomina rejicit.

Post mortem Eugenii IV. primò habitæ sunt orationes duæ, altera de mortui Pontif. laudibus ab Auditore Rotæ, altera de Successore eligendo à Cardinali. *Papebroch.*

Paulus II. purpureas vestes Cardinalibus insigne tribuit.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis fidei testes.*

In Oriente 32. ex familiis SS. Dominici, & Francisci à Turcis pro Christo interfecti.

Vir egregius ex Ordine S. Dominici crematur in rogo, quem Hussitæ è sacris imaginibus in templo struxerant 1430. *Raynaldus.*

S. Simeon puer Tridenti à Judæis sævissimè trucidatus 1475.

Hydrunto à Turcis capto 1480. Archiepiscopus, & octingenti cives fortissimè pro Christo obiere.

B. Petrns de Arbues, Sacræ Fidei Quæsitor cæsus 1482.

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Sylvanectense 1402. Aragonense R. 1406. Oxoniense 1408. Perpinianense R. 1409. Austrium, sive Utinense 1409. Pisannm G. nec P. nec R. 1409.

Constantiense G. R. P. cœptum 1414. fin. 1418. *Videantur Acta ejusdem, quæ ex pluribus authenticis Codicibus edidit Schelestrat. Antuerp.* 1683. Salisburgense 1420. Senense, & Lancitianum 1423. Coloniensia 1423. 1452. 1470. Dertusanum & Parisiense 1429. Basileense G. R. inchoat. 1431. fin. 1443.

Flo-

Florentinum G. XVI. inch. Ferrariæ 1438. fin. Florentiæ 1439. Frisingense 1440. Andegavense 1448. Lugdunense 1449. Avenionense 1456. Eboracense 1466. Toletanum 1473. Senonense 1485.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Liduvina V. 1433. B. Angelina V. 1435. B. Petrus Regalatus 1436.

S. Francisca Rom. 1440. B. Nicolaus Albergatus Card. 1443. S. Bernardinus Senens. 1444. B. Coletta 1447. S. Laurentius Justinianus 1455. S. Joannes de Capistrano 1456.

S. Antonius E. 1459. S. Didacus Complut. 1463. B. Catharina Bonon. 1463. B. Amedeus Dux Sabaudiæ III. 1471. S. Joannes à S. Facundo 1479.

S. Casimirus R. Poloniæ fil. 1489. *Adnumerari etiam posset Scriptoribus Eccles. ob Hymnum in laudem B. V. Mariæ scriptum.*

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

Res Christiana in Epiro reflorescit, muniente Castrioto.

Callistus III. & Pius II. Turcis bellum illaturi, nihil nec divinæ, nec humanæ opis prætermittunt.

S. Didacus Complutensis Evangelium apud Canarienses propagat.

Guinenses, Angolani, Congenses in Africa, Christiana Sacra complectuntur.

Familiarum Judaicarum 24. millia ex Hispania pulsa.

Sacri

9 *Sacri ritus inducti, antiquati.*

Annatæ, ut ajunt, Sacerdotiorum omnium à Bonifacio IX. indictæ 10. Pontif. anno.

Festum Transfigurationis Christi Domini à Callisto III.

Nomen Jesu ab imagine ejusdem sejunctum primò productum à D. Bernardino Senensi.

Jubilæi ad annum 25. reductio per Paulum II. & Sixtum IV.

Festum Præsentationis Deiparæ in Occidente cœptum 1475.

Inquisitio Hispanica instituta 1492.

Mos pius Salutationis Angelicæ in meridie repetendæ instauratur 1500.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

Equites Lilii in Navarra 1403. Canonici S. Laurentii Justiniani 1404. sub Clemente IX. extincti.

Congregatio Canonicorum S. Salvatoris 1408.

Fratres mendicantes S. Hieronymi 1415. extincti 1669.

Ordo S. Benedicti reflorescit in Italia per Congregationem S. Justinæ, sive Casinensem.

Ordo Annunciatæ in Sabaudia 1420.

Equites Velleris Aurei 1430. Ambrosiani 1433. S. Mauritii in Sabaudia 1434. S. Michaelis in Gallia 1469.

Minimorum Ordo per S. Franciscum Paulanum 1474. Equites S. Georgii in Carinthia 1493.

Mira-

Miracula. 11

S. Franciscus Paulanus à nautis rejectus, Siculum fretum, strato super fluctibus pallio, cum socio transmittit.

Taurini in area publica, Hostia Sacrosancta è pyxide sponté resiliens, in sublime fertur, radiis circumsepta: mox ad preces Episc. Cleri, & frequentis populi in suppositum calicem descendit 1453.

Grandia patrant miracula SS. Francis. Paulanus, Vincent. Ferrerius. Joannes de Capistrano.

Scripsere S. Antoninus, Philippus Bergomas, & alii.

Schismata, Contentiones, Abusus. 12

Cùm tres essent dubii Pōtifices, insurrexit opinio docens, R. Pontificem, etiam certum Oecumenico subesse Concilio. *Hanc inter eas, quæ tantùm tolerantur, locat Petrus de Marca Archiep. Paris. in Disert. de Infallib. Papæ.*

Ægidius, seu Clemens VIII. contra Martinum V. 1424.

Pragmatica Sanctio in Conventu Gallicorum Episcoporum Bituricis 1438.

Amedeus VIII. Dux Sabaud. I. sive Felix V. contra Eugenium IV. 1439. Sed agnito electionis vitio sponte abdicavit.

Hæretici. 13

Joannes Hus, à quo Hussitæ, Hieronymus de Praga.

Joannes Zischa Dux Thaboritarum, Joannes

Roatius, Pikardus. à quo Pikardini, Bedricus auctor Orebitarum, Orphani, Joannes Betharim, Tympanistæ, Petrus de Osma, Jacobellus, Procopius, Petrus Dresdensis, Hermannus Ruswich.

Joannes de Rochezana, Joannes Monachus, Nicolaus Galerus.

Matthæus Palmerius Chronologus Florent. sed hæresis manifestus ob librum de Angelis scriptum flammis addictus est. *Gaulter.*

14 *Imperatores Romanorum.*

OCCIDENTIS

34 Robertus Palatin. ad 1410 10

35 Jodocus Moraviæ March. M. 6

36 Sigismundus Luxemb. ad 1437. 27

37 Albertus II. Austriacus ad 1439. 2

38 Fridericus III. Austr. ad 1492. 53

39 Maximilianus I. Austr. ad 1519. 26

Princeps eximius, Cameræ Imperialis institutor, sed venator impotens.

ORIENTIS

GRÆCI

77 Joannes VI. Paleol. ad 1449. 26

78 Constantinus XII. Paleol. ad 1453. 4

Regnant apud Turcas Musa, Mahometes I. Amurathes II. pater Mahometis II.

Constantinopoli capta 1453. Orientis Imperium occupant

TURCÆ.

1 Mahometes II. ad 1481. 28

Magnus à suis appellatus, cùm duo subegisset Imperia, Regna quatuor, Provincias 20. Urbes 200.

2 Bajazethes II. ad 1512. 31

R. Im-

R, Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes. 15

Carrariensium Patavinorum, & Scaligerorum Veronensium ruinis Venetæ opes crescunt, Vercellæ Sabaudiæ Duci à Philippo Maria Vicecomite 1427. & Bobium Ludovico Vermio 1436. ab eodem donantur.

Cosmus Mediceus I. Pater patriæ, Petrus fil. & Laurentius Nepos Florentiæ rerum arbitri.

Sena civilibus discordiis implicita, externorum dominationem aliquando, mox & civium tyrannidem pati cogitur.

Florentini Pisas ad deditionem compellunt.

Franciscus Sfortia, Philippo Maria Vicecomite sine virili Stirpe obeunte, Dux Mediolani 1450.

Borsus Atestinus Dux Mutinæ 1452. à Friderico III. dictus.

Joanna Regina Neapolitana Alphonsum Aragoniæ Regem adoptat, qui Regni potitur; mox eo exhæredato Ludovicum Andegavensem vocat ad Sceptrum.

Hinc bellum inter Francos, & Aragonios victores, quibus Austriaci postea successere.

Medicei Florentia pulsi 1494.

Petrus Soderinus novo exemplo perpetuus Florentiæ Vexillifer ad 1512.

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Bononia à Martino V. recuperatur 1419.

Franciscus Sfortia Piceni Marchio à Pontifice dictus 1434 Assisium, aliasq; urbes occupat, sed pellitur ab Alphonso Aragonio 1442.

Valentinensis, & Diensis Comitat. in Gallia à

Ludovico XI. vel dati, vel restituti Rom. Ecclesiæ 1460.

Borsius Atestinus ex Marchione Dux Ferrariæ à Paulo II. appellatus 1471.

Nicolaus Vitellius Tipherni Principem agit.

Fridericus Ubaldinus I. Dux Urbini 1478. Bononia à Bentivolis, Perusia occupatur à Bracchio 1488.

Ferrerii Masserani Dynastæ 1490.

Cæsar Borgia Æmiliam, & Flaminiam ferè omnem, Columnensium, Ursinorum, Cajetanorum oppida, quà vi, quà fraude occupat.

Julius II. Borgiam raptis exspoliat 1502.

17 *Reges Galliæ*

Carolus VII. ad 1461. 39

Henricus VI. Anglus Caroli VI. ex filia nepos, adhuc bimulus Parisiis coronatur Galliæ Rex, qui Titulus adhuc ab Anglo R. usurpatur.

Tria Lilia in scuto Francico primò apparent. Menestr.

Nortmannia, & Aquitania ad Regem redeunt 1450. 1451.

Ludovicus XI. ad 1483. 22

Burgundiæ Ducatus recuperatur 1476.

Carolus Meduanius Provinciæ Comes sine prole moriens, Regem scribit hæredem.

Carolus VIII. ad 1498. 15

Ludovicus XII. ad 1515. 17

18 *Hispaniæ Reges.*

Hujus frater Ferdinandus jure matris Eleonoræ 1410. Martino obeunte, Regnum Aragoniæ adeptus est.

Joan-

Joannes II. ad 1454. 47
Henricus IV. ad 1474 20
Turba in Castella, aliis Joanna Henrici filia, aliis Isabella ejusdem sorori Regni successionem deferentibus, ad ann. 1479.
Ferdinandus Catholic. Aragonum Rex
Isabella uxoris jure ad 1506. 26
Aragoniam. & Castellam jungit.
Huic sive datus, sive restitutus est Catholici titulus à Julio II.
Filia Joanna nupsit Philippo Austriaco, & hinc in Hispania Austriaci Reges.

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Dania, Svecia, Norvegia uni Regi ferè semper parent ab anno 1296. ad 1523.

Amedeus VIII. ex Comite Dux I. Sabaudiæ, à Sigismundo Cæsare dicitur 1416.

Adolphus Dux I. Cliviæ 1417.

Fridericus Burgravius Nurimberg. à Sigismundo Cæsare 1417. donatur Marchia Brandemburg. quam posteri tenent.

Rhætorum fœderatio cœpta 1424. stabilitur 1471.

Norvegia hæreditario jure obnoxia Daniæ ab anno 1448.

Ducatus Vvitembergens. initia 1470.

* Navarræ Regnum 1483. transit ad Albretos, Francisco Phœbo sine prole obeunte.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

A duobus Tamerlanis filiis, Mogolis, & Samar-

 chan-

chandæ Regna initium habent 1406.

Gempsa II. victis Tamerlanis filiis, Parthos iterum Persis imponit 1407.

Ussumcassanus I. Turcarum potitur Perside 1458.

Mehemetes II. Trapezunte, universaque Chalcide armis domita, Trapezuntinum Imperium evertit.

Lusitani Brasiliam, Americi Vespucii industria lustratam, armis occupant.

21 *Bella Clariora.*

Florentini cum Pisanis, Veneti cum Mediolani Ducibus, Andegavenses cum Aragoniis armis decertantes Italiam deformant.

Angli cœlitus priùs ab Aurelianense puella fracti, mox à Carolo VII. Rege pluries victi, tota ferè Gallia pelluntur.

Ferdinandus Hispanus, Granata per vim potitus, Maurorum in Hispania regnum exscindit 1485.

Tamerlanis in Asia, Turcarum Regum Amurathis II. Mahometis II. & Bajazethis item II. in Asia, Græcia, & Pannonia bella memorantur.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Tamerlanes Tartarus ductis duodecies centenis militum millibus, Bajazethem Turcam profligat, cæsis 140. millibus 1402.

Classis Hispana, vivæ calcis beneficio à Genuensi victa, captique duo Reges, Aragoniæ, & Navarræ 1435. *Blondus.*

Uladislaus Poloniæ, & Hungariæ Rex ad Varnam

nam pugnans cum Amurahte, obtruncatur à Turcis. Perit, & Julian. Card. Cæsarinus Legatus 1444.

Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, & Bathoreus celebres de Turcis victorias referunt.

Belli Duces nobiliores 23

Paulus Sabellus, Paulus Ursinus, Joannes Zisca.

Joanna Darcia vulgò Puella Aurelianensis, Nicolaus III. Atestinus, Joan. Franc. Gonzaga.

Albertus, Brandeburg. Achilles, & Ulysses à Pio II. dictus. Blasius Axeretus Genuens. Albericus Agidarius Cunii Comes.

Brachius à Montone, Jacobus Caldora, Mutius Attendolus cognomento Sfortia, Franciscus Carmaniola, Joan. Card. Vitelleschus.

Matthias Corvinus, Joannes Hunniades, Stephanus Vaivoda, Castriotus vulgò Scanderbechus, Stephanus Battoreus.

Fridericus Ubaldinus, Erasmus vulgò Gattamelata.

Robertus, Joannes Antonius, & Virginius Ursini Proceres.

Petrus Navarra, Consalvus vulgò Dux Magnus.

Nicolaus, Camillus, Paulus, & Vitellotius Vitelli.

Robertus Sanseuerinus, Pandulphus, Sigismundus, & Robertus Malatestæ.

Casus tragici, calamitates publicæ. 24

Bajazetes Rex Turcarum à Tamerlane victus, captusque, in ferrea cavea ad ludibrium reservatus, infelicissimus obit 1403.

Alvarus de Luna apud Joannem Castellæ Re-

gem maximè gratiosus, ejusdem jussu obtruncatur 1453.

Ludovicus Luxemburgensis Comes S. Pauli Magister Equitum Galliæ, capite plectitur 1475.

Carolus Burgundiæ Dux cognomento Audax, in prælio ad Nanceium, vulgaris militis manu cadit 1497.

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Per plures leucas constrictus frigore Pontus impunè calcatus 1420.

In Hispania Terræmotus multa oppida evertit 1431.

Mare ad Dordracum ruptis aggeribus, hominum supra centum millia, & pecorum greges infinitos perdit 1446.

Cometæ bini in Italia visi 1456.

Ignea Pyramis, seu columna in aere super Mexicana Urbe diù suspensa, proximam Evangelii lucem visa est indicare. *Florim. Remond. l.1. c.2.*

26 *Res memorabiles, sive Sacra sive prophana.*

Mulier Marima nuda, & muta, in lacu Purmerio capta, vestem induere, panem, & lacticinia edere, ac honorem exhibere Deiparæ discit. *Spondan.* 1403.

Gregorius XII. concordiæ causa, Pontificia insignia deponit 1415. & à Martino V. Pontif. Piceni Legatus constituitur 1417.

Joannes XXII. coactus abdicat, & Florentiæ ab eodem Martino in numerum Patrum cooptatur; quare eadem ætas duos vidit ex Pontificibus Cardinales.

Novus

Novus Orbis detectus à Christophoro Columbo Ligure 1492.

Vascus Gama Lusitanus superato Bonæspei promontorio Indos Orientis patefacit 1497.

Scholæ, Academiæ, Literarum incrementa, & detrimenta. 27

Herbipolensis Acad. 1403. Lipsiensis 1408. Sanctandreana 1411. Rostochiensis 1415. Ingolstadiensis 1416. Cadomensis 1418. Lovaniensis 1427. Pictaviensis 1431.

Glasquensis 1454. Grisuvaldensis 1456. Basileensis 1459. Friburgensis 1467. Valentina 1470. Tubingensis 1477. Haffniensis 1478. Moguntina 1482.

Typographia inventa literas promovet.

Eugenio IV. Nicolao V. Sigismundo Imperat. Alphonso Aragonum, & utriusque Siciliæ, Jacobo I. Scot. Regibus, Cosmo & Laurentio Mediceis literæ plurimùm debent.

Nicolaus V. ut Bibliothecam Vaticanam instruat, Magnorum Scriptorum Codices undique per eruditissimos viros conquirit. *Aeneas Sylu.*

Ludovicus XI. Gall. R. Literarum osor, filium vetuit latina nosse.

Theologia positiva. 28

Michael Aiguanus vulgò Incognitus, S. Vincentius Ferrer. Petrus de Alliaco, Thomas Anglicus, Joannes Dominici Card. Joannes Gerson, Henricus de Hassia, Paulus Burgensis, Richardus Pampolitanus, S. Bernardinus Senens. S. Laurentius Justinianus, Augustinus de Roma, Alphonsus Tosta-

Tostatus Abulens. E. Antonius Rampelogus, Leonardus de Utino, S. Joannes de Capistrano, S. Antoninus Florent. Nicolaus de Cusa Card. Henricus Harphius, Dionysius Carthus. Thomas Malleolus à Kempis, Jacobus de Valentia, Hieronym. Savonarola, Gabriel Biel.

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta.*

Raynerius Pisanus auctor Pantheologiæ, Hieronymus de S. Fide, Joseph Methonensis, Petrus de Alliaco Card. Gregorius Scholarius, qui & Gennadius dici voluit, Nicol. de Clemangis, Alphonsus Tostatus Abulens. E. Raymundus Sebundus, Thomas Valdensis, Turrecremata Card. Bessarion Card. Gregorius Protosyncellus, Isidor. Thessalonic. Card. Ægidius Carlerius, Joannes Gerson, Joannes de Monte Nigro, S. Joannes de Capistrano, Nicolaus de Cusa Card. Alphonsus à Spina, cujus est *Fortalitium Fidei*, Ambrosius Camaldul. Finus Hadrianus, Joannes Picus Mirandulanus, Hieronym. Savonarola.

Theologi Scholastici.

Henricus de Hassia, Marsilius de Inguen. Joannes Capreolus, Petrus de Allliaco, Dionysius Richelius, seu Carthusianus, Joannes Bassolis, Ægidius Carlerius, Conradus Summebart, Nicolaus de Orbellis, Gabriel Biel,

Theologi Morales.

Joannes Nider, Joannes Tabiensis, sive Cagnatius, Ægidius Carlerius, Franciscus de Platea, S. Antoninus, Silvester de Prierio.

Jus

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Salicetus, Joannes de Imola, Zabarella Card. Jacobatius Card. Anton. de Butrio, Nellus à S. Gemin. Petrus Ancharanus, Baldus de Ubaldis, Paulus de Castro, Ludovicus Romanus, Troilus Malvitius, Nicolaus de Tudeschis vulgò Abbas Panormitanus, Bartholomæus Socinas, Petrus Philippus Corneus, Andreas Barbatius, Alexander de Imola, Bartholom. Cepolla, Joannes Franciscus Panvinus, Turrecremata Card. Nicasius Vvoldanus.

Philosophia. 31

Petrus de Alliaco Card. Paulus Venet. Joannes de Marliano, Joannes Picus Mirand. Marsilius Ficinus, Besfarion Card. Georgius Gemistius Pletho, Paulus Soncinas, Joan. Franciscus Picus Mirand. Joannis ex fratre nepos,

Besfarion Card. & Marsilius Ficinus jam diù jacentem Platonis sectam erigere nisi sunt. Sed conatu parùm felici, semper enim à pluribus sæculis doctrinæ, & Religioni, summorum virorum judicio, Aristoteles visus est opportunior.

Medicina. 32

Paulus Venetus, Hugo Senensis cognomento de Benciis, Marsilius Ficinus, cujus aureus libellus de *Triplici Vita* jure laudatur.

Hieronymus à S. Fide ex Judæo Christianus, Pseudopontificis Petri de Luna Medicus.

Jacobus Forolivienssis, Abiosus Medicus, & Mathematicus, Rabbi Abraham Zacuti Senior.

Clementius Clementinus Amerinus suo ævo apud Italos celebris. Ludo-

Ludovicus Scarampus ex Medico E. Florent, Pontificii Exercitus Ductor egregius, & Cardinalis. *Raynaldus*.

33 *Mathematica*.

Ulugh Beigh Tamerlanis nepos.

. Gazulus Ragusеus, Petrus de Alliaco, Regiomontanus, Purbachius, Joannes Blanchinus, Leo Baptista Albertus, Dominicus Maria Bononiensis Copernici præceptor, Nicolaus de Cusa Card. Paulus de Middelburgo.

Nicolaus Sophianus Geograph..

Abraham Zacutj Math. & Medicus.

Copernicus, qui jam pridem sepultam Astronomiæ sectam revocavit ad vitam, *Eam nimirum, quę Solem in mundi centro statuit, ut sacris literis repugnantem Roma damnatam*.

34 *Historia, & Chronologia*.

Froissartus, Theodor. Niem, Poggius, Georgius Phranza, Joannes Brando, Petrus de Duisburg, Leonardus Brunus, vulgò Aretinus, quem Jo: Rou cum Aretino Satyrico Poeta malè confundit.

Longinus, Vvalsinghamius, Vvernerus Vestphalus, Palmerii duo, Valla, Joannes Antonius Campanus, Blondus, S. Antoninus, Platina Æneas Silvius, Gobelinus Persona, Monstreletus, Trapezuntinus.

Fulgosus, Corius, Ambrosius Camaldulensis, Vvimpelingius, Bonfinius, Annius Viterb. cujus Berŏsus commentitius habetur, Laonicus Chalcondylas, Gaguinus.

Rhe-

Rhetorica, Oratoria, Poesis. 35

Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Nicol. de Clemangis. Rhet. & Poetæ.

Trisiodorus, Petrus de Rosenheim. Poeta.

Rodulphus Agricola Rhetor.

Æneas Sylvius, postea Pius II. Orator ævo suo quotquot in Europa viverent, omnium eloquentissimus.

Jacobus I. Scot. R. patrii carminis gloria nulli secundus. *Leslaus.*

Jacobus Vvimpelingius, Angelus Politianus Leonis X. præceptor. Rhetor. Philol. Poeta.

Maximilianus I. Imper. Germanicè Poemata scripsit.

Philologia, & Grammatica. 36

Georgius Trapezunt. Volaterranus, Fulgosius, Polydorus Virgilius, Leo Baptista Albertus, Rodulphus Agricola, Robertus Valturius, Pomponius Lætus, Jovianus Pontanus, Hermolaus Barbarus, Angelus Politianus, Cœl. Rhodiginus, Alexander ab Alexandro. Philol.

Poggius Florentin. Laurentius Valla, Gasparinus Bergom. Gaza, Perottus, Theodorus Lascaris, Joannes de Janua, Quintianus Sara, Ambrosius Calepinus, Marius Nizolius. Grammat.

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Artem per æra cælata multiplicandi imagines invenit sub initium sæculi Thomas Finiguerra Aurifex Florentinus, quem imitatus est Baccius Baldinus, sed utrumque superavit Antonius Pul-

Pullajolus. *Baldinuccius in erudito opusculo hac de re edito.*

Typographia inventa Argentinæ 1440. à Joanne Guttembergio, seu, ut alii malunt, Moguntiæ à Joanne Faustlo 1452.

Cusi primùm Augustinus de Civit. Dei, & Lactantius Firmian. ut multis placet.

Typographi inter primos floruere Zellius, Jenson, Amerbacchius, Frobenius, Oporinus, Vvechelii, Jodocus Badius Ascens.

Petrus Navarrus cuniculos nitrato pulvere primus replet, sæculo 15. in finem inclinante.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria.*

Templum Cathedrale Hispalense magnificentissimum, nobilissimi Capituli sumptibus cœpit ædificari 1401.

Florentini egregiis operibus urbem suam exornant: Hinc illi speciosum *Pulchra* cognomentum inditum.

Florentiæ S. Mariæ de Flore tholus primus erigitur à Brunelleschо Statuario, & Architecto prænobili 1446.

Ex eo plurimùm profecit Bonarota Vaticanum erecturus.

Carthusia Ticinensis à Galeatio Sfortia magnificentissimè condita.

39 *Architecti nobiles, Architecturæ Rom. vices.*

Leo Baptista Albertus nobilis Florentinus sui sæculi Vitruvius, & Brunelleschus pariter Florentinus Architectus.

Nicolaus V. mœnibus Vaticanum cingit, Urbem

bem insignibus monumentis illustrat, & Aquæ Virginis ductum vetustate collapsum restituit.

Palatia Columnensium, Capranicarum, & S. Marci, Templa SS. Augustini & Hieronymi Dalmatarum (melioris oppidò, sed nondum defæcatæ Architecturæ opera) sæculo inclinante, conduntur.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Dellus, Ucellus, Pinturichius, Ghirlandinus, Pullajolus, Mantegna, Pictores. Antonellus Messanensis primus in Italia colores oleo miscuit, quod à Belgis didicerat.

Masacius tantùm addidit Picturæ, ut ab eo Bonarota, & alii plura didicerint.

Jacobus à Quercu, Donatellus, Pullajolus, Brunelleschus, Statuarii.

Imagines vivacissimis expressæ coloribus in Odæo Basilicæ Sessorianæ, hujus ævi, sed incerti Pictoris.

Antonius Philaretus, Eugenii IV. jussu, æneas D. Petri Valvas opere anaglypho 12. annorum spatio elaborat.

SÆ-

SÆCULUM XVI.

1 *Christi Vicarii Romani Pon tifis.*

219	Pius III. Senensis 1503.	D.	27
220	Julius II. Savonensis à 1503. ad 1513.	9	9
221	Leo X. Florentinus à 1513. ad 1522.	8	9
222	Hadrianus VI. Belga à 1522. ad 1523.	1	7
223	Clemens VII. Floren. à 1523. ad 1534.	10	10
224	Paulus III. Rom. à 1534. ad 1549.	15	1
225	Julius III. à Mōte Sabino à 1549. ad 1555.	2	2
226	Marcellus II. à Monte Politiano 1555.	D.	22
227	Paulus IV. Neapolitan. à 1555. ad 1559.	4	3
228	Pius IV. Mediolan. à 1559. ad 1565.	5	11
229	B. Pius V. à Bosco à 1566. ad 1572.	6	4
230	Gregor. XIII. Bonō. à 1572. ad 1585.	13	11
231	Sixtus V. à Mōte Alto à 1585. ad 1590.	5	4
232	Urbanus VII. Genvens. 1590.	D.	13
233	Greg. XIV. Mediolan. à 1509 ad 1591.	0	31
234	Innocentius IX. Bonon. 1591.	0	12
235	Clemēs VIII. Floren. à 1592. ad 1605.	13	1

2 *Præcipua in Romanorum Pontificum Historia Controversia.*

In cæde Hugonotorum Gallicana 1572. habuit quod jure lætaretur Gregor. XIII. servatam scilicet Religionem Catholicam, & Regiam familiam ab excidio, quod utrique moliebantur, Deo Regique perduelles. *Ex Mss. quæ servat Gregorius Boncompagnus Sora Dux V. tanti Pontificis egregius abnepos.* Emen-

Emendatio Kalendarii jussu Gregorii XIII. promulgata, Orbi Christiano non utilis tantùm, sed omnino necessaria fuit.

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio. 3

Carolus V. Imper. Clementi VII. Stratoris munus præstat 1529.

Concilium Trident. Oecumen. Rom. Pontificis potestatem ubique veneratur.

Petrus de Soto è Dominic. familia, vitæ sanctimonia, & doctrina clarissimus; morti proximus per literas Pium IV, monet, e re Christiana futurum, si declaretur, Romanum Pontificem omnibus Conciliis esse superiorem. *Raynald. Ann.* 1563.

Episcoporum Conventus Meloduni in Gallia habitus 1579. *Sanctam Romanam Ecclesiam Magistram, Columnam, & Firmamentum veritatis appellat.*

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & vices. 4

Julius II. iterum retinet in arcano pectoris Card. lectorum nomina, & nulli revelat.

Leo X. numerum Patrum auget, lectis in Sacrum Senatum 31. 1517.

Idem, & Paulus III. duobus Cardinalibus e Sacra S. Benedicti familia purpureæ vestis usum alicubi permittunt.

Pius IV. etiam Oecumenico, sedente Concilio Romani Pontificis electionem à Cardinalibus faciendam decernit.

Sixtus V. numerum 70. Cardinalium præfigit.

Purpureus Pileus Cardinalibus Regularibus datur à Gregorio XIV.

De Veste iisdem purpurea concedenda aliquoties actum; sed irrito successu.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis Fidei testes.*

Capta per Turcas Rhodo, Zemisces Bajazethis II. ex fr. Nepos, qui ea in urbe Equitum liberalitate sustentabatur, in Christianæ religionis confessione constantissimus, cum duobus filiis Solimani jussu obtruncatur 1522. *Raynal.*

Apud Indos, tum Orientales, tum Occidentales obiere pro Christi nomine ex Dominicanis, Franciscanis, & Soc. Jesu hominibus plurimi.

In Anglia sub Henrico, & Eduardo Regibus, ac Elisabetha Regina sævitum in Catholicos, & præsertim Sacerdotes, ac Religiosos.

Gorcomii novendecim pro S. Eucharistiæ, & Pontificii Primatus defensione à Calvinianis interempti 1572.

6 *Concilia Generalia, & Provincialia.*

Turonense R. 1510. Pisanum G. R. 1511.

Lateranense G. XVII. inchoat. 1512. fin. 1518. Andegavense 1522. Bituricensia 1528. 1584. Senonense 1528. Coloniensia 1536. 1549. 1559.

Tridentinum G. XVIII. inchoatum 1545. sub Paulo III. fin. 1563. sub Pio IV. Augustanum 1548. Trevirense, & Moguntinum 1549. Narbonense 1551. Remense 1564. Cameracensia 1565. 1581. 1583. Mediolanensia sub D. Carolo Borromæo 1565. 1569. 1573. 1576. 1579. 1582. Toletanum 1565. Constantinopolitanum 1565. Mechli-

chliniense 1570. Dertusanum 1575. Turonense 1583. Rothomagense 1583. Bituricense 1584. Aquense 1585. Mexicanum 1586. Tolosanum 1590. Avenionense, & Brestanum 1594. Aquilejense 1596. Diamperanum prope Goam 1599.

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

S. Franciscus Paulanus 1507. B. Franciscus Solanus 1510. S. Cajetanus 1545. S. Joannes Dei 1549.

S. Franciscus Xaverius 1552. S. Thomas de Villanova E. 1555.

S. Ignatius Loyola 1556. S. Petrus de Alcantara 1562. B. Stanislaus Kostka 1568. S. Franciscus Borgia 1572.

S. Ludovicus Beltrandus 1581. S. Teresia V. 1582.

S. Carolus Borromæus Card. 1584. B. Felix Capuccinus 1585. C I

B. Aloysius Gonzaga 1590. S. Paschalis Baylon 1592

Propagatio Fidei, & Bella sacra. 8

Indiæ Orient. & Occident. ac Manicongo in Africa per variorum Ordinum Religiosos viros Christi fidem suscipiunt.

Japoniæ, & sex aliis Regionibus per S. Franciscum Xaverium lux Evangelii affulget.

S. Ludovici Beltrandi eximia charitas in lucrandis Christo Americæ populis enitescit.

Bellum contra Turcas feliciter gestum à fœderatis Christianis, B. Pio V. impellente.

Penetrat Christi Fides ad Sinas per Patres Soc. Jesu 1582. Stabilitur à P. Matthæo Riccio Maceratensi 1583.

9 *Sacri ritus inducti, antiquati.*

Pragmatica Sanctio Gallorum cum Concordatis mutatur 1516. Festum S. Josephi.

Sodalitates piæ ad cultum Deiparæ inductæ à Joanne Leonis Soc. Jesu 1560.

Festum S. Mariæ de Victoria, sive Rosarii 1573.

Triduanæ per horas 40. preces, ineunte Quadragenario jejunio Maceratæ initium habent.

Usus consecrandi Sacra Sigilla Pontificia benedictione.

Lunæ dies apud PP. Theatinos, ut olim sæculo 11. apud Monachos Gamungenses, juvandis per piaculares preces defunctorum animis destinatur 1592. *Silos in Historia Theatin.*

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiosi.*

Theatini 1524. Capuccini 1525. Clerici Regul. S. Pauli 1538.

Societas Iesu 1540. Equites S. Stephani 1562. Congreg. Orat. S. Philippi Nerii 1564. Militia S. Lazari renovata, & Equitibus S. Mauritii conjuncta 1563. Clerici Regul. de Somascha 1568. Ordo fratrum S. Ioannis Dei 1572. Equites S. Spiritus 1579.

Carmelitæ Excalceati 1580. Fulienses 1586. Clerici Regulares Minor. 1588.

Ordo Ministrantium infirmis 1591.

Eremitani Excalceati 1599.

Religiosa Professio vetita ante an. 16. completum à Concil. Trident. Et Regularium privilegia imminuta.

Mira-

Miracula. 11

Imago Crucifixi lapidum ictibus petita, sanguinem emittit circa 1556. *Ex Brentio Luthrano.*

Sylvæ Ducis in Belgio quidam S. Antonii imaginem per contemptum concidentes, sacro igne repentè correpti, postridiè moriuntur. *Res fuit oppidò nota, & in publicas tabulas relata.*

Innumera sunt, & planè maxima, quæ de S. Joanne Dei, Francisco Xaverio, Ludovico Bertrando, Philippo Nerio, Paschale Baylonio ab Historicis ferè æqualibus producuntur.

Schismata, Contentiones, Abusus. 12

Henricus VIII. Angliæ Rex Defensor Fidei appellatus, post propugnatam Catholicam Religionẽ defecit ab Ecclesia, ob negatam à Romano Pontif. ritè constantis Matrimonii solutionem 1534. Hinc Anglicanum Schisma.

In Comitiis Augustanis 1546. *Interim* promulgatur, in quo religionis forma, usque ad Oecumenici Concilii definitionem præscribitur, magno Christianæ pietatis detrimento.

Colloquium Pissiacum in Gallia 1561. quod civilia bella, & ingentia mala consequuta sunt. *Gaulter.*

Hæretici. 13

Martinus Lutherus, Anabaptistæ, Petrus Vermillus cognom. Martyr, David Georgius, Carolostadius, Libertini, Oecolampadius, Antichristiani, Zuinglius, Brentius, à quo Ubiquetarii. Melancton, Bucerus, Jonas Lutheri coquus, qui se justum Jonam dicebat. Cal-

Calvinus, Servetus, Beza, Deistæ, sive Trinitarii, Brunistæ, Puritani, Sabbatarii, Arrabonarii, Metamorphistæ, Antilutherani, Matthias Flaccius, Infernales, Invisibiles, Pharellus, Biblistæ, Pseudopropheta Peruvianus, Sociniani, quorum pessima secta, & vix Christiana, sectatores tamen plurimos habet.

Protestantium nomen, quo plerique novatorum gaudent, natum Spiræ 1529. à protestandi voce, & consuetudine. *Surius*, *& Genebrard.*

14 *Imperatores Romanorum.*

OCCIDENTIS	ORIENTIS TURCÆ
40 Carolus V. Austr. ad 1558. 39 *Imperio fortiter administrato, & piè deposito Magnus.*	3 Selimus I. ad 1520. 8 *Hujus vox illa Turca Tyranno digna: Nihil jucundius esse in vita, quàm sublato proximorum metu regnare.*
41 FerdinandusI. Austr. ad 1563. 6	4 Solimanus ad 1566. 46
42 Maximilian. II. Austr. ad 1576. 12	5 Selimus II. ad 1574. 8
43 Rodulphus II. Austr. ad 1612. 35 *Turca magnam Hungariæ partem occupante, sub tribus postremis Cæsaribus Austriacorum opes imminutæ.*	6 Amurathes III. ad 1595. 20
	7 Mahometes III ad 1603. 8

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes.*

Medicei Florentiam redeunt 1512.
Genua, authore Andrea Auria, Francorum excutit

cutit jugum, & Cæsari adhæret 1528.

Fridericus Gonzaga Dux Mantuæ à Carolo V. dictus 1530.

Alphonsus Atestinus Dux Regii 1530.

Landi, Caroli V. munificentia, post Joan. Aloysii Flisci casum, plurium oppidorum in Tari Valle Dynastæ.

Laurentius Cybo 1530. Massæ Carrariensis Marchio; Posteri Principes, mox Duces.

Mortuo Francisco Sfortia II. Mediolanum occupatur à Gallis, sed brevi transit ad Austriacos 1535.

Cæso per insidias Alexandro Mediceo, quem Florentinis Carolus V. imposuerat, subrogatur à Republ. Cosmus 1537. Ejus posteri feliciter imperant.

Sena in potestatem Caroli V. redacta, & mox Mediceis concessa à Philippo II. 1555.

B. Pius V. Cosmum Mediceum, aucto tituli honore Magnum Ducem appellat 1569.

Auriæ Oneliam, accepto pretio, Sabaudo tradunt 1575.

Genuæ concordia, & libertas tandem firmatur opera Gregorii XIII. 1575. *Ex Mss. ejusdem Vita.*

Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio. 16

Roborei post Ubaldinos Urbini Duces 1509. Julius II. Bentivolos pellit Bononia 1506.

Roma vastata à Cæsareis 1527.

Ravenna, quæ fugatis Polentanis, Venetis se ultrò tradiderat, ab his restituitur 1530.

Parma, & Placentia Petro Aloysio Farnesio à Paulo III. donatæ, Camertes Apostolicæ Sedi redditi 1545.

Ferraria redit ad Apostolicam Sedem 1597.

17 *Reges Galliæ.*

Britanniam minorem Regno adjungit, ducta Anna Francisci II. Ducis hærede.

Franciscus I. ad 1547. 32
Henricus II. ad 1559. 12
Franciscus II. ad 1560. 1
Carolus IX. ad 1574. 14
Henricus III. ad 1589. 15

Hugonotorum hæresis sub tribus posterioribus magnas excitat turbas.

Deficientibus in Henrico III. Valesiis, Borbonii succedunt in Henrico IV. contra quem Gallicorum Principum fœdus, religionis sive causa, sive obtentu. Victor tamen, & Catholicus regno potitur.

Fridericus Mauritius Turenius, Dux Bullionius, & Sedani Princeps 1591.

Henricus IV. ad 1610. 21

18 *Hispaniæ Reges.*

AUSTRIACI.

Philippus I. Austriac. 1506. vix 1

Castella magnis motibus agitatur.

Ferdinandus iterum ad 1516. 10

Joanna impare ob mentis defectum Navarram occupat 1513.

Carolus V. Imper. Hispan. I. ad 1556. 40
Philippus II. ad 1598. 42

Nemo fortasse ab Orbe condito latius imperavit.

Matriti Sedem figit. Henrico Rege obeunte, Lusitania potitur 1580.

Philippus III. ad 1621. 23

Alio-

Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices. 19

Svecia separatur à Dania, electo in Regem Gustavo 1523. Hungaria, & Bohemia transeunt ad Austriacos 1526.

Capta Rhodo, Melita Hierosolymitanis Equitibus dono datur à Carolo V. 1530. Navarræ jura Antonio Borbonio cedunt 1553. Batavica defectio ab Hispanis 1572. ex qua nova, potensque Respublica.

Deficiente in Sigismundo Augusto virili Jagellonum Stirpe 1572. primò Henricus Gallus, mox Stephanus Battoreus, inde Sigismundus Svecus à Polonis eligitur 1587. Hujus diadema Svecicum rapitur à Patruo Carolo 1589.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Ismael Sophi Turcas pellit è Perside, eamque sibi subigit 1501.

Amether Saracenus Monachus, assumpto Seriphii nomine, Fessæ, Marochii, & alia Mauritaniæ Regna occupat religionis obtentu,

Selimus Turca, Sultano debellato, Syriam occupat; mox victo Tomumbejo, Mameluchorum in Ægypto regno finem imponit 1517.

Mexicum per Cortesium subigit Castellanus 1519. & Peruvia potitur Petrus Pizzarus 1525.

Lomellini Genuens. patritii Tabracæ insulæ ad Africæ oram Domini, anno circ. 1540.

Arabia Felix à Solimano occupatur 1570.

Abdemelechus Marochii, & Fessæ regna suæ ditionis facit 1575.

Bel-

21	*Bella Clariora.*
	Caroli V. Imper. cum Gallis, cum Turcis, cum Mauris, cum Germanis Protestantibus bella eventu vario. Bellum Belgicum atroci contentione gerendum oritur anno 1576. Galli in Italia prius, mox inter se civilibus armis contendunt. Henricus VIII. Angliæ, & Iacobus IV. Scotiæ Reges: Poloni, & Moschi bello decertant. Turcæ in Asia contra Persas, in Africa contra Ægyptios, in Europa contra Hungaros Marte plerumque felici belligerant.
22	*Prælia, & Bellorum eventus celeberrimi.*
	Jacobus IV. Scot. R. & flos nobilitatis ad Floudonium montem cæsus ab Anglis, Duce Thoma Hauvarto 1513. Vienna à Solimano frustra obsidetur 1526. Sophi Turcarum 400. millia cædit 1557. Gallorum clades ad S. Quintinum 1557. Moschus Turcarum 600. millia delet 1560. Melita à Turcis obsessa, sed fortissimè defensa 1565. Victoria Christianorum de Turcis ad Echinadas 1571. Sebastianus Lusitaniæ Rex in Africa pugnans, cum flore Regni perit 1578. Parisii ab Alexandro Farnesio liberati 1590. Antuerpia ab eodem capta 1595.
23	*Belli Duces nobiliores,*
	Campson Gaurus Ægyptius, Joannes Mediceus,

us, Gasto Fuxius, Jacobus Trivultius, Bartholomæus Alvianus, Ludovicus Gonzaga vulgò Rodomontius

Prosper, Fabricius, Marcus Antonius Salerni Princeps, Stephanus, Marcus Antonius Paliani Dux, clarissima Columniæ gentis lumina.

Thomas Havvartus Anglus.

Petrus de Terrasil Balardus, Alphonsus Albuquercius, Villerius Rhodius, Ferdinandus Cortesius, Andreas Grittus, Guido Rangonius.

Joannes Baptista Sabellus, Andreas Auria celebertimus, Antonius de Leva.

Marchio Vastii, & March. Piscariæ Avali.

Joan. Jacob. Mediceus March. Mariniani.

Emanuel Philibert. Sabaudus, Ferdinand. Toletanus, Petrus Strozza, Camillus Ursinus.

Alexander, & Chiappinus Vitellii, Cæsar Neapolitanus, Joannes Austrius, Franciscus, & Henricus à Lotharingia Guisiæ Duces, Alexander Farnesius Dux Parmæ, Zamoscius Polonus.

Georgius Basta, Martinus Schenchius, Petrus Ernestus Mansfeldius, Christophorus Mondragonius.

Flaminius Delphinus, Camillus, & Blasius Capizucchii, Appius de Comitibus.

Casus tragici, calamitates publicæ. 24

Sultanus Ægyptius post multa probra, à Selimo ferreo unco suspenditur 1509.

Christiernus Danus, tribus regnis spoliatus in cavea clathrata moritur 1522.

Ludovicus II. Hungariæ, & Bohemiæ Rex à Solimano post captum Belgradum victus, fugiens perit in palude 1526. Su-

Sudor Anglicus primò innotescit 1519.

Thomas Volsæus ex Iro Cræsus, denuo Irus infelicissimus.

Locustæ Solem inumbrant in maxima Europæ parte 1542.

Pestis, cui nomen Arietis factum, quòd præcipuè caput urgeret, totam penè peragrat Europam 1580. 1581.

25 *Motus elementorum. & signa de Cœlo*

Cruces sanguineæ vestibus subitò inspersæ 1501.

Eclypsis horrifica 1518. Tres Soles Annonæi 1524.

Ad Nicæam Salyum vici aliquot subito terræmotu absorpti; & ad Oeni salinas igne aliqui de Cœlo tacti 1524.

Maris in Anglia retrocessio magna, & mons loco motus evulsis arboribus 1571.

Pluvia triticea in Quadis 1571.

Nova Stella in signo Cassiopææ ab anno 1572. ad 1574.

Quinque simul Soles 1588.

26 *Res memorabiles, sive sacræ, sive prophanæ.*

Henricus VIII. post raptas tota Anglia Cœnobiorum, & Sacr. Ædium opes, ipsa præda factus est pauper.

Eodem ferè tempore, quo Christiana religio invecta est per Monachos in Americam, turbata per Lutherum Monach. in Europa, in Mahometica superstitione novæ Sectæ excitatæ sunt per Monachum Saracenum Techellim in Asia apud Per-

Persas, & per Ametherem pariter Monachum Saracenum in Africa inter Mauros. *Florim Remond. l.* 1. *c.* 4.

Regii tres juvenes à Christianis Japoniæ Regibus ad Gregorium XIII. Pontif. missi.

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Vvitembergensis Acad. 1502. Uratislaviensis 1505. Francofordiensis 1506. Complutensis 1517. Osumensis, & Gandensis 1549. Maceratensis 1549. Remensis & Conimbricensis 1550. Dilingana 1552. Eborensis 1559. Taurinensis 1565. Taraconensis 1572. Duacena 1574. Cæsaraugustana 1583. Parmensis 1599.

Francisc. C. Ximenius, Francisc. Galliæ R. Leo X. Alphons. Atestinus D. Ferrariæ, literis, Musisque faustissimi.

Gregorius XIII. erectis ubique terrarum educandæ Jvventuti Collegiis, & præsertim Romano, Religioni, & bonis artibus mirè prodest.

Capta Buda periere nobilissimi codices, quos colligi jusserat Matthias Corvinus.

Theologia positiva. 28

Ximenius Card. Thomas Morus, D. Thomas de Villanova E., Sadoletus Card. Didacus Stella, Eugubinus, Joannes Avila, Sasbout, Ribera, Contarenus Card., Faber Vienn. E. Catharinus E. Franciscus Turrianus, Cornelius Jansenius Concordiæ Evang. auctor, Titelmannus, Canisius, Salmeron, Augerius, Durantius, Ludovicus Granaten-

natensis, Genebrardus E. S. Teresia Virgo. S. Franciscus Borgia, Joannes Maldonatus, Arias Montanus E. Franciscus Toletus Card.

29 *Theologia contentiosa; Suspecta Patrum scripta.*

Thomas de Vio Cajetan. Card. Ekius, Cochlæus, Joannes Faber Vienn. Joannes Driedo à Tornout, Jacobus Sadoletus Card. Joannes Franciscus Picus Mirandul. Stanislaus Hosius Card. Contarenus Card. Joannes Medina, Alphonsus à Castro, Roffensis Card. Catherinus E. Dominicus Soto, Titelmannus, Sanctesius E. Galatinus, Ruardus Tapper, Latomus, Glitovæus, Claud. Seysellus, Edmund. Campianus, Petrus Canisius, Stapletonus, Pighius, Demochares, Espencæus, Augerius, Alanus, Lindanus.

Theologi Scholastici.

Joannes Major, Thomas de Vio Cajetanus, Franciscus Lychetus Hadrian. VI. Franciscus de Sylvestris, Joannes de Medina, Conradus Koelin, Franciscus Victoria, Alphonsus de Castro, Dominicus Soto, Joannes Viguerius, Melchior Canus, Petrus Sotus, Martinus Ledesmius, Antonius Cordubensis. Franciscus Toletus Card. cujus MSS. Commentarii in Summ. D. Thomæ servantur in Coll. Roman. Soc. Jesu.

Theologi Morales.

Thomas de Vio Cajetanus, Bartholomæus Fumus, Martinus Azpilqueta, vulgò Navarrus, Emanuel Rodericius, Emanuel Sà, Franciscus Toletus, Henricus Henriquez.

Jus

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Parisius Card. Alciatus, Bolognettus, Sanderus, Mainus, Decius, Petr. Rebuffus, Ferrettus, Zazius, Tiraquellus, Simancas, Franc. Baldninus, Nigusantius, Hotomannus, Cervantes, Covaruvias, Mart. Navarrus, Prosper S. Crucius Card. Durantius, Brissonius, Molinæus tandem Catholicus, Donellus, Cassaneus, Paleottus Card. Revardus, Purpuratus, Cujacius, Cravetta, Ugolinus, Antonius Augustinus E. Garcias Loyasa.

Aliqui ex his, inter quos Alciatus, Brissonius, Cujacius, veteres Jurisperitos imitati, latinum scribendo candorem adamarunt.

Philosophia. 31

Niphus, Jacobus Olivarius, J. Cæsar Scaliger, Cardanus, Mutius Justinopolit. Antonius Trombetta, Carpentarius, Pendasius, Theophrastus Paracelsus novæ, suspectæque sectæ parens, Javellus, Bernardinus Telesius novarum opinionum inventor, quibus posteriori sæculo visus est adhesisse Campanella.

Petrus Ramus, Aristotelis, & Cathol. Religionis hostis, Joannes Baptista Porta auctor Magiæ naturalis.

Jacobus Zabarella Patavinus.

Emanuel Goes author Collegii Conimbricensis.

Franciscus Toletus Card. obiit 1596.

Medicina. 32

Joannes Fernelius, Oliverius, Fracastorius; Rondeletius, Argenterius, Fallopius, Vesalius, Gesnerus, Capivaccius. Theo-

Theophrastus Paracelsus, omissa consueta medendi ratione, novam professus est Chymicam, qua cùm aliis sæcula polliceretur, ipse ætatis anno 48. interiit, Magus ne, an Medicus?

Incisio corporum hoc, & sequenti sæculo tractata feliciùs, multa & Medicos, & Philosophos docuit.

33 *Mathematica.*

Milichius, Vvernerus, Lindauth, Buteo, Stoeflerus, Joachimus, Junctinus, Renzovius, Finæus, Gauricus, Gemma Frisius, Schonerus, Munsterus, Pitatus, Maurolicus, Gyraldus, Moestlinus, Sixtus ab Heminga, Tycho Brahe, Glareanus, Nonius, Comandinus, Ramus, Petrus Appianus, Ortelius, Guillelmus Lantgravius, Aloysius Lilius, Scaliger.

Ut in Ptolemao Copernicus, ita in hoc Tycho plura correxit. Hinc tertia, & media inter Ptolemaicā, & Copernicanam Astronomorum secta enata est, quam Tychonianam appellant.

34 *Historia, & Chronologia.*

Sabellicus, Jac. Philip. Bergomas, Collenutius, Comineus, Leander Albertus, Nauclerus, Petrus Crinitus, Simonetta, Guicciardinus, Ritius, Langius, Rivallius, Joannes Magnus, Olaus Magnus, Krantius, Volaterranus, Polydor. Virgilius, Paulus Aemilius, Boethius, Aventinus, Trithemius, Panvinus, Dubranius, Lazius, Fazellus, Bembus Card. Jovius, Cromerus, Ferdinandus de Castello, Morales, Surita, Folieta, Flamma, Lippomanus Car. Surius, Sigonius, Leslæus, Sanderus,

rus, Belforestus, Genebrardus, Osorius, Buchananus, Ciacconius, Florim. Remundus, Petrus Opmeerus.

Rhetorica, Oratoria, Poesis. 35

Majoragius, Muretus, Amasæus, Robertellus, Beroaldus, Longolius, Perpinianus, Panigarola, Cavalcantius, Bentius. Rhetor. & Oratores.

Baptista Spagnolus vulgò Mantuanus, Sannazarius, Fracastorius, Vida, Navagerius, Amalthei fr. Buchananus. Poetæ Latini. Ronsardus Poeta Gallus.

Laudantur inter Italos Bojardus, Casa, Bembus, Pulcius, & Alamannus. Areostus, & Tassus Græcorum, & Latinorum maximis pares habentur.

Selimus I. Turc. Imper Poesis cultor apud suos.

Post interitum Latinæ linguæ, nunquam feliciùs cultæ hæ facultates.

Philologia, & Grammatica. 36

Volfang. Lazius, Petrus Crinitus, Beroaldus, Leonicensis, Budæus, Valerianus, Turnebus, Dalecampsius, Gyraldus, Victorius, Goropius, Erasmus, Natalis Comes, Manutii tres, Fulvius Ursinus, Jul. Cæs. Scaliger, Faber, Ciacconius, Sigonius, Gesnerus, Vignereus, Mazonius. Philol.

Demetrius Chalcondilas Græcus, Zenobius Acciajolus, Despauterius, Varchius, Doletus, Clenardus, Alvarus, Grammat.

Hoc tandem ævo Latina lingua visa est revivi-scere.

37 *Novæ inventa; Artifices nobiles.*

Navigatio universum Orbem terrarum circundans primò facta 1519. navi Victoria, cui præerat Ferdinandus Megellanus Lusitan. eoque mortuo navem reduxit Joannes Sebastianus Canutus Cantaber 1522. *Opirius*.

Ejusdem navigationis gloriam hoc eodem sæculo alii tres tulere, Angli duo Franciscus Dracus, Thomas Candiscius, & Batavus Oliverius Vandernort.

Orichalchum factitium excogitatur. Aquæ fortes, ut dicunt, inventæ.

Reperta cupella, seu vasculum ex osse bubulo ad auri, & argenti purgationem.

Florent insignes Typographi Manutii tres, Griphi, Plantini, Stephani tres.

38 *Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria.*

Lima in Peruvia 1535. à Pizzaro.

Anneburgium in Misnia 1561.

Agra Mogolensis Imperii Metropolis à Rege Acabar. & Palma nova à Venetis conduntur 1595.

Venetiis absolvuntur Areæ Marcianæ porticus, quibus nil perfectiùs habere dicitur Architectura.

Ibidem Pons Rivi alti marmoreus, operis omnino mirabilis.

Templum, & Monasterium D. Laurentii in Escuriali à Philippo II. conditur.

Sacel-

Sacellum materia, & opere ſpectandum in primis Florentiæ, in quo Magnorum Ducum ſepulchra.

Architecti nobiles; Architectura Romanæ vices. 39

Bramantes, Raphael Urbinas, Bonarota, Fontana, Baroccius vulgò Vignola, Architecti nobiliſsimi.

Baſilica D. Petri auguſtiſsima in Vaticano 48. ferè millionum ſumptibus nondum abſoluta, Palatium Farneſiorum, Templum item Nomini Jeſu ab Alexandro Card. Farneſio dicatum, Obeliſci à Sixto V. feliciter erecti, ejuſdem Sacellum in Baſilica Liberiana, refloreſcentem ad omnium ſæculorum invidiam Architecturam docent.

Lateritiam ſtructurã vetuſtæ ſimilem, induſtria recentiorum reſtitutam agnoſcimus: ſoliditatem ædificandi vetuſtæ parem adhuc deſideramus.

Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices. 40

Bellinus, Francia, Giorgionus, Petrus Peruſinus, Signorellus, Pictores egregii. Verùm Durero, Leonardo à Vincio, Raphaeli Urbinati, & Bonarotæ Pictura debet ſummum, ad quod venit, incrementum.

Poſt hos laudantur Corregius, Titianus, Parmegianinus, Sartius, Polydorus Monocromatis celeris, Jul. Romanus, Paulus Veronenſ. Joannes [illegible]tinenſis novæ Plaſticæ inventor, Perinus à Vaga, Sodoma, Beccafumus, Zuccari duo, & Baroccius.

Paulus Romanus, Baccius Bandinellus, & longè antè hos Bonarota ſcalpro nobilis.

SÆCULUM XVII.

1 *Christi Vicarii Romani Pontifices.*

236	Leo XI. Florentin. 1605.	D.	26
237	Paulus V. Roman. à 1605. ad 1621.	15	8
238	Gregorius XV. Bonon. à 1621. ad 1623.	2	5
239	Urbanus VIII. Florent. à 1623. ad 1644.	21	0
240	Innocentius X. Rom. à 1644. ad 1655.	10	3
241	Alexãder VII. Senens. à 1655. ad 1667.	12	2
242	Clemens IX. Pistoriens. à 1667. ad 1669.	2	6
243	Clemens X. Rom. à 1669. ad 1676.	6	2
244	Innocentius XI. Novocom. à 1676. ad 1689.	12	11
245	Alexander VIII. Venetus à 1689. ad 1691.	1	4
246	Innocentius XII. Neapolit. à 1691. ad 1700.	9	2

2 *Præcipuæ in Romanorum Pontificum Historia Controversiæ.*

Cùm certissimis monumentis constet, Urbanũ VIII. nunquam ad suæ familiæ incrementum Urbinatem Principatum destinasse, quinimò Principum id suadentium consilia rejecisse; veritati, & egregio Pontifici censendi sunt injurii quicumque alia prodidere ...

Jussu Alexandri VII Sacro fonte lustratum Marochi Regem, confidẽtissimè scribunt Hoffman in

in Lexico, Morerius in Dictionario, Joannes Rou in Tabulis Chronolog. & tamen hoc ne per somnium quidem unquam Romæ auditum est, ubi certè primò innotescere par erat.

Romani Pontificis in Ecclesia Potestas, Magisterium, Veneratio. 3

Generalis Ecclesiæ Gallicanæ Conventus 1626. 20. Janu. Rom. Pontificem appellat *S. Petri Successorem, cui Christus Cœli claves, & fidei infallibilitatem dedit.*

Literæ 85. Episcoporum Galliæ ad Innocent. X. 1653. hæc habent.

Majores causas ad sedem Apostolicam referri solemnis Ecclesiæ mos est, quem fides Petri nunquam deficiens perpetuò retineri pro jure suo postulat.

Petrus de Marca Archiep. Paris. extremo vitæ anno Gallicè Dissertationem de Summi Pontificis infallibilitate composuit, quam Baluzius de ore dictantis excepit, ut ipse testatur in Vita illius.

Pontificum Rom. & S. R. E. Cardinalium Ritus, & uices. 4

Clemens VIII. missis per Maphæum Barberinum Ludovico XIII. Henrici IV. recens nato filio sacris fasciis, eum honorem Regum primogenitis, sceptro destinatis habendi morem inducit 1601.

Hieronymus Card. Rusticuccius novo exemplo duos retinet Titulos.

Gregorius XV. edita Constitutione Pontificia, Comitia novis legibus munit.

Urbanus VIII. Eminentissimi titulum Cardinalibus attribuit.

Constitutio moderatrix donationum, & distributionis redditũ Ecclesiasticorum in consanguineos, & affines R. Pontificis, editur ab Innocentio XII. 1692.

5 *Persecutiones insigniores, & in eis fidei testes.*

Multi Catholici in Gallia, & alibi Calvinianorum rabiem experti.

Japonum furor, & ad eos commeantium ex Europa Hæreticorum fraudes in Christianos debacchantur.

Catholici Hiberni atrociter vexantur sub Tyranno Cromuelo.

Christi Fides apud Sinas sæva quinque annorum tempestate jactatur à 1664. ad 1669.

In Coccincina barbari Christianos tormentis, & cædibus persequuntur.

Anglia in Catholicos, ac præcipuè Sacerdotes acerbissimè sævit 1679.

6 *Concilia generalia, & Provincialia.*

Ebredunense 1605. Parisiensia 1605. 1612. Mechliniense 1607. Narbonense 1609. Senonense 1612. Aquense 1612. Amadanense in Mesopot. 1616. Petricoviensia in Polon. sub Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. Burdegalense 1624. Varsaviense 1634.

Constantinopolitana à Schismaticis celebrata cõtra Calvini dogmata 1639. 1642. *Ex Synodicis Parthenii literis, & Leon. Allatii de Occid. & Orient. Eccles. consensu.*

San-

Sanctitate clari in utroque sexu. 7

B. Turibius E. Limanus in Peruvia 1606.
S. Maria Magdalena Pactia V. Carmel. 1607.
B. Andreas Avellinus Theatin. 1608.
S. Rosa de S. Maria Tertii Ordinis S. Dominici, prima è novo Terrarum Orbe in Album Sanctorum relata 1617.
S. Franciscus Salesius E. Genevensis 1622.

Propagatio Fidei, & bella sacra. 8

Augustiniani, & Carmelitæ in Perside, Capuccini, & Jesuitæ in nova Francia Evangelium propagant.
PP. Theatini apud Georgianos fidem Christianam amplificant ab an. 1628.
Dominicani egregiam operam in Sinis Christo conciliandis navant.
Jesuitæ in Asia Thibeti, & Laorum regnis Christum annunciant.
Ferdinandus II. & Maximilianus Bavar. in Germania, Ludovicus XIII. & XIV. in Gallia Cathol. fidem restituunt.
Marianis insulis à Patribus Soc. Jesu Christi Fides infertur.

Sacri Ritus inducti, antiquati. 9

Perpetua Quadragenarum horarum supplicatio Romæ in singulis deinceps templis à Clemente VIII. instituta.
Festum, & Officium S. Angeli Custodis.
Romæ menstruus populi ad Sacram Sinaxim concursus sub Paulo V.

Demandatam à Clemente VIII. Agnos cereos conficiendi provinciam Patribus Fulienfibus Paulus V. dato Diplomate confirmat 1608.

Arabicæ linguæ ufus in Sacris ab Urbano VIII. Carmelitis apud Perfas agentibus conceffus 1624.

Pius ufus precum pro felici morte impetranda per Vincentium Carafam Soc. Jefu Præpofitum Generalem 1648.

10 *Sacer Cœlibatus, Ordines Religiofi.*

Pœnitentes III. Ordin. S. Francifci refloreſcunt 1600. Clerici Doctrinæ Chriftianæ 1603. Novarũ Monialium examina.

Equites SS. Sanguinis Chrifti Mantuæ 1608.

Congregatio Oratorii Jefu in Gallia 1608.

Ordo Scholarum Piarum 1621. Clerici Lucenfes Matris Dei 1622.

Presbyteri Miffionarii 1622.

Clerici in commune viventes refurgunt 1640.

Ordo Equitum S. Andreæ in Scotia inftauratur à Jacobo II. Magnæ Britanniæ Rege 1687.

11 *Miracula.*

An. 1608. 25. Maii in Templo Lavernenfi Burgund. Sacra Euchariftia, fpatio 30. horarum, omnibus circa igne confumptis, in aere perftat. Interfuere fpectaculo plurimi teftes.

Neapoli 1634. è lethali perfracti capitis vulnere Marcellus Maftrillus Soc. Jefu ope S. Francifci Xaverii repentè convaluit. Res fuit urbi, & Italiæ notiffima.

Ictus, qui è Sepulchro S. Pafchalis audiuntur, tota Hifpania celebrantur.

Edi-

Edidere miracula SS. memorati.
Scribunt Gaulterius, Bredembachius, & alii.

Schismata, Contentiones, Abusus. 12

Solemnes inter Patres Dominicanos, & Soc. Jesu de Auxil. Divinæ Gratiæ concertationes temperantur per Paulum V. nil definiendo, & interim nota alienam sententiam inurendi facultate sublata.

Ob amplificata, ut appellant, Regaliæ jura, gravis inter Roman. Pontificem, & Gallos controversia.

Declaratio quinque Propositionum in Gallicano aliquot Episcoporum Conventu 1682. magnā Rom. Pontifici præbet offensionis causam. Alexand. VIII. 30. Januar. 1691. morti proximus, Conventus acta rescindit.

Hæretici. 13

Antipuritani, Joannes Piscator, Arminius, Chamerius, Vorstius, Sibrandus, Illuminati, Lubertus, Fratres Roseæ Crucis, Tilenus, Francis. David cum reliquis Ministris Transilvanis, Fanatici, & Trementes in Anglia.

Quinque Jansenii dogmata 1653. ab Innocentio X. damnata, & iterum ab Alexandro VII. 1657.

Simon Morinus, qui se Spiritum S. prædicabat, Parisiis comburitur 1663.

Cantores Israelis in Scotia 1681.

Michaelis Molinos, & Quietistarum errores damnantur 1687.

Im-

14

Imperatores Romanorum.

OCCIDENTIS	ORIENTIS TURCÆ.
44 Matthias Austr. ad 1619. 7	8 Achmates ad 1617. 14
Bohemica Defectio 1619. in qua Comes Palatinus Rex dictus, sed intra annum pulsus.	9 Mustapha fr. M 2
45 Ferdinandus II. Austr. ad 1637. 18	*Ob inertiam cogitur abdicare.*
Gustavo Svecia Rege per Germaniam arma victricia circumferente, res Austriaca in magnū discrimen adducta.	10 Osmanes Nepos ad 1622. 4
46 Ferdinādus III. Austr. ad 1658. 21	11 Mustapha iterum 1
47 Leopoldus Ignat. Austr. ad 1705.	*Rursus deponitur.*
Post Viennam à formidabili Turcarum obsidione liberatam 1683. ope fœderati Poloniæ Regis, Joannis IV. & Caroli V. Ducis Lotharingi virtute, Turcas tota ferè pellit Hungaria, magnis exercitibus deletis, & munitissimis Urbibus expugnatis.	12 Amurathes IV. ad 1640. 17
	13 Ibrahim ad 1649. 9
	14 Mahometes IV. ad 1687. 38
	Ob res infeliciter contra Christianos Hungarico bello gestas depositus.
	15 Amurathes V. ab anno 1687.

R. Im-

15 *R. Imperii, & Italiæ vices, Respublicæ, Principes.*

Sabaudiæ Dux Sebusianos Galliæ Regi tradit, ut Salutiis liberè potiatur 1600.

Mirandula ex Comitatu Ducatus 1615. Buxeti Marchionatus à Pallavicinis ad Farnesios Parmæ Duces transfertur.

Nicolaus Ludovisius Plumbini Princeps 1634. post Appianos, qui jure successionis exciderant.

Corrigium vetustis possessoribus ablatū à Cæsare, donatur Francisco Mutinæ Duci 1635.

Genuensis Respublica Regiam coronam assumit 1637.

Pinarolium Galliæ R. Montisferrati pars Sabaudiæ Duci cedit 1637. Apuam vulgò *Pontremoli* M. Dux Etruriæ Ferdinandus II. emit ab Hispanis.

16 *Romæ Vices, Pontificis Patrimonium, & Ditio.*

Consentiente Duce Francisco Maria II. qui Filium successurum amiserat, Urbanus VIII. Ducatum Urbinatem Apostolicæ Sedi restituit 1626. *Hoffman. tom. 4. Lexici scribit id factum post mortem Victoriæ Roboreæ, quæ Ferdinando II. M. Etruriæ Duci nupserat: sed Princeps egregiis animi, corporisque dotibus inclyta in vivis feliciter agens docet, quàm turpiter hic Scriptor erraverit.*

Urbanus VIII. Roboreis Urbini Ducibus 1631. extinctis, qui Urbis Præfecturam à Sixto IV. gentili tenuerant, Thadæo Barberino fratris filio eundem honorem ritu solemni confert, ad tertiam Stirpem in ejus posteris natu majoribus permansurum.

Innocentius X. Castrensem Ducatum recuperat 1640.

17 *Reges Galliæ.*

Ludovicus XIII. Justus ad 1643. 33.

Rupella domita 1628. hæresis opes fracta, Regnum firmatum, Pinarolium in Italia Francis additum 1631.

Sedanum Bullionio Duci eripitur à Ludovico XIII. ea tamen lege, ut nomen, & honos principatus Duci, posteris que servetur 1642.

Ludovicus XIV. Magnus ab an. 1643.

Comitatus Burgundiæ bis expugnatus, & à Francis 1680.

Arausicanus Principatus ereptus Nassaviis, plures Urbes in Belgio, & Germania capta, & Regni fines prolati.

18 *Hispani Reges.*

Philippus IV. ad 1665. 44

Lusitani Brągantiæ Ducem Joannem Regem eligunt 1640.

Catalaunica turba 1640. Neapolitana 1647.

Carolus II. ab. anno 1665.

Pater moriens, matri optimæ Mariæ Annæ, simulque sex Consiliariis, Carolo impubere, regnum administrandum reliquit.

19 *Aliorum per Europam Regnorum, & Principatuum initia, & vices.*

Jacobus Scotiæ Rex VI. post obitum Elisabethæ Reginæ Magnæ Britanniæ, & Hiberniæ I. 1603.

Bavariæ Dux inter Septemviros 1625.

Provinciæ Fœderatæ in Belgio ab Hispanis liberæ declarantur 1648.

Bri-

Britannia 1649. ex Regno Respublica sub Tyranno Cromuelo. Restituitur Carolo II. Regi 1660.

Abdicante Christina, Sveciæ Regnum Carolo Palatino cedit 1655.

Casimiro V. e Sueca Vasarum familia postremo abdicante 1668. Michael Coributus Poloniæ 1669. Rex eligitur, eoque obeunte 1673. Joannes Sobieski prudentia, & bellica gloria clarissimus.

Veneti Cæsari, & Polono fœderati Peloponesum de Turcis fortiter, & feliciter recipiunt.

Anglia 1689. deficit à Jacobo II. Rege ad Auriacum Principem, Scotia aliquandiu nutat, mox cedit; Hibernia bello subigitur 1691.

Initia, Vicissitudines Regnorum extra Europam. 20

Batavi in Oriente magnas insulas, & plures Regulos armis subigunt.

Busferius, & Xequus Marochi, & Fessæ regis filii, Hametis patris regna dividunt 1603.

Tartari ex familia Ta-Scinga, Sinarum regno potiuntur 1644. *Martinius.*

Batavi à Lusitanis Brasilia pulsi 1654.

Tafilettus Fessæ, & Marocehi regna iterum jungit.

Æthiopum Reges numquam interrupta serie adhuc perseverant, omnium fortasse antiquissimi.

Bella Clariora. 21

Germani Cæsares contra perduelles, & Svecos

in Germania, contra Turcas in Hungaria: Gallorum Reges contra Calvinianos in Gallia, contra Hispanos in Hispania, Italia, & Belgio: Poloni cum Cosacchis, Svecis, Moschis, Tartaris: Turcæ cum Persis, Moschis, Polonis, Hungaris bellum gerunt.

Sinæ à Tartaris domiti 1644. post bellum 20. ferme annorum.

Hungaricos tumultus, Tekelio incentore, sequutum est Turcicum bellum in Hungaria, & Græcia 1683.

Ab anno 1688. magna Europæ parte in Gallos fœderata, Christiana Respublica bellico ardet incendio.

22 *Prælia, & bellorum eventus celeberrimi.*

Ostenda expugnatur à Spinula 1604.

Celebris de Osmane Turca Polonorum ad Chocimum victoria 1621. Rupella à Ludovico XIII expugnata 1628.

Sveci ad Nortlingam victi ab Austriacis 1634. Casimirus Polonus Tartaros memorabili clade cædit 1669.& Joan. Sobieskus, postea Rex, Turcas ad Chocimum 1672.

Vienna à Turcis frustra oppugnata 1683.

Buda de Turcis recepta 1686. Belgradum Maximiliani Eman. Bavari virtute fortiter expugnatum 1689., sed anno sequenti iterum amissum.

Galli de Fœderatis primùm in Oceano Britannico, mox in Campis Fleuriacis iterum victores 1690. Montes in Hannonia, Nicæa in Liguria, Mommelianum in Sabaudia Gallis cedunt 1691.

In Oceano victi à Fœderatis Galli, paulò post Namurcum expugnant 1692. *Belli*

Belli Duces nobiliores. 23

Mauritius Nassovius, Carolus Eman. Sabaudus, Ambrosius March. Spinula, Ladiguerius Galliæ Comestabilis.

Carolus Comes Buquojus, Torquatus de Comitibus, Forcia, & Toirasius Marescalli, Gustavus R. Sveciæ, Vvalstainius, Tyllius, Poppenaimus, Bernardus Veymarus, Joannes Vvertius, Uladislaus IV. Polonus, Andreas Cantelmus, Comes Arcurtius, Chiuperlius Visirius, Vicecomes Turenius Marescallus, March. Montecucolus, Armandus Princeps Condæus.

Carolus V. Dux Lotharingiæ, Christianorum columen, Turcarum terror.

Casus tragici, calamitates publicæ. 24

In Anglia pestis horrenda, Londini præsertim 1603.

Demetrii Magni Moschorum Ducis casus 1606.

Capta per Tartaros Regia Peking, Zungchinius Sinarum Imperator nubilem filiam obtruncat, ipse, & Regina se suspendunt; *Martinius*.

Rebelles in Anglia Carolum I. Regem, inaudito exemplo, carnificis manu in foro obtruncant 1649.

Pestis in Italia, sed Neapoli præcipuè, & Genuæ furit 1656. ac deinceps per Asiam, & plures Europæ Provincias à 1678. ad 1680.

Spira, & Vormatia ferro, flammisque à Gallis exciduntur 1689.

Motus

25 *Motus Elementorum, & signa de Cœlo.*

Terremotus ingens in Helvetia 1601. in Peruvia 1604. in Brutus, ubi eversa Siberina 1627. In Sinis quindecim magnis urbibus dejectis 1628. Herbipoli 1638. in Brutiis 1659. à Pyreneis ad Lemovicum in Gallia 1660. qualis non ante auditus in nova Francia 1663. Ragusium concutit 1669. Ariminum 1672. Peruviam 1686. Smyrnam, ubi periere 40. hominum millia 1688. Neapolim, Beneventum 1689. Siciliam ferè totam 1693. vel omnino, vel magna ex parte deletis Pagis, Oppidis, Urbibus pluribus, inter quas Syracusæ, Catana, Leontini. Sepultisque, ut fama fert, centum fermè hominum millibus.

Araris eluvio in Gallia 1602.

Iris sanguinea Strigonii per noctem 1604.

Plurium Rhætorum oppidum propinqui montis ruina cum incolis opprimitur 1618.

Vesuvianum incendium horribile 1631. Ætna circumjectum agrum torrentibus igneis latè vastat 1669.

Cometes Arcus speciem præferens, tantunque occupans Emisphærium, qualis vix fortasse ab orbe condito unnquam antea visus 1682.

26 *Res memorabiles, sive Sacra sive prophana.*

Christina Svecorum Regina Catholicæ Religionis agnita veritate, ut eam amplectatur, Regno valedicit 1653.

Jacobus II. Magnæ Britanniæ Rex nobilissima legatione ad Innocentium XI. Rom. Pontificem vetusta suæ gentis erga Apostolicam Sedem obsequia renovat 1687. Inno-

Innocentius XII. Apostolicæ Cameræ Magistratus vetat esse venales 1692.

Idem pauperes, quos Nepotes suos appellat, tota Urbe collectos, alendos suscipit, illisque Lateranẽses Põtificũ ædes habitãdas tribuit 1692.

Scholæ, Academiæ, literarum incrementa, & detrimenta. 27

Madritensis artium Academia aucta à Philippo IV. Giessena 1607. Mantuana 1625.

Collegium, & Bibliotheca Ambrosiana Mediolani à Friderico Card. Borromæo instituta, magno literarum bono.

Diaria literatorum in Gallia, Italia, Anglia, Germania, perutili eruditionis compendio.

Fridericus Card. Borromæus, Urbanus VIII. P. M. Franciscus Barberinus Card. Urbani ex fratre Nepos, Ludovicus Magnus R. Gall. Ferdinandus Fustembergius Episc. Monasteriensis, Cosmus III. Magn. D. Etruriæ, literis, & bonis artibus impensè favent.

Hoc ævo fortasse literis obest nimia librorum copia, quæ nos inopes facit sapientiæ; quia dum novorum multitudine occupamur, optimos veterum plerumque negligimus.

Theologia positiva. 28

Franciscus Arias, Robertus Bellarminus Card. Hieronymus Mantinus vulgò Narniensis, Barradius, Jacobus Alvarez de Paz, Thomas Bozius, Serrarius, Fevardentius, Pererius, Delrio, Sancius, Justinianus, Cornel. à Lapide, Bonfrerius, Scribanius, Ducæus, Salazar, Mendoza, Ludov:

de Ponte, Fernandez, Dionyſ. Petavius, Eſtius, Alphonſus Rodericius, S. Franciſcus Saleſius, Malvenda, Nicol. Riccardus, Hallier, Cauſinus, Corderius, Sauſſay, Nierimbergius, Joannes Steph. Menochius, Tyrinus, Allatius, Raynaudus, Joannes Rho, Sfortia Pallavicinus Card. Bona Card. Joannes Paul. Oliva, Poſſinus, Daniel Bartolus.

29 *Theologia contentioſa; Suſpecta Patrum ſcripta.*

Robert. Bellarminus Card. Perronius Card. Thomas Bozius, Fevardentius, Coeſtettau, Serrarius, Gretſerus, Coccius, Arcudius, Florimundus Raymundus, Gordonus Huntlæus, Malvenda, Gravina, Valentia, Petrus Cottonus, Pelletarius, Boverius, Sirmondus, Dionyſius Petavius, Tyrinus, Richelius Card. Spondanus E. Annatus, Allatius, Petrus de Marcai, Michael de Elizalde, Honoratus Faber, Raymundus Capizucchius Card. qui præter editos libros, alios penè paratos prælo moriens reliquit.

Theologi Scholaſtici.

Ludovicus Molina, Bartholomæus Medina, Frãciſcus Suarez, Michael Medina, Gabriel Vaſquez, Dominicus Bannez, Gregorius de Valentia, Didacus Alvarez, Jacobus Granado, Franciſcus Albertinus, Hieronymus Faſolus, Leonardus Leſſius, Theodorus Smiſingh, Martinus Beccanus, Petrus Arrubal, Valentinus Herrice, Adamus Tannerus, Philippus Faber, Didacus Ruiz de Mõtoya, Andreas Duvallius, Franciſcus Sylvius, Nicolaus Iſambertus.

Philippus Gammachæus, Ludovicus Meratius, Fran-

Franciſcus Amicus, Joannes à S. Thoma, Joannes Martinez de Ripalda, Joannes Martinon, Joannes Poncius, Angelus à Monte Piloſo, Bartholomæus Maſtria, Franciſcus de Arauxo, Antonius Perez, Joannes de Lugo, Collegii Salmanticenſis P.P. Carmelit. Excalceatorum Auctor, Joannes Caramuel, Rodericus de Arriaga, Marcus Serra.

Petrus de Godoy, Martinus de Eſparza, Joannes Baptiſta Gonet, Vincentius Contenſon, Vincentius Ferre, Nicolaus de Arnù, Nicolaus Martinez, Silveſter Maurus, & alii plures.

Theologi Morales.

Joannes Azorius, Thomas Sanchez, Thomas Malvenda, Valerius Reginaldus, Vincentius Filliucius, Baſilius Poncius, Martinus Bonacina, Stephanus de Avila, Gregorius Sayrus.

Paulus Layman, Baptiſta Fragoſus, Ferdinandus Caſtropalao, Stephanus Fagundez, Vincentius Candidus, Joannes Baptiſta Lezana, Nicolaus Baldellus, Stephanus Bauny, Franciſcus Bordonus, Antoninus Diana, Franciſcus Pellizarius, Joannes Ægydius de Trullench, Petrus Marchant. Leander à S. Sacramento, Joannes de Dicaſtillio, Joannes Boſsius, Joannes Caramuel, Sebaſtianus Salelles, Hurtado, Andreas Mendo, Mattheus de Moya, Joannes Cardenas, & alii plures.

Jus Canonicum, & Civile, Legumlatores. 30

Tuſcus Card. Petr. Gregor. Toloſanus, Maſcardus, Farinacius, Mantica Card. Olivarius Card Surdus, Alexander Ludoviſius poſtea Gregorius XV. P. Merlinus, Penia, Coccinus, Bichius, Du-

Dunozetus, Altogradus, Barbosa, Tondutus, Zipæus, Fremosinus Altaserra, Pax Jordanus, Gōzalez, Tellez, Joannes Deluca Card. Nicolaus Severolus, cujus lucubrationes pluribus tomis cōprehensæ, prælo adornantur ab eruditissimo F. Marcello.

Petrus Otthobonus Pontificii Juris Oraculum, postea Alexander VIII. R. Pontif.

31 *Philosophia.*

Hurtad. D. Mendoza, Ovjedo, Rubius, Cartesius novæ sectæ parens, Gassendus, Bacconus, Campanella, Mastrius, Fromondus, Resta, Cabæus, Crassotius, Montagna, Gallutius, Aldovrandus, Arriaga, Licetus, Aversa, Sfortia Pallavicinus Card. Robertus Boil, Silvester Maurus insignis Aristotelis Paraphrastes, Alphonsus Borellus, Honoratus Faber.

Philosophia Cartesiana, & Experimentalis multos numerant sectatores.

Academiæ ad Philosophiam experimentis promovendam in Italia, Gallia, Anglia, Germania.

32 *Medicina.*

Daniel Senertius, Riverius, Mercurialis, Harvæus, Riolani duo, Vallesius, Mercatus, Bartholinus pater, & filius, Jansortes, Thomas Vvillis.

Harvæus, afferta in humano corpore sanguinis circulatione, magnum Medicis lumen attulit.

Transfusio sanguinis ad vires reparandas, infeliciter in Gallia, & Italia tentata est.

Dogmatica secta, novis inventis ita profecit, ut immu-

immutata aliquantulum videatur .

Mathematica . 33

Clavius, Vieta, Stevinus, Lydiat, Snellius, Hadrianus Rom. 1615. Langius, Neperus, Goclenius, Lucas Valerius, Baranzanus, Maginus, Pitiscus, Longomontanus, Galilæus, Blancanus, Gassendus, Kepplerus, Argolus, Lansbergius, Griembergerus, Hevelius, Metius, Guldinus, Mersenius, Cavalerius, Scheinerus, Ghetaldus, Claramontius, Bettinus, Gregor. à S. Vincentio, Petavius, Zucchius, Billy, Torricellius, Ricciolus, la Lovera, Tacquet, Kircherus, Borellus, Millietus.

Post inventum Thelescopium ingentes Astronomia progressus habuit.

Anglorum, Gallorum, Batavorum navigationes Geographiæ emendandæ plurimùm contulere.

Mathematicorum Academia Parisiis à Ludovico Magno instituta.

Historia, & Chronologia . 34

Cæsar Baronius Card. Maffejus, Mariana, Orlandinus, Vinandus Pighius, Thuanus, Sacchinus, Avila, Gratianus, Rosueydus. Paruta, Bzovius, Boverius, Bentivolus Card. Famianus Strada, Capriata, Turtura, Grotius, Gramontius, Bollandus, Lusinianus, Ughellus, Samarthani fratres, Alphordus, Labardæus, Baptista Nanus, Sfortia Pallavicinus Card.

Raynaldus, Labbe, Gallutius, Dondinus, Cãpellus, Henschenius, le Coint, Oldoinus, Daniel Bartolus.

Retho-

35 *Rethorica, Oratoria, Poesis.*

Stephonius, Strada, Vossius pater, Gallutius, Petiot, Petavius, Causinus, Oct. Ferrarius, Gradius, Sfortia Pallavicinus C. Dondinus, Favoritus. Rhetor. & Oratores.

Galli veram hoc ævo veteris Eloquentiæ speciem cœpisse videntur.

Stephonius, Pulcharellus, Torrentius, Sarbievius, Barlæi, Grotius, Balde, Hoschius, Dondinus, Vallius, Favoritus, Rapinus, Poetæ. Quibus præsidium, & decus addunt Urbanus VIII. & Alexander VII.

Itali verò Poetæ, Guarinus, Marinus, Tansillus, Chiabrera, Testius, Cæsarinus, Bonarelli, Ciampolus, Julius Rospiliosius Sydus Olorum, & Rom. Pontifex.

36 *Philologia, & Grammatica.*

Lipsius, Goltzius, Casaubonus, Scaliger fil. Jacobus Pontanus, Raderus, Pancirolus, Sirmondus, Gretserus, Emmius, Majolus, Bertius, Kekermanus Schottus, Salmasius, Bulengerius, Scioppius, Gerardus Joannes Vossius, Dionys. Petavius, Cerda, Abrahamus, Octav. Ferrarius, Montchalus, Leo Allatius, Donatus, Joannes Baptista Ferrarius, Nardinus, Du Fresne, Huetius, Philol.

Sanctius Brocensis, Vossius, Monetus, Golius, Scioppius, Menagius, Gaudinus. Grammat.

Galli, & Angli patriæ linguæ expoliendæ dant operam.

Nunquam solertiùs, & feliciùs antiquitas illustrata est.

Nova inventa, Artifices nobiles. 37

Telescopium sub initium sæculi inventum à Galilæo, qui Veneto Senatui primus ostendit.

Maculæ in Sole deprehensæ 1611. à Scheinero. *Vide Rosam Ursinam.*

Circulatio sanguinis asserta ab Harvæo.

Magno Nauticæ commodo Angli aquam è salsa dulcem facere cœpere, artificio cæteris gentibus adhuc ignoto.

Acustica tuba ad vocis propagationem.

Typographi insignes, Blaeu, Jansonius, Elzevirij, Regia Parisiis Præla nobilissima.

Urbium natales, & alia Architecturæ opera illustria. 38

Arx Casalensis in Italia, Philippoburgum in Germania excitantur.

Plures ab Hispanis in America, à Lusitanis in Brasilia, à Batavis in Insulis Orientalis Oceani conduntur urbes.

Amstelodamum, Londinum, Taurinum, Parisii exornantur.

Fossa, seu Canalis inter Atacem, & Garumnam per Ludovicum XIV. Galliæ R.

Celebrantur invalidorum militum ædes Parisiis, Hospitium Pauperum Genuæ, D. Pauli Templum Londini, Prætorium vulgo *Statbuys* Amstelodami.

Versaliæ immensis sumptibus à Ludovico XIV. ad Regias delicias conditæ.

Architecti nobiles; Architecturæ Romanæ vices. 39

Martinus Longus, Petrus Berretinus, Carolus Mader-

Madernus, Laurent. Berninus, Borrominus, egregii Architecti,

Sacellum Burghesianum Pauli V. in Basilica Liberiana, Ludovisianum S. Ignatii Loyolæ Tẽplum, Moles ænea ab Urbano VIII. DD. Petri, & Pauli Sepulchro imposita, Ædes Barberinæ in Quirinali, Fons Pamphilianus in Area Agonali ab Innocentio X. inductus, Porticus Areæ Vaticanæ ab Alexandro VII. circumpositæ, opera censentur Architecturæ Augustæo ævo ferè paria.

Urbanus VIII. non exiguam Urbis partem novis mœnibus, & Arcem S. Angeli novis munitionibus circumdat.

40 *Pictura, Statuaria, earumque Romæ vices.*

Augustinus, Ludovicus, & præcipuè Annibal Carracii ffr. labentem Picturam sustinent. Ex horum Schola Dominichinus, Lanfrancus, Guercinus, Guido Renus.

Florent præterea Rubenius, Albanus, Joseph Arpinas, Cæsar Nebbia, Vandikius, Saccus, Petrus Berettinus Corton. Posinus, Romanellus, Cyrus Ferrus.

Marcellus Provenzalis Musivi operis Apelles. Huic proximus Calandra.

Statuarii Antonius Lombardus, Francisc. Belga, Algardus, Berninus; quorum opera plurima Romæ miramur.

FINIS.

